

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM.
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 790.

Megfordított parlamentáriszmus

Írta: Mezei Ernő.

Tudomást vettek-e minden rendű többségi politikusaink arról a nagyarányú és mozgalmas vitáról, amely a múlt napokban a német birodalmi gyűlést felzaklatta. Akik netán valamicskét olvastak róla, mindenesetre megjegyezték maguknak azt, hogy ebből a vitából az az általános felháborodás viharzott ki, amelyet II. Vilmos személyes politikája a német nemzetben keltett.

Tudvalevőleg II. Vilmos egy nagyon öntelt, az autokrata hivatásnak képzelgéseitől elfogult ur. Ezenfelül a német alkotmányosság sem korlátozza őt abban, hogy teljesen személyes hajlandósága szerint válaszsza meg kormányát. Nem történt ugyan most részéről különösebb dolog, csak hogy beszédes kedvében tisztán egyéni vélekedéseit mondotta el holmi külföldi zsurnalisztáknak. De ez elég volt arra, hogy a német parlament minden pártja, még a feltétlenül dinasztikus érzelmű junkerség is, erélyesen óvja a német közvélemény alkotmányos fensőbbiségét. Mindegyik párt súlyos vádakkal vagy komor szemrehányásokkal fordult Bülow kancellár ellen, noha ez kezdettől fogva elhárított magáról minden szolidaritást a császár nyilatkozataival. A parlamenti támadások természetesen nem buktathatták meg a nem parlamentáris kancellárt, de valójában nem is volt más céljuk, mint éppen az, hogy a kancellár alkotmányos állásának erős támasztékot nyújtsanak saját császári ura ellenében. A nem parlamentáris kancellár oda is állott kemény elszánással, mint a birodalmi gyűlés tolmácsa a császár elé, követelve, hogy a hol a német közszellem joga forog kérdésben, tegyen lakatot felséges ajkára. A kellő szónak volt is kellő foganatja. A vérbeli gögös autokrata, jóllehet fejelágya régen benőtt, úgy fest most a világ előtt, mint egy alaposan megleckéztetett és sarokba állított Vilike.

Hátha véletlenül elolvasta mindezt egyik másik többségi politikusunk, micsoda tanulságot vontak le az érdekes történetből? Mi közünk hozzá? Németországban nincs parlamentáris kormányzata, ott minden alkotmányos kritikának a császár bizalmából kijelölt kancelláron át a császárt is kell illelnie. Ellenben mi, ugye parlamentáris szervezetű ország volnánk, a hol a kormány léte annak a többségnek akaratán és bizalmán épül, amely viszont a nemzeti közszellem foglalatja? Be jól esik ezt hallani! Itt tartunk azoknál a zsiros frázisoknál és kegyes hazugságoknál, a melyeknek állandó hivatalos uralmán mint az egészséges szerve-

zetbe ékelt sejtkinövésen lehet fölismerni modern alkotmányos országunk legveszedelmesebb rákfenéjét. Mert a valóságok észlelése azt mutatja, hogy abból, ami amott a német alkotmányosság fogyatékának látszik, a parlamenti kormány hiányából származott a német parlamentáriszmus szabad nemzeti fejlődése, ellenben a mi parlamentinek mondott kormányzati rendszerünkben fakadt a nemzeti parlamentáriszmus rettenetes szolgasága.

A hosszú szabadelvű monopólium már régen kétségtelessé tette a világ előtt, hogy nálunk a parlamenti többséguralom rendszere csak a bécsi udvari önkény kényelmes és pompázatos takarója. Komolyan akarnók elhíhetni, hogy a mai koalíciós többséggel ebben a tekintetben valamely jelentős változás következett be? Sohasem volt parlamentáriszmusunk egészséges fejlődése kétesebbé téve. Csak eljutottunk ahhoz a válsághoz, hogy az igaz nemzeti akarat, egy nagy erőfeszítést kísérlett meg guzsba kötött parlamentáriszmusunk felszabadítására. Miféle reményünk maradhatott erre nézve? Szomorú eredményül áll előttünk az, hogy a mai kormányzatban az a teljes vereség és sokszoros lemondásban kifejezve, amelyet ennek a a felszabadítási kísérletnek folytán a magyar parlamentáriszmus elszenvedett. Természetes következés az is, hogy a mai többség, amennyivel nagyobb elődjénél a felülkerekedett udvari hatalmakkal szemben, csak annál gyengébb erőtevényt jelent, mert benne is mint minden vert és visszavonulásra szorított hadseregben az egyéni önfentartás ösztöne erősebbé vált az összetartó közérzésnél. E helyett elveszett parlamentáriszmusunkból az a mindenkor szükséges ellenható áramlat is, amelyet azelőtt sohasem nélkülöztünk. Nincs már nagy nemzeti ellenzékünk sem. Mintha csak parlamentáriszmusunk immár tisztán a szolgaság hierarchikus fokozataira volna berendezve.

Parlamentáriszmusunk mai képe valóban a nemzeti ügy gyengeségének és védtelenségének visszatükrözése. A parlamenti rendszer és többségi kormányzat látszata mögött nálunk az udvari hatalom határozottabb hatalmat gyakorol és sokkalta veszedelmesebbet is, mint az autokrata jelszavakkal vezetett Németországban. II. Vilmos, ha ellentétbe jut is olykor a német közvéleménnyel, mindenkor igazán nemzeti érzésű fejedelem, sőt a németiség minden expanzív törekvésének személyesítője. Mi egy nem nemzeti dinasztiaival állunk szemben, amelyet ősi hagyománya az uralma alatt álló többi országokhoz huz. Annak kellene a mi szünetlen gondunk-

nak lennie, hogy az alkotmányunkon belül is folyton előretörő veszedelem ellen új és új védőbástyákat emeljünk. A 48 előtti reformerek éppen azért ajánlották folyton a parlamentáris rendszer behozatalát, mert ideális felfogásukkal ebben látták a nemzeti akarat legbiztosabb várművét az idegen és autokratikus hatalom betörései ellen. Mily keserű csalódássá vált ez a nagyszerű történelmi uttörés. A mi nemzedékünk gyengesége és romlottsága oda fejlesztette a parlamentáriszmust, hogy éppen az idegen felsőbbség megvihalatlan fedezetül szolgálhat. Jön és megy, felépül és összeomlik, évtizedek küzdelme után megértük a többség változását is, de változhatik részeiben és elemeiben akár-hogyan, éppen parlamentáris jogcímeknél fogva mindjobban elfajul a személyes érdekek összebogozásává.

Vajjon mi biztosította Bülownak, a tisztán császári kancellárnak azt a kényszerítőn lenyűgöző varázslatot saját császára ellenében? Oh nem az, hogy hódoló, tapsoló, feltétlenül bizakodó többség sorakozott volna a háta mögött. Ellenkezőleg az, hogy a birodalmi pártok hevesen suhogtatták feléje a nemzeti harag korbácsát. Nálunk persze hivalkodnak, hogy a többségi jog címéni meg is buktathatják a kormányt. Olyik meg is találja az alkalmat rá, hogy személyes okból incamera caritatis ezt észrevétesse a miniszterrel. De hát éppen azért, mert a miniszterek állása az ő többségi bizalmukon alapul, az istenért, mondják, csak nem lehet kellemetlen kritika által veszélyes állásba hozniok örökké tartó bizalmuk csillagos fényességeit. Pszt, pszt! Csendesség mindenfelé, amikor ők, a nagy miniszterek óvatosan lesekkelve, lábujjhegyen kerülgetik az udvar misztériumait. S kivégeznék nyomban azt, ki az ellenzékiesség jogán alkalmatlan hanggal süvit közéjük. Így fejlődik még teljesebbé az a régi rendszer, amelyben a címzetes parlamenti kormány valósággal az udvartól függött, a bizalmukat felajánló képviselők meg a kormánytól függöttek. „Szuronyokra nem lehet támaszkodni“, ezt már annyira-mennyire az udvari hatalmak is belátják. De puha gerincű, önérdéküket féltő képviselők, úgy vélik, még ágypárnáknak is bevalának.

Mikor elégejük meg az alkotmányosság ily hazug formáit? Mikor leszünk készen a parlamenti hataiom, a többségi jog, a bizalom és felelősség ily öncsalásaival? Szomorú tapasztalásainkból már levontuk azt a következtetést, hogy parlamentáris kormányzat mellett sem szabad a municipiumokat elszorítanunk attól az önkormányzati tértől, a hol a nemzeti ellentállás ruga-

nyos szervei maradhatnak. Vajjon nem jövünk-e arra a meggyőződésre is, hogy ameddig a 67-es rendben és ennek összm monarchiai betetőzése alatt élünk, jobb volna, ha nem dicsekedhetnének parlamenti színezetű kormányokkal, de a parlament többségi életében a mindig éber, a nadakozó, a követelő nemzeti lélek volna kifejezve? Nem erre tanít az a német tanulság is.

Budapest, november 21.

A képviselőház legközelebbi ülése hétfőn délelőtt tíz órakor lesz, amelyen a költségvetés tárgyalásának félbeszakításával előbb a bortörvényt tárgyalják s ha ezzel végeztek, folytatják a költségvetés tárgyalását.

A főrendiház ülése. A főrendiház november hó 27-én, pénteken délelőtt tizenegy órakor ülést tart a következő napirenddel: 1. Elnöki előterjesztések; 2. az igazoló; 3. a meztelni bizottság jelentései; 4. a csekkokról; 5. a kereskedelmi üzletek átruházásáról; 6. a kivándorlásról; 7. a Budapest székesfőváros fejlesztéséről s a háztartásának rendezése végett teendő állami intézkedésekről; 8. a vízi beruházásokról szóló törvényjavaslatok és — amennyiben a képviselőháztól idejében átérkeznek — 9. a borhamisításnak és a hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló törvényjavaslat; 10. a jegyzőkönyv hitelesítése.

A közös miniszteri értekezlet. Megirtuk, hogy holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor az osztrák és magyar kormányok közös miniszteri tanácskozást tartanak, amelyen a Balkán államokkal való gazdasági helyzet fölött tanácskoznak. Wekerle Sándor miniszterelnök ma éjjel 10 órakor utazott Bécsbe Bienerth osztrák miniszterelnökkel együtt, aki ma mutatkozott be a magyar kormány tagjainak. Ugyancsak akkor ment Bécsbe Sztérynyi József kereskedelmi államtitkár is, aki a gyöngéledő Kossuth Ferenczet helyettesíti. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter és dr. Popovics Sándor pénzügyi államtitkár délután 5 órakor utaztak a közös miniszteri értekezletre. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter elutazása előtt ma délelőtt meglátogatta Kossuth Ferenczet és értesülésünk szerint a romániai kereskedelmi szerződésről tanácskozott

vele, mivel Kossuth betegsége miatt nem vehet részt a holnapi bécsi közös miniszteri értekezleten.

A szövetkezett pártok értekezlete. A szövetkezett pártok ma délután öt órakor a függetlenségi párt Erzsébet-körúti körhelyiségében Hoitsy Pál elnöklésével együttes értekezletet tartottak. A jegyzőkönyvet Hódy Gyula vezette. A kormány részéről Günther Antal igazságügyminiszter és Mezőssy Béla földművelésügyi államtitkár voltak jelen. Az együttes értekezlet a borhamisításnak és a hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Bernáth Béla előadó röviden ismertette a javaslatot, amelyet Muzsa Gyula felszólalása és Mezőssy Béla államtitkár felvilágosítása után az együttes értekezlet egyáltalánosságban, mint részleteiben elfogadott.

A politika világából.

Budapest, november 21.

Az osztrák miniszterelnök Budapesten.

A várva-várt előkelő vendég megérkezett és egy napot körünkben töltött. Az új osztrák kabinet feje, báró Bienerth Henrik miniszterelnök Wilkens Frigyes osztálytanácsos kíséretében ma reggel Budapestre érkezett és az Angol királyné-szállodában szállt meg, ahol a kora délelőtti órákban Darányi Ignác földművelésügyi miniszter látogatását fogadta. Báró Bienerth ezután a képviselőházba hajtatott és ott Wekerle Sándor miniszterelnököt kereste föl. A két kormányfő hosszabb ideig beszélgetett a miniszterelnöki fogadószobában. Később az osztrák miniszterelnök a kabinetnek a képviselőházban időző tagjainál, nevezetesen gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszternél és Josipovich Géza horvát miniszternél tette tiszteletét, majd Justh Gyulánál, a képviselőház elnökénél tett látogatást. A kabinet többi tagjait a minisztériumokban látogatta meg a délelőtt folyamán báró Bienerth; Kossuth Ferencz minisztert, aki gyöngéledik, lakásán kereste föl.

Az új osztrák miniszterelnök igen mézes-mázos szavakkal köszönt be. A „Budapesti Tudósító” képviselője előtt kijelentette, hogy örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy érintkezésbe lépjen a magyar kormány tagjaival. Mint osztrák miniszterelnök ragaszkodni fog minden megállapodás szigorú és lojális keresztülviteléhez s reméli, hogy a magyar kormány tagjaival a lojalitás terén találkozni fog. Végül kifejezést adott annak a reményének, hogy sikerülni fog oly kérdésekben, melyek a két kormány egyöntetű eljárását megkívánják, mindenkor megtalálnia azt az egyetértést, a melyre törekszik. Szórol-szóra úgy beszél tehát báró Bienerth, ahogy az előrelátható volt, a magyar kormánynak lesz feledata az édes szavu osztrákkal szemben a magyar érdekeket megvédelmezni.

Wekerle Sándor miniszterelnök és a magyar kormány tagjai a kora délutáni órákban viszonzták az osztrák miniszterelnök látogatását az Angol királyné-szállodában. Délután öt órakor báró Bienerth osztrák miniszterelnök Wekerle Sándor miniszterelnök vendége volt. A miniszterelnök ebédjén részt vett a kormány minden tagja, kivéve a gyöngéledő Kossuth Ferenczet és Darányi Ignácot, aki még a délután folyamán Bécsbe utazott. A két kormányelnök Sztérynyi József államtitkár társaságában este tíz órakor utazott Bécsbe.

Az osztrák miniszterelnök a mai nap folyamán még a következő személyiségeknél tett látogatást, illetőleg adta le névjegyt:

Báró Fejérváry Géza és Esterházy Alajos herceg testőrkapitányoknál, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagynál, báró Orczy Béla országbíróknál, gróf Apponyi Sándor királyi főkamarásmesternél, gróf Zichy Nándor királyi tárnokmesternél, gróf Széchényi Gyula királyi főlovászmesternél, gróf Wenckheim Frigyes királyi főpohárnokmesternél, gróf Bánffy György királyi főajtónállómesternél, gróf Festetics Taszító királyi főudvarmesternél, gróf Csekonics Endre királyi főasztalnokmesternél, gróf Széchényi Béla és báró Wesselényi Miklós koronacserkényel, Rakovszky Istvánnál, a magyar királyi állami számvevőszék elnökénél, dr. Wlassics Gyulánál, a királyi közigazgatási bíróság elnökénél, dr. Bernáth Géza kuriai másodelnökénél, dr. Csáthó Ferencz királyi táblai elnökénél, gróf Dessewffy Aurél főrendiházi elnökénél, gróf Széchényi Sándor és báró Ke-

Nana.

Írta: Báró Nyáry Albert.

(Utánnomás illus.)

A festő-telep lázas kíváncsisággal várta Nanát. Néhányan, akik ismerték Münchenből, olyan érdekesnek festették le ezt a különöz festőkisasszonyt, hogy könnyen megmagyarázható ez az érdeklődés még a bohémek között is, akik pedig meglehetősen közömbösek az u. n. „érdekes alakokkal” szemben. Mielőtt megérkezett volna, tudta már mindenki, hogy Nana elég tehetségtelen művész, de annál tökéletesebb bohéme. Élménye, lány létére, lehet annyi, mint talán az egész kolóniának együttvéve. Jó szívű, aki a csókjait csak olyan szívesen megosztja mással, mint a pénzt. Ez utóbbi ugyan meglehetősen ritkán van a tárczájában, mert a családja, amely nem tudja megbocsátani életmódját, csak nagyon ritkán juttat segítséget neki, kéri pedig büszke is Nana, meg talán lusta is. De hát a művészember mind jószívű, s a sanyaruság napjaiban nem hagyják elpusztulni a szegény leányt. A képeiről felesleges is szólni, még nem akadt műbarát, aki megvett volna közülük akár egyet is.

— Ma kevesen vagytok fiúk! — szólt körültekintve Benes, a mester, aki maga köré gyűjtötte még külföldről is a fiatal festőnemzedék egy részét. Pufók arcán valami kedvetlenség suhant át, nem szerette, ha növendékei éppen akkor maradnak el, amikor tudják, hogy ő, a mester, közéjük fog jönni. Ebben valami tiszteletlenséget látott, pedig tulajdonképpen az bántotta, hogy hiába fáradt megint ide a tanítvá-

nyok közé, nincs, aki hallgassa ajakáról a művészet ígét. Mert Benes talán a leglustább ember volt a világon. A „nagy művész” legendás híre övezte körül, s ő nem is igekezett lerontani ezt a hitet, de arra sem adott sokat, hogy növelje hírnevét. Egy-két régebbi műve a külföldi muzeumok falán is lógott, de ez a néhány képe aztán egész életének eredménye. Hihetetlen lassúsággal festette vásznait, s míg ő tétlenül hevert a fiúban a kép mellett, fogai közé szorítva kis angol pipáját, a tanítványok arról álmodoztak, hogy a mester most keres, kutat vizsga szemekkel, s mindig többet és többet les el a természet ábrázolásának művészetéből. Éppen azért, mert Benesnek annyira sajátos módszere volt a kép készítésnél, nem is engedte meg, hogy dolgozás közben bárki is közelében legyen. És most lám, ezt a szép heverési időt feláldozza, hogy a tanítványokkal bibelődjék, s ime, alig van a növendékek közül egy-kettő körülötte.

— Mi is csak a mester iránti tiszteletből vagyunk itt — felelt némi szünet után egy fiatal szöke fiú.

— Nem értem. Hát hol vannak a többiek? Sztrájkolnak, vagy megszöktek? Csupa irántatok való tiszteletből itt hagylak hát én is titeket! — mondá ingerülten Benes, földhöz vágva egy darab rajzoló szentet.

— Bocsásson meg mester, de új társat várunk, s elibe mentek ki a kollégák.

— Hát ez micsoda szokás megint? Eddig még a számi királyt sem fogadtátok volna ünnepelesen, és most kitődul éljenne az egész népség. És ki jön legalább, ha szabad tudnom?

— Nana.

— Nana! Igazán Nana — kérdé örömmel a mester. — És hogy van az, hogy engem nem

tudósított jöttéről? Meglepetés akart lenni. Hát jó, majd én is csinálom meglepetést. Szaladok rögtön a feleségemhez, hogy jó ebéddel, ünnepi ebéddel várja Nanát.

— És csakugyan asztalához ülteti a mestert az az... izé... hölgyet? — kérdé gunyos alkibgygyesztéssel egy festőkisasszony.

— Én? Hát miért ne? — fordult csodálkozva Benes a növendékhez.

— Hát csak úgy kérdeztem. Izlés dolga. Annyit hallottam annak az... izé... hölgynek a viselt dolgairól, hogy már azon gondolkodtam, ne utazzam-e el a találkozás elől. Egyedül az önhöz való ragaszkodás tartott itt.

— E miatt bátran elmehetett volna kisasszony — felelt udvariatlanul a mester. — Azt pedig csak bizza rám, hogy kit ültetek az asztalomhoz. Sajnálom, hogy ha talán nem egyezik az én felfogásom teljesen a moralistákéval, de én egy marék jószívűséget többre becsülök egy szekerre való álszenteskedésnél. Különben ez nehogy magára értse, kisasszony, csak úgy általánosságban beszéltem.

Benes felcapta puha szalmakalapját s elszaladt. Demjén Valéria sápadtan tekintett utána s ajaka, amely mindig gunyosan szokott mosolyogni, reszketett a felindulástól. A többi tanítvány pedig halkán vihogott, titokban összenéztek s meglátszott, hogy igazán örülnek a gögös leánynak adott leczkén. Ez összeszedve festőszerszámait, rövidesen elment, bár látott, hogy nehezen tudja elfojtani könyeit, arcán megint ott volt már a gunyos mosoly.

— Jó mulatságot kívánok az új kollégával, — szólt elmenőben. — Magam is kíváncsi vagyok Nana kisasszonyra.

Nana csakugyan megérkezett. Amint meg-

trény Kálmán főrendiházi alelnökknél, Návay Lajos és Rakovszky István képviselőházi alelnökknél, báró Czibulka Hubert hadtestparancsnoknál, Klobucsar Vilmosnál, a magyar királyi honvédség főparancsnokánál, Vaszary Kólos biboros-hercegprímásnál, dr. Fülepp Kálmán főpolgármesternél és dr. Boda Dezső rendőrfőkapitánynál.

A sürgősség.

A jövő héten ismét lesznek délutáni ülések. Mint már megírtuk, hétfőn terjesztik a Ház elé a sürgősségi indítványt. Egy kisebb függetlenségi csoport a képviselőház folyosóján ma azt vitatta, hogy a délutáni üléseken nem lehet beszélni, mert senki se érdeklődik a délutáni ülések iránt. Justh Gyula, a Ház elnöke azonban azt bizonyította, hogy a délutáni üléseken mindig több képviselő van együtt, mint délelőtt és hogy a párhuzamos ülésre szükség van, különben újra indennitást kell kérni. Ugyanebben az ügyben a képviselőház elnöki termében ma Justh Gyula házelnök, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, Návay Lajos alelnök, Tóth János kultuszminiszteri államtitkár és Hoitsy Pál tanácskoztak és abban állapodtak meg, hogy a Ház legközelebbi ülésén, hétfőn, Hoitsy Pál benyújtja a sürgősségről szóló indítványt. A koalíziós pártok mai értekezletén szintén ilyen értelemben határoztak, így tehát csütörtökön már nyolc óras üléseken fogják tárgyalni a költségvetést. Ha a költségvetési vita hamarosan véget ér, a karácsonyi szünet előtt megkezdik az a d o r e f o r m-javaslatok tárgyalását.

A fuzió.

A fuzió kérdése mindjobban előtérbe nyomul. Hirt adtunk arról, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a minap meglátogatta Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert. Andrássy gróf Apponyi Albert kultuszminiszterrel is hosszasan tanácskozott tegnap. A miniszterek értesüléseink szerint a fuzió-ról tanácskoztak és ezzel kapcsolatban módot kerestek a bankkérdés megoldására. Mivel a fuzió a bank dolgán mulik, hir szerint a kormány tagjai minden lehetőt elkövetnek, hogy a kérdést kedvezően ontézzék el.

pillantotta az elébe özönlő fiukat, legrótt a kis rázós szekérről, amely a vasut felől döcögött vele. Nagyrészt, mint régi ismerőst üdvözölték, akik pedig most látták először, első pillantásra úgy érezték, mint ha egy jó pajtasuk érkezett volna meg. Kedélyesen nevetgélve mentek a telep felé, amely előtt fehér nyírfából egy hevesnyészett diadalkapu állott.

— Ezt nekem csináltátok? Igazán nekem? — örvendezett Nana, nevetve csapva össze kezzeit.

Büszkén, felemelt fővel lépett át a kapun és királyi büszkeséggel bicezentett a kolónia felkes éljencire.

— Jó napot, fiuk, — kezdett beszélni. — Igen, én vagyok Nana, ha ugyan volna köztetek valaki, aki nem ismert volna idáig. Most pedig kérlek titeket, segítsetek leszedni a kocsiról ládámat. — Az ifjú művészek meghökkenve tekintettek a menkö nagy zöld ládára, amely be volt tolvá a saraglya végére. — No, no, ne ijedjete meg, — nevetett Nana, — nem olyan nehéz ám az, mint amilyenek hiszitek. Nem tudtam másfajta koffert kapni kölesön, hát egy szobrász barátomnak mintaszállító-ládáját voltam kénytelen elhozni. Őszintén megvallva, az utazóböröndöm legfőbb tartalmát régi újságpapíros képezi.

Mikor aztán a nekirohászott fiuk leszedték az aránytalanul könnyű ládát, Nana folytatja beszédét. — Nagyon köszönöm. De most gondoskodjatok rólam továbbra is. Ebben a ládában ugyan akár el is lakhatnék, de hát én szeretem a keleti kényelmet. Álljatok sorba, így, így, sorba, sorba. Most lépjen elő az, aki hajlandó volna velem megosztani szobáját, élelmét,

Apróságok a t. Házból.

Feleleit és leszállított czimek.

Naponta számos czim- és rangadományozásról jelennek meg királyi kéziratok a hivatalos lapban.

A sok kitüntetést szóvá tette a képviselőházi mai ülésén Mezői Vilmos szocialista képviselő, felelve, hogy most ugyancsak nem igtathatja jelentésébe a kormány, hogy „a kitüntetések szünetelnek”.

— A kutyák döglenek, a nemesek szaporodnak — szól közbe Nagy György.

Az elnöklő Rakovszky István fogta a csengetyüt, megrázta a csengetyüt és rendreutasította Nagy Györgyöt, amiként az már szokás, hogy:

— Nagy György képviselő urat rendreutasítom.

Az egykor bozontos, de most már megnyirt székely, a rendreutasítást tudomásul véve, odafordult az elnökhöz és felkiáltott:

— Hát tán nincs igazam, hogy a kutyák döglenek . . .

— De igen — felelt Rakovszky — azonban ezt a bölcseséget a képviselő ur nélkül is tudja mindenki.

Egy kis derűtség keletkezett.

Ám a következő pillanatban Nagy György eképpen dörmögött:

— És az nem igaz-e, hogy a nemesek szaporodnak?

Amire most már nem kis derűtség, hanem nagy derűtség támadt.

De az elnök nem akarta meghallani, mert így a végén Nagy Györgynek egészben igaza lett volna, hogy:

— A kutyák döglenek, a nemesek szaporodnak.

Mi van a Bánffy aytáján.

E témáról folyt a beszélgetés, amikor hire járt, hogy új belső titkos tanácsosok kinevezése van utban.

annek fejében számíthat anyai gondoskodásomra.

A felszólításra egyszerre előre lépett a sorból mindenki. Nana nem volt szép, az első ifjuság is elszállott már felette. Arca majd kicsatant az egészségtől, szája kissé nagy, de kiváncsian vörpös volt, arcának különben valami excentrikus jelleget beütött, észrevehetően elhajlott orra adott. Termete nagy, arányos, kerekded volt, vakító fehér testszinnel s ezen tulajdonságánál fogva jutott a Nana névhez is.

— Így nem jól lesz, — rázta meg fejét Nana.

— Ennyi sokielé nem érvényesíthetem anyai gondoskodásomat. Majd csak egyet választok közületek. Veled laktam már, pajtas s akkor nagyon szekátnak találtalak. Veled közös barátom volt és ny ott hagytad szegényt, hogy azt se mondtad neki: bakitty. Te nagyon fiatal vagy még, barátom, neked meg nagyon is finom a ruhád. Pedáns embernek látszol, pedig különben lett volna hajlamom hozzád. Nini, milyen válogatós is lettem. Ilyen lesz az ember a jó-módban. Nem is megyek már tovább. Tartsd a markodat, hadd csapiak belé. Eddig nem találkoztunk még, de reménylen, hogy jól megférünk majd együtt. Uram, nyujtsa karját s vezessen lakosztályomba. A viszontlátásra, uraim, — bölintott kollégái felé s indult a faluba, hol a bányászok kunyhóiban egy-egy szobácskából állott a festők lakása. Itt nem volt válogatás. A tehetősebbek éppen olyan szegényesen laktak, mint azok, akik mindig az isteni gondviselésre bízták, hogy mi lesz másnap az ebédjük.

A Nana által kiválasztott fiu, aki után irigy szemmel tekintett az egész kolónia, nem volt éppen a legszebb férfiak közül való. Nagy, potók-arcu s feje még erős, kövéres testéhez ké-

A csoporthoz odalépett dr. Sebesyén József, az újjárt titkára, aki egyuttal a folyosó egyik szellemes csevegője s a kitüntetések ötletéből elmondotta, hogy minő hatással voltak ezek báró Bánffy Dezsőre.

Amikor báró Bánffy Dezső az új excellenziások egyikének kitüntetését meghallotta, nyomban levette aytajáról a néviegét, s ezt a felírást szögezte helyébe:

Itt lakik
tekintetes
BÁNFFY DEZSŐ.

Tudniillik Bánffy, nehogy őt egyenarngunak tekintsék, nemcsak a v. b. t. t-t törölte, de még a bárósággal járó méltóságos czimet is és egyszerűen csak „tekintetes“-nek nevezte magát.

Igy beszélte ezt Sebestyén József. És aki nagyon kutatja a történet valóságát, azt kapja feleletül, hogy:

— Igaz.

Tudniillik az igaz, hogy Sebestyén József így beszélte.

A nők választójoga.

A parlamentben a nők választójogának propagálói között, mint vezérférfiu szerepel Simkó József, az illusztris rajztanár-képviselő, akinek a korszerű eszmék iránt rendkívüli érzéke van. Azt is tudni kell, hogy Simkó József nemcsak a nők választójogának buzgó hive, hanem hasonlóan buzog Wekerle Sándor miniszterelnökért is. Sőt hogy hatásosabban buzoghasson, rendszerint a miniszterelnök háta mögé szokott ülni s ott helyesel, éljenez, protegál és kérvényez.

Amikor aztán Wekerle teljesen kiélvezi a Simkó belső támogatását és kimegy a folyosóra, akkor sem szünik meg Simkó gondoskodása. Tudniillik a folyosón a miniszterelnök szembe találkozik a nagyságos asszonnyal, az agilis és népszerű Simkó József hasonlóképpen agilis és népszerű feleségével. S a nagyságos asszony is mindig tud valami kellemeset mondani a miniszterelnöknek és többnyire egy-egy kis czé-

pest is bizonyára aránytalanul nagy. Bárány Benő természetesen az impresszionisták közé tartozott, aki nagy kinlódások között készítette képeit, míg olyanná tudta csinálni, hogy azt higyjék, hogy felületes, elnagyolt vázlat az egész. Különböző jó fiu volt, nevének megfelelően szelid természetű, amilyenek általában az ilyen nagytestű emberek szoktak lenni.

— Nana, Nana, — hangzott az utcán valakinek a kiabálása. — Nini, a mester, — kiáltott örvendezve a leány s ott hagyva barátját, futott Benes felé. — Megleptem, ugy-e? Nem irtam, hogy jövök, mert bizony attól félttem, hogy nem fogadna be tanítványai közé. Most aztán nem dobhat ki már.

— Dehogy doblak, fiam, dehogy. És hogy lásd, hogy nemcsak te tudsz meglepetéseket csinálni, hát én is szolgállok neked egygyel. Pényes lakomat rendezek ma Nagyságod tiszteletére, amelyre van szerencsém tisztelettel meghívni. Férje ura, igen? — kérdé tréfásan mutatva a távolabb várakozó Bárányra.

— Igen, a férjem, — felelt méltóságteljesen Nana.

— Ugy engedje reményleni. uram, hogy szerény asztalomnál szerencsés lehetek önt is üdvözölhetni.

— Köszönöm, Mester, köszönöm, — hajolt meg elpirulva az újdonsült férj.

Az első nap tehát egészen jól sikerült. Benes egy ismert modellt vett feleségül, aki azóta szintén művésznővé lépett elő s így természetes, hogy nála Nana barátságos fogadtatásra talált. A délutánt muzsikálással, sétával töltötték el az odasereglett fiuk társaságában s Nana csak késő este látta meg új otthonát. Belépve azonnal a rendezéshez fogott. Benének a ruhá-

dulát is átad, melyre az elintézendő kérvény száma van feljegyezve s a minnek a teljesítését rendszeresen megígéri a miniszterelnök, de a czédulát ugyancsak rendszeren öt perc alatt el szokta veszíteni.

Wekerle Sándor miniszterelnök rendszeren udvariasan szokta fogadni Simkó Józsefnek a feleségét és dícselkedni szokott véle, hogy legkelkesebb támogatói között az első sorban van a Simkó-pár.

A nem teljes boldogság érzésének ma aztán Wekerle következőképpen adott kifejezést Simkóné nagyságos asszony előtt:

— A nők választói jogának nem voltam hive. Most azonban már engedek az elvemből, amióta kedves férje a feministákat pártolja. Mert eszembe jut, hogy a miniszterelnöki székben addig nem teljes a boldogságom, amíg nem csupán bájos férje, hanem kegyed is nagyságos asszonyom nem ül szintén a hátam mögött.

A sürgösség.

Még csak három nap telt el azóta, hogy a jövő évi költségvetés tárgyalását megkezdték. És mégis nagy türelmetlenség mutatkozik és a pártok korifeusai lármáznak:

— Botrány, hogy ilyen rengeteg sok időt pocékolunk a költségvetés tárgyalására. Már három napja vesződünk vele. Legfőbb ideje lenne kimondani a sürgösséget és nemcsak délelőtt, hanem délután és este is üléseket tartani, hogy minél előbb tulessük rajta.

— Hát olyan sok idő az a három nap — kérdezi egy elméleti politikus. Hisz a szabadelvűpárti korszakban négy hónapot is eltöltöttek egy költségvetéssel.

— Oh, barátom — feleli a korifeus — az egészen más. A szabadelvűpárt harmincz évig volt uralmon, hát neki nem volt nagy idő négy hónap. De most mi, akiknek fogalmunk sincs róla, hogy hány napig maradunk uralmon, három napot hosszabb időnek tekintünk, mint ők négy hónapot.

nem voltak rendszeres felaggatva, itt-ott el is szakadozott és eddig nem volt, aki összevarrogassa azokat. Nana az óriási ládából tütt, czérnát szedett elő s rendbe hozta a hibákat. Másnap meg azzal ébredt fel, hogy kiéleltette, miszerint ő itt háztartást akar vezetni.

— De édes Nana, nem vagyok berendezkedve ilyesmire — mentegetődzött Bárány.

— Kell is oda nagy berendezkedés — kacagott a leány. — Két fazék teljesen elegendő, s vette nagy, rózsás kalapját, kariára akasztott egy kosarat s már is neki indult a bevásárlásoknak. Aznap csakugyan otthon ebédelt Benes, s mikor rágyújtott egy kétkraiczáros ünnepi szivarra, úgy érezte magát, mint egy kiskirály. Csak a kofák kezdtek félni, mint a tüztől a nagy rózsás kalapu új festőkisasszonytól. Még a többi vevőt is elrontotta a szörnyű nagy alkudozásokkal.

A házaszonyi gondok, a berendezkedés az új háztartásban, elfoglalták a Nana délelőttiét. Pedig már erősen várta a kis művészsereg, amelyben folyton a Nana tegnapi férjválasztásáról folyt a szó. A férfiak persze mind igen eredetinek, kolosszálisnak találták az esetet, a nőknek sokkal nehezebb volt a helyzetük. Ők három pártra oszoltak. Az egyikbe tartoztak azok a vándormadarak, akik évenként más-más szabadiskolát keresnek fel, s ha nem is Nana módja szerint, de rendszeren változtatják barátjaikat. Ezek feltétlenül lelkesedtek az új kolléga iránt, aki a legbátrabb köztük, s leginkább mer az unalmas morállal szakítani. Azok a diszkrétebb festőkisasszonyok, akik az idegenben bohéme módon való életet a művészet iránti rajongásból áldozatnak hozták meg, tartózkodóan viselkedtek, a telep közfelfogását megzavarni nem akar-

Interpellációk nagy napja.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 21.

Beszéltek a költségvetésről is ma a Házban, a függetlenségi párt politikájáról is s természetesen, beszéltek a horvátok is az ő horvát politikájukról. De a hangsúly — ha szabad ezt a kifejezést használni — mégis az ülés végére esett, amikor a miniszterek válaszoltak a régi interpellációkra és azonkívül újabb interpellációkat terjesztettek elő.

Bevezetéképpen Supiló Ferencz beszélt magyarul. A költségvetés strukturájával nem igen babilódott a horvát képviselő; inkább a horvát belső viszonyokkal foglalkozott, de nem tárgyilagosan, hanem személyeket támadott izzó gyűlölettel. Az elnök több ízben meg is intette, hogy ne beszéljen ilyen hangon azokról, akik nem védhetik magukat. A függetlenségi Ábrahám Dezső annak a vélekedésének adott kifejezést, hogy a függetlenségi párt nem fogja elhagyni hagyományos liberális politikáját és éppen ezért fölöslegesnek gondolja a szabadelvű alapon való pártalakulást. Ez a fejtegetés alkalmat adott némely képviselőnek, hogy a régi értelemben vett szabadelvűség iránt érzett averziójának kzbeszólások alakjában hangot adjon. Mezői Vilmos beszédét is sűrűn szakították félbe. Mezői a következtetlenséget lobbantotta a többség szemére, amit persze nem hagytak szó nélkül. E mozgalmas beszédet egy horvát képviselő egyhangú darálása követte.

Az interpellációkra adott válaszok sorát Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter nyitotta meg. Egy horvátnak azt válaszolta, hogy a horvát helységek magyar nevének használatát azért rendelte el, mert az törvényen alapul. Ezt a választ, természetesen, tudomásul vették. Tudomásul vették a miniszterelnöknek azt a hat válaszát is, melyet ő egymásután nagy biztossággal kipakkolt. Első válasza a lakásuzsora vonatkozott. A kormány ezt munkásházak építésével igyekszik csökkenteni, de, mondotta, a lakásuzsorát hivatalból fildőzendő cselekmény-

nek minősíteni nagyon bajos. — A Rákóczi-album körül üzött visszaélések szigorú megtorlását ígérte. Ebből az albumból a kormány mindösszé ötszáz példányt vásárolt. (Az interpelláló Hoffmann Ottó nem vette tudomásul ezt a választ.) A miniszterelnök harmadik, negyedik és ötödik válasza horvát képviselők czímére volt adressálva; csupa állítólagos horvát sérelmekről volt bennük szó. Utolsó válasza a bankkartelre vonatkozott. A kormány csak erkölcsi eszközökkel küzdhetett volna a bankkartel ellen, ha fennmaradt volna; de hát szétmálolt és így ez a kérdés teljesen tárgytalan.

Új interpellációt hárman terjesztettek elő: Hentz Károly, Balla Mátyás és Gyuriss Emil,

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Rakovszky István. **Jegyzők:** Vertán Endre és Raisz Aladár. **Az elnök:** Megnyitja az ülést.

Bernáth Béla betereszti a földmivélsügyi bizottságnak a borhamisításról és hamis bor tilalmazott forgalomba hozataláról szóló törvényjavaslatot illető jelentését. Kéri egyuttal, hogy a kérdés fontosságára való tekintettel ezt a javaslatot már hétfőn tűzze a Ház napirendre. (Elfogadjuk!)

Az elnök: E szerint kimondom, hogy a Ház az 1909. évi költségvetés tárgyalásainak megszakításával már hétfői ülésében áttér a szóban forgó törvényjavaslat tárgyalására. (Helyeslés.) Jelenti továbbá, hogy Jekelfalussy honvédelmi miniszter és Wekerle Sándor miniszterelnök féltekőkor válaszol pár hozzántézt interpellációra.

Az interpellációs és indítványkönyv felolvasása után áttért a Ház az 1909. évi állami költségvetés általános tárgyalására.

Horvát, aki magyarul beszél.

Supiló Ferencz fölolvastott magyar beszédében különösen báró Rauch Pálnak a nagyszerb propaganda ügyében való szereplésével foglalkozott. Azt állítja, hogy Naszticsot, aki a nagyszerb propaganda vezéreiről kompromittáló dolgokat hozott napvilágra, megfizették.

Az elnök: Kérem a képviselő urat, hogy olyanokat, akik nem védekezhetnek a Házban, ne sértegesen! Rendutasítom a képviselő urat.

Supiló Ferencz: Nasztics a szerajevói rendőrség megfizetett kéme. Másként hogyan élhetne nagy lábon, holott foglalkozása sincs? A zágrábi letartóztatásokról beszél s mindenféle büncselekménnyel vádolja a horvátországi bíróságokat.

ták, de ezeket barátságára birni csak a Nana egyéb jó tulajdonságainak fog sikerülni. Az engesztelhetetlen csak Demjén Valéria volt. Nem törődött vele, hogy nem szegődött senki melléje, s ezáltal csak magát érezte sokkal különbnek a többinél.

— Ide, ide, Nana, ezt a helyet nézitek ki nekem. Innét legszebb rajzban is, meg színhatásban is ez a feji, aianlották a model közelében üresen hagyott helyet és már be is állították oda társnőjüknek állványát. A leány elővett egy darab szentet s nyugodtan vázolni kezdett, nem szólva, nehogy egy perczig is zavarja a munkát. Csak akkor tekintett oldalt, midőn nagy csikorogva egy állványt kezdenek húzogatni közelében. Készségesen segíteni siet az elotásban, annál is inkább, mert hölgy volt az, aki segítségére szorul.

— Köszönöm, nagyon köszönöm, ne fárasztja magát... izé... nagysád, átviszem az állványomat a másik oldalra.

Nana anélkül, hogy észrevette volna a Demjén Valéria hangjában a gunyt, visszaállott helyére, s folytatta munkáját. Hát ha nincs valaki rászorulva az ő segítségére, akkor nem segít neki. Ezt természetesen találta, s nem is gondolt vele többé. Még azt sem vette észre, hogy volt szomszédnőjére milyen gyilkos tekinteteket vetnek ott, ahová hurczolkodott.

Bárha nem is sokat adott Nana az etiketre, mégis lehetetlen volt, hogy észre ne vegye a sértő lenézést Demjén Valéria részéről. A többi leányok, akik a Nana jöttekor önkénytelenül tartózkodtak tőle, rövid idő alatt barátságukkal vették körül, annyira megnyerte őket minden alkalommal megnyilvánuló jószívűségével. Az

ő jötte óta nem volt elhanyagolt ruházata egy növendéknek sem. Nana lett a varrónője az egész kolóniának. Nem volt olyan apró sziveség, amelylyel mindenkit le nem kötelezett volna, s emellett jókedve kifogyhatatlan volt, s átragadt mindenkire, aki csak együtt volt vele. Még a Bárányhoz való viszonyát is természetesen találta egy hallgatagon mindenki. Ugy viselkedett, mint egy igazi feleséghez illik. Korán reggel elvégezte a házi dolgokat, délre pedig mindig rendszeren jó ebéd mellé ülhetett a barátja. Emellett festett is; s hogy ebben is jó hitves legyen, rövidesen annyira ellette a Bárány Benő festési modorát, hogy alig lehetett megkülönböztetni egymástól vásznaikat. Talán azért is nem tudott szegény Nana a művészetben előre menni, mert minden évben új modort kellett megtanulnia új férjétől.

A Nana jó tulajdonságait csak Valéria nem vette észre. Gunyosan felhuzta ajakát, ha az az izé... nagysága... közelébe került, s olyan pompásan tudott elnézni afölött a szegény leány fölött, hogy bárkit kétségbeesített volna, ha az a valaki véletlenül nem éppen Nana. Mikor a többiek kikeltek ezen viselkedés miatt, a szegény jó Nana volt az, aki csillapította őket. — Hagyjátok, hagyjátok. Igaza van neki. Egy olyan ur leány nem tud megérteni engem. Ő tisztességes, úgy él, amint azt megkívánja a morál. Én? — s könnyedén felhuzta vállát — nem tudnék számot adni tetteimről a társadalomnak. De nem is akarok — s dacosan felvetette fejét. — Nem cserélnék azzal a híres Demjén Valériával.

— Ne is gondolj vele, Nana. Maradjon magának az ő gögijével. Nem is értjük, mit keres tulajdonképpen köztünk. Egy egész világ választja el tőlünk — vigasztalták a leányt.

Az elnök: A horvát hatóságokról még sem lehet ily hangon beszélni. Ez nem parlamentáris és nem egyeztetendő össze a tisztességgel sem. A képviselő urat rendreutasítom. (Helyeslés.)

Supiló Ferencz: A báni kormány elnyomja Horvátországot. Jobb volna, ha feloszlatták az országgyűlést, legalább a legfőbb monarcha is látná, hogy mi nem izgatók vagyunk s nem vagyunk összeköttetésben a nagyszerb izgatókkal. Horvátországban a legnyugodtabb elemek is azon az állásponton vannak már, hogy a Magyarországgal való viszonyt meg kell változtatni. Nem fogadja el a költségvetést.

Abrahám Dezső: Az önálló bankot és a vámerületet sürgeti. A függetlenségi pártnak meg kell őriznie liberálisát.

Molnár Jenő: Bizony liberálisnak kell lennie!
Nagy Emil: Beteltünk a régimódi liberális-mussal!

Abrahám Dezső: Nem a régi, odiózus liberális-must értem, hanem a Kossuth Lajos szabadelvűségét.

Molnár Jenő: De hol van ez? (Zaj.)
Nagy Emil: Molnár Jenő liberálisusából nem kérünk. (Nagy zaj.)

Molnár Jenő: Én mindig ezen az oldalon ültem! Nagy Emil engem ne leckéztessen. (Nagy zaj.)

Abrahám Dezső: A függetlenségi pártból bomlási híreket terjesztenek; illetéktelen helyeken blokkok alakulását emlegetik. Efficie erjedés a mi pártunkban nincsen. A függetlenségi párt sohasem fog letérni a hagyományos szabadelvűség útjáról és nem fog szétszakadni. Elfogadja a költségvetést. (Helyeslés.)

Beszéd közbeszólásokból.

Tíz perc szünet után **Mezőfi Vilmos** szól a költségvetés ellen. Arról panaszkodik, hogy kevesen hallgatják a beszédét. Fejtegeti, hogy a kormány politikája nem szociális irányú.

Buzáth Ferencz: Meg kell tiltani a bevándorlást! (Helyeslés, zaj a néppárton.)

Mezőfi Vilmos: Felemelték a kvótát, a tiszték fizetését, ez a szociális érzék? (Zaj.)

Laehne Hugó: Perfid felsorolás ez!
Az elnök: megint Laehné!

Mezőfi Vilmos: Kifogásolja, hogy sok a nemesség.

Nagy György: A kutyák dögiének, a nemesek szaporodnak. (Zaj.)

Az elnök: rendreutasítja Nagy Györgyöt.
Nagy György: Hát nincs igazam?

Az elnök: Azt a képviselő ur nélkül is tudjuk! (Derültség.)

Mezőfi Vilmos: Haszontalan és átkos intézménynek mondja a hadsereget.

Az elnök: Mezőfit rendreutasítja.

Mezőfi Vilmos: Hiszen negyven esztendő óta hirdették ezt erről az oldalról! (Zaj.)

Az elnök: Ne tessék az elnök fegyelmi jogába avatkozni!

Nagy György: Fegyelmi jog nincs.
Az elnök: megint Nagy Györgyöt.

— Nem is magam miatt beszélek. Inkább öt sajnálom, hogy napról-napra botrányköve vagyok neki. Igyekszem magam távoltartani tőle, hogy erkölcsi pestist ne kapjon tőlem. Milyen borzasztó lenne, ha valamikor rám szorulna mégis. Nem volna lelkem a köszönő szavát meghallgatni.

Nem is hallgatta meg, pedig a sors megadta rá az alkalmat.

Vázlatkönyvével egyedül ment ki bujni egy délután az erdőt Nana. Valami üzte, hajtotta keresni a magányt. Már jól bent járt a festői fehér sziklák között, mikor valami gyenge, fájdalmas nyöszörgést hallott. Egy szikla alján, nyíló vadrozsák között feküdt nehéz sebbel Valéria. Szőke haja vérben csapzódott össze, s szintelenen vált ajakáról hiányzott a gunyos mosoly. Nana melléje térdelt, felemelte a szép, büszke fejet, amely erőltlenül hanyatlott hátra kezei között. A szikláról lepergett nagy csomó kötőmélék mutatta azt az utat, amelyen Valéria lezuhant, s véres volt az az éles kődarab, amely a mély sebet hasította a lány homlokán. Nana egy pillanatig gondolkodott. Felkeltse-e az ájulásából vajjon Valériát? Közélen csörge-dezett egy forrás, néhány cseppje elég lenne talán, hogy talpra állítsa a sebesültet. De akkor megalázná a Valéria büszkeségét, s úgy tűnnék fel ő is, mintha megmentőnek akarna előtte látszani.

Lassan felemelkedett Nana s óvatosan ölébe emelte ellenségét. A nagy, erős leány halálra fáradtan roskadt össze, mire másoknak adhatta át ápolásra a beteg leányt. S még aznap elutazott, hogy ne kelljen a Demjén Valéria köszönését meghallgatnia.

Nagy György: Megmondtam már, hogy csengő helyet revolvert vegyen a kezébe! (Zaj.)

Az elnök: Nagy Györgyöt rendreutasítja. (Helyeslés.)

Mezőfi Vilmos: A koalíció megnövelte a katonai terheket.

Ugron Gábor: Megdrágult minden.

Mezőfi Vilmos: Az a kérdés, megcsinálják-e az urak a magyar hadsereget?

Nagy György: Nagy Emil Himnuszot irt az udvari ebédéről! (Derültség.)

Mezőfi Vilmos: A nemzeti küzdelmet csak azért csinálták az urak, hogy hatalomra kerüljenek s elárulhassák elveiket! (Nagy zaj.)

Nagy Emil: Szentelen, perfid beszéd! (Zaj.)
Az elnök: Nagy Emilt rendreutasítja.

Mezőfi Vilmos: A költségvetés kizsákmányolja a népet s tönkreteszi az országot. Nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés a balpárton.)

Budiszávyevics Bude horvátul a javaslat ellen beszél.

Attértek az interpellációkra.

Miniszterek válasza.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter válaszol ezután Pinterovics Antal minapi interpellációjára. A honvédparancsnokságoknak a minisztérium adta ki a rendeletet, hogy a horvát helységeknek magyar nevét is használják. Erre a törvény adott jogot, így Pinterovics kifogásai elesnek.

A ház a választ tudomásul veszi.

Wekerle Sándor miniszterelnök Mezőfi Vilmosnak a fővárosi lakászsora tárgyában előterjesztett régebbi interpellációjára válaszolt. Hivatkozik a kormány idevágó akciójára, amelyet mindenki ismer. A kormány jelentékeny számú munkáslakást épít, az építkezési anyagot olcsóbbá teszi s a hivatásokat is saját épületükben helyezi el. Ez az akció kiterjed a vidékre is; a belügyminiszter serkenti a városokat munkásházák építésére. A lakászsorát hivatalból büntetendő cselekménynek minősíteni nagyon bajos, ám, az új uszorajavaslat a realizatorára is kiterjed, még pedig úgy, hogy bizonyos esetekben hivatalból legyen üldözhető. (Helyeslés.)

Mezőfi Vilmos: Kénytelen elismerni, hogy a kormány jóakarattal kezeli a kérdést és cselekszik is, de talán nem elég energiával. A választ tudomásul veszi.

Polónyi Géza: Ne tessék sztrájkokkal drágítani az építkezést. (Ugy van! Ugy van!)

A ház a választ tudomásul veszi.

Wekerle Sándor miniszterelnök válaszol Hoffmann Ottónak egy régebbi interpellációjára, amely a Rákóczi-album körül ügynöki visszaéléseket tette szóvá. Az albumból a kormány ötszáz példányt vásárolt. Hogy szédélgs történt-e, arról mitsem tud. Az bizonyos, hogy könyvek ügynöki eladása körül történnék visszaélések, ha ezzel a könyvvel is szélhámoskodtak, erről a Franklin-czég mitsem tudott. A visszaéléseket szigoruan megtorolják. (Helyeslés.)

Hoffmann Ottó nem veszi tudomásul a választ, mert generális intézkedést vár az ügynöki visszaélések megtorlására.

A ház a választ tudomásul veszi.

Wekerle Sándor miniszterelnök Lukinics Péternek arra az interpellációjára válaszol, amely a károlyvárosi hidvám meghagyásáról panaszkodott. A tárgyalás bonyodalmas volt s ezért nem lehetett a vámot máris megszüntetni.

A ház a választ tudomásul veszi.

Wekerle Sándor miniszterelnök Magdics Péternek arra az interpellációjára felel, amely a varasdi pénzügyi igazgatót mulasztásokkal vádolta meg. A miniszterelnök megállapítja, hogy a pénzügyigazgató korrektül és buzgón járt el, akkor is, amikor az interpelláló adóját fölemeltette. (Élénk derültség. Helyeslés.)

Magdics Péter válasza, Wekerle Sándor miniszterelnök újabb fölhasználása és Magdics másodszeri beszéde után a ház a választ tudomásul veszi.

Wekerle Sándor miniszterelnök válaszol Novoszelő Mátyásnak arra az interpellációjára, hogy a szerb vámháboru idején a szerb határszélre kirendelt hetven pénzügyőr nem kapta meg a duplázódot. A törvény és a szabályok ideiglenes kiküldetés esetén nem is irnak elő kettős fizetést, a pénzügyi kormány mégis jutalmat adott a pénzügyőröknek.

A ház a választ tudomásul veszi.

Wekerle Sándor miniszterelnök a bankkارتel tárgyában válaszol azokra az interpellációkra, amelyeket Bródy Ernő és Abrahám Dezső adott be. Kijelenti, hogy a kormány semmi olyan dolgot nem helyeselhet, amely a hitelforgalom korlátozására irányul. Föllépní azonban csak erkölcsi eszközökkel lehet. A bankkارتel dolgában semmi eljárás sem volt szükséges, mert a kartelet magától megszűnt.

Az interpellálók és a ház a választ tudomásul veszi. Következnek az interpellációk.

Három interpelláció.

Hencz Károly: Amikor az 1908. évi kivándorlási törvényt megalkották, az intenció kétségtelenül a kivándorlás csökkentése volt. Ebből a célból ir-

nyitották a kivándorlást egy irányba. A cél a kivándorlók védelmezése volt. Sajnálattal tapasztalta a múlt napokban lefolyt kivándorlási vitában, hogy a törvénynek ezt az oldalát nem világították meg elég jól s a belügyminiszter se adta elő teljesen az okokat, amelyek őt a régi kivándorlási törvény megváltoztatására indították. Kérdést intéz a belügyminiszterhez, hogy mit szándékozik cselekedni, hogy a még tapasztalható visszaélések és törvénytelenések megszűnjenek és megtoroltassanak.

Az interpelláció kiadatik a belügyminiszternek, aki az interpellációkor nem volt a Házban.

Bella Mátyás az 1907:XXVII. t.-cz. helytelen alkalmazása tárgyában interpellálta a közoktatásügyi minisztert. Egy ágostai evang. iskolában ugyanis a közoktatásügyi kormány megtagadta a vallásnak tót nyelven való tanítását.

Az interpelláció kiadatik a közoktatásügyi miniszternek.

Gyuriss Emil a pénzügyminisztert interpellálja. A menetjegyiroda csaczi kirendeltségének megadóztatását sürgeti, mert a törvény csupán az Adria tengerhajózási társaságnak biztosít adómentességet.

Wekerle Sándor miniszterelnök kötelességének tartja sürögősen megvizsgálni a dolgot.

Gyuriss Emil köszönettel tudomásul veszi a választ.

Ezzel az ülés három órákor véget ért.

Budapest, november 21.

Gróf Hadik János Berlinben. Gróf Hadik János belügyminiszteri államtitkár a tegnapi esti expresszvonattal Berlinbe utazott. Utazása az új kivándorlási törvényről s a német és angol hajóstársaságokkal folytatott tárgyalás befejezésével és a szerződés megkötésével áll kapcsolatban.

A bortörvény. A képviselőház mai ülésén terjesztette be a közgazdasági és földmívelésügyi bizottság jelentését a borhamisításról szóló törvényjavaslat tárgyában. A földmívelésügyi bizottság behatóan ismerteti a javaslat rendelkezéseit és céljait és több stiláris módosítást tesz a törvényjavaslat szövegén. A módosítások között fontosabb a tokaji bor különböző fajainak megjelölése. A szövegbe ugyanis beleszurtták ezeket a jelöléseket: tokaji, tokaji bor, tokaji aszu, tokaji mászás. A bizottság újból határozottan megszövegezte azt a szakaszt, amely a gyümölcsborok készítésére vonatkozik. Az új szövegezés szerint a gyümölcsborok csak oly jelzéssel lesznek forgalomba hozhatók, amelyek kifejezetten és világosan feltüntetik, hogy az illető bor gyümölcsből készült. A közgazdasági bizottság, amelyben Buda Barna volt a javaslat előadója, saját hatáskörében szintén körülírta a tokaji bornak különböző fajait és kibővítette a büntető rendelkezéseket. A 32-ik szakasznál oly szövegezést fogadott el, mely szerint a törköly-bornak házi használatra való készítését csakis azoknak engedni meg a törvényjavaslat, akiknek négy kataszteri holdnál nagyobb szőlőjük nincs és az évenként készíthető törkölybor nem lehet több husz hektoliternél. Ezzel a módosítással a bizottság a kis szőlőgazdák helyzetén akart könnyíteni.

Lengyel Zoltán és a balpárt. Lengyel Zoltán ma nyílt levélben bejelentette a balpártból való kilépését. A balpártiak büszkélkedve mutogatták ma Mocsáry Lajos levelét, amelyben üdvözli a balpártot, hogy a tiszta függetlenségi elvek fentartásával meghiusította a blokk megalakulását.

Új törvények. Ma megjelent az 1908-ik évi Országos Törvénytar (Corpus Juris) 14. száma a következő tartalommal: XLIV. t.-czikk. A vasúti árufuvarozás tárgyában Bernben 1890. évi október hó 14-én létrejött s az 1892. évi XXV. t.-czikkkel beiktatott nemzetközi egyezményhez Bernben, 1906. évi szeptember hó 19-én kötött második pótegyezmény beczikkelyezéséről; XLV. t.-czikk. A Rómában 1906. évi május hó 26-án kötött „Egyetemes postaszervezés” beczikkelyezéséről.

A véderő-bizottság ülése. A képviselőház véderő-bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen a magyar királyi honvéd nevelő- és képző-intézetek állapotáról, a közös katonai nevelő- és képzőintézetekben magyar állami alapítvány-helyeken elhelyezett ifjakról, a Magyarország területén elhelyezett közös katonai reál- és hadapródiskolákban a magyar nyelv tanításának és a magyarnyelvű oktatásnak eredményéről, a hadmentességi díjalap állandakáról, a közös hadseregből a honvédséghez történt tisztí áthelyezésekről és a löterek térnagyságára vonatkozó kimutatás módosításáról szóló honvédelmi miniszteri jelentéseket, végül a honvédménház állapotáról szóló honvédelmi és belügyminiszteri együttes jelentéseket tudomásul vették.

Küldöttségek a minisztereknél. A fehérmegyei jegyzők népes küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél. Kérelmük az volt, hogy már 35 évi szolgálat után megkapják a teljes nyugdíjjogosultságot. Gróf Batthyány Lajos a küldöttség szóvivőjének, Balogh Gyulának szavaihoz hozzáfűzte azt, hogy Veszprém és Zala vármegyékben már rendelkeztek is a kérdést ezen az alapon. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter válaszában kiemelte, hogy kötelező ígéretet most nem tehet, de a kérdést alaposan és jóakarattal fogja tanulmányozni. A maga részéről a legnagyobb jóindulattal biztosítja a jegyzői kart, amely igazán fontos szolgálatot teljesít. A küldöttség melegen megeléjenezte a minisztert. — Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter ma fogadta a tanítóképző-intézeti tanárok küldöttségét, melynek élén dr. Baló József tolmácsolta a tanárok köszönetét azért a jóindulatu gondoskodásért, melyet a miniszter a fizetésrendezéssel tanusított. Együttal átnyújtotta a kongresszus végrehajtó-bizottságának föltérjesztését és kérték a miniszter jóindulatát a fizetésrendezés mielőbbi teljes megvalósításához. A miniszter meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést és kijelentette, hogy a fizetésrendezés teljes megvalósítására törekszik. A küldöttség azután Tóth János államtitkár kereste föl, akinek dr. Baló József köszönetet mondott a tanítóképző tanárok érdekében tanusított rokonérzéséért és kérte további támogatását. Végül üdvözlötték titkos tanácsosi kintetése alkalmából. Az államtitkár szíves szavakkal köszönte meg az üdvözlést s megígérte, hogy a fizetésrendezés megvalósításánál a tanítóképző tanárok méltányos kívánásait jóindulattal támogatni fogja. — A „Sorompó Országos Iparvédő Liga” küldöttsége tegnap megjelent gróf Apponyi Albert közoktatási miniszternél, hogy megkérje, segítse a Ligát abban a törekvésében, hogy a magyar ipar fejlesztésének eszméjét a középiskolákban terjessze. Együttal arra is megkérte a küldöttség a minisztert, hogy vállalja el a Liga fővédőségét. Gróf Apponyi Albert szívesen fogadta a küldöttséget. Válaszában elmondta, hogy a legmelegebb szimpátiát érzi az ifjúság nemes törekvései iránt s ezért készséggel fogadja el a Liga fővédőségét. Azt is megígérte, hogy a vasárnapi díszgyűlésen, ha lehet, megjelenik. — A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete, mint már jelentettük, ezertagú küldöttséggel járul dr. Wekerle Sándor miniszterelnök elé, hogy előterjeszse azt az emlékiratot, amelyet az augusztus 15-én tartott népgyűlés megbízásából az adóreformra és a kataszter revíziójára vonatkozólag kidolgozott. A küldöttség, amely gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél és dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszternél is tisztelegni fog, december 2-án reggel különvonaton érkezik Budapestre. December 3-án a délvidéki gazdák megtekintik a vásárcsarnokot és Budafokon az általi minta-borpinézét.

A bihari mandátum. A bihari kerület függetlenségi pártja ma délután Fényes Zoltán elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a választópolgárok nagyszámmal jelentek meg. Fényes Zoltán elnök szép szavakkal emlékezett meg a kerület elhunyt országgyűlési képviselőjének, Rigó Lajosnak érdemeiről, majd felolvasta az országos függetlenségi párt elnökének, Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi miniszternek levelét, melyben azt az óhajtást fejezi ki, hogy az értekezlet egyöntetűen foglaljon állást a jelölés ügyében. Az értekezlet egyhangulag Nadányi Károly nagybirtokost, a bihari megyei függetlenségi és 48-as párt központi elnökét jelölte. Nadányi a jelöltség elfogadására küldöttségileg kéri fel. A jelölésről az országos függetlenségi párt enokét, Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi minisztert, táviratilag értesítették.

Az adóreform. Egy bírálatra vonatkozólag, mely egyik német napilap ma reggeli számában jelent meg az adóreformról, illetékes helyről az alábbi felvilágosító sorokat kaptuk:

A t. cikkíró méltatlanul illeti a képviselőház pénzügyi bizottságát azzal a szemrehányással, hogy az egyenes adók reformját tárgyazó törvényjavaslatokat készületlenül és alaposabb megvitatás nélkül fogadja el. Ezzel kapcsolatban méltatlanul veti Wekerle miniszterelnöknek is a szemére, hogy a kérdéses javaslatokat gőzerővel akarja keresztülhajtani. Az egyenesadó reformjára — melyet Wekerle a közönségnek engedve indított meg — a pénzügyminisztériumnak egy külön osztálya tíz éven át dolgozott hangyaszorgalommal. Minden évben adott ki az adóstatistikából egy-egy nagy kötetet és egy éve már elmúlt annak is, hogy Wekerle a törvényjavaslatokat és annak indoklásait letette a képviselőház asztalára. Az érdekelt körök, a szakirodalom, a napisajtó évek óta behatóan foglalkoztak a nagy alkotással. Tanulmányozhatta azt minden érdeklődő. Tanulmányozták a pénzügyi bizottság tagjai is. Az pedig, hogy ezek az urak felesleges szófecsérlésekkel

nem nehezítik meg az adóreform mielőbbi megvalósulását, arra vall, hogy Miquellel, a porosz pénzügyminiszterrel tartanak, aki az általa benyújtott adóreformról azt mondta, hogy az „communis opinio.”

Csupán fellevés cikkíróinak az az állítása, hogy a Wekerle által kontemplált adóreform feltétlenül egyenesadók emelésére fog vezetni. Ezzel a mivel sem bizonyított állítással szembe szögezzük Wekerlének, a szakembernek pontos és gondos számvetéseken nyugvó s az indokolásban részletesen kifejezett azt a nyilatkozatát, hogy a hiány az adóreform folytán, különösen a már tett és teendő koncessziók következtében, a 20 millió koronát jóval meg fogja haladni, hogy tehát a reform célja nem az adóemelés, hanem az, hogy mellőztessenek a megokolatlan előnyök és a túlterheltesek, szóval, hogy egész adórendszerünk arányosabb, igazságosabb és egészségesebb alapokra helyeztessék.

Az a vád, hogy a reform és Wekerlének a pénzügyi bizottságban a földadót illetőleg tett engedménye az agráriusoknak a kereskedelem és ipar rovására nyújt jogosulatlan kedvezményeket, tarthatatlan, mert eltekintve attól, hogy a társadalmi osztályok egymásra való kölcsönhatásánál fogva a köztelherviselésben az egyik osztálynak nyújtott könnyítések közvetve a többi osztályoknak is javára szolgálnak, a földadózásaléknak már tervbe vett, esetleg jövőben bekövetkezendő leszállítása csak akkor lenne sérelmes a kereskedelemre és iparra nézve, ha a földadónál netalán beálló hiány valami uton-módon adó alakjában a kereskedelemre és iparra hátríthatná át, ilyesmi pedig Wekerlének eszéágában sincs. Aztán más koncessziókat is tett már Wekerle, így: a 600 koronás létminimumot 800 koronára emelte, a kereseti adónál hajlandó elejteni a kontingentálást, a jövedelmi adó progresszív kulcsát pedig az alsó- és középfokon kész az osztrák személynak megfelelően mérsékelni, lejobb szállítani. Kétségtelen, hogy ezek a most említett engedmények éppen a kisembereknek, a kereskedelemlnek és iparnak kedveznek, de ezeket — meg vagyunk róla győződve — az agráriusok nem irigyelik, nem sajnálják az illető adóalanyoktól.

Alaptalan a cikkírónak az az aggodalma is, hogy jöhet az ország nehezebb pénzügyi helyzetbe s akkor a kormány a kereskedelmet és ipart terhelő adókat felszavarhatja. Alaptalan ez az aggodalom azért, mert a törvényben megállapított adókulcsokat újabb törvény nélkül az Uristennek semmiféle pénzügyminisztere, semmiféle szükség vagy szorultság esetében magasabbra nem emelheti.

KÜLFÖLD.

Porosz miniszterválság. Politikai körökben, a többszörös czáfolat ellenére, a leghatározottabban állítják, hogy Holle közoktatási miniszter nem tér vissza hivatalába s Moltke belügyminiszter lesz az utóda, aki most is helyettesíti. Ha Moltke veszi át a közoktatási tárczát, az ismét egy árnyalattal való elkanyarodást jelent a jobboldal felé. Belügyminiszterre Stubenrauch berlini rendőrfőnök van kiszemelve.

Német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyűlés folytatta a birodalmi pénzügyi reform első olvasását. Sydown, pénzügyi államtitkár kifejti, hogy a birodalom pénzügyi szükségleteinek alapos tanulmányozása után arra a konklúzióra jutott, hogy a kért összeget nem szabad nagyon alacsonyan előírni. Hogy miért nem volt elégséges a legutóbbi pénzügyi reform, bizonyára ismeretes a t. ház előtt.

Porosz képviselőház. Brust képviselőnek a radbodi tárnában történt bányaszerencsétlenségre vonatkozó interpellációjára Delbrück kereskedelmi miniszter a következőket fejt ki: Leinert képviselő tegnap, a midőn felszólítottam, hogy tanukat nevezzen meg állításainak megerősítésére, késznek nyilatkozott erre, ha garanciát vállalok, hogy a tanuk nem kerülnek fekete listára. Ily garanciát nem vállalhatok. Kész vagyok azonban, a megnevezendő bányászokat, ha kívánják, kincstári művekben foglalkoztatni. (Élénk helyeslés.) Remélem, hogy látják, mily komolyan igyekezem e súlyos ügyben az igazságot kideríteni. Brust centrumparti pártja nevében kijelenti, hogy további vizsgálat reményében pártja elfogadja a választ. A tárgyalás erre berekesztették.

A javaslatok 245 millió tulbevétellel számítanak, az eredmény azonban 120 millió volt.

Báró Rheinbaben porosz pénzügyminiszter szerint Anglia és Franciaország kedvező pénzügyi helyzete kötelességévé teszi Németországnak, hogy a helyzetet változtasson. Nem a kormányok a hibások a mai kedvezőtlen helyzetben.

A vitát hétfőn folytatják.

Nyiltan és erőlyesen.

Bécs, november 21.

Holnap délelőtt itt báró Aehrenthal elnöklete alatt összeül a közös minisztertanács, amelyre magyar részről Wekerle Sándor miniszterelnökön kívül Darányi Ignác földművelésügyi miniszter és a beteg Kossuth Ferencz helyett Sztérynyi József államtitkár érkeznek ide. A közös minisztertanács munkarendjén bevallottan gazdasági kérdések szerepelnek, amelyek az által nyertek aktualitást, hogy december 31-én lejár a Szerbiával kötött ideiglenes kereskedelmi szerződés. Jól értesült körök azonban tudni vélik, hogy a gazdasági kérdések leple alatt a minisztertanács katonai kérdésekkel is fog foglalkozni.

Az összes czáfolatok és hivatalos stílus kommunikék daczára, a háborus veszedelem nagy és ezt ma már tudja a lassu gondolkozású és lassan cselekvő hadvezetőség is. Amíg lehetett titkolták, rejtegették, Szerbia és Montenegró készülődéseit lekicsinyelték, de az utóbbi napok eseményei még a mi főkatónáinkat is gondolkodóba ejtették. Most már nálunk is tudják, hogy cselekedni kell, mert az ellenfél fegyverkezését czáfolatokkal beszüntetni nem lehet és sok időt vesztettünk úgy is.

A holnapi konferencián a miniszterek előtt föltárik a való helyzetet és úgy tudom, hogy a kialakult fölfogás az, hogy a jelenlegi helyzet és annak fejlődése a monarchiát olyan intézkedések fogantatására szorítja, amelyeket saját jól fölfogott érdekében nem mulaszt hat el, s amelyek, ha a diplomácia eljárásán kívül esők is, jogosultak.

A megbeszélés eredménye — úgy mondják — az lesz, hogy legközelebb fokozott mértékben megindulnak az előkészületek egy esetleges háborúra.

Nem is kell titkolódnia, mert azt a laikus is látja, hogy Szerbia és Montenegró nem úgy mozognak, mint a bőrükbe nem féro apró államocskák, hanem minden ténykedésük magán viseli az irányítottág és a támogatottság jellegét. Kávéházi diplomaták is ki tudják számítani, hogy Szerbia eddigi hadikészülődései régen fölemésztették az e czélra megszavazott s talán valójában csak töredékeiben létezett hadikölcsönt és a fegyverszállítások, lövedék-bevitellek prompt folynak tovább. Az is könnyen áttekinthető, hogy a szegény Montenegró nem a maga fölös pénzéből tart fönn egy immár tekintélyes fegyveres erőt és nem minden bátorítás nélkül ilyen hangos.

Hadvezetőségünk ezuttal is ugyanabba a hibába esik, amely miatt annyi fölösleges vér folyt Boszniában: lekicsinyeli az ellenséget. Pedig a mi katonai könyveinkben is benne van: az ellenséget nem szabad alábecsülni. Ez a góg azonban hozzátartozik az osztrák katona jellemrajzához. Tábornokaink fitymálva nézik az ellenfél készülődéseit és azután ama bizonyos katonabanda helyett a Halál fog trombitálni sok életerős magyar embernek.

Azt is elfelejtjük, hogy a jelen esetben nem olyan nemzetekkel van dolgunk, amelyek a diplomácia fegyelmében nőttek föl és a legnagyobb haragjukban is csak a megállapított formák közt cselekszenek. A Fekete-hegyek harcias népe, amely semmit sem veszíthet és éppen ezért szomjazza a háborút, fitymál a diplomáciára és megtörténhetik, hogy egy részeg montenegrói tábornok a Kattaróra irányított ágyukból lövet a városra és ettől az egy felelőtlen, ostoba tettől lángba borul a Balkán. Erre az eshetőségre készen kell állnunk, mert ez minden perczen bekövetkezhetik. A montenegróiakat nem fegyelmezi a diplomácia és a vad csapatok, ha prédára akariák vetni magukat, nem hőkölnek vissza egyszerű parancsoló szavak elöl.

A helyzet különben is komoly, ezt egyes intézkedésekből is meg lehet itélni. A hatalmas intervenciója kudarczsal végződött és a szerb kormány értéktelen nyilatkozatokkal felelt, egyben rámutatott arra, hogy a monarchia az, amelyik nem fér a — saját területére. Bizonyosság erre a dragonyos kard, a tisztí sapka és a messzelátó — csupa osztrák-magyar katonatiszti tulajdon — amelyet Szerbia földjén találtak,

A fegyverkezés az intervenczió dacára is lázasan folyik mind a két országban és ezzel szemben nem rason részünkről a dugott, erélytelen cselekvés.

Igenis, veszedelem, háborus veszedelem fenyeget és erről tudjon mindenki. Mindenki értesüljön, amennyire értesülhet a részletekről is, hogy bizalma meg erősödjék, hogy az ipar és kereskedelem ok nélkül ne remegjen. Ha elmúlik a fejünk fölül, anélkül, hogy ránk szakadt volna, jó, de ha nem kerülhetjük el, legalább legyünk készen rá.

Több oldalról hangoztatják, hogy a tél gátat emel minden háborus mozgalomnak. Ez sem igaz. Montenegró és Szerbia is téli háborút akar provokálni, mert ez számukra nagy előnyt, nekünk hátrányt jelent. Ebbe tehát egy perczig sem szabad bizakodni, hogy tavasz előtt nem lesz semmi.

Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy bárhol alakuljon ki a csapatok frontja, terep szerint is nagy nehézségekkel kell megbirkóznunk. Szerbia belseje, Bosznia hegyei, vagy a dalmát tengerpart legyen is a harcstér, mindenütt hátrányban vagyunk és ezeket a hátrányokat csakis nagy katonai fegyelmességünk, modern felszerelésünk, fölényes vezetésünk tudja egálizálni. Kétségtelen, hogy az ellenségtől nem kell tartanunk, de az is kétségtelen, hogy nyíltan és erélyesen kell gondoskodnunk magunkról, mert minden meglepetés, amely ezen a téren ér, vérdőzattal jár és az erélytelenség növeli a bőrükbe nem író garázdák bátorságát. Az eféléknek pedig jó elejét venni.

A keleti kérdés.

Budapest, november 21.

A hatalmak intervencziójának annyiban már hatása volt, hogy Szerbiában legalább a kormány békésebb hurokat kezd pengetni. Ez azonban nem sokat változtat az általános helyzeten, mert Szerbiában már úgy látszik csökönnyösen ragaszkodnak a háborúhoz. Ennek az álláspontnak volt a szószólója a szkupstina elnöke is, ki kerek kijelentette, hogy az esetben, ha Ausztria-Magyarország nem vonja vissza az annexiót, okvetlen háborúra kerül a dolog. Érdekes különben, hogy az ifju-törökök lapja ugyanazzal a szavakkal szerkenté háborúra Szerbiát, mint amelyekkel Ivanovics Ljuba, a szkupstina elnöke indokolja, hogy miért előnyösebb Szerbiára, ha rögtön támadó hadjáratot intézne a monarchia ellen. Török részről különben is egy idő óta nagyon gyanus politikát űznek. A szerb küldöttek hetekig tárgyaltak Konstantinápolyban egy szerb-török katonai megegyezés tárgyában, anélkül, hogy megállapodásra jutottak volna. A törökök úgy látszik egy ideig orruknál fogva vezették a szerbeket, mert Belgrádból minduntalan világgá röpitették a török-szerb katonai konvenczió megkötését. Mint most utólag kitűnik, a törökök csak a sült gesztenyét szeretnék kikapartatni a szerbekkel, de anélkül, hogy ők ebben segídeknének. A konstantinápolyi követünk ma erélyes lépéseket tett a portánál a bojkott megszüntetése érdekében, mely egyformán sújtja a magyar és osztrák kereskedelmi érdekeket. E kérdéssel — mint jól értesült forrásból jelentik — holnap a közös minisztertanács is foglalkozni fog, melynek különben egyedüli tárgya a balkáni kérdés lesz. E külügyi vitában a magyar miniszterelnök is tevékeny részt vesz, mert alkotmányjogilag fel van jogosítva a külpolitikára befolyást gyakorolni és normális időben is a külpolitika menetéről információkat beszerezni. E czélből Wekerle miniszterelnök két hét előtt hosszasan tanácskozott a külügyminiszterrel és múlt vasárnap

pedig a külügyminisztérium egyik magasabb hivatalnoká látogatta meg, ki a helyzetről informálta. Természetesen ezeknek az információknak nincs akkora sulya, mintha a miniszterelnök személyesen tanácskozna a külügyminiszterrel. Ezért, mint Bécsből jelentik, a miniszterelnök még az esetben is felkereste volna Bécsben a külügyminisztert, ha nem kellene résztvennie a közös minisztertanácsban.

Mai híreink a következők:

György herceg szalonkocsija.

A Times tudósítója táviratozza Belgrádból, hogy a szerb kormány a londoni, párisi, berlini és pétervári kabinetek képviselőinek felszólítására új panaszokkal állott elő Ausztria-Magyarország ellen. Így felpanaszolja azt, hogy mikor György trónörökös Bécsen át Pétervárra utazott, Bécsben feltartóztatták s kényszerítették, hogy hagyja el a szerb udvari szalonkocsit és utját az osztrák államvasutak külön szalonkocsijában folytassa. Egy további sérelem az is, hogy a belgrádi vasutállomás számára rendelt villamosórát nem engedték keresztülvinni. Milovanovic külügyminiszter nem megy Cettinijébe.

Az államvasutak igazgatósága hivatalosan megápitja, hogy mikor György szerb trónörökös Pétervárra utazóban Bécsbe érkezett, a szerb vasuti igazgatóságtól olyan későn jött a jelentés az udvari szalonkocsi elindításáról, amikor már nem lehetett a kellő intézkedéseket megtenni. Az államvasutak állomásáról ugyanis a Nordbahnra kellett volna különvonaton átvinni a szerb udvari szalonkocsit és a közbűs állomásokat táviratilag értesíteni, amire már idő nem volt. A szerb trónörökös pontosan indult el és pontosan érkezett meg a Nordbahn vonatával.

A szerb-török viszony.

Novakovic holnap visszautazik Belgrádba. Maga is bevallja, hogy csak ígéreteket kapott, de Szerbia örökre hálás lesz azért, mert megkapta a portától a fegyverszállításra szóló átviteli engedélyt.

Suraj Umet, az ifju-török komité lapja bujtogatja Szerbiát, hogy kezdjen háborút Ausztria-Magyarország ellen. Támadóan kell fellépnie, mert mihelyt védekezésre szorul, veszített ügye van. Ha a porta bármiféle szerződésre merne lépni Szerbiával vagy Montenegróval, elkerülhetetlen volna a háború kitörése Ausztria-Magyarország és Törökország között, ez pedig Törökországra nézve veszedelmes kaland volna, mert míg vereség esetén Szerbia mindössze néhány millió kárpótlást tartoznék fizetni, függetlenségét ellenben az európai hatalmak megvédenék. Törökország addig mindent kockára tenne.

A keleti vasutak ügye.

Konstantinápolyban azt tartják, hogy Bulgária titokban már megállapodásra jutott a keleti vasutársasággal és hogy a török-bolgár tárgyalások állítólagos halogatása csak szinlelés, hogy az alatt Szerbia felfegyverkezhesék s megkezdhesse a háborút a monarchia ellen, akkor aztán a szövetséges Balkán-hatalmak egyesült erővel léphetnének fel és kicsikarnák az autonómiát Ausztria-Magyarországtól Bosznia-Hercegovina számára.

A belgrádi affér.

György trónörökös és gróf Forgách osztrák-magyar követ között keletkezett inczi-densről a következőket jelentik Belgrádból:

A „Politica“ tendenciózusan elferdített tudósításban, melyet gróf Forgách osztrák-magyar követnek és György trónörökösnek a Krunszka Ulicában történt találkozásáról közölt, csak annyi az igazság, hogy gróf Forgách, aki nejjével az utcza egyik oldalán sétált, nem látta a tulsó járdán sétáló trónörökösst. Utóbbi udvariasan köszöntötte a követet és ezáltal felkelte gróf Forgách figyelmét, aki válaszolt a köszönetre. Az a körülmény, hogy ez a magában jelentéktelen eset, amely az abban az időben teljesen néptelen utcán folyt le, ily

elferdített formában került nyilvánosságra, diplomáciai körökben megütöztetést kelt.

Angol vélemény.

A Times mai vezércikke aggodalmaskodik, hogy sir Edward Grey beszéde a békét fenyegeti. Ausztria-Magyarország tulságosan merész játékot kezdett, amikor a tárgyalások megindítását a bojkott-mozgalom elfojtásától teszi függővé és nem gondol arra hogy Bosznia-Hercegovina ujjaszervezése csak Törökország és a szignatárius hatalmak beleegyezésével történhetik meg. A keleti vasutársaság is engedékenyebb volna, ha nem érezné maga mögött a monarchia támogatását.

A „Standard“ mai vezércikkében fejtegeti a monarchia külpolitikáját és azt mondja: „Érdekes volna Magyarország igazi véleményét megtudni a monarchia külpolitikájáról“. A lap kétségbe vonja, hogy ez Magyarországon osztatlan rokonszenvvel találkozik. A cikk ezután párhuzamot von a magyar és az angol alkotmányos regime között.

A szkupstina elnöke háborút jósol.

Ivanovics Ljuba, a szkupstina elnöke, a „Novosti“ egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy ha Ausztria-Magyarország vissza nem vonja az annexiót, úgy háborúra kell kerülni a dolognak, mert az annexió veszélyezteti Szerbiát és Montenegrót is. Jobb tehát most elkezdni, mint később, amikor Ausztria-Magyarország helyzete kedvezőbb lesz. Ausztria-Magyarország teljes erejével dolgozik ellenünk, de mi készen állunk a háborúra.

A bojkott.

Pallavicini örgróinak, Ausztria-Magyarország konstantinápolyi nagykövetének a portánál teendő intervencziójáról a bojkott-mozgalom tárgyában, kitűnő forrásból a következőket közli a „Zeit“:

Pallavicini örgrói már többször felszólalt a török kormánynál, hogy a bojkott-mozgalom megakadályozására rávegye. Tegnep báró Aehrenthal külügyminiszter utasította a konstantinápolyi nagykövetet, hogy az eddiginél is sokkal erélyesebben lépjen fel s jelentse ki a török kormánynál, hogy egy olyan állammal nem lehet diplomáciai uton tárgyalni, amely jogtalanul tör egy barátságos állam gazdasági életének megromlására. A külügyminiszter táviratilag utasította a konstantinápolyi nagykövetet, hogy ne csak az osztrák és magyar kereskedők panaszairól tegyen jelentést a portának, hanem nyilatkoztassa ki azt is, hogy az osztrák-magyar monarchia szivesen tárgyalna békésen és barátságosan a portával a két állam között megoldatlan kérdésekről, de addig gondolni sem lehet erre, míg a török kormány minden rendelkezésére álló eszközzel a legerélyesebben el nem hártja mindazokat az akadályokat, amelyek ma Törökország városaiban s főleg a kikötőkben a monarchia kereskedelmét és hajóforgalmát hátráltatja.

A párisi török nagykövet ma hosszasan tanácskozott Pichon külügyminiszterrel s ezen a konferencián hír szerint arról volt szó, hogy Franciaország lépéseket készül tenni a portánál a bojkott-mozgalom megszüntetésére.

A nemzetközi konferencia.

Berlinből jelentik, hogy az osztrák-magyar külügyi kormány válaszijegyzéke az orosz kormánynak a Balkán-konferenciára való meghívása tárgyában már átnyújtott. A jegyzék tartalmáról illetékes körökben mélysegesen titkolódnak, ami pedig a német birodalmi kormányt illeti, óvatosan kerüli még a látszatát is annak, hogy olyan szinben tűnjék fel, mintha bele akarna avatkozni az osztrák-magyar-orosz tárgyalásokba. Orosz forrásból eredő hírek szerint az osztrák-magyar monarchiával tovább tartanak a tárgyalások a nemzetközi konferencia létrehozása czélijából. Erre való tekintettel halasztotta el ismét Izvolszki külügyminiszter a dumában tartandó külügyi expozéját. A pétervári kormány, azt a jegyzéket, amelyet a

konferencia tárgyában a hatalmakhoz intézett, most nyilvánosságra fogja hozni; ez a jegyzék kifejezésre juttatja Oroszország álláspontját Bosznia-Hercegovina annexiója kérdésében s egyáltalán a balkán-kérdésekben.

Az orosz kormány állítólag kész lemondani arról, hogy a konferencia programjában szerepeljen Szerbia és Montenegro területi kárpótolásának kérdése, de Izvolski ragaszkodik ahhoz, hogy Bosznia-Hercegovina annexiójának ügye okvetlenül fölvetéssék a konferencia programjába. Ausztriától származik az a kezdeményezés, hogy a nemzetközi konferencia Olaszország valamelyik városában üljön össze. Tittoni külügyi expozéjában, amelyet november 23-án fog a kamarában megtartani, a kezdeményezésért köszönetet fog mondani Ausztriának.

A Birsevilla Vjedomosti értesítése szerint Izvolski külügyminiszter november 23-án fogja nyilvánosságra hozni annak a jegyzéknek szövegét, amelyet az orosz kormány a konferencia tárgyában a külföldi államokhoz intézett, ellenben ismét elhalasztotta a külpolitikáról és a Balkán-kérdésekről általában tartandó expozéját a dumában. Stolypin miniszterelnök egyre azon fáradozik, hogy mentől nagyobb befolyást szerezzen a külpolitika intézésére s evégből Izvolskival e héten többször tanácskozott.

Az intervenció után.

A külföldi hatalmak diplomáciai képviselői annyiban már is eredményt értek el felszólalásaikkal, hogy a szerb sajtó hirtelen abbahagyta harcias lármáját. Az összeesküvő-ellenes párt lapja azt hangoztatja, hogy a külföld értelme éppen jókor érkezett, mert már türelmetlenül várták. A kormány az újságokhoz intézett kommunikéje azt jelenti, hogy a háboru eszméje lejárt magától. Ugyanez a lap fölveti azt a kérdést, hogy mi lesz azzal a 16.000.000 dinárral, amelyet a szkupstina a kormánynak megszavazott, ha nem lesz háboru?

A király elleni merényletről szóló hírek alaplatnok. Arra vezetnek vissza ezeket, hogy az éjjel nagy égi háboru volt. Az ezen évszakban rendkívüli természeti jelenség adott okot valószínűleg Zimonyban hasonló híresztelésekre.

A hajóhad gyakorlata.

A szolgálatba állított hajóhad, mint minden évben, az idén télen is gyakorlatokra megy és manővereit Dél-Dalmáciára is ki fogja terjeszteni. A Monarch, Wien, Budapest és Zenta már tartalékban vannak Pólában s ezek nem vesznek részt a gyakorlatokban, amelyek még e hónapban megkezdődnek.

Montenegro és a háboru.

A Südslavische Correspondenz interviewet közöl a montenegrói hadügyminiszterrel, aki azt mondta, hogy Montenegro nézve a háboru az egyetlen kibontakozás a nyomoruságos és siralmas gazdasági helyzetből, amelybe Montegrót Bosznia-Hercegovina anektálása sodorta. Egyetlen reménye volt Montegrónak, hogy Bosznia-Hercegovinában területet fog kapni s ha nem is ígérte ezt kötelezően az osztrák-magyar monarchia, célzásokkal biztatgatta Montegrót, hogy földterületet kap Spizza partvidékén és Hercegovinában is. A kiábrándulás után Montegrónak csak a háboru lehet a felelete.

Illetékes helyen kijelentik, hogy ezidőszent nincs veszedelem. Cattaróban Montenegro egy ügynöke azt mondja, hogy szent volna a béke, na kiépíteni azt a vasutat, amely Szerbiát Montegrón keresztül a tengerrel kötné össze, ami régi vágya Montegrónak. Azt beszélnek, hogy a montenegrói fejedelem a háborus fenyegetéssel gazdasági előnyöket akar kicsikarni, de egyébként a pétervári parancshoz alkalmazkozik s nem felejtí el, hogy Oroszország óva intette őt a veszedelmes kalandoktól.

Tegnap elkobozták a Cattaróban megjelenő Boka című újságot, mert egy cikkében azt találta írni, hogy Ausztria-Magyarország nincs elkészülve a háborura.

Az idegenforgalom teljesen szünetel, a mon-

tenegróiak visszavonultak a hegyek közé s nem mutatkoznak Cattaróban. A tiszték családjai, amelyek tegnapelőtt elutaztak, ma visszatértek.

Legújabb híreink.

Kétségtelen tény, hogy a szerb külön követség rekonszenves biztatásokat kívül, semmiféle kötelező ígéretet Oroszországtól nem kapott. A mi az önkéntesek toborzását illeti, az tovább tart, de a szerb követség azzal mentegetőzik, hogy egy Sajzovic nevű szerb a maga szakállára toborozza az önkénteseket s jelentést tesz az ajánlkozók számáról Belgrádban anélkül, hogy vele hivatalosan érintkezzenek.

Konstantinápolyból jelenti a Lokalanzeiger tudósítója, hogy Prizrendben és környékén forradalom tört ki a régi regime mellett. Állítólag ezer főnyi banda vonul Üszküib felé s utjában rabolva pusztít. A lázadók azzal vádolják az új kormányzatot, hogy kedvez a keresztényeknek. A konstantinápolyi lapok agyonhallgatják a zendülést, Üszküiből ellenben csapatokat rendeltek ki a forradalmárok leverésére.

Mefisztó az eseményekről.

Azt kérdezzék naiv olvasók levelek útján Mefisztótól, hogy lesz-e háboru? Tudniillik Boszniának és Hercegovinának az „összbirodalomba való bekebelezése miatt” olyan kivételes intézkedéseket tesznek katonáék, hogy ha ezek az intézkedések egy „nemzetietlen” kormány alatt történtek volna, tele lenne a világ közjogi lármával.

A főkérdés most azonban nem az, hogy kinek mi fáj, hanem pusztán arra kell Mefisztónak felelnie, hogy lesz-e háboru?

Lesz.

Nem látnak tovább az orruknál azok, akik lekiicsinylik a szerbek és montenegróiak készülődéseit. Nem arról van itt szó, hogy két hadtesttel megverjük-e ezeket az apró nemzeteket, avagy hármat kell hozzá mozgósítani, hanem sok minden egyebekről.

Első sorban is Oroszország és Anglia nem veték tudtul a bekebelezést, hivatalos nyelven: az annexiót. Másodszor Szerbia és Montenegro nem hadviselő felek, hanem az egyik hadviselésre vágyó fél előőrsei. A másik, hadviselésre kényszerítendő félnek, nem azt kell mondania, hogy ezt a két piczi legénykét megsemm, hanem ezek mozdulataiból következtetnie kellene a másik fél mozdulataira.

Az orosz-török háboru is így kezdődött a 70-es években. Törökország hajba kapott Szerbiával és Szerbiát hamarosan elpálolta. Mikor azután a győztes török annak rendje és módja szerint szedni akarta a megrázott fáról az epre, a szultánnál megjelent az orosz nagykövét és csak ennyit mondott:

— A csár ő felsége nevében kérem Felségedet: méltóztassék megállani.

A szultán ezt kérdezte:

— Mi akar ez lenni? Ultimátum?

— Igen, Felség!

És az orosz nagykövét csomagolt, elutazott Konstantinápolyból, az oroszok pedig masiroztak Törökország ellen, amely kis hadjáratnak fináléja a mostani annexió, egy önmagába visszatérő görbe vonal.

Ezt a görbe vonalat meg kell járunk nekünk is, szent nevében a kiterjesztett szuverénitásnak.

Szegény Magyarország!

A régi rezsim politikusai nyíltan bevallották, hogy nem lehetnek jobb hazafiak, mint amilyenek. Nem hittük el nekik. Hatalmi vágygval, haszonlással, czim- és rangkórsgággal vádoltuk őket.

Most azért nem lehetünk mi jobb hazafiak, mint amilyenek vagyunk, mert a koronával szemben ígéreteink kötnék.

Nekünk se kell sok minden abból, amiket véghez kell vinnünk; de — — — megcsináljuk, megszavazzuk, mert bizunk Kossuth Ferenczben és bizunk abban, hogy mindezeknek és mindezeknek a fejében meglesz az önálló bank és meglesz az önálló vámterület. Mintha bizony Kossuth Ferencz örökké élne és mintha bizony nem volna mindegy, hogy miért nem lehet megtenni azt, amit megtenni nem lehet.

Sok szó esik még mindig a fuzióról. Kezd a csömör jelentkezni egész komoly alakban a politikai nyakakon. Kezdi megérteni Deák Ferenczet:

— Ha nem volna ellenzékem, pénzen csinálnék magamnak, mert másként Magyarországon kormányozni nem lehet.

A fuziót természetesen minden politikai párt a maga szája-ize szerint képzei el. Legjobban vágyanak érte a 67-esek, de innen kiindulva nem lehet megcsinálni, mert az osztozkodásnál ők ezen az elvi állásponton vannak:

— Ami az enyém, az az enyém; ami a tiéd, az is az enyém.

Érdekesen tükrözti vissza a fuzió jelenlegi állapotát két ismert grófnak megszokott párbeszéde:

Hatvanhetes gróf: Itt volna már az ideje, megcsinálni a fuziót.

Negyvennyolczas gróf: Brávó! Fontosabb kérdést nem vethettél volna föl!

Hatvanhetes gróf: Kezdjük el tüstént nyélbe ütni a dolgot. Egységes párt, egységes program, egységes akarat.

Negyvennyolczas gróf: Éljen az eszme. Tegyétek magatokévá az önálló bankot és külön vámterületet. Ugy-e, mi sem áll utjában?

Hatvanhetes gróf: Sarkon fordul, kámforrá vált...

Kedvetlenek az emberek. A főváros ellenzéki köreiből csend és némaság honol, ahol pedig annyi élet volt valamikor. Nincs eszme, nincs tenni vágyás.

Az idők jele, mikor egy-egy ellenzéki kör elnökségének egyenkint kell rábeszélni a megmaradt, őszí légy módjára lézengő tagtársakat, hogy mindegyikük gyűjtsön 5—5 tagot, hiszen megvirrad még valaha.

Bizony-bizony, akinek sirni van oka, az félre vonul, mint a számár, mikor érzi, hogy itt a vég.

Ez még csak hagyján! De mi lesz majd, ha mutatni kezdünk!

Ne mulass!

Az Operaházat nem adják bérbe. Azt méltóztatik hinni, hogy nem is akarták? Miért nem akarták volna?

Megjött a hivatalos czáfolat rá a legilletékesebb helyről. Igaz ugyan, hogy nem teljesen megfelelő a valódi művészet szempontjából, mert abban a czáfolatban, hogy „a bérbeadásról nem tárgyalunk és nem tárgyalunk” — Mefisztó egy kis tapátás ajtót lát, hogy t. i. nincs azonban kizárva, hogy a jövőben tárgyalni nem fogunk; de mégis jól esik tudni, hogy az Operaházat nem adják bérbe.

Elég a bérléthez és elég volt Budapest székes-fővárosának két müintézetét egy csapásra agyonütni, minek is kellene a harmadikat semmivé tenni!

Szterényi beszélt.

A T. Ház folyosóján lázban szaladgáltak az emberek. Egymással közöltek valamit. Valami nagyot, fontosat, mintha arról lett volna szó, hogy nem kell már többé felfüggeszteni elveket.

Farkasházi képviselő gyújtott alá a láznak:

— Képviselők talpfaszállítást közvetítettek.

Szterényi válaszol. Mindjárt válaszol! Adják egymásnak szájába a szót a kipirult arcú emberek.

Szterényi fölemelkedik. Az emberek összehajnak. Temetésen nincs ekkora csend. Egy betévedt légy dongása zavarja csak meg egy komoly törvényjavaslat tárgyalásához méltó ünnepélyes hangulatot. Mindenki érti a helyzet komolyságát.

— Itt most kiteritenek valakit.

És az emberek keserü csalódással hagyták oda padjaikat: Mbh! Nem tettek deszkára senkit, — hogy következék a törvényalkotás unañas munkája 7—8 hivatalos személy előtt.

Furcsa kis ország ez a mienk!

A SZEZÓN.

A mennyei birodalom örömtől mámoros. Az új kínai császár olyan uralkodói nevet választott, amely kicsendül a császári palota titokzosságából s már egymagában is elárulja őfelsége alkotmányosságát és törvénytisztelét. Hsuen Tuing „az általános törvényeket szentesítő”, ez a név ma imádság Kínában s bár bevett uralkodói szokás szerint éppen semmire sem kötelez, megválasztása mégis trónbeszéd, amely minden fityegő czopfnak életét biztosítja. A czopfok a lojalitástól földreborulva ejtik ki a főnséges nevet s nem mernek pislantani se arra felé, ahol az új fényesség isteni küldetésből trónol. Az új kínai császár bölcsessége és alkotmányossága így egy csapásra megtalálta az utat népének szívéhez s az eljövendő idők nagyságának szép zálogát tette le a haza oltárára. A kínai sajtó, főpapok, udvari méltóságok, országnagyok, nemesség és rabszolgaság csak erről a névről zengenek dicsőhimnuszokat s benne a császárnék zsarnoksága után új evangéliumot találnak.

Az új császárt rajongó szeretettel, valóságos diadalmenetben fogják átvezetni a trónterembe, ahol csak annál könnyebben teszi le alkotmányos esküjét, mert hiszen már nevének megválasztásával is életének, népét szerető szívének-lelkének egész programját adta. A kínai császár bölcs uralkodó. Tiszteli a törvényeket s nem avatkozik bele népének boldogulásába.

Még nem múlt el egészen másfél éves.

György királyi, a balkán operett pojáczája, már oly tragikus őszinteséggel veszi nemzet-szabadító küldetését, már annyira benneül a szerbek véres néhány lapos történelmében, hogy legfőbb ideje kiverni kezéből az operett-kardot s rája dönteni a kulisszákat. György királyi eredendő hibája, hogy Gyurkának született, de nem királyinak. Az apja még nem volt király, fiatalága nem az udvar levegőjében izmosodott, György vásott, őszinte és igen zöld polgári csemete lett, aki nevetve cibálta az apja bajuszát, amikor térdén lovagolva egy eljövendő mesebeli királyságról hallott. Nem szabták rá királyi ruháját, ez a ruha csak egy a nyakába szakadt, szellősen, féldoldalt, teli faldozással és rosszul felvarrt gombsorral. Kora gyerekségtől nem verték fejébe, hogy minden nyílt lépése, elárult gondolata, szabad érzése maga a felelősség, amely alól nem lehet oly könnyen kibujnia, mint kibujhatik akárki más széles az országban. Nem született dinasztia, semmivel sem tartozott sem az őseinek, sem a népének, ő királyfi, parvenü királyfi, aki ott is fitogtatja királyságát, ahol még a kártyakirályok is diszkréten félreállnak.

És királyfi lett egy felelősségtelen országban, amelyben király a fiát a miniszterek előtt, miniszterek egymást a király előtt csak úgy kupán vágják, mint a kecskepásztorok főtt a hegyekben; királyfi lett olyan országban, mely még bele nem kapcsolódott az európai diplomáciai láncolatába, amely tehát minden tekintet nélkül háborúba kezd a királyáért, vagy felkoncolja királyát s kipusztítja a magját is, ha Oroszország kedve úgy tartja. Ezek a balkán államcskák részeg tábornokaikkal, éhező hadseregükkel, egy-két pléhagyujjakkal és nem a Schwartz Berthold vegyítése szerint szállított puskaporukkal annyira csak élődi állatkák Európa testén, hogy e test tagjaival liktető érzésbe hozni őket mindenkor lehetetlen. Ahol mozgolódtak, ott viszkettek, levakarták, vagy

lepukkantották őket... s most ime előáll György királyi, a kardjára csap s megindít európai bonyodalmakat.

Itt a legfőbb ideje, hogy fakardját kettétörjék s rájádöntsék a rongyos kulisszákat.

* * *

Németországban az anyák védelmére megalakult feminista egyesületek új testvéregyesületeket alakítanak, hogy kioktassák, vagy kiséricsk az asszonyokat és leányokat, mit kell tenniük, hogy anyákká ne legyenek. A nők ellen vivot évezredes harcában ezt a leghatalmasabb és leleigázóbb fegyverkezést nem lehet és nem is szabad csak férfi szemmel nézni, mert azt a szemet mindaddig éppen ott hunytuk le, ahol az asszonyoknak és szerencsétlenségbe döntött leányoknak egész életre kiható végtelen nyomora, szenvedése, magárahagyottsága és czéltalan küzdése megkezdődött. A mindent felejtő szerelemben, amelynek folytonos harcában természetszerűen a férfi az erősebb, éppen a férfi az, aki utólag felejt mindent s a megcsalt, kizsákmányolt, mindenéből kifosztott leánytól éppen anyasága miatt, tehát a leány legfőbb hivatásának betöltése, egy új, tartalomba kapott élet miatt egy menekül, mint a bélpoklostól. A férfiaknak ezt kegyetlenségét, keménységüket, emberi életekkel hazárdul játszó bűnösségét akarják most a nők valamiképpen kikorrigálni s az megint az ő elnyomottságuk, tehetetlenségük és árvaságuk nyugvó helyzetéből kóvetkezik, hogy megint csak a maguk bőre árán. Olyan módon, amelyre ők mindennel ráfizethetnek, de a férfiakat megtorlatlanul megint csak futni hagyják. S ezzel még azt a csöpp felelősséget is átveszik a maguk vállára, amely felelősség talán itt-ott mégis fékentartotta az erősebb nemet.

Hiszen igaz, hogy az ilyen anyaságba döntött s aztán magukra hagyott leányok és asszonyok további élete egyetlen önfelelt percéért csupa martíromság, testi és lelki szenvedés. Emberfeletti küzdéssel és lemondással fizetnek azért, hogy hittek, szerettek. Megvetik, lenézik, magukra hagyják őket s egy sirással, önfeláldozással csordultig felt élet után a legtöbbszőr saját gyermekük is számon kéri a „maga becsületét”. Mindez ellen emberi joguk a védekezés, de...

De az a védekezés, amelyet a Mutter-schutzok felvettek programjukba, nem számol a nő természetével. Egyetlen operáció, amelyet, ha még oly neves orvos végez is, bár épp a jó orvosok soha sem vállalkoznak az ilyesmire, mindig életébe kerülhet az áldozatnak, vagy annyira megbénítja szervezetét, hogy mindig a nyomorékja marad. A morális és érzelmi hatás rombolásától eltekintve, testi és lelki terméketlenségükkel éppen nőiességüket vesztették el, az anyaság szeretetét veszik el tőlük, pedig ez a szeretet az ő egész életük.

Álljanak össze a világ anyái, asszonyai és leányai — itt nincs feminizmus, nincsenek nemzetek és nincsenek gazdasági hatások — az anyák már az első csókkal lopják fiaik szívébe a női becsület érintetlenségét, asszonyok és leányok állítsák pellengérré a csábitó férfit, mint a legnagyobb gonosztevőt, a szerelmi eskük és csókok értékét egymás segítségével ők épp úgy realizálhatják, mint a kereskedő a vevője váltóját, segítsék, szeretettel fogadják az igaz szerelmeseket — s csak egyetlen generációt sikerüljön úgy felnevelniük és már megváltozott a nő társadalmi helyzete az egész vonalon.

De amíg a nők egymástól hódítják el léha gavallérjaikat, amíg hőst látnak a nőcsábitóban, amíg megvetik az elbukott lányokat, akiket maguk vásároltak fiaiknak, amíg társadalmi rend

szerint osztályozzák a női becsületet, amíg a törvények futni engedik a csábitót s minden szigorúságukkal csak az elcsábitottat fojtogatják, mindaddig az anyaság ellen való védekezés csak újabb békó, amelyet a nők maguk raknak a szívükre.

Miklós Jenő.

Pihen a borotva

vagy

ez kell az idegeneknek.

A KIS MÉRGES: Mégis csak arc kell ahhoz, hogy a borbélyok fölmennek Szerényihez és azt kérik, hogy vasárnap ne kelljen kinyitni a boltot... És Szerényi persze igent mond, mert Szerényinek szakálla van, ő vasárnap reggel nem dörgöli kétségbeesetten az állát, mert valami kisebb fogkefe éktenkedik rajta és nem néz busan a tükörbe, mert olyan az arcza, mint egy teppich.

A NYUGODT: Ha nem nézi, hát nem nézi, de én örülök, hogy vasárnap nincs borbély... Ez kell, uram, az idegeknek, nem az egyenes adó, meg a görbe adó...

A KIS MÉRGES: Magának nem kell, de nekem kell, mert én völegény vagyok és engem úgy kirugnak Bertától, mint egy kutyát, mert a Berta mindig mondta, amikor én borotvátlan voltam: Mandl, maga úgy néz ki, mint egy boa és magát csókolja meg a mindenes, mert az én arczomat nem lehet úgy fölszántani, mint a Náci bácsi bérletén, a kistoronyi határban, a buzföldeket...

A NYUGODT: Magának ilyen vicces araja van? Hát ez jó, de hogy nekem jobb, az bizonyos. Mert tudja mi volt régen? Én szombaton délután már beteg voltam, mert délután két órakor arra gondoltam, hogy ymeg kell borotválkozni. Ekkor persze sokan voltak a nyuzdában és kimentem, hiába kiabálta a Karsi: tessék, nagyságos ur, már lehet, a Feri rögtön fog szappanozni... Én tudtam, hogy a Feri ugyanekkor egy intést kapott: ennek egy félóraig szánkázhat az arczán. Kettőtől kezdve minden órámat megzavarta ez a habkeverő. Végre estére halasztottam a borotválkozást.

A KIS MÉRGES: Ez a legjobb...

A NYUGODT: Igen, annak, aki meg akar pukkadni... Este, pláne szombaton este az egész világ a borbélynál ül, ehhez pedig nekem nincs türelmem...

A KIS MÉRGES: Hiszen ez az... Ezért kell a vasárnap délelőtti borotválkozás.

A NYUGODT: Nem kell, én mondom, hogy nem kell... Tudja, hogy miért? Először is, mert már szombaton éjjel engem az Orfeum-kávéházban a guta ütöget, hogy gyerünk haza, mert holnap borotválkozni kell, másodsor, mert minden vasárnap csupa drukkából reggel felé azt álmodom, hogy hid vagyok, amelyen a közös hadsereg vonul végig, harmadsor, mert minden vasárnap reggel úgy ugrom ki az ágyból, mint egy olyan jól felpofozott diaboló. Azután fél tizenkettőkor rohanok az arczvalólóba, ott halom, amint félhangosan mondják: ebbe máma belefekszünk, ami annyit jelent, hogy nekem utczákat, vagy futóárkokat vágnak az arczomba azért, mert későn jövök és miattam a segítők lemaradnak az első futamról, ahol pedig Tébold II. biztos volt, mert azt a tippet Steiner ur adta, akinek a tejsarnokában szokott reggelizni Carlake. Akkor én nekem egy csepp kedvem sincs a borotválkozáshoz és tánczoló a jobb lábrol a bal lábba, végre sorra kerülnek, de nem merek leülni, mert megy az alagi vonat és végre is én nem vagyok egy hős, egy Zrinyi Miklós, hogy én száz arany nélkül odaadom magamat a késnek. Akkor kifutok a boltból és azt kiabálom vissza: mester, majd holnap, mert máma meg vagyok hiva ebédre egy szonyegkereskedőhöz és csupa udvariasságból a képemen hagyom a szmirnát... Délután a kávéházban folyton az arczomat simogatom és a bohémeknek azt mondom: elaludtam, a polgároknak, hogy: fáj a fogam; lemaradok a rendes-vousról, nem megyek színházba, mindezt azért, mert borotvátlan vagyok.

A KIS MÉRGES: Hát egyáltalában nem nyit ki a borbély vasárnap délelőtti?

A NYUGODT: Az nagyszerű, mert akkor én már szombat este kilenczkor nyugodt vagyok. Akkor azután szídom a borbélyt, amit az meg is érdemel, mert ő ugyanakkor kint van a lóversenyen és fölteszi a pénzeket, amiket az én képekről nyuzott le... Téboly II. pedig ugyanugy szokott bejönni, mint vasárnap délből én: utolsónak. Ray.

BUDAPEST.

*

Vernissage.

Szerdán reggel elolvastam a lapok referációját a Mücsarnok téli kiállításáról, délután pedig elmentem a vernissage-ra. És el fogok menni ezentul mindegyikre. Csakis vernissage-okra fogok járni. Milyen érdekesek, pompásak ezek a budapesti vernissage-ok! Denique a mücsarnokbeliek! Meleg szeretettel ajánlom ezeket a művészet önzetlen barátainak. És még valamit. Javasolom a Mücsarnok igen tisztelt vezetőségének, hogy ezentul csütörtöki napon rendezze tárlatának ünnepélyes megnyitását. Rendezze pedig katonazenével és miegyébél könnyítve — quod erat demonstrandum!

* * *

Szerda. Öt óra délután. Illetőleg öt óra este. A Mücsarnok előtt rögtönzött tér Montenegróra emlékezteti a Balkán-események neuraszthéniáját. Az apró fekete-hegyeken kaczagó, bosszankodó guerilla-csapatok bukdácsolnak keresztül. Mellettem egy czilinderes, frakkos ur, — pompás hadállásban, — a legfelsőbb lépcsőfokról, elavult czitátumokkal manővrizoz. Jókaf mond, de sajnos, olyan hangosan, hogy én is meghallom. „Durch diese hohle Gasse muss er kommen!” — mondja. Napoleoni pózzal mutat az egyetlen járható útra: a Duga-szorosra. Ott fog jönni a kultuszminiszter. És tényleg. Ott jött a kultuszminiszter. Sőt. Ott érkezett meg a belügyminiszter is. Fogadás. Körséta: azaz, vernissage. A termék a villamos ivlámpák tejjényében fürdenek. A csillogó aranykeretek versenyt ragyognak a hölgyek briliánsaival.

EGY HÖLGY (lorgnonján át nézi Apponyi grófot): Ki az az ur? — kérdi a férjétől.

A FÉRJ (határozottan): Gróf Andrassy, a belügyminiszter.

A HÖLGY: Mindjárt gondoltam. Ráismertem a vicczlapokból. — Te, mondd csak, kérlek, miért kell a belügyminiszternek képeket nézni?

A FÉRJ (még határozottabban): Mert a művészet a belügyminiszter ügykörébe tartozik. Aztán, a külföld is kiállított állítólag, a külföld pedig a belügyre tartozik.

A HÖLGY: Igen, igen! Mindjárt gondoltam. Emlékszem már a Nemzetre és az Operára — az is belügy. Ugy-e?

A FÉRJ: Igen.

A HÖLGY (lorgnonján át gróf Andrassy-t nézi): Te, mondd csak, kérlek, ki az a másik ur, ott a félrebillentett czilinderrel?

A FÉRJ (leghatározottabban): Hihetetlen! Még őt sem ismered? Gróf Apponyi, a kultuszminiszter.

A HÖLGY: Hja, igen, igen. Milyen szórakozott vagyok! Most már emlékszem. A berlini konferencián láttam egy képen. Te, mondd csak, kérlek, miért kell a kultuszminiszternek képeket nézni?

A FÉRJ: Nézd kedvesem, én, ha a férjed is vagyok, mégsem vagyok mindentudó. És — bocsáss meg — de ezt igazán nem tudom.

EGY MÁSIK HÖLGY (a harmadik asszonyhoz): Nézze nagysád, azt a barna selyem-toiletet...

A HARMADIK HÖLGY (hirtelen hátra kapja a fejét): Hol?

A MÁSIK: Az istenért, ne olyan feltűnően. Tegyen ugy, mintha azt a képet nézné a tulsó falon.

A HARMADIK: Melyiket? Sok kép van ott...

A MÁSIK: Az egy, kettő, három... a huszonnegyediket.

A HARMADIK: Egy, kettő, három... huszonnegyedik. Azt a lilakalapos portrét gondolja?

A MÁSIK: Nem. Hárommal lejjebb. Azt a ködös képet.

A HARMADIK: Hárommal lejjebb?... De hiszen az egy csendélet!...

A MÁSIK (idegesen): Szent isten!... Különb... Most már mindegy. Már elment. Már a másik terembe van.

A HARMADIK: Jobb lesz, ha mi is átmegyünk, Innen már amugy is kinézik az embert.

(Csendes susogással, büszkén maguk elé nézve, a lorgnonok kordonja között átlettenek a másik terembe.)

EGY PIKTOR (nem ismerem, a nevét sem tudom): Szervusz, mon vieux!

ÉN (meglepetten): Alászolgája!... Szervusz!

A PIKTOR (a két kezét dörzsölve): No, mit szólna ehhez a sok szép asszonyhoz? Mi?! Sikerült tárlat? Mi?! Gyönyörű! Elragadó! Sok! Mi?!

ÉN: A kép?

A PIKTOR: Ki beszél itt képről?! Asszony! Asszony, barátom!

ÉN: No, mindenestre kevesebb van, mint kép. De azért éppen elég.

A PIKTOR: Oh, te Schopenhauer! Te Strindberg! Asszonyok, ha mégannyian is vannak, soha sincsenek elegendő. Az asszony olyan, mint a pénz, bármennyi van belőle, soha sem elég. Mi?! Aztán, jegyezd meg magadnak, az asszonyok a legjobb vásárlók. Látod ott azt a heliotrop-asszony-portrét?...

ÉN (megfordulok): Hol?

A PIKTOR: Az istenért! Ne olyan feltűnően. Tégy ugy, mintha azt a Rembrandi-kalapos hölgyet néznéd... ott, a tulsó falnál. Az egy, kettő, három... az egy, kettő... az egy... Hah! ez a sok asszony! Nem tudom végigszámolni a képeket. Különböben gyere át a hetedik terembe, vagy a kilenczedikbe, amint tetszik. Még kétszer megvan ugyanez a kép. Gyere. Az én alkotásaim. S ami a fő, mind a hármat megvették.

ÉN (szkeptikusan): Megvették?

A PIKTOR: Meg öreget. Mind a hármat. Még pedig asszony. Mi?!

ÉN: Három asszony?

A PIKTOR: Egy asszony, mind a hármat. Egy isteni, bájos asszony. Maga a Madonna. A modellem...

(Átvonszol a kilenczedik terembe.)

ÉN: Ez az az isteni asszony? Ez egy Madonna? Ez egy öreg, csunya nő!

A PIKTOR: A képen! De a valóságban, a valóságban, mon vieux!... (Csettint a nyelvvel, csatint az ujjával, a szemével hunyorgat.)

ÉN (értelmetlenül): De hát miért vette meg akkor?...

A PIKTOR: Éppen ezért! Mert csunya, mert vén. Hogy ne állithassam ki többé. Hja, az üzlet! üzlet! Ma már csak így lehet megélni. Szervusz, szervusz, örezsem!

ÉN: Alászolgája!

* * *

Nyolcz órakor kicsengettek a termékből. A sok szép asszonyt, mindenkit, engem is. Utközben találkoztam egy barátommal.

— Nos, mit szólna a tárlathoz? — kérdezte.

— Nem szólok semmit, de egy anekdotát — bocsáss meg érte — mondhatok.

— Kérlek!

— Valamelyik jóhiszemű kollégám vállalkozott, nem is olyan régen, egy magyar operapremiére végighallgatására. Előadás után megkérdeztem tőle:

— Hogy tetszett?

— Az opera?

— Az.

— Nem tudom.

— Hogy-hogy?

— Nem hallottam.

— ?

— Egyszerűen megelégedtem róla. Egész este a Lotz freskóját bámultam. De azt mondják, nem sokat vesztettem.

Nos, kedves barátom, ezt mondom én is. Egészen megelégedtem a képekről. De azt mondják, nem sokat vesztettem.

Ezért ajánlom én a vernissage-okat. Denique a mücsarnokbelieket. Lehetőleg csütörtökön és lehetőleg katonazenével könnyítve.

A szent Gellért-hegy.

Nem tudom, hova szabályozzák a Gellért-hegyet, de rossz sejtelmeim vannak. A kisajátítások — hivatalos hirdások szerint — simán folynak és nemsokára egyetlen kopott vi-tyilló sem fogja ékteleníteni a főváros legmonumentálisabb látnivalóját. „Nem fogja ékteleníteni...” ez az, ami bennem a rossz sejtelmeket kelti. Ez az, amiben én, bennszülött budapesti, hinni nem tudok. Alig ismerem szépet, artisztikus, monumentálisat ebben a fiatal városban, ami valahogyan, valamilyen uton-módon, bármilyen eszközzel, tudva, vagy tudatlanul, éléktelenítve ne lenne. (Az Opera a mellékutcaival, a parlament a Dunával és a félrefutó Alkotmány-utczával, a Nemzeti Színház a megfordítottágával, az eskütéri hid otromba kőmonstrumaival stb. stb.) Mért éppen a Gellért-hegy lenne kivétel? Mért éppen ez az öreg dolomit-óriás, melyet pedig nem is a városrendezői bölcsesség hozott létre? Amit előzetesen nem lehetett elrontani, mért ne lehetne utólagosan? Valamit, elvégre is, kell csinálni vele. Kell, hogy az újabb kor is ráaggassa a nevezetesség salangjait, mint ahogy az előző korok is megtették. Mi is vagyunk, legalább is akarunk lenni, olyan idomítói, dirigálói, formálói ennek a türelmes város-kamasznak, mint voltak apáink, nagy-és úkapáink. Ami, elvégre, nem is a legsúlyosabb törekvés. Nem is a leglehetősebb ambíció. Ó nem!

Egyelőre tehát szabályozni fognak. Fognak! Hogy, hogy nem, ez a jövő kérdése. Sokkal súlyosabb azonban, hogy már szabályozták is. Az az otromba köczipő, melybe a Gellért-hegy lábát beleprécselték, elszomorító illusztrációja ennek. Ki a megmondhatója, hogy mit akartak azzal a kökerítéssel elérni, mely a Ferencz József-hídtól az eskütéri hidig húzódik, vékonyan, agyonnyomott dimenziókkal, nevetésgesen? Mit akartak ezzel szolgálni? A forgalmat? A közbiztonságot? A művészetet? A Gellért-hegy monumentálisát vélték emelni, ha a dolomit-sziklák óriási méreteihez ellentétként odaragasztják azokat a liliputi köobeliszkeket? Vagy talán így vélték az idegenek és pestiek figyelmét felhívni a hegyre, mint olyanra, melyet eddig csodálatosképpen elhanyagoltak? Város és közönség egyaránt. Utalás akar ez arra lenni, hogy ami a kerítésen belül van, az egy hegy, egy hamisítatlan hegy, a rácsos lábától a czitadellás pereméig? Talán beléptidíjat akarnak szedni az aszfalthoz szokott, sikátorokba préselt, hig levegőadagokhoz nevelt polgároktól? Turista-díjat? Kilátás-pénzt? Vagy levegő-pótadót? Mit akarnak? Városi jellegét akarják dokumentálni talán az öreg hegy-óriásnak? Hangsúlyozni akarják, hogy ez nem olyan hegy, mint a többi hegy? Nem paraszt-hegy, mint a Svábhegy, mint a Kahlenberg, mint a Rax, a Mont-Blanc és a többi vidéki földdudor. Ez egy városi hegy! Az első magyar polgári hegy! Lehetően itt komoly kérdéseket felvetni. Málnem olyan lehetetlen, mint amilyen lehetetlen komoly feleletet adni. Kevés városa van a világnak, melynek hegyet adott a természet, de ahol van, ott mindenekelőtt a természeti szépségeit akarták kiaknázni, a természeti szépséget igyekeztek mesterségesen is érvényesíteni. Mindenütt meg tudták becsülni a természetes nyugvópontot, mely változatosságot nyújt a városok egyhanguságának és a bérházak szaharáiban mindenhol szeretettel öveztek azokat a még oly kicsiny oázisokat, ahol a bürökban, gyárakban, robotban posvadt polgárok egy lélegzetnyi levegőhöz, egy maréknyi napsugárhoz juthatnak. Szeretettel: nem pedig kökerítéssel. Hagyjuk a természetnek, ami a természeté. Adjuk hozzá, ami hozzáadható, tegyük megközelíthetővé, használhatóvá, vigyük el oda a kultúránkat, hogy az élvezése lehetőségét megkönyítsük, de ne vegyük el semmit, egyetlen fűszálat sem, ha az ellenkező czélokot szolgál. Vagy mi az ördögnek emelték azt a kavicsos spanyolfalat szent Gellért szobra körül, szemben, mellette a hatalmas dolomit-blokknak, ha nem azért, hogy minden artisztikus érzés tőtágast álljon bennünk? Ha nem azért, hogy a legprimitívbb nyárspolgári szépízlés is megvadulva horkanjon föl attól? Miért? Miért? Mit várhatunk a további szabályozásoktól, ha az eddi-

giekkel a művészi érzéket és a legnormálisabb esztétikai jóízűt nyesték, furták és robantották.

Igezőn nem tudom, melyik volt a barbarebb eljárás: a pogánymagyarok 1046-beli ténykedése, az osztrákok 48 utáni hegysüvegelése, vagy ez az inartisztikus merénylet anno 1905-1908? Nem tudom. Ki tudja?

Relle Pál.

Divatkülönlegességek.

Budapest, november 21.

Abban a nagy párisi divatkohóban, amelyben soha meg nem szűnik föni a lázongó új, az uttőrről forradalom alakban és anyagban egyaránt, ismét kialakult egy új genre, mely bizarrságban felülmúlja a közelmúltban előttünk elvonult elődeit. Mikor a tavasszal, a longchampi versenyek alkalmával, két merész hölgy az egész világ napisajtójának figyelmét magára vonta azzal, hogy a kis tanagrai szobrocskák peplunserű öltözékét rekreálta s oldalt felhasított, a tricotba bújtatott lábszárat látni engedő ruhában jelent meg, akkor azt hittük volna, hogy az extravagancia tetőpontjára hágott. Legutóbbi körutamat a párisi divatmesterek szentélyeiben azonban megzafolja ezt a nem egészen jogtalan feltevést. A karcsu, görögös bóbítajú mannequinok olyan kosztimokban vonultak fel előttem, melyekről első pillantásra meg sem is lehetett határozni, vajjon női vagy férfiruhák-e. Fialat, forróvérű művésziak, akik valahogyan leszorultak a képzőművészet és a literatura utjáról, dolgoznak mostanában nagy ambícióval az asszonyi szépséget érvényre juttató, egész új utakra terelődő öltözködési formákban, s ezeknek a ma finnak, a ma kulturájával s a ma minden lakacs akarásával impregnált fantáziája nyul bele láthatatlanul az asszonyi garderobe ezerverázsu titkába. Láttam egy kosztimot, melynek „fenille morte” volt a neve. Estélyi ruha, mely kivágás, mely féloldalt az egyik vállat szabadon hagyja. Testhez simuló, szürkés, ködös, lágy anyagba vannak hulló levelek beleszőve az öv gyönyörű színskálájának sárgában kiinduló s bíborban végződő minden tónusában. Egy egyszerű utcai ruhát „la sontane” elnevezéssel, fekete, szűk részkebe szabott cachemirből, a mell alatt széles fehér posztó-övével, melyen baloldalt apró, vörös gombocskák futnak végig. Legeredetibb azonban egy még névtelen kosztim volt, melyet alkotója a hétpőrbás művészek sikereihez szokott öntudatossággal hozatott előm. Anyagja egy alig elképzelhető látványos és vékonyaságú fekete bársony, mely minden alsóruha nélkül tapad teljesen a testhez, hangos indiszkréciójával áruval el minden vonalat s huzva alá minden részletet. A szűk szoknya, hogy a lárást egyáltalán lehetővé tegye, elől a csipő magasságáig fel van hasítva s egy ugyanabból az anyagból való, a testhez tapadó szoknya-részt enged láttatni, mely a felső szoknyával ellentétben, hátul van felhasítva. Ez a harmónika-rendszer teszi egyedül lehetővé a mozgást ebben a szűk burookban, mely még jobban megzavar tükrözött, megtört felületével. A szoknyán varrás nincs, s a megrendelő alakja után szövik a gyárak.

Ugyanilyen szabásra készülnek azután teljes szőrmeruhák is. A bőrt olyan finoman dolgozzák fel, hogy az alig vastagabb a posztónál. Persze az árak a mi fogalmaink szerint mesébe illők. Lebaudynén, született Lusarche d'Asay grófnőn láttam Breit-schwanzból egy ilyen szörme-toiletet, melyhez óriási méretű ezüstróka-kucsmát viselt, mely mélyen a homlokba nyomva, hátul egészen a nyakig húzódt; nagy lapos muffot ugyanebből az anyagból. Egy diluvium előtti ember benyomását keltette s azt mondják, hogy ezért a nem mindennapos illuzióért 100.000 frankot fizetett szabójának.

Ha ezektől a divatkinővésektől eltekintünk s gondosan megszálljuk mindazt, amit e téren kapunk, úgy itt, csakugy, mint másutt is konstatalhatjuk, hogy a művészi szépnek súlypontja elmozdult helyéből. Talán még nem is áll biztos talajon ez az új fixpont, talán még inog is ez az új alkotás, de azért kibuggyan belőle mindenféle az az új erő, mely

életünk minden külső és belső mozzanatába annyira óhajtja a harmóniát belevinni. Nálunk még éppen a női ruha művészete körül nem fejtik ki a kellő magasabb niveauju tudást és értelmiséget. A szabó még mesterember, nem pedig alkotó művész s éppen csak hogy Árvay műtermében látok valódi művészek által művészesen, az egyén, nem pedig a tömeg számára kreált alkotásokat. Mezey ur, az Árvay cég főnöke, párisi tanulmányutából hozta magával az „egyén” nagyfontosságú értékelését, mely nélkül ma már izlésesen készülő toilette el sem is képzelhető. Végignéztem a szebbnél szebb modelleket, melyeket az Árvay-divatház párisi testvérüzlete mindig mint a legfrissebb árut, az alig elkészült új ruhaphenomént szállítja ide hozzánk. Láttam itt Paquinnek egy gyönyörű, gazdag utcai ruháját lágy, diagonált cheviottból. A szoknya négy részbe szabva, az oldalrészekben művészi rajzu zsinórozással díszítve. A térdén alul érő kabátot csaknem teljesen elfedi a paszománydísz. Az előrészen menteszerű átfogók és gombok fekete astrachán szegélyezéssel s ugyane szőrmeből készült állógallérral. A gallér, mely lehajtható is, kékeslila bársonnyal van bélelve. Nagyon csinos egy sötétkék cheviott-ruha, mely fiatal leányok részére igen alkalmas szabása és színösszeállításánál fogva. A szűk szoknya fölé hosszú angolos genreü kabát borul, piros posztó befoglalással a hajtókákban s a nagy, felrakott zsebekben s ezüst gombdíszszel. Idősebb hölgyek számára igen alkalmasnak találtam egy sötétlila posztóból készült uszályos aljat s egy ugyanilyen színben tartott, de fekete alapra szőtt nehéz grosgrain selyemkabátot. A kabát csaknem bokáig érő, empire stílusú s a csipőig felhasított nyelvek dusan zsinórozottak. Egy ehhez hasonló készült aranybarna posztóból, fekete, kézihimzésű arabeszekkel.

Egy balkánudvar számára, melynek közelebbi körülírását a politikai helyzet nem engedi, mesébe illő toilette készült a főhercegnők s hercegnők számára. Láttunk egy ezüstszerű posztó látogatóruhát, melyet fekete vehour-chiffon kabát fődött el, elől kettényilva s dupla szoknyát képezve. A kabát a nyakkivágás körül szürkével és fénytelen ezüstfonállal hímzeve. Egy másik látogatórúha kék sergeből készült. A derekat széles, sokszínű zsinórból font öv vette körül, egymás köré csavarodva, oldalt bogba kötve s innen lefüggve a szoknya széléig. A szoknya színében tartott kabát fénytelen selyemből, nagy directoire hajtókákkal s a mell alatt egy egyetlen gombbal összetartva. Szűk, manzsettával kihajtott ujjak, ivoir túll bluz, ivoir zsinórozással teljesen előfűve. Uszályos princesse látogatórúha egészszürke bársonyból, két sor szürke gyöngyházgombbal, ezüst róka hajtókákkal és manzsettákkal szintén volt a kiküldendő ruhasorozatban.

Az estélyi ruhák összetételében a legkülönbözőbb színeket találtuk. Worth hű maradt az idén is a renaissance csábító zöld árnyalataihoz. Paquin egy végtelenül finom tónust hoz forgalomba, egy halvány sárgás-rózsaszínt, melyet eddig csak a fagyaltok s a pezsgőbe mártott gyümölcsök színhatásaiban ismerünk. Ezzel ellentétben pedig egy mélytűzi római vörössel lázít. Mi egy kissé félénken válnak meg a már eddig megszokott tónusoktól s habozva nyulunk csak a még kipróbálatlan színhatások után.

Egy gyönyörű, ilyen halvány, porcellán hatású ruhát volt alkalmam láthatni Mezey ur jóvoltából. A ruha rózsaszín selyemcachemirből készült s minden idegen színhatást mellőzött. Nyaktól egész a földig egy, töretlen vonalban omlott le, a testet lágyan és szűken körülfogva. Oldalt végesvégig apró szalagesokrokkal összetartva. Egy másik zöld színű ruha széles rojtjaival s himzett vállrészeivel teljesen spanyolos hatást keltett, míg egy piros, aranyhimzésű, egészen ó-görög formában volt tartva meander díszítéssel.

Az estéli köpenyek vonalban egyszerűbbek az eddigienél, anyagban és díszítésben azonban még felülmúlják őket. Kézi himzés, selyemsültés, fémínrustatio s művészi gombok, valamint a legkülönbözőbb szőrmeanyagok képezik a díszítés fő alkatrészeit. A juponok mellőzésevel, mintha a belső kidolgozás minden igényzése ezeknek a kabátoknak a bélésébe szorult volna. Brokátok, himzett crép-de-chine, csipkék és szőrme, vagy tollak mind, mind felhasznál-

náltnak a remekbe dolgozott belső kiállításához, melyekben többnyire csak az előszobában hajlongó inasoknak vagy a színházak garderoberjeinek adatik gyönyörködhetni!

Vera-Violetta.

A közegészségügyért.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 21.

Boda Dezső főkapitány a főváros prostitucióügyének rendezésével már eddig is sok érdemet szerzett magának. Neki köszönhető, hogy a főbb utcák megtisztultak a prostituált nőktől, akik ott eddig a sétáló közönséget megbotránkoztatták. Most pedig egy új intézmény lépett életbe, mely remélhetőleg hamarosan fogja éreztetni hatását a főváros egészségügyének javulásában.

A főkapitány a belügyminiszter jóváhagyásával az Ó-utca 48. sz. alatt egy intézetet állított fel, melyben összpontosítja a prostituáltak kötelező orvosi vizsgálatát. Ennek célja első sorban az, hogy megszüntesse a visszasságot, hogy az amugy is száználmas nőktől a lakásukra járó rendőri orvosok a vizsgálatért díjakat szedjenek, mely már etikai szempontból is kifogásolható. Másik előnye lesz az új rendszernek az, hogy segítségével az összes budapesti kéjnök felett pontos statisztikai áttekinthetőséget nyerni. Az új intézmény megtekintésére, melynek hivatalos neve erkölcsrendészeti és közegészségügyi ügyosztály és amelynek élén Naszádi Béla kerületi rendőrkapitány áll, hívta meg ma Boda Dezső főkapitány a sajtó képviselőit.

A régi ósdi házat, mielőtt rendeltetésének átadták volna, teljesen renoválták. Az átalakítás természetesen minden tekintetben megfelel a modern igények kívánalmainak. A kétemeletes épület földszintjén a rendőri őrszobák foglalnak helyet. Az első emeleten van az ügyosztály vezetőjének, Naszády kerületi kapitánynak hivatalos helyisége, amelylyel szoros összefüggésben állanak az adminisztrációs irodák. Ezeknek berendezése teljesen újszerű, a hamburgi és berlini példákra indul, de a helyi viszonyoknak megfelelően átalakítva. Közvetlen az ügyvezető irodája mellett van a nyilvántartási helyiség, melyben a perditák nyilvántartása az angol kárthotek módszer szerint történik. Itt az ugynevezett kárthotek-szekrényben lévő fiókokban az ellenőrzött nők különböző törzslapjai vannak betűrendben elhelyezve. Innen nem kerülhet ki egyetlen törzslap sem, ha már egyszer a nő neve ilyen fiókba belekerült, mert az ott marad még akkor is, hogy ha valamelyikük vissza is adja igazolványát. Egy másik fiók a nyilvános házak szerint csoportosítja a nőket és még négy másik fiók pedig a vizsgálati napok alapján. Van még egy fényképes törzslap, melyen az illető egyénre vonatkozó összes adatok fel vannak tüntetve, úgy, hogy pl. évekkel ezelőtt elkövetett kihágásokról is tudomása van a rendőrségnek. Ezenkívül külön kezelik a kerítőnőket, leánykereskedőket és a többi erkölcsrendészeti ütköző cselekményeket elkövető egyéneket. A kárthotek-módszernek megbecsülhetetlen előnye az, hogy magától jelzi a kéjnök elmaradását a vizsgálatól, úgy, hogy a rendőrségnek módjában áll egy-két óra múlva az elmaradottakat detektívekkel előállítani.

A második emeleten vannak a detektív-szobák, várótermek, öltözők és az orvosok rendelő-szobái. Az ellenőrzött nő, amikor a nyilvántartási irodában megkapja a maga vizsgálati törzslapját, a második emeletre az öltözőbe jut, onnan az orvos vizsgálószobájába, hol gondosan megvizsgálják őket. A vizsgálatot az orvosok a legmodernebb műszerekkel a legpontosabban végzik. Ha az orvos valamely nőt betegnek talál, akkor az illető nőt egy melléje rendelt rendőri közeg egy pillanatig sem hagyja el, rögtön a kórházba kíséri, honnan a felvételi igazolvánnyal tér vissza. Az orvosi vizsgálat napjai úgy vannak beosztva, hogy hetenkint kétszer, minden kéjño vizsgálat alá kerül, még pedig hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken a magán- és bordélyházi kéjnök, szerdán és szombaton pedig azok, akik a kéjnéget csak mellékkeresetként üzik. Az orvosi vizsgálatot dr. Hódossy Gedeon, Rózsaffy, Lip-

ter és Tihanyi orvosok végzik, igazi lelkiismeretességgel.

Hogy ez az új rend mennyire üdvös nemcsak a közönségre, hanem a nyilvántartott nőkre is, bizonyítja az intézmény egy hónapos statisztikája, mely szerint a körülbelül 1800 perditá közül a múlt hónapban a kórházba szállítottak közül a legtöbbnek tíz százalékát, mely az előbbi renddel szemben óriási javulást mutat. A négy orvos naponta átlag öt-hatszáz kénót vizsgál meg.

Körülbelül ez az az intézmény, melylyel a főkapitány a prostitúció rendezésének ügyét európai színvonalra emelte és amelylyel egyik legfontosabb szociológiai kérdésünket oldotta meg körülményesen. Ezért a főkapitányt és a vele vállalt dolgozó vezetőket csak igaz elismerés érheti.

UJDONSÁGOK.

A HÉT.

A disznó-láb is — úgy lehet —
Hogy elsül olykoron;
Am mégse vét lobbot szemét
S a porrá tört korom,

Ily puskaport máris szagolt
A harcros Szerbia;
Hija! ragadós és terjedős
Az epidémia.

És míg üvölt a harci kurt:
„Föl, föl, át a Drinán!”
Mit tehetünk? csak nevetünk
A nagy szerb panamán.

Zsorzs visszatért és véget ért
A nagy szeretkezés,
Czár bácsitól pacsit kapott —
S a harcshoz ez kevés,

Babérain princz Gyuricza
S a harc-vágy elpihen;
És a világ itt s odaát
Marad a régiben.

Mert mindenütt a földolog:
Maradjon, ami jó;
Maradni vágy — oly hő e vágy —
A koalíció.

S hogy szép művét ne bontsa szét
Ádáz néplázítás:
Egyenlő jog hely'it jöni fog
Az a pluralitás.

A fizikát a fő-vezér
Már összetördelé:
Csak bámulunk és gurulunk
A lejtőn — fölfelé.

Es most a matematika
Azon mód tönkre megy;
Maróti tudománya fucsos:
Nincs többé egyszer-egy.

Kinek sohsem volt kenyere
Írás, meg olvasás —
Ki eddig csak képviselő
Lehetett, semmi más;

S melléje még ha porciót
Csak keveset fizet:
Annak bizony egy voks se jut.
Hanem csak egytized.

Am helyt ha állt öt éven át
Szép grófné kocsisa:
A szavazó-jogból nyerend
Két numerát is a.

Ártatlan férj becses neje
Három pulyát lead:
Jutalma érte tripla szarv
És dupla szavazat.

Igy tartja fenn a nemzetet
A jó pluralitás —
S hogy boldog is lesz a magyar,
Többé már nem vitás.

Igyál magyar! de be ne rugj,
Mert ki egyszer berug:
A szavazó urnához az
Még csak egyszer se jut.

Ki vétkeken a csödbe jut
Udvar — vagy más helyen:
Számára szavazati jog
S mandátum nem terem.

Kit izgatásnak büne nyom,
Nem illetik jogok —
De ti azért izgassatok
Oh bájos asszonyok!

Szikkrazzék szemetek tüze
— A legszebb drágakő, —
Csak hogyha izgat: úgy dicső
A feminista nő.

János vitéz.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, november 22. — Róm. kat.: D. 24. Cecília. — Prot.: D. 20. Cecília. — Görög-orosz: nov. 10. Oreszt vt. — Zsidó March. 29. — A nap kél reggel 7 óra 17 perczkor, nyugszik délután 4 óra 15 perczkor. — A hold kél reggel 5 óra 17 perczkor, nyugszik délután 8 óra 21 perczkor.

A ministerek nem fogadnak.

A Képzőművészeti Társulat téli nemzetközi tárlata nyitva. Belépő-díj 1 kor. — Velasquez-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-7-ig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmánnál Nagymező-utcai 37-39. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Lotz-kiállítás az új művészeti szalonban. Nyitva egész nap. — Az Uránia Kigyóleri szalonja nyitva. Belépő díj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva. — Az Orsz. Magy. Iparművészeti Társulat karácsonyi bazára megtekinthető az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeumban (IX., Üllői-ut 33-37.) hétfő kivételével este 7 óráig, vasárnap 9-1-ig. — A földtani intézet múzeuma nyitva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György múzeum zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára zárva. — Az Egyetemi könyvtár zárva. — A fővárosi könyvtár zárva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára zárva 9-12-ig, a téli hónapok alatt novembertől február végéig kedden és pénteken 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 óráig vannak nyitva.

Új regényünk.

Mai számunkban rendkívül érdekesítő új regény közlését kezdjük meg, amelynek izgató meseszövése, tárgyának választékos feldolgozása és meglepő fordulatai eleitől-végig lebilincselik az olvasó figyelmét. Új regényünk szerzője

Richard Dallas

a népszerű, külföldön igen keresett író, aki minden újabb regényével csak öregbítette népszerűségét. Ez a legújabb regénye

A kitagadott

erejének teljében mutatja íróját. Hiszszük, hogy a regény sok élvezetes szórakozást nyújt olvasóinknak.

— Az „Egyetértés Vasárnapja”. E heti mellékletünket ismét az izléses kiállítás és csupa aktualitás jellemzi. Kitiűnő reprodukciókban föl-vonul a bel- és külföld minden érdekes eseménye. A hammi bányaszerencsétlenségről négy érdekes képünk számol be. Mindegyik kép világosan visszatükrözi azt a rettenetes katasztrófát, amely a vesztfáliai bányavidéket érte. A román trónörökös bécsi látogatásából azt a pillanatot ragadtuk ki, amelyben uralkodónk az udvari kocsihoz kíséri a román királyfit. Egy nagy képünk a Berlinben megtartott XV. ujságíró kongresszus megnyitó ülését ábrázolja, egy másik a „Washington György” nevű hajó vízrebocsátását a stettini hajógyárban. Kossuth Ferenc és Sztérenyi József arcképeit születésnapjuk alkalmából, Thaly Kálmánét v. b. t. t. való kinevezetése alkalmából közöljük. Olay Lajos közjegyzősége révén aktuális, Van-ké-

pünk a kínai császárról és az anyacsászárnéről, akik gyorsan egymásutánban, állítólag méreg következtében elhaltak. Kitiűnő felvétel az, amely a római Viktor Emánuel szoborról vettek föl számunkra. Egy képünkön dr. Vázsonyi Vilmos és dr. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselők szerepelnek. Közöljük Mosztár és Szerajevó látképét, Carusót egy óceán-járó födelzetén, továbbá a német birodalmi ülés elnökét. A bűn világából közöljük az Óriás-utcai rablótámadás elkövetőit és egy váltóhamisító szövetségi igazgató rendőri fotografiáját. A szövegrészből Hevesi József pompás novel-láját és Várad Antal kitiűnő humoreszkjét emeljük ki, mint nagyon figyelemreméltót.

— György király Rómában. György görög király ma délelőtt meglátogatta Rómában a Péter-templomot, majd sétát tett a városban. F. Giolitti miniszterelnök délelőtt meglátogatta a királyt, aki viszont délután tett látogatást a miniszterelnöknél.

— Alexis nagyherceg temetése. Ma délelőtt ment végbe Alexandrovics nagyherceg holttemetének ünnepélyes átszállítása a pályaudvarról a Péter Pál-székesegyházba. A gyászszal diszített utcákban, ahol a menet áthaladt, csapatok álltak sorfalat. A koporsó mögött haladt a czár, követve a nagyhercegektől és az idegen katonai kiildöttségektől. A czárné és az özvegy czárné, valamint a nagyhercegnék gyászkocsikon követték őket. A koporsót a csapatok tisztelgése mellett helyezték el a székesegyház új mauzóleumában.

Pétevárott lázas készülődést tett a rendőrség már napok óta Alexis nagyherceg mai temetésére, mert évekkkel ezelőtt történt először, hogy a czár gyalog ment a városban. Tegnap délután óta azokba a vendégfogadóknak, amelyek a mai gyászszeretartás utvonálán vannak, nem fogadtak be érkező vendégeket s a rendőrség minden egyes házat átkutatott. Jóval a temetés kezdete előtt katonaság és csendőrség lepte el az egész utvonalat, az ablakokat nem volt szabad kinyitni, mindenfelé katonaság állt sorfalat, a kíváncsi közönséget egészen távoltartották s a házak udvarán csendőrök és rendőrök voltak készenlétben.

Gróf Spanochi osztrák-magyar katonai at-tasé Alexis nagyherceg ravatalára a 39. gyalogezred megbízásából, melynek a nagyherceg tulajdonosa volt, gyönyörű koszorút helyezett.

— A szász király útja. A szász király ma este Bécsből Drezdába utazott.

— Kossuth Ferenc állapota. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter állapotában változás nem állott be. Müller Kálmán udvari tanácsos ma reggel és este is meglátogatta a beteg minisztert, kinek a legnagyobb nyugalmat ajánlotta. A minisztert ma meglátogatták a délelőtt folyamán Darányi Ignác földművelésügyi miniszter és Sztérenyi József államtitkár, délután pedig báró Bienerth osztrák miniszterelnök, ki egy fél óra hosszat időzött Kossuth Ferencnél. A miniszter állapotára való tekintettel más látogatót nem fogadott.

— Tüntetés a portugál király ellen. A portugálok fiatal királya éppenséggel nem dicsekedhetik azzal, hogy nagyon népszerű. Ez a népszerűtlensége legújabbán ismét kifejezésre jutott Oportóban, ahol Mánuel király tegnap időzött. A király Coimbra-ba rándult s ott lelkes ovációkban részesült, de amikor visszatért Oportóba, akkor már az ovációkat vagy ellen-tüntetések rontották le. Olyan veszedelmessé lett a helyzet, hogy csapatoknak kellett kivonulniok. A katonaság megtisztította a Don Pedro-teret s eközben többen megsebesültek. Néhány embert letartóztattak, de ezeket utóbb szabadonbocsátották.

— Mária Terézia királynő emlékezete. A jövő vasárnap, november 29-én lesz a budapesti tudományegyetem újáalakítója, Mária Terézia királynő halálának évfordulója. A hagyományos alapítványi gyászmisést, mivel az évforduló ünnepnapra esik, a rákövetkező napon, november 30-án, hétfőn délelőtt tíz órakor tartják meg az egyetemi templomban. A gyászünnep napján az egyetemi előadások mind a négy karon szünetelnek.

— **A német császár betegsége.** Berlinből érkezett táviratok hírül hozzák, hogy Vilmos császár beteg. A betegség meghülésnek a következménye, amelynek a császár néhány nap előtt volt kitéve. Az orvosok kijelentették, hogy a baj csak muló természetű és aggodalomra egyáltalában nincs ok.

— **Bucus a Ráczvárosban.** A hagyományos tabáni bucsut november 29-én, vasárnap tartják meg a szokásos egyházi ünnepek közt. Az ujjalaki-tott tabáni plébánia-templomban e napon délelőtt negyed tízkor Leimeter János szentszéki ülnök mond prédikációt, utána tíz órakor lesz a zenés nagymise, amelyet Zierer Károly plébános fog tartani. Délben a plébános diszbedet ad a kerület előkelőségeinek tiszteletére.

— **Tisza István baleset érte.** Könnyen végzetessé válható baleset érte gróf Tisza Istvánt a múlt hét végén, amikor is fiának látogatására tavalevőleg Angliában időzött. Gróf Tisza István egy angol herceg kastélyába ment látogatóba és résztvett a herceg vadászatain is. Egyik reggel makranczos lovat adott Tisza alá. A házigazda figyelmeztette vendégét erre, de Tisza azért nem cserélte el a lovat. A társaság egész nap vadászott és csak este, amikor hazatérőben voltak, vették észre, hogy Tisza elmaradt tőlük. Keresésére indultak és egy árok partján találták meg, ahol a volt miniszterelnök ájultan feküdt. Amikor magához tért, elmondta, hogy lova az árok átugratása előtt ágaskodni kezdett és levetette. Az esés oly szerencsétlen volt, hogy Tisza fekete szemüvege eltört és kissé megsértette felszeméjét, amelyet csak nemrég kellett operálni. A volt miniszterelnök öt napig feküdt beteg háziligazdájának kastélyában, míg felgyógyult. Balesetét csak most tudták meg Nagyváradon, ahol baráti körből nagyon sokan üdvözölték. Tisza egyébként teljesen felgyógyult balesetéből.

— **Báró Bánffy Dezső egészsége.** Báró Bánffy Dezső országos képviselő, aki sok ideig influenzában betegeskedett, a napokban kikocsizott, mely alkalommal ismét meghült, úgy, hogy kénytelen a szobában maradni. Állapota azonban aggodalomra nem ad okot.

— **Az új kínai császár neve.** A „Dail Mail” pekingi jelentése szerint Puy császár Hsuen Tung nevet vette fel, ez azt jelenti, hogy az „általános törvényt szentesítő”, amiben annak a jelét látják, hogy Kínában az alkotmányt fogják behozni.

Ma délelőtt jelent meg a diplomáciai kar területileg a császár és császárné koporsója előtt. Fehér gyászpremben öltözött hivatalnokok ezrei nézték végig a hatóságos ceremóniát. A régensherceg fogadta a diplomáciai kar részvétnyilvánítását.

— **A dinamitcsempézsek ellen.** Gróf Andrássy Gyula abból az alkalomból, hogy az utóbbi időben több helyen s nevezetesen Esztergom-megyében gyakorta történtek szándékos, vagy véletlen dinamit-robbanások, — utasította a vármegyei főispánokat, hogy az ilyen esetek ismétlődése ellen tegyék meg a leghatározottabb intézkedéseket. A belügyminiszter utasította a csendőrséget is, hogy ebben a dologban a rendelkezésükre álló minden eszközzel álljanak a közigazgatási hatóság szolgálatára.

— **A német császár legújabb beszéde.** Ma ünnepelték meg Berlinben a porosz városi törvény szásztestendős jubileumát, melyen a császár pár és a trónörökös pár is nagy kísérettel résztvett. Vilmos császár a hozzá intézett üdvözlő beszédre a következő szavakkal válaszolt:

— Különös örömmre szolgál, hogy résztvehetek ezen az ünnepélyen és Berlin fő- és székváros

polgárai körében időzhetek. A városi törvényt a szabadságharc éveiben alkották és a polgárok áldozatkészsége továbbfejlesztette. Ez megadja nekem azt a reményt, hogy önök a valódi polgári szellemet a jövőben is meg fogják őrizni és semmiféle ellentét az uralkodó és a nép közt nem fog felmerülni.

— **Az első anyakönyvvezető.** Az első feleske. Az első anyakönyvvezető már megvan Feleken. Gróf Bánffy Miklós Kolozs megye főispánjának előterjesztésére Dózsa István feleki községi jegyző felesége, Palló Ilona tanítónő helyettes-anyakönyvvezető lett. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek a kinevezés ellen nem volt kifogása, mert ezt a törvény nem akadályozza meg. Magyarország első anyakönyvvezetőjét megilleti a nemzetiszínű vászallag azzal a joggal, hogy szerető ifju és öreg párokat az állam áldásában részesítsen.

— **Százmillió kölcsön.** Terestsenko dél-oroszországi dúsgazdag nagybirtokos és gyártulajdonos, akinek temérdek sok czukorgyárát a forradalom napjaiban többször felgyújtották és kirabolták, az orosz nemesi bankhoz negyven millió rubel, vagyis száz millió korona kölcsönért folyamodott. A nemesi bank pétervári központi igazgatósága bizottságot küldött ki, amely felbecsülte Terestsenko birtokainak értékét s csak akkor fog a kölcsön felől dönteni.

— **Automobilos herceg a fogházban.** A san-remói bíróság nem ösmer tréfát, ha arról van szó, hogy a könnyelmű és vigyázatlan automobilokat meg kell rendszabályozni. Legutóbb pedig éppenséggel utánzásra méltó példát statuált. Megrendszabályozta Radzivil Leó herceget, aki automobilozása alkalmával elgázolt egy kisleányt. Azonkívül 5000 líra fájdalom- és kárpótlás-díjat kellett fizetni, a bíróság egyhavi fogházra ítélte a fiatal herceget.

— **Vizsgálat egy szakszervezet ellen.** Kohn Jenő cipésziparos feljelentést tett a főkapitányságon zsarolás címén a cipészegedék szakszervezete ellen. Elmondja a följelentés, hogy Kohn egyik munkását, Hulai cipészegédet, erőszakkal akarták rákényszeríteni, hogy fizessen elő a Népszavára. Először csak figyelmeztették rá, de amikor ez nem használt, Marmor Jenő bizalmi férfi kemény szavakkal támad Hulaira, majd becsitáltatta a cipészegédék szakszervezetének Kazinczy-utca 3. szám alatt levő helyiségébe. Ott Feldmann Adolf elnök vezetésével a bizottság rá akarta kényszeríteni az előfizetésre. Hulai most sem hajlott a szóra. A szakszervezet erre Kohn Jenő munkaadóhoz fordult, hogy rögtön bocsássa el Hulait, mert ellenkező esetben sztrájkot provokálnak és kiemelik összes munkásait. Kohn kijelentette, hogy ő nem ejtheti el azt a munkását, aki olyan híven kitartott mellette. Különbösen sem követelt el ez ember semmit és érte is a mesterségét. A szakszervezet erre kikutatta, hogy Kohn, akinek a Dohány-utczában van műhelye, az ott készített cipőfőlérsz legnagyobb részét Weisz Samu bőrkereskedőnek szállítja. Most már Weisz ellen fordult a presszió. Megfenyegették, hogy ha csak egy darab munkát is mer átvenni Kohntól addig, míg Hulai ott dolgozik a dohány-utczai műhelyben, akkor majd ellene fordulnak s fogják tudni a módját, miképpen ártsanak neki. A sok hercehurczának az lett a vége, hogy Kohn, mivel attól tartott, hogy Weisz valóban nem veheti át az ő készítményeit, engedett a kényszernek, elbocsátotta Hulait, de egyuttal elbocsátotta az összes nála dolgozó munkásokat is.

Igy mondja el a dolog történetét a följelentés, amelyet dr. Bródy Lajos ügyvéd utján adott be a főkapitányságon a szakszervezet és Marmor Manó bizalmi férfi ellen zsarolás címén. A főkapitányságon megindult a vizsgálat, hogy kiderítse a valót. Az esetről a rendőrség jelentést tett a belügyminisztériumban is.

— **Rablóbandák garázdálkodása a fővárosban.** Az éjszaka két rablóbanda valóságos rettegésben tartotta a főváros külterületeit. Az egyik haramia társaság a Lágymányos közbiztonságát veszélyeztette. A kóbor cigányokból alakult másik banda a Gubacsi-uton rögtönzött csatát. A banditák nyomára Saxlehner András Budaörsi-ut 14091. számú telkén Pacsay Lipót és Bozsai Sándor rendőrök bukkantak. A telek kerítésének ajtáját feltörve találták. Az ajtó mellett hevert három csákány és egy fejsze. A betörők a rendőrök közeledését észrevették és elmenekültek. A rendőrök átkutatták a telepet s ekkor a szomszédos gőzekegyár kerítését is kifeszítve találták. A gyár kapuján két helyen csákányvágás nyoma látszott és a zárat is letörve találták. A rendőrök tovább kutattak a betörők után s ekkor megtudták, hogy Pauk Péternek a Fehérvári-ut 108. számú vendéglőjébe is betörték. Ott azonban a vendégek és a korcsmáros elriasztották őket. A rablók erre a korcsmába lövöldöztek, ahonnan többen a megijedt vendégek közül a butorok mögül lövöldöztek vissza. A lövöldözésekre rendőrök jöttek elő, mire a gonosztevők elmenekültek. Később valószínűleg ugyanazok a rablók a Budaörsi-ut 91. szám alatt Horváth Béláné vendéglőjéből vittek el százötven koronát és egy csomó cigarettát. A másik banda, mely kóbor cigányokból alakult, betört Pecho Gusztáv Gubacsi-ut 45. szám alatti vendéglőjébe. Nagyban gyömöszölték a rablott holmit a magukkal hozott zsákokba, amikor rájuk törtek a rendőrök. A cigányok, hogy a kelepceből meneküljenek, revolvert rántottak és sortűzzel fogadták a rendőröket. Nyolc-tíz lövést tettek a rendőrökre, akik visszalöttek. A cigányoknak azonban sikerült ügérutat nyerniük és elmenekültek. A rendőrök egy darabon üldözték a rablókat, de azok az éjszaka sötétjében Erzsébetfalva felé menekültek. A rendőrség a vakmerő garázdálkodás ügyében széleskörű nyomozást indított. Alapos a gyanu, hogy épp úgy, mint a Gubacsi-uton, a Lágymányoson is kóbor cigányok voltak a haramiák. Nagyon valószínű, hogy egy karaván tagjai, amelyek Kispestről rándultak be a fővárosba, ahol két részre válva, egyik csoport Budára, a másik csoport a Ferencváros felső része felé tartott. Megelőzőleg Kispesten is három helyen törtek be. Nádél Izidor ékszeres boltjából 60 koronát érő ékszer, Malcz Ágoston raktárból néhány száz koronát érő holmit, Weisz Józseftől pedig egy kocsit és két lovat elloptak. A rendőrség minden intézkedést megtett, hogy a rablóbanda tagjai még a mai nap folyamán kézrekerüljenek.

— **Házasságok.** Vajda József, a fumei kormányzó magántitkára, volt fővárosi hírlapíró ma délután tartotta esküvőjét Fiumében a kapuczinusok templomában Seidler Klárikával, Breisach Ernő tekintélyes fumei nagykereskedő nevelt leányával. Násznagyok: gróf Nákó Sándor fumei kormányzó és gróf Draskovich Iván voltak.

Inczédy-Joksmán Nándor, a m. kir. honvédelvossági felügyelő mellé beosztott honvédszár-főhadnagy e hó 18-án tartotta esküvőjét Maroszentgyörgyön Máriaffy Máriaival, néhai Knöfler Elek özvegyével.

Virág Andor grafikai rajzoló eljegyezte özv. Braun Adolfné Jennike leányát Budapesten.

Ehrenwald Imre, Grünwald Testvérek építési vállalkozó cég diszponense e hó 22-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor vezeti oltárhoz a Dohány-utczai izr. templomban Hirsch Heddát, Hirsch Fülöp igazgató leányát.

Rosenbaum Ödön vasárnap délután három órakor vezeti oltárhoz a Dohány-utczai izr. templomban Háber Irénnét.

Borostyán Sándor nyugalmazott főrealiskolai tanár nyolczvan éves korában elhunyt Székesfehérváron.

— **Nászdíjakok,** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmertve küldetik.

MOLL-féle SOSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedrzsülés esuz, köszvény és egyéb meghülés bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL-készítmény kerendő.

Kö-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postautánvót mellett teljesíttetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulhatatlan házissér mindama gyomorhajókról, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postautánvót mellett teljesíttetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

— **Radnai Béla meggyógyult.** Radnai Béla szobrászművész, aki hetek óta nagybeteg feküdt Hercezl tanár szanatóriumában, ma teljesen gyógyultan hazatért lakására. A művész, aki a szobrászati mesteriskolának is tanára, a napokban ismét megkezdi előadásait.

— **Agyonlőtte magát a vasuti kocsiában.** Tegnap este a bécsi pályaudvaron egy másodosztályú vasuti kocsiában agyonlőtte magát Turchányi József budapesti gyárigazgató. Turchányi még nem régen egy selyemgyár élén állott és sokan ismerték a fővárosban. Közéleti ismerősei azt is tudták, hogy családi élete nagyon boldogtalan volt és utóbb már nem is élt együtt a feleségével. Az öngyilkos nem hagyott maga után semmiféle levelet s így nem tudják, miért kereste a halált.

— **A balászfalvi szobor felrobbantása.** A balászfalvai csendőrségnek eddig még nem sikerült kikutatni a balászfalvi román szabadságszobor elpusztítóját. A kihallgatott tanuk szerint valószínű, hogy merényletet két részeg munkás követte el, akiket az emlékkő környékén láttak. Az emlékkövet dinamitpatronnal robbantották fel, melyeknek dőreje a város egész lakosságát felriasztotta álmából. Az egy méter hetvenöt centiméter magas emlékkövből mindössze egy negyven centiméter magas romhalmaz maradt.

— **Megint tőzsde-rablók.** A tegnap esti vakmerő dohánytőzsde-rablás ma reggel megismétlődött a Fűrőd-utca 9. számú dohánytőzsdeben. A tettesek minden valószínűség szerint a tegnapi rablás hősei lehettek, mert a személyleírásuk ráillik a tegnapi tettesekre. Mai rablásuk azonban sikertelenül végződött s így kénytelenek voltak minden zsákmány nélkül elmenekülni. Ma reggel a Fűrőd-utca 9. számú trafikkban, közvetlen a kinyitása után, megjelent két, a tegnapi rablók személyleírására emlékeztető fiatal ember és szivart kért. Soha Mária elárúsító nő elbűbésítette a szivaros dobozt, hogy válogassanak. Amíg az egyik a szivarokat választotta, addig a másik, kirántott a zsebéből egy nagy követ és a kiszolgáló asztalra dobta. Ugyanebben a pillanatban a másik torkon ragadta a leányt és fojtogatni kezdte. A leány azonban nem veszve el hidegvérrel, védekezett és erősen kiabált segítségért. Még mielőtt segítségére siettek volna, a rablók minden zsákmány nélkül tova illantak. A rendőrség nagyon valószínűnek tartja, hogy a rablókisérlet tettesei a tegnapi rablás tettesével azonosak és ezért egy irányban folytatja a nyomozást.

— **Váltóhamisító kereskedő.** A büntetőtörvényszék vizsgálóbírója elfogató parancsot adott ki Nemes László lápafői születésű 27 éves kereskedő ellen, aki egy rokona nevére 3000 koronás váltót hamisított s azt az Agrária budapesti cégnél értékesítette, azután megszökött.

— **A kultúra diadala.** Évekkel ezelőtt nagy szüretű volt nálunk azoknak a külföldi utazóknak, akik kaczagtatóan együgyű, silány olajnyomatokkal törtettek be a magyar házakba és csaknem mindenütt el tudtak helyezni egyet-egyet azokból az otromba reprodukciókból, amelyekre ma már gúnyból sem lehet azt mondani, hogy kép. Egy-egy hirdetésű oszlopon több színész és művészi izlés öltik ma már a járulékos szemében, mint egyes olyan olajnyomaton, amely a régi időkben szolgálta a közönség tetszését. Ma már igazán csodákat művel az a technikai fejlettség, amely a kép-reprodukciókat a művészetig tökéletesíti. Egy heliogravure kivitelű műlap ma már közelebb áll a szépművészethez, mint sok régi rossz mázolás, amelyet a fejlett izlés ide s tova eltakarít a szemünk elől. Hogy mennyire tökéletes az a technikai készség, amely a festő palettájának színeit és az ihletett művész témáit sokszorosan megörökítve élénk varázsolja, azt bámulatosan mutatja az a csodás reprodukció, amelyben Mihalik Dániel egyik legszebb tonusu alkotásának a „Püfzia birkákkal” egész hatását élvezhetjük. Nagy érdeme van a Könyves Kálmán művészeti társaságnak abban, hogy a művészi izlés és a technikai készség mennyire fejlődött. Most is látható áldozatkészséggel alkotta meg Kézdi-Kovács László pompás festményének műlapját, amely a heliogravure technika remeke. A művész maga ügyelt festményének reprodukciójára, amely oly tökéletes, hogy csak szakértő szem-

mel különböztethető meg az eredetitől. Egyébként annak minden szépségét és árnyalatát megkapó összehatásban szólaltatja meg. Ez a művészi reprodukció most jelent meg a Könyves Kálmán magyar műkiadó részvénytársaság kiadásában, díszes és széles fakterben. Megrendelhető a 95/72 cm. méretű műremek 72 koronáért, 4 koronás részletfizetésre, a Könyves Kálmán műkiadó részvénytársaságnál. (Budapest, Nagymező-utca 37-39.).

— **Betörték egy fiúmei bankba.** A trieszti Forgalmi Bank Részvénytársaság fiúmei fiókjánál az elmúlt éjjel nagy betöréses lopás történt. Reggel a pénztárt feltörve találták. A betörők a pénztár összes készpénzét, mintegy 55.000 koronát magukkal vitték. A kár biztosítás révén megtérül. A rendőrség, amely a nyomozást rögtön megindította, azt hiszi, hogy hivatásos betörőkkel van dolga.

— **Ostrom a Fiume-kávéház ellen.** Az elmúlt pár hét, úgy látszott, hogy meghozta a pinczerek között a békét. Ez azonban, mint az alább leírt éjeli esemény mutatja, csak látszólagos volt. A sárgák és vörösek között újra kitört a torzalkodás és ezt ma hajnalban a Fiume-kávéház ellen elkövetett orvátmadásban juttatták kifejezésre. Ugy négy óra körül már kevés volt a vendég s a pinczerek legnagyobb része is álmosan ödöngött a kávéház homályosabb zugjaiban. Egyszerre csak csörömpölve zúdított be a gróf Károlyi-utca felőli részen egy hatalmas lövegágyú. A pinczerek riadtan szaladtak arrafelé, de még a terem közepére sem értek, mikor már bezúzódtak a másik ablak is. Ki akartak futni, de nem tudtak kijutni, mert a merénylők megelőzőleg elzárták dróthálóval a kávéház utcára nyíló ajtóit, nehogy üldözhesék a kávéházbeliek a támadókat, akiknek sikerült is elmenekülniök. A kávés állítása szerint az ostromlók szervezett vörös pinczerek voltak. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Vitriol-dráma.** Ribik József harmincegy éves cipőfelsőrészkesztő az éjszaka Ujpesten Anonymus-utca 2. szám alatti lakásán vitriollal leöntötte özv. Petre Jánosné és tizenhat éves Erzsébet nevű leányát. Peténé könnyebben sérült szenvedett, a leányt azonban borzalmasan elcsúfította a maró folyadék. Életveszélyes sebesüléseivel a gróf Károlyi-kórházba szállították. Ribik József közös háztartásban élt Petre Jánosnéval. Az utóbbi időben azonban szemet vetett az asszony csinos, tizenhat éves Erzsébet nevű leányára. A leány undorodva utasította vissza Ribik szerelmét ajánlatát, sőt a dolgot elmondta az anyjának is. Erre Ribiket kitették a lakásból. A dühös ember boszút forralt emiatt. Az éjszaka belopódzott a lakásba és elkövette a merényletet, amely után elmenekült. A rendőrség nyomozza a vitriolos merénylőt.

— **Hármasával a halálba.** Kassel németországi városban rejtélyes és sem motívumai, sem lefolyásában ki nem derített tragédia játszódott le. Meister Frigyes nevű zongorakereskedő tegnap késő este ment haza és üzletzárás előtt benézett a helyiség mellett levő irodájába. A vér meghűlt benne s alig tudott szóhoz jutni. A kereveten halottféhéren feküdt 23 éves fia, lábai a földön csüngtek, mellette egy leány hevert és rájuk borulva egy másik fiatalember, a fiatal Meister barátja, Reinich Miksa, egy likörgyáros fia feküdt. Mind a hárman halottak voltak már. Az asztalon boros és likőrös üres palackok. Az idősebb Meister, mikor magához tért, rekedt ordítással verte fel a házat. A szomszédok orvosért futottak, de már késő volt. A fiatalok nyitva hagyták a gázcsapot és a belélegzett mérges gáz mindhármukat megfojtotta. Az ügyesség a vizsgálat megejtéséig megőrizte a halottak eltemetését.

— **Detektív Krónika.** Ennek a népszerű, hasznos folyóiratnak, melyet Fröhlich János hírlapíró kollégánk szerkeszt, megjelent a hetedik száma és kapható tizenkét fillérért minden dohánytőzsdeben és vasuti állomáson. Az irodalmi színvonalon álló folyóirat, amelynek minden egyes füzeté önálló, érdekes és igazán detektív-történetet mond el, megtanítja az olvasót a gazemberek ellen védekezni és még a szakembernek is hasznára van.

— **Ujabb vasuti karambol.** Nagyszentmiklósról niabb vasuti baleset híre érkezik. A baleset tegnap délelőtt történt a nagyszentmiklósi vasútállomás közelében. A Hódmezővásárhelyre induló helyiérdekű vonat kisiklott, a mozdony és a kocsik felborultak. Pék József fiú sulyos égési sebeket szenvedett. A karambol másik áldozata Juhász nagyszentmiklósi járásbíró, aki könnyebben sérült meg. Megállapították, hogy a kisiklást az esőtől álmósott pályatest korhadt talpjai okozták.

— **Tífuszjárvány Aradmegyében.** Hetek óta pusztít Nádas aradmegyei faluban a tífusz, ahol járványszerűen lépett föl. Eddig már negyven megbetegedés történt, tegnap óta újabb eset történt s két beteg meghalt. Kutatták a járvány eredetét s mint leginkább elfogadható okot ezt fedezték fel: A régi temető ott van a falu közepén s ha esik, az ár a holttesteket kimossa, a hullanvedvek a kutakba beszívárognak s megfertőzik a vizet. Az alispán a legszigorubb óvintézkedéseket tette meg.

— **Esperanto mozgalom a vidéken.** Az eszperantisták drezdai IV. egyetemes kongresszusán elért komoly sikerek hazánkban is annyira felkeltették a nyelv iránt az érdeklődést, hogy már vidéki városaink jó nagy részében is lehet találni esperantistákat. E hó 17-én Temesvárott Schulz István a Népkadémia keretében tartott előadást az esperanto világnyelvről. Aradon Abrai Lajos vezetésével az aradvárosi felső kereskedelmi iskola internátusában nyílt meg az esperanto kurzus. Poprádon a polgármester szerkesztésében megjelenő „Tátravidék” című újság két számában foglalkozott hosszasan az esperanto nyelvvel, mint világnyelvvel, aminek eredményeként most már Kovács István ottani polgármester társaságában többen megkezdették a nyelv tanulását. Az érdeklődőknek mint eddig, ugyezentul is készséggel szolgál felvilágosítással Medgyesi János tanár (Budapest, VII., Alpár-utca 8. szám.).

— **A közbiztonság** című rendőri hetilap vasárnapi száma élénk és változatos tartalommal jelent meg. A vezércikket a közvéleményről Taly Iván írta. Cikkeket írtak: Vándor Zsigmond, Papik Gyula, Horvay Elemér és mások. A lap szerkesztője, Székely Vladimir, Utazás az antiszemitaág körül címmel válaszol az Egyenlőség című lap azon vádjára, hogy a lap antiszemita politikát folytat.

— **Elfogott vasuti tolvajok.** Az utóbbi időben sűrűn ismétlődő vasuti lopások két tettesét sikerült tegnap letartóztatni. A dombóvári csendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy elfogta Novák Kálmán és Nagy István utazó tolvajokat, akikre több vasuti lopás bizonyult. A tolvajok társaságában volt egy harminadik fiatal ember, akinek azonban sikerült megszöknie. Ez 26-28 éves, alacsony termetű, szőke. A rendőrség nyomozza.

— **Fővárosi Orfeum.** Vasárnap, e hó 22-én, mint rendszeren, két nagy előadást tart a Fővárosi Orfeum. Mindkét előadáson fellép Sylvester Schaffer junior, a csoda-artista. Jegyelövétel délelőtt 10-11-ig és délután 3-6-ig a nappali pénztárnál.

— **Halálozások.** Bezowitz Vilmos gyalogsági tábornok, a legfőbb katonai bíróság elnöke ma reggel meghalt Bécsben. Martin Imre nyugalmazott állami felső kereskedelmi iskolai igazgató, a Ferencz József-rend lovagja hatvanegy éves korában meghalt Pancsován.

— **Kávó- és teabevásárlásnál osztrák czeget** nérszesítsen előnyben. Fratelli Deisinger fiúmei cég állandóan nagy raktárt tart Budapesten a királyi bérpalotában.

— **Zászlók, czimerek** minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

— **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

— **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legjavobb és legjavobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

— **III. Weisz Jakab és Fia** Budapest (IV., Váci-utca 30. Harisbázár) női divatáru-czég feltűnésé keltő karácsonyi vására már megkezdődött.

— **Mire használható a Diana-sósorszesz mint háziszor?** Masszirozás által a megfázástól eredő fájdalmak enyhítésére és csillapítására. A Diana-sósorszeszrel masszirozzák a derékát, a lábakat, a fejet, a homlokot, arcot, nyakat, ujjakat, hátat, kezét és a testnek többi részét. Kővér nők és urak soványítás szempontjából is csak Diana-sósorszeszt használnak masszirozás által. Egy eredeti üveg Diana-sósorszesz ára 40 fillér. Mindenütt kapható.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatba valódi élénk gyomorbajosok-
nak és emésztési zavarok ellen.

Igmándi keserűvíz

az élelőlt gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Egy üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Visszatérés Jeruzsálemből.

(Maurice Donnay színművének bemutatója a Vig-színházban.)

Nem szeretem a „Retour de Jerusalem” témáját, mert tendenzia; nem szeretem a tendenciáját, mert vezérczikk alá való; és a közléseinek módját, a hangját sem: mert akklamativ, hatásra élezett, a nézőtérbe kiáltó. De Maurice Donnayt, e darab íróját és éppen e darab nyomán, hódítóan elmés, sőt föltétlenül artistikus írónak látom... csak arra kell gondolnom, hogy ugyanezt a darabot például monsieur Briens írhatta volna meg. Sőt egyenesen a tendenciája mellé szegődöm, ha elgondolom, hogy e darab ellendarabját monsieur Bernstein írta meg...

Talán ezzel a szembeállításal magyarázom legszembetűnőbben Maurice Donnay vérbeli kvalitásait, meg azt a relációt is, melyben az ő kvalitásait a témával szemben, sőt a témának ellenére, értékelniük kell. És a fenti szembeállítás nemcsak mások — rossz írók — rovására való relatív fölényét fejezi ki. Donnay mindenképpen azok közül való, akik eléggé érettek az abszolút mértékekhez és az abszolút szempontok gáncsaihoz.

Csak hogy: ő a siker fia. Neki sorsa a siker — vagy a szenzációs balsiker: ami egyre megy — hát ő odaengedi magát a sorsa lendületének. A siker markolt belé egykor a kabaret-énekes lobogó nyakkendőjébe és a siker adta rá az Institut pálmákkal kihimzett frakkját. A siker elemi iskolában tanított norma pedig: az aktualitásoknak, a levegőben, sőt az utca levegőjében vibráló izgalmaknak felmarkolása. Ez a norma sokkal banálisabb, hogysem kipróbált ne volna és Donnay sokkal eredetibb szellem, hogysem egy banalitást a siker javára kiaknáznai habozna...

Néhány évvel ezelőtt, mikor a „Retour de Jerusalem” Párisban színekerült, a zsidókérdés még az affaire hullámaiktól kapott lökéseket. A felszínen himbálódzott ez a kérdés. Donnay darabot írt belőle. Darabot, melyben akármily ügyesen siklik is ki e vād alól a darabja könyvalakja elé írt értekezésszerűen terjedelmes és finoman szellemes előszavában, mely mellesleg magánál a darabnál sokkal leplezetlenebbül tükrözi az ő értékeit — darabot írt, melyben állást foglal az aktuális kérdésben. Nem csupán materiának használja föl: állást foglal benne. A vezérczikkirő aggodalom nélkül való és gondolkodásmentes határozottságával.

Ez az állásfoglalása abban a tételben sarkallik, hogy a zsidó és a francia fajta között minden szerelemmel és intelligenciájával áthidalhatatlan, érzésszerű és gondolkodásbeli ellentét fátong. Hogy összeolvadás, teljes és végleges, lehetetlen. Igaz ez? Vitatkozzunk ezzel a tétellel? Nem. Valóban kár volna lépre mennünk ennek az írónak, akiről fentebb elmondtuk, hogy kiismertük a csalafintaságát. Ezt bizzuk Bernstein urra, aki ezt a vitát oly halálos-komolyan veszi, hogy négy év múltán mondja el róla ellenérveit. Valószínűbb ugyan, hogy ő sem veszi komolyan, csak jó alkalomnak tartja rossz darabra. Am ahogyan Donnay ebből a tételből darabot farag: az minden érdeklődésünkre érdeemes.

Azaz, hogy az érdeklődésünk e darab során nem is igen ér rá értékelni, hogy érdemes-e ébren lennie? Ó, erről már gondoskodik Donnay, az író, a művész, a mai Páris egyik

ötletekben legdusabb koponyája. Vagy mondjuk: a kabaret-énekes. Igen, a régi, az elnyomott, a műfaját még nem erőltetett kabaret hangja, pillanatért való ötlet csillan meg e darab legjobb pillanataiban. És abban a pompás bátorságban, melylyel a darab tónusát keveri, váltogatja, komolyról-vidámra (kitörően vidámra) megterhelten tendenciáról, könnyedén elmésre... és ki professzoroskodnék, hogy színjátékait analizálja annak a jelenségnek, amit úgy hívunk, hogy: talentum? Ezt a négy felvonást, végig érdekelőt, végig mulattatót, talentum cselekedte. És az alakjai! Mégis csak kár ezért a Donnay-ért... A hisztériás akaratú és nagy fantáziájú zsidónő, továbbá a tradícióktól elszakadni nem képes — habár gondolkodó — árja-férfi: külön-külön és emígy egymással szemben elevenül élő alakok, pompás alakok. A rajzuk apró, alig érzékelhető vonásokból tevődik össze igen egységessé. És az ellentétességük éles, lényegbe markoló, végleges.

Igaz. Ez a darab a társadalmi szenzációk oldaláról is érdekel némelyeket. Erről is illik beszélni. A „Retour de Jerusalem”-et antiszemita-darabnak bélyegezték és magasztalták annak idején Párisban. Hát azt hiszem, nem antiszemita-darab ez. Vagyis ha azt méltóztatnék érteni ez alatt, hogy az antiszemitizmusnak adna igazat. Nem, sokkal is ügyesebb ennél. Csak konstatálja az ellentéteket. És antiszemitikus éllinek csak éppen ez látszatott rajta, hogy konstatálja az ellentéteket. Hogy nem tagadja le őket, hogy beszél róluk. Lehetnek, akik ebben is sérelmet látnak. Donnay nagyon is kiemeli a sémi-kvalitásokat, csak éppen azt bizonyítja velük, hogy akadályai az összeolvadásnak.

A Vigszínház mai bemutatójának közönsége, melynek nagy érdeklődéséből kiderült, hogy a darabban tárgyalt kérdés nálunk sem aktuális nélkül való, állástfoglaló szövegével nemkül figyelte a darabot. Tehát jól fogta fel. És a nem köznapi értékeit tüntető tetszéssel honorálta. Meleg est volt. A színpad elsőrangú. G. Kertész Ella egyenesen ideális. Mintha csak ma bontakozott volna ki előttünk ennek a mindig intelligens színésznőnek eredendő talentuma. Góth végre ismét a maga hangján szólhatott s ez neki is, a színháznak is teljes sikert jelent. És igazolja, hogy kár mindenre vállalkoznia. P. Gázi Mariska egy kellemetlen szerepből a legszebb alakítás anyagát formálta. M. Harmath Hedvig ma nemcsak a szokott módon bájos, hanem finoman jellemzetes is volt. És sok jeleset lehetne még a többiekéről elmondani: Tanayról, Tihanyiról, Szerémiről, Vendreiről, Balassáról, Tapolczairól és Haraszthy Herminről. Az utolsó interieur falát feltűnően rozsz képek nyugtalanították.

A fordítás Adorján Andor stíltudó munkája.

Bárdos Artur.

(*) Stracciari az Operában. Mint már közöltük, Stracciari Riccardo világhírű baritonista e hó 27-én, pénteken fellép Puccini „Tosca”-jában, mint Scarpia, a szegénysorsu tüdőbetegek javára. Az előadásra, mely iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, a jegyek vasárnaptól kezdve már megválthatók. Helyárak: páholy 60 és 40 korona, támlásszék 16, 14, 12 és 10 korona, erkély 5, 4, 3 és 2 korona. Az előadás a legényesebbek egyike lesz, mert az Opera igazgatósága legjobb erőit szólaltatja meg a híres olasz vendég mellett.

(*) A Színművészeti Akadémia előadása. A Színművészeti Akadémia az Uránia színpadján ma este vizsga-előadásul Sophokles „Antigone”-ját adta. A szereplő növendékek között első sorban Gombaszögi Frida érdemel említést, aki helyenkint igazi, találó ösztönrel és meggondoltsággal játszotta el Antigone nehéz szerepét. Ismerne szerepének többekévébő öntudatos eljátszásáért Makay Margitot illeri a dícséret. Kreon és Haenia szereplői Vörös

Jenő és Tárai Ferencz már nagyobb koturnuszon jártak, mint a régi görög amfiteatrunk művészei. Az utóbbi tehetsége azonban így is érvényesült. A többi szereplők majdnem kivétel nélkül megütötték a növendék-előadások nivóját.

(*) Mészáros Imre Prágában. Mészáros Imre, az Operaház igazgatója, a családjában bekövetkezett gyász eset folytán, ma délután Prágába utazott.

(*) D. Ligeti Juliska egészséges. D. Ligeti Juliska, a Nemzeti Színház művésznője hosszas betegségéből már annyira felépült, hogy legközelebb elhagyhatja már a szanatóriumot, hol közel két hónapja kezelték. A szanatóriumból való távozása után egy hónapra délvidékre megy üdülni s ennél fogva csak január hó elején fog fellépni ebben a szezonban először a Nemzeti Színház színpadán.

(*) „A magyarok bejövetele” itthon. Feszty Árpád hatalmas alkotása, „A magyarok bejövetele” visszaérkezett Londonból, ahol több éven át kiállítva volt. Most egy lelkes társaságnak, amelynek az élén gróf Szápáry László áll és amelynek tagjai között gróf Andrássy Gyula, báró Forster Gyula, Gulner Gyula, Láncey Leó és még többen foglalnak helyet, köszönhetjük, hogy ez a hatalmas alkotás, amely annak idejében a hazafis érzés révén legszélesebb néprétegekben is képes volt a művészet iránti érdeklődést felkelteni, ismét visszajön és állandóan idehaza marad. Budapest székesfővárosa szokott áldozatkészségével a városligeti mutatványos telepen jelölt ki számára alkalmas helyet és ezzel lehetővé tette, hogy hosszú évek után mindazok, akik akkor látták, újra gyönyörködhesseken benne és az azóta felnőtt új generáció így hazafias és művészgyönyörrel nézhesse meg e hatalmas, színmagyar alkotást.

(*) Színházaink heti műsora. Az Operaházban holnap, vasárnap ez évadban először adják „Fidelio”-t a következő szereposztással: Leonora — Wasquezné, Marcelina — Payer, Florestan — Anthes, Fernando — Kornay, Pizarro — Ney Bernát, Jaquime — Kertész. Az utóbbi kettő először játszza szerepét. Vezényel Kerner István karmester, rendező Alszeghy Kálmán főrendező. Hétfőn nincs előadás. Kedden megismétlik „A hegyek alján”-t. Szerdán Swärdström Valborg felléptével „Lacme” kerül színre. Csütörtökön „Lohengrin” van műsoron, pénteken a József Főherceg-Szanatórium javára Stracciari olasz operáénekes felépésével „Tosca”-t adják. (Rendkívüli bérlésünnet XVII., felemelt helyárak.) Szombaton Swärdström asszony felléptével „Romeo és Julia” vasárnap negyedszer „A hegyek alján” kerül színre. Hétfőn nincs előadás, kedden, december hó 1-én „Eliana” kerül színre.

A Nemzeti Színházban vasárnap délután „Pry Pál”, este „Hófeherke”, hétfőn „Közönyt köznnyel” (mérsekelt helyárakkal), kedden „Az elnémult harangok”, szerdán „Az agglégények”, csütörtökön „Kamélias hölgy”, pénteken „Az urhatnám polgár” (új betanulással), szombaton délután „Báró és bankár” (Hugo Károly emlékeztetere), este „Az urhatnám polgár”, vasárnap délután „A piros bugyelláris”, este „Az urhatnám polgár”, hétfőn „Az ember tragédiája”.

A Várszínház műsora: hétfőn „Constantin abbé”, kedden „Alfonz ur”.

A Vigszínház jövő hetének legtöbb estjét a „Visszatérés Jeruzsálemből”, Donnay Maurice színműve tölti be, amely holnap, vasárnap másodsor, azután meg hétfőn, szerdán, pénteken, valamint a következő vasárnap és hétfőn kerülnek színre. Ezenkívül a „Mennykőcsapás”-t játszzák kedden, a „Viraszt a szerelem” című vigjátékot csütörtökön és a „Tanítónő”-t szombaton. Holnap, vasárnap délután a „Kutya van a kertben!” kerül színre, jövő vasárnap délután pedig a „Tatárjárás”.

A Királysínházban Rubens Pál szépzenéi operetteje, „A hollandi leány” hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap délután van műsorra tűzve, mindenkor abban a szereposztásban, amelyben a darab 50-ik előadásáig eljutott. A jövő heti vasárnap délutáni előadást is rendez esti árak mellett tartják meg. Holnap, vasárnap délután három órakor rendez helyárak mellett Csiky, Pásztor és Mäder énekes vigjátéka, „A nagy-mama” kerül színre, Blaha Lujza asszonnyal a czimszerepben.

A Magyar Színház pénteken, e hó 27-én mutatja be Hajó Sándornak „A holnap” című három felvonásos vigjátékát, amelyre már hetek óta készül a színház. „A holnap” bemutatójáig hétfőn és

Valódi porosz szalonkőszínenet

és koksztot zsákokban, valamint egész fuvarokban a leggyorsabban és legolcsóbban szállít

Rédey és Társa

Központi iroda: V., Béla-utca 4. Telefon 36-83.

Zerdán Drégely Gábornak tegnap jubilált szatirikus komédiája. „A szerencse fia” van műsorra. Kedden és csütörtökön pedig Félix Salten három felvonása. „A tulsó partról” kerül színpadra. Holnap, vasárnap délután „A sasfők”-ot adják 2 1/2 órai kezdettel, míg a jövő hét vasárnap délutánján Földes Imre drámáját, „A császár katonái”-t ismétlik meg. Mind a két délutáni előadásra olcsó árakon lehet jegyet váltani.

A Thália. A Rottenbiller-utcai színpadon kedden, november 24-én „A siralomházban” és „A hőstenor”, csütörtökön, november 26-án „Remény”, szombaton, november 28-án „Mária Magdolna” kerül előadásra.

Az Urániában vasárnap délután négy órakor mérsékelt árákkal a „Bűn és bűnhődés”, vasárnap este, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken „Hogyan mulatunk” kerül színpadra. Szombaton az Orsz. Színművészeti Akadémia előadása.

(*) Hangversenyek. Dohnányi Ernő zongoraművész egyetlen hangversenyét kedden, november 24-én este fél 8 órakor tartja a Royal-teremben.

A Hubay—Popper első trio-estély, hétfőn november 27-én lesz megtartva a Royal-szálló termében. Közreműködik Dohnányi Ernő zongoraművész.

Talapkovich Andrea dalestélye szombaton, november 28-án lesz a Royal hangversenytermében.

Nagy Géza zongoraművész, az országos magyar királyi zeneakadémia tanára, aki már külföldön is nagy sikereket ért el, december 4-én, pénteken zongora-estélyt rendez a Royal-szálló hangversenytermében.

Fráter Loránd egyetlen dalestélye vasárnap, december 6-án lesz a Royal-teremben.

Madame Charles Cahier, a kiváló operas és dalénekesnő, aki jelenleg az első dalénekesnők közé tartozik, csütörtökön december 3-án este fél 8 órakor hangversenyez a Royal-teremben. — Mindezekre a hangversenyekre a jegyek a „Harmónia” zeneműkereskedésben kaphatók (Váci-utca 20. szám.).

Heinemann Sándor kamaranékes e hó 25-én rendezi egyetlen dalestélyét a Royal-teremben Coen Lina párisi zongoraművész nő kíséretével. A művész ezúttal kizárólagosan balladákat ad elő történelmi sorrendben.

Hétfőn, november 23-án esti 7 1/2 órakor lesz a Vigadóban a III-ik filharmoniai hangverseny Vecsey Ferenc hegedűművész közreműködésével. Műsora: 1. Mendelssohn „Skót szimfónia”; 2. Selden „Humoresque” (ui); 3. Beethoven hegedűverseny; 4. Bach—Abert „Praeludium és fuga”.

A Grünfeld-négyes november 29-én tartandó Beethoven-estélyen előadják a „Hetes”-t és az esz-dur zongoranevegyest Höchtl Margittal. Kertész Vilmos operanékes az „Ade-laide”-t fogja előadni. — Jegyek csekély számban kaphatók Rózsavölgyi és társánál.

Nyilt - tér

rovatban közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KALLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

GÖRVÉLYKÓR

asthma, köszvény, idült szív, gyomor, vese- és súlyos idegbajok (Tabes, Neurasthenia, Migraine, kezdődő Paralysis makacs bőrbetegségek (Lupus, Psoriasis, Eczema) legmegbízhatóbb gyógymódja a Vérgyógyítás (Hemopatia), melyvel szélhűtés és elmozdítás beállít meg lehet akadályozni. Husz év óta több ezer nehéz betegről fényesen bevált. E gyógymód meg-alapítójának

Dr. Kovács Izsó fővárosi orvosnak
rendelő intézete van
Budapest, V., Váci-körút 18. l. em.

Rendelés naponta 9-1-ig és 3-6-ig,
Léveiben megkeresésre válasz. — Meghívásra intézetet kívül és a vidéken is kezel.

Angol, francia és amerikai rendszerű
KÉSZPÉNZÉRT félárban:

ruházkodhatik minden ember finoman és elegánsan az országban és külföldön is.
Zélinger Samu elsőrangú ruházati üzlet

Ha még eddig nem kapta meg

a Párisi Nagy Áruház újonnan megjelent 2020 remek illusztrációval ellátott,

új karácsonyi képes nagy árjegyzőjét,

kérje ezt rögtön egy levelezőlapra, melyet mindenkinek ingyen és bérmentve megküld a PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.

Bécsi egészségügyi kiállítás 1906. Állami díj, dísz-oklevél, arany

SERVAVALLO

Gyengélkedőknek és lábadozóknak. Kifűnő izm. Kapható gyógyszerüzletekben és árucikkekben 1/2 ltr. 2 k. 60 f. 1 ltr. 4 k. 80 f.

China-hor vassal.

7888

Természetes forró-meleg kénes forrástó

a Thermál szálloda felszintjén, iszapborogatások, kő- és kádfürdők a naegyszálloda földszintjén. Gondos pensió. A téli fürdővadra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai

Szent- Lukácsfürdő igazgatóságához.

A málnási **SICULIA** forrásvíz

páratlan nyálkaoldó és étvágygerjesztő a gyomorégést azonnal megszünteti. A gége, torok, tüdő, gyomor, vese hurutos bántalmainál az

összes gyógyvizek hatását fölmúlulja. Kapható gyógyszerüzletekben és fűszerkereskedésekben

Főraktár:
BRÁZAY KÁLMAN, BUDAPEST,
József-körút 37. — Telefon 59-46.

Dr. HARMAT GYULA
füdőbajosok rendelő-intézete
Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vörkénés, tüdőgyulladás, kitérő eredménynyel gyógyítanak inhalációval és szőrummal (altásokkal) Rendel 11-12 és 2-4-ig.

FŐVÁROS.

(A városi ingatlanok tüzérek ellen való biztosítása. A főváros nyilvános árlejtést irt ki a városi ingatlanoknak tüzérek ellen leendő biztosítására. Az árlejtésre hat ajánlat érkezett, az eredmény átszámítását most végzik. Ennek az árlejtési eredménynek a sikerét igen erősen kockára teszi az a javaslat, amely a tanácsnak — nagyon helyesen — azt proponálja, hogy a főváros, épp úgy, mint a Máv., maga biztosítsa az ingatlanait, más szóval, a biztosítási hasznót ne adja másnak. Hogy ennek mekkora az előnye, azt a javaslat a következő számokban mutatja ki:

A főváros az utolsó kilencz év alatt biztosítás címén fizetett díjai és kár-visszatérítései ezek:

	Kár	Biztosítási díj	Veszteség
	koronákban		
1900	847.—	11.552.36	10.705.36
1901	5.123.—	11.202.28	6.079.28
1902	7.960.—	11.381.10	3.421.10
1903	5.441.—	9.155.70	3.714.70
1904	160.—	9.404.74	9.304.74
1905	497.—	10.336.48	9.929.48
1906	35.—	10.256.63	10.221.63
1907	254.—	10.809.04	10.555.04
1908	545.—	11.069.54	10.524.54
Össz.:	20.712.—	95.167.87	74.455.87

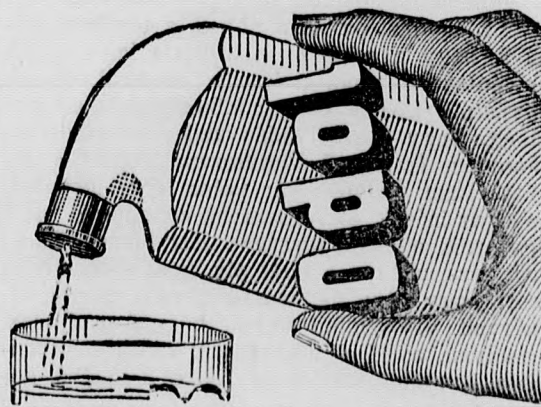
Ezek a számok világosan mutatják, hogy kilencz év alatt a főváros 74.455.87 koronát fizetett a tüzérek-biztosításáért, azaz az egész befizetett biztosítási díjnak 75.8 százalékát, visszakapott 21.5 százalékot. (Az eredeti díjtételek szerint fizetett volna a főváros 123.966.52 koronát, amiből a visszakapott 20.712 korona csak 10.8 százalék lett volna. De mert a társaságok tüzoltási járuléka címén is visszafizettek, azért

kapott a város az összes biztosítási díjakból 21.5 százalékot vissza.) Eddig az ingatlanok igen alacsonyan voltak becsülve, így tett ki a végösszeg 25 millió koronát. Most reálisabb értékeléssel 40 millió korona az összeg. Ez is kevés még, mert pl. a Központi Városház 2.400.000 koronára van csak becsülve, pedig legalább kétannyit ér. A butorok egyáltalán nincsenek becsülve. A mostani felemelt 40 milliós becslési összeg mellett, ugyanazokat a díjtételeket véve fel (de amint az ajánlatok mutatják, azoknál az ujak drágábbak), fizetne a város a következő kilencz év alatt 154.000 korona biztosítási díjat tisztán, a károkat a régi keretekben véve (pedig mindig kevesebb van évről-évre) visszakapna ebből 20.700 koronát, marad tiszta veszteség 133.70 korona. Ez az összeg nagyon is megérdemli, hogy a főváros, mielőtt a biztosítást újabb tíz évre lekötí, fontolja meg alaposan a javaslat minden részét.

(Az ipartörvény revíziója. A kereskedelmi miniszter az új ipartörvény tervezetét megküldötte a fővárosnak, hogy tanulmányozza a javaslatot s mondjon véleményt. A tanács meghallgatta a kerületi elüljárókat. Az elüljárók több értekezleten vitatták meg a törvényjavaslatot s arra a megállapodásra jutottak, hogy az új törvényjavaslat általánosságban megfelel a követeléseknek. A tanács jogügyi osztályának már több észrevétele van. Száz nyomatott oldalon mondja el a véleményét s az a vélemény nem nagyon kedvező. A hatalmas előterjesztés, amelyet Faller Ferenc tanácsos és Déry Ferenc jegyző irt alá, szép és komoly tanulmány, noha sok kérdésben nem helyes az álláspontja.

Az előterjesztés kifogást tesz a törvényjavaslat terjedelme ellen s azt kívánja, hogy több önálló törvényt csináljanak s azokat fokozatosan léptessék életbe. Elítéli a fegyvermunkának túlságos terjesztését, mert az az iparosokat károsítja. Az ipari jog átruházását az özvegy férjre s a törvénytelen gyermekekre is ki akarja terjeszteni. Nem akar sem mestervizsgát, sem főlshabadtó vizsgát s az inas-tartást meg akarja könnyíteni. Meg kívánja szorítani a vándoripart s a közterületen való árusításra ne a rendőrség, hanem a közigazgatási hatóság ügyeljen föl. Az adja ki ezután is az iparigazolványt. Az iparoktatásnál fönn akarja tartani a tanács eddigi jogkörét. Az inasotthonok létesítését a törvényben kell biztosítani. A vállalatokat mentesítsék a sok nyilvántartás és statisztika készítése alól. Ipari munkára tízenégy éven alul ne alkalmazhassanak senkit s a fiatal munkás korhatárát 18-ik évben állapítsák meg. A fiatal munkást és női munkást éjjeli munkára ne használhassák. A munkaközvetítés kizárólag hatóságilag foladat és ingyenes legyen. A szárájkiáltalmat a köztisztasági alkalmazottakra is ki kell terjeszteni. A büntetéseket általában szigorúnak tartja az ügyosztály.

(Orvosszakértők a munkásbiztosítási választott bíróságnál. A budapesti munkásbiztosítási választott bíróság, ezen bírósághoz állandó orvosszakértőkkül a következő orvosokat nevezte ki: dr. Balogh Dezső, dr. Barlay Sándor, dr. Bass Imre, dr. Fialka Gusztáv, dr. Hudovernig Károly, dr. Lutzenbacher Tivadar, dr. Német Ödön, dr. Pollák Gusztáv, dr. Eötvös József, dr. Reitö Sándor, dr. Rottenbiller Ödön, dr. Schmiedlechner Károly, dr. Szikszay Sándor, dr. Scholtz Kornél és dr. Widder Bertalan.

Aki az Odolt következetesen minden-nap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzeltető legjobb fog- és száfpópolást gyakorolja.

Régián 21-26 frt
Fővárosi Vagy 21-26 frt
Telikabát Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 3. sz. I. emelet.
Kossuth Lajos-utca mellett

EGYESÜLETEK.

(—) **Ujságkiadók gyűlése.** A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége kedden, e hó 24-én este hét órakor a Pesti Lloyd társulat emeleti helyiségében (Mária Valéria-u. 22.) választmányi ülést tart, amelyen folyó ügyeket fognak elintézni.

(—) **Szabad előadások.** A Társadalomtudományok Szabadiskolájának (Károly-körut 14. II. em.) jövő heti tanrendje a következő: November 24., kedd 6—7: Péterfi Tibor: A biológia újabb problémái, 7—8: Wildner Ödön: Szociálpedagógia, 8—9: Bolgár Elek: Az amerikai munkásmozgalm. November 25., szerda 6—8: Szini Gyula: A modern drámáról, 8—9: János Imre: Fizikai alapfogalmak. November 26., csütörtök 6—7: Basch Imre: A demokrácia kritikája, 7—8: Hahn Dezső: A nemi élet egészségtaga. November 27., péntek 6—8: dr. Harkányi Ede: Magyar társadalom 1856—1849., 8—9: Szende Pál: Magyarország története 1850—1867.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Budapesti Ügyvédi Kamara közgyűlése. A Budapesti Ügyvédi Kamara ma este hat órakor tartotta rendkívüli folytatásos közgyűlést dr. Szivák Imre elnökle alatt. A közgyűlésnek egyetlen tárgya volt a megválasztott nyugdíjintézet tagok névsorának kihirdetése. Ezt megelőzőleg azonban a megjelent kamarai tagok dr. Pap József kamarai titkár megleghangú, szép beszéde után Szivák Imre elnököt a Szeny István-rend kiskeresztjével történt kitüntetésé alkalmából üdvözölték. Szónok indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel adott jegyzőkönyvileg kifejezést az elnök személye iránti tiszteletének, hálájának és nagybecsülésének. A perczekig tartó éljenzés és taps után Szivák Imre köszönte meg kartársai szeretetét és bizalmát.

— Amint a múltban teljesítette — ugymond — kötelességét, úgy azt a kartársak segítségével és közreműködésével, ha a gondviselés úgy akarja, a jövőben is folytatja.

Lelekes éljenzés után dr. Zsigmondy Jenő, a szavazóközösség elnöke, tett jelentést a választás eredményéről. Beadott 103 vidéki és 846 budapesti szavazat. Ebből érvényes 939 szavazat volt. Megválasztották a következőket: Dr. Baracs Marcell, dr. Brökler Mihály, dr. Dalnoki Béla, dr. Friedmann Bernát, dr. Gyöngyösi József, dr. Kenedi Géza, dr. Krausz Ede, dr. Leitner Adolf, dr. Lovrich Gusztáv, Melha Kálmán, dr. Mezei Mór, dr. Nagy Dezső, dr. Pap József, Parall Ferencz, Pollák Illés, Schmid Ignác, dr. Somogyi Miksa, dr. Stern Sámuel, dr. Stiller Mór, dr. Szivák Imre, dr. Vámosy Károly, Wolf Vilmos és dr. Weinek József.

§ Egy végrehajtó visszaélései. Érdekes bűnügyet tárgyalt két nap óta a büntető törvényszék. Vádlottként Szenczy Árpád adóvégrehajtó áll a bíróság előtt, akit 76 rendbeli sikkasztással vádolnak, amelyet Eperjessy Sándor becsüssel együtt követett el. A végrehajtó tagadja a cselekményeket és azt állítja, hogy a becsüs követte el a hamisításokat. Eperjessy ellen időközben megszüntette a bíróság a vizsgálatot, mert elmebajos és így Szenczynek kellett most megfelelni a családokért. A tanúk azt bizonyították, hogy tényleg Eperjessy követte el a manipulációkat. A bíróság az inkriminált 76 rendbeli hivatali sikkasztási eset közül csakis négy esetben mondotta ki Szenczy Árpádot bűnösnek a hivatali sikkasztás büntetésében, ezért az enyhítő körülmények figyelembe vételével, nevezetesen tekintettel arra, hogy az okozott károkozás 51 K 20 fillért tesz ki, büntetésül 7 hónapi börtönrre ítélte, ezt a büntetést is kitöltöttnek vette az elszenvedett vizsgálati fogsággal. Az ítélet ellen dr. Böhm kir. ügyész semiségi panaszszal élt a 72 esetben történt felmentés miatt, de felebbezett a vádlott és védője, dr. Török Sándor is, a bűnösség kimondása miatt.

§ **Eléjtett revolver.** Végzetes szerencsétlenség történt pár hónappal ezelőtt a keleti pályaudvar ruhahatárában. Fischer Márkus utazó alkusz Miskolczi-ról jövet beadta felöltőjét, melynek zsebében egy föltött revolver volt, megőrzés céljából a keleti

pályaudvar ruhahatárába. Itt Balázs János vasuti alkalmazott véletlenül leejtette a felöltőt, melynek zsebéből a revolver kiesett s hatalmas dörrenéssel elsült. A golyó Balázs János lábába furódott. A lövés következtében a sérült ember egész teste megmerevedett, egy hónap mulva bele is halt sérülésébe. A megindított vizsgálat Fischer Márkust tette felelőssé a bekövetkezett szerencsétlenségért s a kir. ügyesség gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt vádat is emelt ellene. A vádirat ellen Fischer Márkus kifogásokat adott be. A törvényszék vádtanácsa ma tárgyalta ezen kifogásokat dr. Langer táblai bíró elnökle alatt. Fischer Márkus ellen megszüntette a további eljárást, mert úgy találta, hogy a vádlott mulasztása és az okozott halálos eredmény között okozati összefüggés nem állapítható meg.

SPORT.

Az Athléta-Szövetség és Testgyakorlók.

Budapest, november 21.

A Magyar Testgyakorlók Köre tudvalevőleg kilépett a Magyar Athletikai Szövetségből, melynek egyik erős támasza volt. Kilépését azzal indokolta, hogy a Szövetség atlétikai szakosztálya egy oly határozatot hozott, mely rája nézve sérelmes, továbbá, hogy a Szövetség némelyik egyesülete támogatásokat intéz a Testgyakorlók ellen.

Ezek az indokok természetesen nem szolgáltatnak okot a kilépésre, mert hiszen a sérelmes határozatok és társalgatok ellenséges magatartása ellen orvoslást a Szövetség magasabb fórumainál, a tanácsnál és esetleg a közgyűlésnél kereshetnek. A Testgyakorlók Köre véleményünk szerint elhamarkodta a dolgot. Nem volt oly sietős a kilépés, mert hiszen nem csatlakozott a MASz ellenlábasaikhoz, a Testedzők Szövetségéhez és úgy tudjuk, nincs is szándékában. Nem is fogadhatná nagy örömmel különben se a Testedzők Szövetsége a Testgyakorlók, mely egyik legagilisabb ellenfele volt a MASz—MOTESz harcban ha belépne, ott nem foglalhatná el azt a vezető szerepet, melylyel a MASzben birt, a belépvő régi klubtagok sérelme nélkül.

Az úgy jelenlegi állása mellett nagyon kedvező fordulatra lehet kilátásunk nekünk, akik nem az egyéni kultuszt és egyéni intrikákat, hanem az általános sportérdeket és ebben is főleg a magyar atlétika érdekeit tartjuk szem előtt, a MASz érdemű elnökének, dr. Bárczy István polgármesternek közbelépésével, ki első sorban az ellenlábás egyesületeket akarja kibékíteni, a FTC és Testgyakorlók, ennek megtörténtével pedig alkalmat adni arra, hogy a Testgyakorlók kilépésüket visszavonják. Reméljük, hogy az elnöknek sikerül az ellentéteket kiegyenlíteni, mert ha nem, akkor a Szövetség esetleg válságnak lesz kitéve, elveszitheti egyik vezéregyéniségét.

() **Az athléták győzelmi lakomája.** Évzáró lakomát rendezett a MAC atlétikai szakosztálya a margitszigeti klubházban az atlétikai szezon sikeres befejezése alkalmából. A vacsorára nagy számban gyűltek össze a klub vezető tagjai és atlétái. Az első felköszöntőt Lázár József, az atlétikai szakosztály igazgatója mondta, kidomborítván ama tény, hogy a klub a két szövetség békés megegyezése folytán beálló fogozódott konkurrenzia dacára is fölényesen tudta megtartani az immár évek óta tartó vezető pozícióját. Lauber Dezső titkár dr. Polónyi Dezső orsz. képviselőt köszöntötte fel, ki oly hatalmas tevékenységet és áldozatkészséget fejt ki a MAC felvirágoztatása terén. Az egybegyűltek táviratot intéztek Polónyi Géza volt igazságügyminiszterhez, abból az alkalomból, hogy a parlamentben a fővárosi törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a Margitszigeten létező sportintézmények érdekében és azok védelmére felemelte hatalmas szavát, melynek nyomán Wekerle miniszterelnök nagyfontosságú ígéretet tett, hogy nemcsak fentartja ez intézményeket, hanem tőle telhetőleg azok helyes fejlődését is biztosítani fogja. A társaság sokáig maradt együtt.

() **Marathon futás Chicagóban.** Az olasz Dorando, a londoni olympiai Marathon-futás erkölcsi győztese Chicagóba utazott, hogy az amerikai Hays-sel 5000 koronáért mérkőzzék. Ez a párosnak indul mérkőzés valóságos szenzációvá válik azzal, hogy a jelenleg Amerikában tartózkodó A. Shrubbs, a világhírű angol professzionista távfutó, ki mint amatőr, 2 angol mfd.-től 10 mfd.-ig az összes világrekor-dokat tartja, szintén résztvesz. Mint negyedik csatlakozik hozzájuk Lonkboat a kanadai indián futó, ki Angliában a nagy hőstől kifutadva, a versenyt 30 km. után feladta. Lonkboat, a múlt hónapban megnyerte a kanadai 15 angol mértőföldes (24.1 km.) Marathon-futást Montrealban, 1 óra 25 perc 4 mp. alatt. A kis olasznak nehéz helyzete lesz és na rendes kondícióban állanak ki nagyíri ellenfelei, valószínűleg az utolsó helyen végez.

Az általunk
Monaszterly és Kuzmik utódai
az cégtől vett üzlet

teljesen feloszlik

és az összes árak és pedig
confectió, plüschköpenyek,
színházi-köpenyek, kostümök,
szörmeconfectiók, gyapjúkelmék,
selyemárak, csipkék méltányos árban eladtnak
Szövetmaradékok minden árban!

Selyem alszoknyák minden színben 5 frt 50 krajczár.

Hilfreich Leon és Tsa
IV., Váci-utca 12. szám.

VIZALLAS.

m é t e r		m é t e r	
nov. 21.		nov. 20.	
Ion	Shörding 0.13 0.19	Jász	M.-Szilgyi 0.02 0.05
Dana	Passau 0.84 0.85	Tokobáza	Tokobáza 0.08 0.08
	Linz 1.88 1.88	V.-Namény	V.-Namény 0.85 0.82
	Bécs 1.77 1.75	Tokai	Tokai 0.79 0.79
	Pozsony 0.05 0.13	Tiszafüred	Tiszafüred 0.99 0.92
	Komárom 0.88 0.87	Szolnok	Szolnok 1.04 1.04
	Budapest 0.18 0.18	Csongrád	Csongrád 1.90 1.94
	Paks 0.84 0.85	Szeged	Szeged 1.48 1.48
	Mohács 0.84 0.84	T.-Bece	T.-Bece 0.28 0.24
	Gömbös 0.16 0.16	Titel	Titel 1.05 1.05
	Ujvidék 0.55 0.58	Óndava	Óndava 0.10 0.40
	Pancsova 0.00 0.88	Bánly	Bánly 0.11 0.11
	Orsova 0.05 0.05	Ladomca	Ladomca 1.14 1.14
	Morvaújfal. 0.09 0.06	Sajó	Sajó 0.05 0.08
	Zselna 0.00 0.02	Hernád	Hernád 0.04 0.20
	Troncsén 0.02 0.15	Bereftó	Bereftó 0.80 0.31
	Szered 0.60 0.60	Cenca	Cenca 0.23 0.18
	Szt.-Gothárd 0.14 0.10	N.-Vár	N.-Vár 0.82 0.82
	Sárvár 0.57 1.00	Belényes	Belényes 0.84 0.84
	Győr 1.08 0.82	Tonke	Tonke 0.54 0.50
	Várasd 0.56 0.58	Gurahona	Gurahona 0.24 0.20
	Zákány 0.14 0.14	Borosjenő	Borosjenő 0.20 0.23
	Észák 0.10 0.10	Békes	Békes 0.42 0.42
	N.-Szerdah. 0.18 0.18	Gyoma	Gyoma 0.00 0.00
	Zárub 1.03 1.12	Mare	Gy.-Fehérvár 0.42 0.42
	Szizsek 0.00 0.96	Eranyscska	Eranyscska 0.00 0.00
	Mitrovicza 0.00 0.04	Soborsin	Soborsin 0.00 0.00
	Dócs 0.04 0.04	Arad	Arad 1.48 1.50
	Szatmár 0.42 0.00	Makó	Makó 0.52 0.42
	N.-Máltény 0.12 0.12	K.-Kostély	K.-Kostély 0.18 0.32
	Latorca 0.00 0.12	Kiszató	Kiszató 0.48 0.48
	Laborez 0.00 0.10	Ternovár	Ternovár 0.90 0.88
	Ung Perceseny 0.00 0.10	Becske	Becske 0.82 0.87

Harisnya-Ház

Kardos és Steiner
Andrássy-ut 50. sz. (Octagon)

Harisnyák, keztük, valódi dr. Jäger trikók, alsó ruhák, berliner kötött árak és mindennemű test-edző (sport sweter), valamint színházi cikkek stb. Vidéki rendelések 20 koronán felül bérmentve küldenek.

KÖZGAZDASÁG.

Malomegyesületek fuziója. A kedvezőtlen piaci viszonyok — mint ismeretes — ismét üzemmoratózásra kényszerítették a malmokat. Mint már jelentettük, december 1-től kezdődőleg a fővárosi malmok a heti egynapos üzemszünetet két és fél napra terjesztették ki, ami egészen 1909. április 1-ig kötelező marad az összes malmokra nézve. A vidéki malmok ugyanez időre hetenként harminczhat órással üzembeszünetet mondtak ki. Általában az utóbbi időben bizonyos közeledés észlelhető a vidéki és a fővárosi malmok között, ami abban is kifejezésre jut, hogy a Fővárosi Malom-Egyesület és a Malomiparosok Országos Egyesülete komoly tárgyalásokat folytatnak az irányban, hogy — fuzionáljanak. Ma volt e tárgyalás értekezlet, amely azonban végleges döntést nem hozott, hanem kimondták, hogy a tárgyalásokat folytatják. Ez a két molnártestület eddig erősen hadilábon állt egymással, úgy, hogy nem csodálható az, hogy a fuzió ügye csak lassan halad előre. De maga a tény, hogy tárgyalnak, jele annak, hogy közeledés történt.

Illetéklarovás a postatakarékpénztár útján. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter rendkívüli gyakorlati újítást léptet életbe a közel jövőben. Ugyanis elrendelte, hogy a kereskedelemügyi minisztérium költségvetésének ipari felügyelet és kazánvizsgálat czime alatt gőzkazánvizsgálati eljárási díjak és kincstári illetékek rovatokon előirányzott összegeket 1909. évi január hó 1-től kezdve a m. kir. postatakarékpénztár útján fizessék be s erre a célra a postatakarékpénztárnál cheque-számlát nyitott. Ez a rendelkezés egyrészt a nagyközönség érdekeit szolgálja, másrészt a rendkívül nagy számban előforduló tulfizetések és illetéktelen befizetések megszüntetését czélozza s egyttal az adminisztrációt egyszerűsíti. Felkérte Kossuth Ferenc a pénzügyminisztert, hogy az állampénztárakat és adóhivatalokat a Pénzügyi Közlöny útján körrendeletileg hívja fel, miszerint a gőzkazánvizsgálati eljárási díjak és kincstári illetékek, nemkülönben az acetylén-készülékek megvizsgálásáért járó díjak lefizetése végett jelentkező feleket értesítsék a változott rendről s hogy az említett díjak és illetékek mikénti lerovása tekintetében közvetlenül az illetékes kerületi iparfelügyelőséghez forduljanak.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket közli: Ziehring Zahlel Budapest; Parkas László vaskereskedő Nagyvárad; Hirschler József borkereskedő Kapuvár; Köhalmi Miklós kereskedő Szolnok; Wächter Ede kereskedő Hatvan; Schulek József szabó Zágráb.

Tarifapolitika a kartelek ellen. Évek óta használtan sürgettük azt, hogy a fogyasztópiacot teljesen kizsákmányoló kartelek ellen elsősorban az államnak lenne kötelessége felvenni a harcot, olyképpen, hogy az állam által nyújtott kedvezmények elnyerhetőségének feltételei közé vegye fel a kormány azt, hogy olyan gyárak, melyek valamely kartel kötelékébe lépnek, állami kedvezményekre igényt nem tarthatnak, még pedig sem pénzsegélyre, sem tarifa- vagy adókedvezményre. Igen hathatós módja lenne a kartelek ellen való védekezésnek az is, hogyha a közszállításoknál lehetetlenné tennék több gyár együttes ajánlkozását, vagy a kartelben lévő gyárak versenyét eleve kizárnák. Sajnos, ez utóbbi eset, a mi szegényes ipari viszonyaink közepette, bajosan valószínűsíthető meg, mert ez esetben a kartelen kívül álló gyárak titkos egyezményre, esetleg a közérdeket súlyosan sérthetné. Ma tehát a kartelek ellen használható fegyver gyanánt az állami kedvezmények megvonása. Nem kis örömmel értesültünk most arról, hogy a kormány végre szakmányba kezdte venni ezt az éles fegyvert s telemeztte azt a kartelek ellen. Ugy halljuk gyanis, hogy a magyar és az osztrák kormányok megegyeztek abban, hogy a kartelben álló iparágaknak eddig engedélyezett tarifakedvezményeket mindkét állam vonalain együttesen

megszüntetik, még pedig 1909. január elsejétől kezdve, elsősorban a vas- és a cementkartelét. Ennek az elhatározásnak, az elvi okokon kívül, különösen az volt az előidézője, hogy a vas-kartel az állami vagyonrendelésekkel, a cementkartel pedig az állami építkezésekkel (különösen a munkáslakóházakkal szemben) igen mereven viselkedett. Másrészt pedig az utóbbi időben rohamosan terjedő kartelláz romlással fenyegeti az önállóságra törekvő magyar ipart, mert a tapasztalat szerint azok a gyárak erőszakolják leginkább a kartelezést, amelyek pénzügyileg az osztrák pénzügyi piacra függenek, amelyeknek érdeke tehát az, hogy az izmosodó magyar ipar ne kelhessen szabad versenyre az osztrák behozattal. A tarifakedvezmények elvesztése bizonyosan gondolkodóba fogja majd ejteni a kartel-imádókat, főleg akkor — másként nem is igen képzeljük a dolgot — ha a kartelen kívül álló gyárak továbbra is részesülnek benne.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:
 20.000 koronát nyert: 62970.
 10.000 koronát nyert: 110293.
 2000 koronát nyertek: 33091 58741 82187 99374.
 1000 koronát nyertek: 1199 14501.
 500 koronát nyertek: 49931 62979 66013 70094.
 300 koronát nyertek: 1199 14501 27917 28581 37339 38022 51666 53214 53385 64957 83660 85317 99987 106708 112334 115664 116771.

100 koronát nyertek: 2306 6111 6356 6673 8880 9212 10512 10796 12280 16764 17033 17683 20398 26151 28837 30391 31563 32567 32978 33005 33612 44982 47402 48452 49769 49932 59494 62763 64862 68477 70006 71232 72414 73258 74413 76024 78271 78523 83205 86138 89642 89841 89036 93861 96247 96567 97311 100199 102600 106285 107611 107711 110062 113278 123561.

A többi kihuzott számok 40 koronát nyertek.

A „Vacuum“ megvásárolja a Hazai Kőolajrésztársaságot. Nemrégiben megírtuk, hogy a Hazai Kőolajipar Részvénytársaság mióta a petroleum-kartel felbomlott, nem a legjobb körülmények között működik s ennek eredményeképp igazgatósága elhatározta, hogy beszünteti az üzemet és — felszámol. A részvénytársaságot — amint ismeretes — 1906-ban alapította a Hazai Bank Részvénytársaság 800.000 korona alaptőkével, amelyből ezideig azonban csak 600.000 koronát fizettek be. A társaság 1907. évi mérlege 70.775 korona nyereséget tüntetett fel s a mérlegben a gyártelek 102.887, gyártelep 838.680, iroda 88.000, tartanykocsik 153.169, adóssok 158.561 koronával vannak értékelve, míg a hitelezők számlája 256.244 korona. A társaság igazgatósága: Neumann György (vezérigazgató), Mittelman Emil, Balog Soma. Ezt a vállalatot — amint most értesültünk — a Vacuum Oil Company megvásárolja s ezzel kibővíti üzemet.

Uj iparvállalat. Terpentin és ebből előállítható termékek gyártására Magyar Terpentin- és Gyantaipar Részvénytársaság czimen 400.000 korona alaptőkével iparvállalat van alakulóban, amely teljes tudományos és modern apparátussal a nyers terméket a legjavolabb finomítási produktumokig fogja fel dolgozni. Magyarországon a drogot termelő országok sorában folyton növekedő s mintegy 3.000.000 koronát kitevő évi szükséglete dacára, csak mint fogyasztó állam bír fontossággal, holott óriási kiterjedésű fenyőerdőiből szükségletét feltétlenül képes volna maga fedezni. Ezen termelés rendszeresítése azon vidék lakosságát fogja igen jelentékeny keresethez juttatni, melynek kivándorló lakosságát a legkülönbözőbb kísérletekkel sem lehetett itthon tartani. Ezen, hazánkban még teljesen kiaknázatlan erdőgazdasági iparág hatalmas közgazdasági fontosságát Rubinek Gyula, az O. M. G. E. igazgatója felismerve, kezdeményezésére említett részvénytársaság alapítása van folyamatban. Az alapítók élén dr. Wessely Tibor és Zoltán Viktor állanak. Az alapítók közül a gyár technikai vezetésével dr. Tisza Ödön, a termelési és kereskedelmi üzem vezetésével dr. Raaber Árpád bizatik meg. A kormány kilátásba helyezett intenzív támogatása mellett a vállalat megalakulása a legközelebbi időre várható.

Bankfiókok. A bankfiókok a kilencvenes évek elejétől szemléletlenül szaporodnak. A fiókalapítási mozgalom az utolsó években már oly arányú lett, mely arány a szükséglettel szemben alig egyeztethető össze. Nálunk ugyanis a pénzintézetek fiókjainak tevékenysége a takarékbetét-üzletekre terjed főképpen. Minthogy pedig a fővárosban a lakosság között nem annyira a takarékoskás, mint inkább a hitelkeresés

és a hitelből való élés vált szokássá, a takarékbetétek meglehetősen csekélyek. A banküzletek egyéj tevékenysége és működési köre: a tőzsdéi megbízások, a pénzváltás, értékpapírok vétele és eladása, a részletüzlet és osztálysorsjegy-eladás a mai viszonyok mellett teljesen szünetel, vagy a minimumra redukálódott úgy, hogy a nagy verseny miatt is a bankfiókok nagy része, de különösen az újabb időben létesült fiókpenztárak a rendkívül magas üzletbérék miatt szinte haszon nélkül dolgoznak. Csodálkozunk kell, hogy ily viszonyok között a bankfiókalapítás versenyében a pénzintézetek nem gondolnak arra, hogy minő nagy az aránytalanság a székesfővárosi és a vidéki fiókinézetek között. Talán üdvösebb és hasznosabb volna már a vidéken létesíteni fiókokat, mert ha hamarosan be nem következnek kedvezőbb időszak a pénzintézetekre nézve, a bankfiókokkal járó költségek oly magas összegre fognak rugni, hogy azok léte kérdésessé válik. A fővárosi bankfiókok tuzsaporasága tehát ily körülmények között nem egészséges fejlődés, amiért is annak reakcióját alapítási dührohamban szenvedő pénzintézeteink várhatják, hacsak a szélesebb alapokra fektetett hitelnyújtást is nem veszik fel működési körükbe.

Az Ehrlich-bank tőkeemelése. A Budapest-Erzsébetvárosi Bank Részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy a társaság eddigi 2 millió korona alaptőkéjét 5000 darab 200 korona névértékű részvény kibocsátása által 3 millió koronára emeli fel, mely czélt november 30-ra rendkívüli közgyűlést hívott egybe. A tőkeemelés indítványozására az készítette az igazgatóságot, hogy a felállított vas- és fémáru-osztály jövedelmezőségéről meggyőződve, azt nagyobb arányban kívánja fejleszteni. A részvények 205 koronával fognak kiadni, az 5 korona felpénz a tartalékalap javára esik. Az új részvények a társaság nyereségében 1909. január 1-től részesednek.

Egy át nem vett vasut. A régi rendszerben felnevelkedett vasútépítési vállalkozók között óriási megdöbbenést idézett elő a kereskedelmi miniszter ama döntése, amely szerint a németborsán—resiczai vasutat a műtanrendőri bejárásnál észlelt hibák miatt nem vették át és nem adták át a forgalomnak. A bizottságban a Máv.-at Hilwerth főfelügyelő és Felszeghy szegedi üzletvezető képviselték és az erélyes határozat első sorban az ő fellépésüknek köszönhető. Ez a határozat a vállalkozóra súlyos terhet ró, mert nemcsak az elrendelt javításokat kell saját költségén elvégeztetnie, nemcsak a bejárás költségeket kell duplán fedeznie, hanem az állomásaikat már elfoglalt tisztviselőket is fizetnie kell az új műtanrendőri bejárásig. Ez az ügy pedig a mostani vasuti minériák közepette országszerte igen jó hatást tesz, mert csakis ilyen lelkiismeretes ellenőrzéssel lehetséges csökkenteni a vicinálisaink ellen joggal emelhető panaszokat. Ha a műtanrendőri bejárásokat a multban a pezsgős löncsök mellőzéseivel így vezették volna, különösen a Dunántúlon, bizony nem emésztené fel a h. é. v. összes jövedelmét a rengeteg fentartási és javítási költség. Hiszen vannak vonalak, amelyeknél a megnyitás után alig egy évvel egész szakaszokon nemcsak a hidakat, hanem az alépítményeket (töltés) is újra kellett építeni, míg a vonal építéséért súlyos anyagi áldozatokat hozott vidék lakossága, mint pl. a Zala völgyén, immár több mint 10 év óta hiába várja azt, hogy vásárolt részvényei után csak egy fillért is kapjon.

Keleti kereskedelmünk. A politikai viszonyok a Keleten gazdasági érdekeinket kezdik veszélyeztetni. Ott ugyanis oly törekvések kezdenek érvényesülni, amelyek odairányulnak, hogy a magyar és osztrák árukat bojkottálják és a magyar és osztrák gazdaságilag érdekeltekkel oly módon bánjanak, hogy üzletük menetét kedvezőtlenül befolyásolják. Sőt mozgalom indult arra nézve is, hogy Magyarországgal és Ausztriával a kereskedelmi összeköttetést teljesen megszakítsák. Midőn erre felhívjuk exportöreink figyelmét, akiknek ezzel a szomorú tényvel számolniuk kell, egyttal azon hitünknek is adunk kifejezést, hogy a magyar kormány a keleti kereskedelmünk ellen irányuló káros törekvésekkel szembe fog szállani és czéltudatos intézkedéseivel azokat ellensúlyozni tudja.

A ruthénség talpraállítása. Tíz esztendeje, hogy Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter az úgynevezett ruthén segélyezési akciót megindította. És

Amivel az ottlakó nép leginkább állattenyésztéssel és mezőgazdasággal foglalkozik előszeretettel, — a miniszternek első gondja az volt, hogy a népet legelőhöz, földhöz juttassa, a modern gazdálkodásra nevelje, a hitelviszonyokat javítsa és a népet az őt kegyetlenül pusztító uzsora karjaiból kivonja. Ennek a munkásságnak tükré az a jelentés, melyet a hegyvidéki kirendeltség állított össze és juttatott kezünk-höz. Hatvanezer holdnyi az a terület, amelyet a hegyvidéki lakosságnak részben örökáron, részben pedig bérlet után nagyobb részt állattenyésztési célra juttattak. Így vált lehetővé, hogy harminczhárom község lakossága tízezer darab jószágot legeltet kora tavasztól ősziig a havasi régiókban és a dúd fűvű lejtőkön. Az ősi gazdálkodás a gazdasági nevelés óta nagy változáson ment át: jóformán kicserélődött az állatállomány. Ilyenkor télen százakra megy a gazdasági tanítások száma s majdnem emínyi a gazdasági házi ipari kurzusok száma is. Eddig a nép a téli pihenés alatt rendszerint súlyos adósságokba verte magát, már a múlt évben kétezer családnál többen foglalkoztak rendszeres háziiparral s ebből való jövedelmük százötvenezer koronát tuhaladozt. A háziipari foglalkozás nagy elterjedésének tudható be az az üdvös eredmény, ami a hegyvidéki hitelszövetkezetek mérlegeiben mutatkozik. A százharmincz hegyvidéki hitelszövetkezetben ma már 1.233.974 korona takarékbetét van, az üzletrészek pedig két milliónál nagyobb értéket képviselnek. A gazdasági fejlődés eredményei különösen igen beszédes adatokkal a hitelszövetkezetek mérlegeiben mutatkoznak: míg az akéző első évben két szövetkezet alakult, ma százharmincz ilyen gazdasági társulás van 28.151 taggal. Míg 1893-ban a kölcsönök összege 278.737 korona volt, a rákövetkező év már 1.400.654 koronára növekedett, a múlt esztendőben pedig az öt és félmilliót meghaladta. Mindezekből kitűnik, hogy a hegyvidéki gazdasági munka jó sikereket ígér.

A „Mundus” fiókja. Ismeretes, hogy a hajlított fabutorgyárok „Mundus” Egyesült Magyar Hajlított Fabutorgyárok R.-T. cég alatt trösztte egyesültek. Ez a tröszt most — amint értesülünk — Varasdon fiókot állított fel s hír szerint legközelebb Fiumében is állít fel fiókot.

A Karácsonyi Áruház munkálatai a Budapesti Leányegyesületben serényen folynak. Buzgó leánykezek készítik és gyűjtik az anyagot, melynek összeállításában és rendezésében a művészek egész sora segítkezik. Immár öntés alatt állanak T. E. C. mester plakettjei és néhány nap múlva megjelenik a főváros utcáin Tuska n Márton berlini fiatal magyar festő plakátja. A lelkesedés és leleményesség, melyvel az ifjú hölgyek a rendezés munkáját végzik, arra enged következtetni, hogy a Nemzeti Szalon december 12—14-én valóban nagyvárosi, ragyogó ünnepség színhelye lesz.

A Kereskedelmi Részvénytársaság új bankfiókja. Megirtuk, hogy a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság banküzletének további fejlesztéseképpen fiókot nyit a Nagyköruton. Mint most értesülünk, az új bankfiók a VII. Erzsébet-körut 12. szám alatti helyiségben (a Dohány-utca sarkán) november 23-án kezd meg működését, mely az összes bankszerű műveletekre: takarékbetétekre, értékpapírok és sorsjegyek adásvételére, csekkforgalomra stb. kiterjed.

Az új fiók vezetésével az intézet igazgatósága Török Sándor főtitkár bízta meg.

Magyar kivitel Kelet-Ázsiába. A Kereskedelmi Múzeumban tegnap este értekezlet volt a kelet-ázsiai kivitel tárgyában. Bevezetésül Greiner Béla ismertette a Kelet-Ázsiában, Cylonban, Shanghaiában, Hongkongban és Japánban divó üzleti szokásokat, a piacok pénzneveit és az általános fogyasztási és termelési viszonyokat. Arra az eredményre jutott, hogy a kelet-ázsiai piacokon csak olyan exportör közvetítésével érhetünk el eredményeket, aki az ottani viszonyokat személyes tapasztalásból teljesen ismeri. E bevezető előadás után bemutatta a kelet-ázsiai piacok leginkább kelendő azon tömegcikkeket mintagyűjteményét, melyekkel ott a magyar ipar is versenyezhetne és magyarázta az egyes fontosabb cikkek versenyviszonyait. Az értekezlet hosszabb ideig tartott.

Debreczen készpénzvagyona. Debreczen városa készpénzvagyont rendszerint az ottani pénzügyintézetnél szokta gyümölcsözőleg elhelyezni. A város tanácsa most felszólította az intézeteket, hogy tegyenek ajánlatot. Az eredmény az, hogy nyolcz pénzügyintézet teljesen megegyező ajánlatot tett, amely szerint 4.25% kamatot fizetnek a csekk számlák és rövid lejáratú betétek után, 4.5%-ot a félévnél hosszabb időre elhelyezett betétek után; felmondási idő 20.000 koronáig nincs, 50.000 koronáig 8 nap, azontul összesen 14 nap. Külön ajánlatot tett a bankegyesület, amely a csekk- és átmeneti betétek után 3.5, állandó betétek után félévben belül 4.5, félévnél hosszabb időre lekötött betétek után 5 százalékat fizet; az átmeneti betéteknél a felmondás 4, a többieknél bármely összegre 15 nap. A város közgyűlése — jelenik lapunknak — ez ügyben tegnap döntött s elhatározta, hogy a pénzügyintézeteket egyforma arányban részesíti a városi betétekben, a város folyó- és csekk számláira azonban továbbra is a debreczeni kereskedelmi- és iparbanknál lesz. Érdekes, hogy a Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókiának ajánlatát a tanács nem vette figyelembe, mert nem — debreczeni intézet.

Harcz az olaj-tröszt ellen. Newyorkból jelentik: Az olaj-tröszt feloszlását célzó per mai tárgyalásán a legfelsőbb bíróság előtt Rockefeller a kereszkérdések hatása alatt beismerte, hogy a Standard Oil Company alapítóje eredetileg 56 millió dollárt tett, ellenben az 1899. évtől 1907. évig a nyereség 570 millió dollárra rugott. Az utolsó év nyereségét Rockefeller 80 millió dollárra becsüli. Rockefeller emlíkezőtetsége, amely a tárgyalás folyamata alatt bámulatosnak mutatkozott, a mai tárgyaláson többször cserbenhagyta, főleg akkor, amikor a tröszt részéről történt kötések rabatiáról intéztek hozzá kérdéseket.

Gabonakereskedelmünk akadályai. A vasuti szállítások kritikus őszi időszaka bekövetkezett, amennyiben ilyenkor szokott állandó vagonhiány uralkodni. Ez pedig a legnagyobb jövedelmi forrásunk megrövidülését idézheti elő, mikor legnehezebben sújtja a gabonakereskedelmet, mely e miatt kiviteli tevékenységét kénytelen korlátozni. És

ez annál hátrányosabb, mert a külföldi piacokra a nemzetközi verseny következtében a magyar gabona ugyanis alig mehet ki versenyképes árucikknek. Ausztriában pedig az osztrák malomipar agitációja akarja kiszorítani mezőgazdasági kivitelünket. Pedig az egyetlen még fennálló ausztriai utirány az, ahol a magyar gabona piacra talál. Súlyos sérelme ezért gabonakivitelünknek, ha ezt, a legutóbbi időben csak a kínálkozó alkalom gyors kihasználásával fenntartható piacunkat a vagonhiány miatt kell elveszteniünk. A magyar gabonakereskedelmnek, de az államvasutaknak is érdeke, hogy ennek elkerülésére a legmesszebbmenő intézkedések léptessenek idejekorán életbe.

Pénzügyi Compass 1909-re. Kormos Aliréd a „Magyar Pénzügy” és a „Magyar Kereskedők Lapja” által szerkesztett Pénzügyi Compass tizennyolczadik évfolyama a napokban hagyta el a sajtót. Az enormis méreteket öltött Pénzügyi Compass most már 1750 oldalra terjed és egy kötetben adja nemcsak a pénzügyintézeteket, de az összes Magyarországon székelő részvénytársaságok és szövetkezetek adatait. Az új kötet lényegpótló újítást is nyújt az új az összes magyarországi szövetkezetek cégjegyzékét, igen praktikus összeállításban. A magyar szövetkezeteknek eddig nem volt ilyen egyetemes kompendiuma és a Pénzügyi Compass ezzel az újítással fontos és hasznos munkát végzett. A összes pénzügyi, történelmi és személyzeti adatait nyújtja és pedig akként, hogy a nagyobb részvénytársaságoknak két utolsó évi mérlegét adja és ezzel a kellő összehasonlítást teszi lehetővé. Emellett az ipari és kereskedelmi részvénytársaságnál utal a társaság finanziaális összeköttetéseire, amennyiben megevezi az alapítót és a jelenlegi bankárt. Az egyes nyilvános számadásra kötelezett társaságokat a Pénzügyi Compass szakmák szerint csoportosítja, a vidéki részvénytársaságokat pedig alfabetikus rendben sorolja fel és mindezekhez oly tökéletes tartalomjegyzéket ad, hogy a keresett részvénytársaság minden fáradság nélkül megtalálható. A budapesti részvénytársaságokat és szövetkezeteket ezenkívül feltűnő módon különbözteti meg a vidékiektől, amivel a Pénzügyi Compass használhatósága, illetve könnyű kezelési módja csak fokozódik. A munkában felsorolt adatok a legpontosabban regisztrálnak minden változást, amely a részvénytársaságoknál és szövetkezeteknél a folyó évben beállott. Ezenkívül külön pótlékban sorolja fel a részvénytársasági és szövetkezeti életben felmerült mindazon változásokat, melyek a nagyarányú műnyomása közben merültek fel és így a magyar közzgazdasági eseményeknek hiú tükré. A nyomdatechnikai tökéletességgel kiállított vaskos kötet ára vászonkötésben 16.— korona. Megrendelhető a „Magyar Pénzügy” kiadóhivatalában, Budapest, V., Sas-utca 13. sz. vagy bármely könyvkereskedésben.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

**BRÁZAY
SÓS-
BORSZESZ
A
LEGJOBB!**

Kapható mindenütt. Utánzatoktól óvakodjunk.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, november 21.

A készáru piacra szilárd volt ma az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak és mérsékelten drágább árak fizetésétől sem idegenkedtek. Ha mindazonáltal nagyobbarányu forgalom nem fejlődött ki, ez csak azon mulott, hogy az árubirtokosok kissé rátartásak voltak. Elkelt mintegy 30.000 mm. buza, a tegnapiaknál 20-30 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 26.90 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 23 korona 76 kilós erdélyi, hibás buzáért. Egyéb gabonanemiek közül rozs és zab 20-20 fillérrel drágább, árpa és tengeri változatlan. Forgalmába került: 1000 mm. rozs 20.80-21.05 koronás áron, 400 mm. zab 16.90-17.30 koronás áron és 100 mm. aránylag száraz ujtengeri 14.50 koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet arra való tekintettel, hogy az ausztriai vetések felől megjelent hivatalos jelentés is igen kedvezőtlennek tartja az ottani vetések állását, igen szilárdan és a tegnapi zárlatnál magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán pedig egyre fokozódó keresletre még tovább emelkedtek az árfolyamok és bekövetkezett az a jelentős esemény, hogy az áprilisi buza elérte a 26 koronás jegyzést, sőt kis időre már túl is haladta ezt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza tizenhat fillérrel, az októberi buza harmincz fillérrel, az áprilisi rozs husz fillérrel, az októberi rozs harminczkét fillérrel, az áprilisi zab hat fillérrel, a májusi tengeri csak két fillérrel emelkedett.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	26.00-26.35	79	26.00-26.35
"	76	25.55-25.95	80	26.15-26.45
"	77	25.65-26.15	81	26.30-26.60
"	78	25.8-26.30	82	---
Fejérmegyei uj	75	25.80-26.20	79	25.80-26.20
"	76	25.35-25.65	80	25.95-26.30
"	77	25.45-25.90	81	---
"	78	25.65-25.95	82	---
Pestvidéki u.	74	25.75-26.05	78	25.75-26.05
"	75	25.80-26.30	79	25.80-26.30
"	76	25.45-25.75	80	26.05-26.40
"	77	25.65-25.95	81	---
Bánsági uj	74	25.80-26.15	78	25.80-26.15
"	75	25.95-26.35	79	25.95-26.35
"	76	25.50-25.80	80	26.10-26.45
"	77	25.70-26.05	81	26.25-26.55
"	78	25.85-26.30	79	25.85-26.30
"	75	25.80-26.45	79	26.00-26.45
"	76	25.55-25.95	80	26.15-26.55
"	77	25.75-26.15	81	---
Rozs I.-rendű uj	---	21.10-21.30	---	---
Középmínőségű uj	---	20.80-20.90	---	---
Árpa lakarmány I.-rendű	---	16.20-16.40	---	---
" II.-rendű	---	15.80-16.10	---	---
Köles	---	13.75-14	---	---
Zab I.-rendű	---	17.10-17.40	---	---
" II.-rendű	---	16.70-17.10	---	---
Tengeri belöldi uj	---	14.---14.20	---	---
Répcze: Káposztarépcze	---	---	---	---

A készáru piacra elikt:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 81 kg. 26.90 korona, 100 mm. 80.5 kg. 26.70 korona, 200 mm. 80 kg. 26.75 korona, 200 mm. 80 kg. 26.80 korona, 1600 mm. 80 kg. 26.75 korona, 400 mm. 79 kg. 26.75 korona, 100 mm. 80 kg. 26.65 korona, 150 mm. 78 kg. 26.65 korona, 100 mm. 78.5 kg. 26.65 korona, 1000 mm. 80 kg. 26.85 korona, 100 mm. 80 kg. 26.70 korona, 100 mm. 80 kg. 26.80 korona, 100 mm. 80 kg. 26.80 korona, 300 mm. 80 kg. 26.60 korona, 100 mm. 80 kg. 26.55 korona, 200 mm. 79.5 kg. 26.80 korona, 100 mm. 79.5 kg. 26.70 korona, 300 mm. 79 kg. 26.70 korona, 200 mm. 79 kg. 26.75 korona, 200 mm. 80 kg. 26.75 korona, 300 mm. 79.5 kg. 26.75 korona, 100 mm. 79 kg. 26.60 korona, 200 mm. 79 kg. 26.60 korona, 200 mm. 79 kg. 26.50 korona, 400 mm. 79 kg. 26.50 korona, felső, 200 mm. 78 kg. 26.50 korona, felső, 400 mm. 79 kg. 26.--- korona, üszkös, 100 mm. 77.5 kg. 25.90 korona, felső, sárga.

Pestvidéki: 100 mm. 79 kg. 26.50 korona, 200 mm. 79 kg. 26.50 korona, 600 mm. 78.5 kg. 26.20 korona, 100 mm. 78 kg. 26.80 korona, 360 mm. 78 kg. 26.50 korona, 300 mm. 78 kg. 26.25 korona, 100 mm. 77 kg. 26.--- korona, 1080 mm. 77 kg. 26.--- korona, 1300 mm. 77 kg. 25.90 korona, 800 mm. 76.5 kg. 25.90 korona, 800 mm. 77 kg. 25.90 korona, 200 mm. 76.5 kg. 25.90 korona, 100 mm. 75 kg. 25.40 korona.

Fejérmegyei: 200 mm. 79 kg. 26.50 korona, 100 mm. 78 kg. 26.40 korona, 100 mm. 78 kg. 26.20 korona, 250 mm. 77 kg. 26.10 korona, 100 mm. 77 kg. 26.10 korona, 250 mm. 74.5 kg. 25.40 korona, 150 mm. 74 kg. 25.10 korona, hibás.

Felsőmagyarországi: 150 mm. 79.8 kg. 26.45 korona, 100 mm. 77.5 kg. 26.15 korona.

Tolnai: 200 mm. 77.5 kg. 26.10 korona.

Bánsági: 1500 mm. 78.7 kg. 26.62 korona.

Erdélyi: 600 mm. 76.5 kg. 25.80 korona, 100 mm. 76 kg. 23.--- koronás, hibás.

Bácskai: 300 mm. 79 kg. 26.80 korona, 200 mm. 78.5 kg. 26.60 korona, 500 mm. 78 kg. 26.40 korona, 570 mm. 77 kg. 26.30 korona.

Boszniai: 1000 mm. 72 kg. 24.30 korona.

Raktárból: 2080 mm. 76.5 kg. 25.80 korona, 1100 mm. 76 kg. 26.--- korona.

Tengeri: 100 mm. 14.50 korona, készpénzfizetés mellett, Kőbányán.

Rozs: 500 mm. 21.06 korona, 200 mm. 21.05 korona, 100 mm. 21.--- korona, 100 mm. 20.90 korona, 100 mm. 20.80 korona, mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab: 100 mm. 17.30 korona, 100 mm. 17.20 korona, 100 mm. 17.10 korona, 100 mm. 16.90 korona, mind készpénzfizetés mellett.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötött:

Dél előtt:

Előtordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1909. áprilisra 25.94, 25.96, 25.88, 26.04, 25.94, Buza 1909. októberre 22.14, 22.42, 22.34, 22.42, 22.38, Rozs 1909. áprilisra 21.84, 21.82, 22.---, 21.92, Zab 1909. áprilisra 17.38, 17.38, 17.34, 17.40, Tengeri 1909. májusra 15.20, 15.14, 15.18.

1 óra 30 percig zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.99-13.---
1909. októberi buza	11.19-11.20
1909. áprilisi rozs	10.97-10.98
1909. áprilisi zab	8.69-8.70
1909. májusi tengeri	7.57-7.58

Budapesti gabonaforgalom.

1908. november 19-10 november 20-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	14490	---
Rozs	4623	---
Árpa	152	---
Zab	2652	---
Tengeri	4221	---
Liszt	112	18317
Korpa	---	2374

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsde mérsékelt forgalom mellett, tartott irányzattal folyt le s miután semminemű esemény nem volt a tőzsdére buzdító hatással, a spekuláció teljesen visszavonult. Az előtőzsdén a Magyar hitelrészvény vásárlásokra 734.25 koronáig emelkedett, később azonban üzlet híján lemorzsolódott ez az árfolyam 732.75 koronáig. Némely kereslet volt a Jelzálog-részvényekben is, melyek 423.50 koronáig javultak. A mai tőzsde irányzatához képest ismét ellentétben áll a Közuti vasúti részvények árfolyama, melyek a tegnapi 573.--- koronás zárlat után 575.50 koronával kerültek forgalomba, később pedig jelentékeny vásárlásokra a vásárlók megint azok voltak, akik az előző hausse indították, a Közuti részvények egészen 585.--- koronáig emelkedtek s a déli tőzsde folyamán 583.--- koronával zárultak. A helyi piacon teljesen üzletlen volt a forgalom. Kötés volt az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár, a Kereskedelmi bank, a Salgótarjáni és a Városi vasút részvényekben, részben alacsonyabb árfolyamok mellett. A járadékpiacra nem volt változás. Forgalmába került: Osztrák hitel 627.50-628.75-627.25 koronán, Magyar hitel 721-734.25-73.25 koronán, Államvasút 677.75 koronán, Leszámitoló-bank 423.50

koronán, Jelzálog 423-423.50 koronán, Rimamurányi 522-523.50 koronán, Városi villamos vasút 262.75-261 koronán, Magyar koronajáradék 91.45 koronán, Hazai bank 279.50 koronán, Kereskedelmi r.-t. 570 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 627.50-628.75, Magyar hitelrészvény 731.---734.25, Osztrák magyar államvasút 677.75---, Rimamurányi vasmű 522.---522.---, Magyar leszámitoló bank ---, Jelzálogbank 423.---, Közuti vaspálya 575.50-582.50, Városi villamos vasút 262.75, Hazai bank 279.50, Kereskedelmi r.-t. 570.---

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartózkodó.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 628.25-627.25, Magyar hitelrészvény 730.---732.50, Osztrák magyar államvasút 677.25-679.---, Rimamurányi vasmű 523.---523.50, Magyar leszámitoló bank 478.50-474.---, Jelzálogbank 423.25-424---, Közuti vaspálya 582.---585.25, Városi villamos vasút 261.50-262.50, Magyar koronajáradék 91.45-91.55, Hazai sorsjegv 99.---, Kereskedelmi bank 3350---3353.---, Egyesült fővárosi takarékpénztár 2132.---2135.---, Salgótarján közbánya r.-t. 578.---579.---

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitel részvényeké: holnapra 3-4 K, 8 napra 6.---8.--- K, 1908. november hó végére 10-12 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén üzletlen volt az irányzat Kötötték: Osztrák hitel 6 7.50---, Magyar hitelrészvény 732.75, Államvasút 677.25, Leszámitoló 473°0 Jelzálog 423.50, Rimamurányi 523.25, Városi 262, Közuti vasút 583.

Maláta tápsör különlegesség Hercules-sör

Mosch B. képvis. Budapest, Király-u. 99. Árj. ingyen.

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, november 21. (Saját tudósítónktól.) A mai hetitőzsdén az irányzat az osztrák földmívelési minisztérium kedvezőtlen aratási jelentése következtében megszilárdult, de az üzlet nem élénkült, mert a konzum az áremeléseket nem volt hajlandó megadni, csak némi forgalom volt képes kifejlődni lényegesen magasabb áron. Így buza 25 fillérrel volt drágább, mint nyolcz nap előtt s ilyen alapon eladásra került tótfelvidéki 76 kg. 12.30 K Udvardról és Érsekújvárról, 77 kg. 12.30 K és 78 kg. 12.50 K Pozsonyból, 78 kg. 12.40 K Galántáról, 78-79 kg. 12.40 K Vágsellyéről, marchfeldi 78 kg. 12.40 K Marcheggrol és Gensendorfból, alsóausztriai 12.15 K Oberhellbrunnból. Rozs is 25 fillérrel drágult e héten és kötötték marchegi 10.40 K, Dunaszerdahelyről 10.50 K, 73-74 kg. 10.25 K december második felére és 10.27½ K Udvardról, tótfelvidéki 10.75 K Bécsből. Korpában a konzum csak egészen jelentéktelen vásárlásokat tett meglehetősen változatlan áron. Takarmányárak irányzata szilárdabb, zab 10 fillérrel, tengeri ellenben csak 5 fillérrel drágult.

Jegyeztetett buza: uj tiszavidéki 13.30-13.85 korona, marosi és bánati 13.10-13.50 kor., mosoni 12.70-13.10, korona, tótfelvidéki 12.65-13.20 korona, déli vasúti 12.70-13.10 korona, marchfeldi 12.45-12.85 korona.

Rozs: tótfelvidéki 10.65-10.80 korona, csepeli 10.60-10.75 korona, pestmegyei 10.75-10.90 korona, déli vasúti 10.60-10.80 korona, különféle magyar 10.60-10.85 kor., osztrák 10.50-10.75 korona.

Árpa: morvaországi 9.20-10.50 kor., marchfeldi 8.70-9.20 korona, bécsvidéki 9.---9.50 korona, tótfelvidéki 7.90-9.80 korona, csepeli 7.80-8.60 korona, közép-dunai állomások 8.20-8.60 korona, déli vasúti 8.40-9.40 korona, északmagyarországi 7.60-9.10 korona, tiszavidéki 7.60-8.50 korona.

Magyar tengeri: régi 9.30-9.55, uj 7.50-8.35 korona, cinquantin 10.25-10.40, uj 9.---9.30 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.70-9.25 kor., közepes --- kor., elsőrendű --- kor., válogatott 9.25-9.65 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai --- korona.

Ha fája feje ne tétovazzék, hanem használjon azonnal Beretvás-pasztillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elműszítja. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában Orvosok által ajánlva. - Három doboznál ingyen postai szállítást.

Lisztben az árfolyamok a nyerstermények drágulása miatt átlag 50 fillérrel emelkedtek, a malmok azonban csak nagyon keveset voltak képesek eladni. Takarmányliszt és korpa árai szintén emelkedőben vannak.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, november 21. A mai előtőzsdén barátságos külföldi jelentések hatása alatt valamivel javult a hangulat, bárha a török bojkott-mozgalom terjedése és a Szerbia magatartásáról érkezett újabb hírek a spekulációt általános tartózkodásra indították. Az irányzat többrendbeli ingadozásnak volt alávetve, amihez a vasárak újbóli hanyatlása is hozzájárult. A keleti vasutak részvényei a török-bolgár tárgyalások megszakadása dacára is szilárdak voltak. 3 százalékos déli vasuti elsőbbségi kötvények újból javultak. Orosz járadék kissé emelkedett. A déli tőzsde állandó tartózkodás mellett kevésbé változott árfolyamokkal indult. Később a kedvezlen irányzat ismét érezhetőbbé vált. Berlinből nyugodt irányzatot jelentettek.

11 óraker : zárulnak

Osztrák hitel. 627.75. Magyar hitel. 730.50, Länderbank —, Államvasut 678.25 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 112.75 —, Alpési bányatársulat 634.25. Rimamurányi 522. — Májusi járadék 95.40, Magyar koronajár. 91.45 Orosz érték —, Török sorsjegy 176. —, Német márka 117.22.

1 óraker jegyeztek :

Osztrák hitel 627.75, Magyar hitel 730.50, Länderbank 427. —, Unio-bank 532.50, Államvasut 678.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 112.75, Gőzhajó —, Alpési bányarészvény 633.50, Májusi járadék 95.40, Magyar koronajár 91.45, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 522. —, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —, Bécs, november 21. (Osztrák értékek zárlata) 4.2 százalékos papír-járadék 95.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.80, 1860-as sorsjegy

153. —, Osztrák hitelsorsjegy 464. —, Angol osztrák bankrészvény 290.40, Bécsi Bankverein 508.50, Osztrák-magyar bank 1750. — Déli vasut 112.75 Dunagőzhajózási társ. 927. — Dohány rész. 362. — Cs. k. arany (vert) 11.30 Német bankv. 117.12 Osztr. Lloyd 398. — 4.2 száz. ezüst. jár 95.20 — 98.50, Osztr. koronajár 95.40, 1864-es sorsjegy 263.50, Osztrák hitelintézeti részvény 626.65, Union-Bank 531. —, Osztrák Länderbank 426.50, Osztrák-magyar államvasut 677. —, Elbavölgyi vasut 443. —, Alpési részvény 633.50, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 239.55, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 175.50. Tartózkodó.

Bécs, november 21. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 109.85. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 139.75, Magyar hitelbank részvény 731. —, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 420.75, Magyar cukoripar 9783, Adria hajózási részvénytársaság 390. —, Magyar koronajár 91.40, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.25, Magyar nyer.-k. sorsjegy 182.50, Kassa-Oderbergi vasutészvény —, Magyar jelzalogbank 423. —, Magyar keresk. bank —.

A makacs meghűlést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsio.

A Scott-féle Emulsio

annyi kellemes ízű, hogy azok a kik nem bírják el a közöséges csukamájolaj ízt, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsio-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsio sokkal jobb hatása az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerben.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, november 21. (Saját tudósítónktól.) Zárulnak jegyzetiek: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.10, osztrák hitelrészvény 198. —, Déli vasut 20.90, orosz bankjegyek 214.70, 4 százalékos új orosz kölcson 75.75, Disconto Commandit 180.10, Dinamit-truzst 155.90, Harpeni 194.90, Unifikált török járadék 93. —, 4.2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjádék 92.60, Magyar koronajár 91.80, Osztrák-magyar államvasut 145.50, Bécsi váltóár 85.35, Olasz járadék —, Ált. villamossági Edison 225.10, Gelsenkircheni 188.25, Laurakohó 195. —, Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat.) november 21. 4.2 százalékos papír-járadék 98.40, 4 százalékos osztrák aranyjádék 98.95, 4 százalékos magyar aranyjádék 93. —, Osztrák hitelintézeti részvény 198.10, Osztrák-magyar államvasut 145.80, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.47, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény 142.75, 3 százalékos magy. aranykölcson 76.50, 4.2 százalékos ezüstjádék —, Osztrák koronajár 98.40, Magyar koronajár 91.45, Osztrák-magyar bank 126. —, Déli vasut részvény 20.90, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.35, Alpési bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) november 21. 4.2 százalékos ezüstjádék 98.30, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 20.65, 4 százalékos aranyjádék 98.30, Osztrák hitelrészvény 198.10, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.60, 4 százalékos Magyar aranyjádék 92.50 Nyugodt.

London, november 21. Angol consol —.

Páris, nov. 21. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.82, Osztr. aranyjádék 97.50, Magyar aranyjádék 94.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 494. —, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 291. — 5 százalékos marokkói járadék 515. —, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos

Table with columns for Buza (Wheat), Egyéb gabonaművek (Other grain products), Burgonya (Potatoes), and Különféle termények (Various products). It lists prices for different grades and types of goods.

Table with columns for Államadósság közhitelesítői (Public debt), Záloglevelek, Elsőbbségek (Priority claims), Takarékpénztárak (Savings banks), Biztosító társaságok (Insurance companies), Gőzmalomok (Steam mills), and Különféle vállalatok (Various companies). It lists financial data and prices for these entities.

Table with columns for Bankok részvényei (Bank shares), Takarékpénztárak (Savings banks), Biztosító társaságok (Insurance companies), Gőzmalomok (Steam mills), and Különféle vállalatok (Various companies). It lists prices for shares and other financial instruments.

Kons. amori. román járadék 89.30, 4 százalékos Amori. román járadék 1905. 89.80, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 99.60, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 512.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 96.65, 4 százalékos unifikált török jár. 92.37, Török sorsjegy 173.15, Török dohányrésztvény 388.40, Osztrák földhitelintézet 1105.—, Osztr. Länderbank 465.—, Magyar jelzálogbank 453.—, Banque de Paris 1521, Banque Ottomane 709.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 119.—, Meridional vasut 673, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 569.—, Rio Tinto 18.64, Sucerie d'Egypte 36.—, Tula 280.—, Thomson Houston —, Urikányi közszén 156, Chartered 21.50, De Beers 321.50, East Rand 108.00, Jagersfontein 106.50 Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 59.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12, Váltó német piacokra (rövid) 122.62, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 15.33, Olasz aranyváltó (rövid) 3/15, Váltó Svájcra (rövid) 3/32, Csek Londonra 250.95, Magánkamatláb 2 1/4, Szilárd

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.
Budapest—Kőbánya.

Budapest, november 21-én. (Hivatalos tudósítás) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 114—116 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 116—117 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 117—118 fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) 118—120 fillérig, Könnyű (páronként 240 kgr.) 118—120 fillérig.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, nov. 21. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 178 darab sertés, 96 darab süldő, 6 darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1103 darab sertés, 185 darab süldő, 12 darab malacz. Összesen 1281 darab sertés, 281 darab süldő, 18 darab malacz. Eladatott 1111 darab sertés, 81 darab süldő, 6 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 170 drb sertés, 200 darab süldő, 12 drb malacz. Mai árak: Zsirtsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 98—104 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 100—104 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 116—124 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 112—122 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fill.-ig, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, ételsulylevonással — fillér. Belföldi süldő 94—108 fillérig, horvát süldő — fillérig. Malacz 104—108 fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők. A vásár irányzata élénk. Az arak változatlanok.

IDŐJÁRÁS.
A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. november 21-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország délkeleti nagyobb felén volt csapadék (eső vagy hó), amelynek mennyisége Délvidéken 10- és 20 mm. között ingadozott. Az északnyugati részeken erősebb éjjeli lehűlés volt, különben a hőmérséklet lényegtelenül változott; a maximum Fiumében, meg Boifalun 11 C° és a minimum Rajeczfürdőn, meg Tátrafüreden —12 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Fagypont körüli hőmérséklet és sok helyütt csapadék (hó vagy eső) várható.

Allomás	Lágyonás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Szalóna	60.7	0.1	NE	2	4	8	0
Ungvár	59.9	1.7	NE	1	4	8	0
Kőszmárk	62.9	10.0	W	1	4	10	0
Losonc	61.4	7.0					
Ogyalla	60.5	7.0					
Budapest	60.8	1.0					
Herény	60.6	2.1	NW	1	4	8	1
Keszthely	60.7	0.4	NE	2	4	8	0
Pécs	60.9	1.3	NE	2	4	8	0
Zágráb	59.5	5.4	NE	4	4	11	5
Fiume	60.5	0.2	N	1	4	7	3
Szeged	59.5	0.2	N	1	4	7	3
Lemesvár	58.4	1.8					
Nagyvárad	58.7	0.6	NE	3	4	6	0
Kolozsvár	61.5	0.5					
Nagyszombat	58.7	1.6	NNW	1	7	7	1
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—
Eger	—	0.0	NE	0	4	1	10
Arvaváralja	—	9.4	W	1	1	2	8
Selmeczbánya	—	5.6	W	1	1	4	3
Komárom	—	3.6	NW	1	1	2	3
Magyar-Ovár	—	3.0	S	1	4	5	5
Sopron	—	0.2					
Eszék	—	5.7	NE	3	4	11	5
Győr	—	0.2	NE	1	4	1	4
Debrecen	—	0.4	W	1	4	1	1
Köszkemét	—	0.4	W	1	4	1	1
Oroszlány	—	5.2	N	1	2	3	1
Arad	—	1.0	N	2	3	10	6
Zombolya	—	0.4	NW	1	4	5	5
Orsova	—	3.8					

Kivonat a hivatalos lapból.

November 21. —
Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szende Vilma okleveles kisdudóvónót a kassai állami kisdudóvódához kisdudóvónóvá; a földművelésügyi miniszter a gazdasági akadémiák létszámában Huilicska Antal hercegi segédtszert ideiglenes minőségű gazdasági gyakornokká; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Cseh István székesfehérvári díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká, jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett, Berényi Sándor zilahi díjtalan pénzügyi számgyakornokot, jelenlegi állomáshelyén meghagyása mellett, ideiglenes minőségű segélydíjas, Rival Géza zilahi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a zilahi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Galgóczy Ferenc budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a pénzügyminiszteri számvevőséghez; a szegedi ítélőtábla elnöke dr. Dénes Ferenc gyarkorló ügyvéd, úrvideki

lakost a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; a szekszárdi pénzügyigazgatóság Steiner József pári lakost a tamási adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakornokká; a marosvásárhelyi főügyész Sütő Sándor tartalékos főtüzér, mezőkölpényi lakost a brassói törvényszéki fogházhoz fogházórré nevezte ki.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Ehrenreich Emil budapesti lakos családi nevének Erdősre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A zombori járásbírósnágnál albrói, az aradi és pécsi törvényszékeknek egy-egy jegyzői, Budapest II. kerületénél közjegyzői, a budapesti adófelügyelőségnek két pénzügyi kezelési gyakornoki állásra 2 hét; a nyitrai pénzügyigazgatóság kerületében két pénzügyi vigyázói állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

EGYETERTÉS
politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYA

Bovásárlás és eladás készpénzben: Csak mérték szerint akár, többszöri próbára

Oszi sacco-öltönyök } 25, 30 ft
Atmeneti kabátok }
Téli kabátok --- 45 frtért.

AMERICAN HOUSE
IV., Szervita-tér 3. sz. (I. emelet).

Csak szerződött ki- próbált munkásokkal dolgozunk! Szép, dívtalan, kifogástalan minőségű szövetek tetszés szerint választhatók.

ÁGYTOLL GÖZTISZTÍTÁS.
Szab. módszer szerint előkészített higiénikus „ágytollak”
MARABU-hoz TELEFON 71-25.
Bpest Károly-körut 9.

A háztól való el- és visszaszállítás még aznap díjtalanul eszközöltek.

Butor Ehrentren és Fuchs
Képes árjegyzék ingyen. Budapest, VI., Teréz-körut 8. Telefon 88-59.

JAUBERT GEORGE FRANCOIS, mérnök PARISBAN a 35715. számú
„Ujtások tenger alatti hajók hajtásán”
című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálnak

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly hites szabadalmi ügyvivők,
Budapest, V., Váci-körut 78. szám.
MASCHINENFABRIK BAUM Akt.-Gesellschaft cég Herneben a 32837. számú

„Ujtás hidraulikus ülepítő-gépeken”
című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatba vétele céljából belföldi gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálnak.
Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly, hites szabadalmi ügyvivők.
Budapest, V., Váci-körut 78.

Még csak néhány napig!
Huzás már 1908. évi december 30-án.
Magyar királyi
Jótekonyczélú államsorsjáték.
Főnyeremény 150,000 korona készpénzben.
Az összes nyeremények összege 365.000 korona.
Egy sorsjegy ára 4 korona.
Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottókövetési igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota) valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az ország vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben.
Magy. kir. Lottókövetési igazgatóság.

BUTOROK
hálo-, edelő-, szalondoborítók, továbbá uriszoba, iroda berendezései és mahagoni butorok, szőnyegok és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 202
Kazinczy-utca sark.

TISZTVISELŐI KÖLCSÖN!
Semmi néven nevezendő levonás, u. n. kezelési költség, tartalékalap stb. nincs. Fennálló tisztviselői kölcsönök magasabb összegre konvertáltak. Felvilágosítással akár személyesen, akár levéltel díjtalanul szolgálunk. Sürgős kölcsönügyek soronkívül elintéztetnek. Megszavazás után kamatmentes előleg folyósítatik.
A még idáig nem létező kedvező feltételek mellett 6—6 1/2% kamatra 5—30 évi törlesztésre engedélyeztetik, vagy tőkétörlesztés nélkül csupán kamat és életbiztosítási díjfizetés mellett, állami, megyei, városi, vasúti tisztviselők, gőzhajózási tisztek, katonatisztek és nyugdíjasok részére.
MAGY. TISZTVISELŐK ORSZ. HITELVÁLLALATA
Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 9. sz
TELEFON, 69—75. TELEFON, 69—75

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. november 22-én

Nemzeti Színház

Vigszínház

Délután 3 órákor

Délután 3 órákor

Pry Pál.

Vigjáték 5 felvonásban. Irtá: John... Hardy békebíró... Hardy Frank... Witherton... Pry Pál... Doubledot... Simon... Eliz, ezredes leánya

Kutya van a keriben!

Bohózat 3 felvonásban. Irtá: Georges Feydeau, fordította: Goth... Victor Emanuel... Raymonde... Chaudese Camille... Feratlon Augu tin... Gympre, a felesége... Histangua Carlos... Lucienne, a felesége... Journal Romain... Vinache dr... Babilun

Este fél 8 órákor

Este fél 8 órákor

Hófehérke.

Visszatérés Jeruzsálemből.

Színmű 3 felvonásban egy előjatekkal. Irtá: Brody Sándor.

Színmű 4 felvonásban. Irtá: Maurice Donnay, fordította Adorján A

Személyek

Személyek

Órgo tiszteltes... Marika... Malassa... Az orvos... Heléna... Az orvos felesége... A kis tiszteltes... A barát... A fekete ruhás lány... A kövér... A földesúr fia

Michel... Andree... Henriette Judita... Suzanna... Haenuelssohn Lázár... Emil... Dr. Lurdau... Vovenberg... Georges

Cs. és kir. udvari szállítók.

ZWIEBACK LAJOS ES TESTVÉRE Budapest, IV., Klotild-palota.

Szives tudomására adjuk az igen tisztelt vevőközönségünknek, hogy az

Occasió-eladás

folyó hó 23-án

Hétfőn

veszi kezdetét.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-n. 17

Ma, vasárnap

két nagy előadás

kezdülük d. u. 4 és este 8 órákor.

Mindkét előadásban fellép

Sylvester Schaeffer

junior az artisták királya.

Jegyelővétel 10-1 és 8-6 óráig a nappali pénztárnál.

PENZTÁRI TELEFON: 93-36.

A télikeriben tegnap 5 óráig VÖRÖS ELEK szingánycsokara hangversenyez.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Vasárnap fél 4 és 8 órákor

2 előadás. 2

Délután ingyen helyezhető el minden megváltott jeggyel egy gyermek.

F. Sziklay Szeréna vendégfelléptével

Vera Violetta. Modern Tantalus.

Eyaler-Stein nagy operettje. gróf Löwenstein Miksa bohóza

10 elsőrangú attrakció 10

A télikeritükörtemb-n nagy tánc attrakciók tegnap 5 óráig nyitva... Mollitor irodájában és Kontiné dohánvá yaru tában kapatók.

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTT SÁNDOR

Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 órákor

9 1/2 órákor: MA Ujdonság!

A detektivkirály

Bohózat, irta: X. Y. Z. Rendező: Rott Sándor.

Végül 11 órákor. Végül 11 órákor.

FREIE LIEBE

Erkölcshép, irta: Satyr. Rendező: Werner Ódós

lovába: Türg Bertá, Nanon, Geró Jozsef és Zöldi Márton u szőlő száma-kk. Irtá: Sándor min háromor.

Nappali pénztár: d. e. 9-11-g és d. u. 3-6-g. Az első emeleti Casino de Parisban elsőrangú tánc attrakciók

Kezdeté fél 12 órákor.

MINDENKI

WAGNERHEZ megy, a ki kitűnő hangszereket olcsó pénzben akar venni. Hegedűk 2 frt. 50 krtól, fuvolák 3 frt. 50 krtól, heszélőgépek 5 frttől feljebb. Harmoniumok a legolcsóbb árak mellett.

WAGNER „Hangszerkirály” Budapest, József-körút 15. Árjegyzék ingyen.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állandóan készön raktáron a leggyorsabb kivittől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélényben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Női ruha divat kelme eladás

Orlasi készletünkben 120 cz. széles ősz angol kelmet méterenként 42 krtól kezdve a legfinomabb minőségig 2-3-4 frtíg árusítunk.

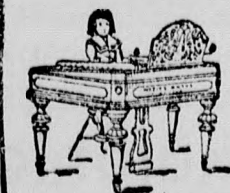
Rosenberg és Quitt

női divat, szőnyeg és vászon árak nagy áruháza. Budapest, VI. Király-utca 32.

Telefon 528.

Alapított 1895.

Czimbalom kedvelők

Mielőtt bárhol czimbalmót vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világjáró szabadalmazott czimbalmok készítője. Czimbalmók már 25 krtól kezdve kaphatók, úgy szintén az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításon elsőrendű kitűntés és elismerés a legjobb és szabvány munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körút 42. szám

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal!

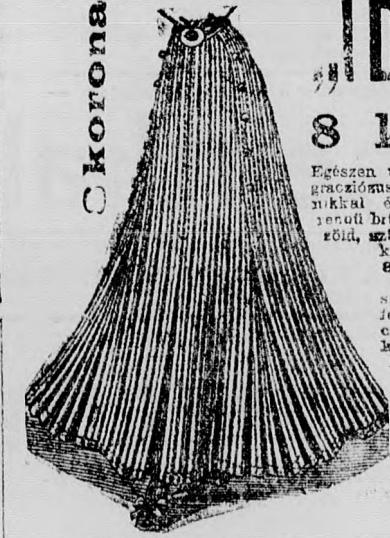
HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látótvék is legolcsóbban kaphatók inoven árleányok bérmentve.

Szalloda

Az „ARANY BÁRÁNYHOZ” BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4. Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé. 2 percrenyire az Operától és Kärntnerstrassétól. Világos szobák. Világos szobák.

„Zur Schossenfabrik”

Bécs, XVI., Neulerchenfelderstrasse 2.

„IDEAL”

8 korona.

Egészen új divatu, meglepően praktikus alj, dug legyező falakkal és gondoskással. Elsőrendű brünni készletűszőlőből szőtt, szürke, oliv, barna, kockás vagy csokos drossinek 8 korona. Finoman árnyalt kamarnból, szürke-fekete v. fekete-fekete szpiccselt vagy csokos miniszabzon 8 korona. Prima lodenből, fekete, szürke, tegehof, oliv, barna és drapp színűkben 8 korona. Ugyanazon fafont finomabb kivitelben is szállíthatjuk és pedig előkelő izlésben kockázott és csokozott angol genre kelmetől, továbbá sima fekete, barna vagy tegehof alásr kamarnból 12 K.

Írásból rendelvények pontosan vitelnek ki. — Minden alj, kipróbált elsőrangú szabó munka. — Legújabb párisi ujdonságokat tartalmazó albumunkat kívánatra gratis küldjük

„Zur Schossenfabrik”

Bécs, XVI., Neulerchenfelderstrasse 2.

Tessék utávéttel küldeni: alj... fagoban, színe... ára: kor... Méretek: schuss... csipőbőség... aljhossz elől... oldal... hátul... A rendelő neve... A helye...

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon 1908. november 22-én
III. Kir. Operaház Magyar Színház

FIDELIO.

Nagy opera 2 felvonásban. Zenei szerző Beethoven.
Fernando Kornal
Pisarro Noy B.
Plorestan Anthos
Leonora, ne: Vasquezano
Marcellina Payer M.
Jacquino Kertész

Kerete 7 óraker.

Királyszínház

Délután fél 3 óraker
A nagymama.

Ezeken vizjáték 3 felvonásban Csiky Gergely darabjából szinpedra alkalmazta Pástor Árpád zenéjét szerezte Mader Rezső
Nagy gróme Biana L.
Mária Ová G.
Piroka Hornyik
Báró Örtényi Szirmai
Gróf Szerényi Pap
Fr. Örkényi bálmán Raskó
Kozsa Körmandi
Langó Szerafina Marosi A.
Tédorka Szilárd Dobi

Este fél 8 óraker
Hollandi lány.

Nagy operett 2 felvonásban. Szövegíró Paul Rubens és Ausen Hurgon. Zenejét szerezte Paul Rubens. Fordította Brödy Miksa.
Papp Adrien Szirmai
De Coop, hadnagy Boros
Van Vuyi, karmester Király
Hock, pálinkagyáros Horros
Mally, leánya Petráss E.
Mreda unokahuga Kosary E.
Snapaz, gyárvezető Papir
Mina, strákcsnó Pálmay
Mina, szónok Németh

november 20-án Royalteremben

Mérő Jolán

zongoraművész egyetlen hangverseny.
JEGYEK: 10, 6, 4 és 2 kor. kizárólag Méry Bélánál
Andrássy-ut 12.

Vasárnap, december 20-án — Royalterem —

Gerhardt

Elena második és bucsudalestélye.
Jegyek: 10, 6, 4 és 2 kor. kizárólag Méry Bélánál
Andrássy-ut 2.

Szerdán, december 16-án — Royalterem —

Cseh vonós

négyes I. kamaraestélye (bérlet 2. szám.)
Jegyek: 10, 6, 4 és 2 kor. kizárólag Méry Bélánál
Andrássy-ut 12.

Csütörtök, december 17-én — Royalterem —

Rosenthal

Mór udvari zongoraművész egyetlen hangverseny.
Jegyek: 10, 6, 4, 2 koronáért kizárólag Méry Bélánál
Andrássy-ut 12.

Szerdán, november 25-én — Royalterem —

Heinemann

Sándor kamarazongorás történelmi balladaestélye.
Jegyek: 10, 6, 4 és 2 kor. kizárólag Méry Bélánál
Andrássy-ut 2.

HOPFER FERENCZ

testgyógyászati (orthopédia) műszerész
Budapest, VII., Jávör-utca 3.

Teljes biztonsággal készítem a legkülönlegesebb Bes-sing-léle gyógygépeket, fűzőket és művegtarokat.

Hull a haja? Használja a Petrolem-hajszesz-t.
Egy üvege 600 és 800 korona. Készítikden a haj
Sara Géza és Tea drogeria Bpest VIII. József-körút 79.
Készítikden a haj

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a VII., Erzsébet-körút 6. sz. alatt Meteor-szállodában lévő

»METEOR« nagykávéházat

Átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelő modern izléssel újonnan berendezve, mai napon megnyitottam. Az előkelő művész, artista- és íróvilág találkozó helye.

Vasár- és ünnepnapokon délután fél 5-től 7-ig KATONAZENE-hangverseny.

Szives pártfogást kér Lakner Lajos a Nemzetközi Orfeum volt igazgatója.

ERZSÉBET-KÖRUT 51. SZ. USZODA
KÖRÜTI FÜRDO GÖZMOSÓ
Hidegvíz-kúra.
Fangó gyógymód!
662- és kádfürdők!
A gőzmosó gyorsan és pontosan teljessé megújít.

SZABADALMAKAT
védjegyet és mintajelvényt megsemmisítő Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
FASZTOR (bej. cég.)
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 17.
Feltámasztás díjtalan. Telefon 84-86.

GRAMMOFON-TULAJDONOSOK !!
ha olcsó áron óhajlik levezényelni a grammofo-
nokat, akkor forduljon hozzám, hogy megmutassam
FRIED GYZÓ ÉS TÁRSA
grammofon és hangszere-
k nagykereskedő-üzemhez !!
Bpest, VIII., Aggteleki-ú. 10.
(Rakóczi úrúti két percz.)
hol az összes létező gyártmányú
fémek eredeti gyári árban kap-
hatók. Hangszerek javítása saját
műhelyünkben szakszerűen és
olcsón. Alkatrészek és szerke-
zetek gyári áron. !!
GRAMMOFONOK
még eddig nem létezett olcsó
árakon egy évi jótállással ad-
nak el. Kereskedőknek legolcsóbb
bevásárlási forrás. !!
Fonográfok és hengerekben foly-
ton érkeznek újdonságok. Ár-
jegyzék és lemezjegyzék ingyen
és bérmentve. !!
Ügyünkök felvételnek, Telefon 4-06.

Perzsa-szőnyegek
nagy választékban rendkívül jutá-
nyos áron kaphatók.
Vászonárak Kelengyék.
Wittmann Frigyes és Fiai
V., Váci-körút 6.

Iskola hegedük!
Kittűnően felszerelve jó hanggal
4 frtól feljebb minden árban.
Tok-, vonó-, gyantával 6 forint-
tól feljebb.
REMÉNYI MIHÁLY
a Magyar Kir. Zene-Akadémia és fővárosi
lakóház szolgáltatójánál
Budapest, Király utca 58. sz.
Ezen lapra hivatalos árjegyzék minden
hangszerről külön-külön ingyen küldetik.

FOGAK és fogsorokat szájpaddal nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készit
Kiváló Guttermuth János Kiváló
mű-fog specialista
BUDAPEST, VII. ker., Baross-tér 22. I. jobbra 3.
Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e hazban. — Érkezőskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.

Valodi brabanti szőrm Stola-gallér
a legnemesebb fekete orosz brabanta kaninból, melynek valódiságáért és tartós jó minőségéért feltétlen kezeséget vállalunk. Nehéz fekete selyem-düszeszé-
léssel, 6 remek szklunk-
szin farokkal, 240 cm,
hosszu,
ára 10 korona,
ugyanaz barnában
12 korona.
Ugyanosa ezen Collet
150 cm. hosszúságban,
6 kaninfarokkal, feke-
tében
6 korona,
150 cm. hosszú barna-
ban 8 korona.
Postal szétküldés a
világ minden részébe
utánvéttel.
Pelzwaren Export
& Import
Weiler
Wien, XVI., Lerchen-
felder Gürtel 53.
Magyar levelezés.

ÓRIASI
GRAMMOPONT
adok 16 forint készpénzért
vagy szállítok utánvéttel mely-
nek ára részletfizetésre 75 forint
Magyarország legnagyobb gram-
mofon üzeme — Rendkívül nagyvá-
zlatok a párizsi párisi „Páris” és
londoni „KOLUMBIA” hangerekből.
Árjegyzék grammofofonokról fo-
nográfokról, lemezek és henge-
rekről ingyen.
FRISS GYULA utoda
Havas Simon
Budapest, IV., Fehérvári-utca 3
(az udvarban jobbra.)

SZABADALOM,
védjegyet és mintajelvényt megsemmisítő
ADLER MIKSA okl. gépészmérnök
hites szab. ügyvivő
BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 51.
Eredeti francia, a
para, selyemgumi és balhólyagok
száma kor 150, 2 3 4 5 10 koronát.
Egy koronáért beküld se után franko és ber-
mentve küldök 3 db. legfontosabb minta
gyűjtemény díszítő mellett
NEUMAYER LIPÓT a neves
szem. írói különlegességek
VI Váci körút 3. nertőház

Legobb bevásárlási forrás a garantált legobb bőrből készült minden árban kapható ur-, női- gyermek- és különlegességi
cipőkre
a cipőkülönlegességi áruház
Budapest, V., Koronaherczeg-
utca 5. (a »Hermes«-palotában) ~ a kitün-
tetett „lábüdv“-cipők föl-
árusító helye.

Vasárnap, november 22.

EGYETERTÉS

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. november 22-én

Várszínház
Zárva

Urániaszínház
Délután 4 órakor
Bűn és bűnhődés
Este fél nyolc órakor
Hogyan mulatunk

Apollo - Projektográf
TELEFON 68-39
Makranczos hölgy
Modern átalakításban).
A levegő meghódítása. —
A festőművész életrajza. —
Hamis kártyások. — Az
ötletes szöveg. — Folykodó
udvarló. — Békeszerető
családfő. — A hálás sze-
rcsen. — A Buda. 1 s a
magas Tátra. Saj felvétel).
Svájcz és vidéke.
KEZDÉTE: 5 órakor,
vasár- és ünnepnap
3 órakor.

BUDAPESTI CABARET
BONBONNIÉRE
VI. Teréz-kört 28. Telefon 52-88.

Minden este 9 1/4 órasor

HANS STICK és MIKA MIKUN
a müncheni „Eit Scharfrichter“ csabó legái. (Német és
francia chansonok. — Zenél győztesek.) Azonkívül a
teles fényes új novemberi műsor. Tuzóházi Olga,
Nyáray Antal, Dr. Szalay, Viragh stb. — 8 előzet.
23 cabarészám.

Jegyek az összes jevyarúsító helyeken. Bővebbet a plakátok

STEINHARDT MULATÓ
Rákóczi-ut 68. Telefon 54-23.

Ma és mindennap:

Eredeti újdonság! **A nőtlen férj** Eredeti újdonság
előzet, írták: Glinger és Tauszig. Fordította: Szóke Sz.
Kzt megelőzi

A DAKTILOSKOPIA előzet, írta: Lucifán
Janin Glazzerow orosz ének és táncsoport, Max Turk kómikus
jonglör, Steinhardt, Gyárfás, Solti Hermin, Hajnal Erika, Pápay új
magánzámakkal.

A remek telikertben reggeli zene és tánc, elsőrendű attrak-
ciók. Beépítési nincs. — Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-
ut 68. és Özy konti Józsefné dohánykúti öngyógyeségi áradájában
Andrássy-ut 29. — Vasárnap délután fél 4 órai kezdettel mérés-
kelt helyáru előadás. Szinro kerüli; **A daktioszkopia.**

A PARADICSOM KABARET
ÜLLŐI-UT 46. szám. — Telefonszám: 115-84.

Igazgató Widtechy Besső József, Karmester Nádor Mihály
Bóvász Ilonka, Kondor Ernő, Bogrády Gigi, Csabai Zsófi
Lugosi Jenő, Ellen Milford, Nagy Tilla, Dálnoky Imre
Balla Béla, Tarján Vilmos, Battaasóky Lajos konferenciér

„RABLOK A BANKBAN“
Aktuális: trófa, elődaja az egész személyzet.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.

Téli Nemzetközi
Kiállítása

a városligeti Műcsarnokban 1908. november
18-tól 1909. január 17-ig. — Nyitva déle 6-tól 9-ig
délután 3 óráig. Csütörtökön este 7-11-ig zené-
es ély. 3-5 zárva. — Buffet. — Belépődíj 1 kor.
Vasár- és ünnepnapon délután 1-3-ig 40 fillér.

Feltűnő
karácsonyi vásár

Selymet, gyapjuszövetet, csip-
kékét, szalagot, függönyöket
legolesóbban árusít

Ifj. **WEISZ JAKAB s FIA**
Budapest, IV., Váci-u. 30., Harisbazár.

Ruha- és blouzmaradékok fel-
tétlen kiárusítatnak.

KOVÁCS GYULA
zongoratermelő
BUDAPEST,
(Gresham-palota)
V., Ferencz József-tér 5-6.
TELEFON 110-66

Meghívás.

A Zólyomi takarékpénztár részvénytársaság
t. cz. részvényesei meghívtnak az intézetnek 1908. évi
december hó 20-án délután 3 órakor a városzhaz ter-
m ben tartandó

rendkívüli közgyűlésere

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlés egyzőkönyvének hitelesítésére és küldendő bizottság választása.
2. az igazgatóság jelentése a részvény és tartalék-tőke felemelési művelet kere-ztűviteléről.
3. Ebből folyólag az alapszabályoknak az 1908. évi márczius hó 1-én tartott rendes évi közgyűlés által elrendelt revidisója, illetve módosítása.
4. Más, esetleg beérkező indítványok tárgyalása.

Figyelemztetnek a t. cz. részvényesek, miszerint, amennyiben szavazati jogukkal élni akarnak, részvé-
nyeiket az alapszabályok 16. §-a értelmében a közgyűlés
megtartása előtt 3 nappal — folyó év december 16-án
déli 12 óráig térítvény mellett az intézet pénztáránál
letéteményezni szivesedjenek.
Zólyom, 1908. november hó 20-án.
Drotner Pál igazgató.

„VALUTA“ érszény
egy darab bőrből készült ára
1 korona kizárólag

„Székely“ bőrdobosnál
VII. 9 Rákóczi-ut 4

Arlezyék inვენ

Eredeti Mikulások Kertész Todor-nál

Surányi
szalonczukorkák
legfinomabb minőségben
1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K.,
utánvétel mellett bérmenve.
Finom friss teazütemény is kapható.

Surányi cukorkagyár
Nagy-Surány Nyitra megye.

A mi jóizlésű vevőkörünk

óvakodjon izléstelen, mázolt (tehát gyertyáknál kel-
lemetlen, fojtó szagú) és a helyes szerkesztési szabá-
lyokat nélkülöző bazarantól. Az ily aru nem az él-
veshető ellenértékül, hanem megtevesző konkurren-
ciául szolgál.

A karácsonyfa ragyogó ékessége! Olcsóbb
és jobb, mint a külföldi utánzatok.

„Gloria angyalharangocskák“

(1895. t. cz. 6. tör-
vényesen védve. Kizárólag Plökl és
Haasnál.)

Fényes középső ra-
gyogóva a karácsony
körülményei között
Tündéres fényével
beragyolja az egész
karácsonyt. A 8
gyertya melegtől a
felső kerék forrása-
ján a róla lecsúszó
patent karapáncsok
az angyalharangokhoz
verődve, egyszerre
többféle isen kolle-
mes, tiszta, éssz-
hangos hallatnak.
— Így a fényes
középső ragyogóva,
a szent írásokhoz
vonnó nyá cse-
gőre emlékeztetve a
betelemi éivarasú
erejével áhítatna ojt
benünket és gyer-
meinket. — A
kályhára állva is
kötőben működik.

68 kr.

Ezen előre vásárlási kedvezmény csak november 20-ig
adható, különben 75 krajczár.

Törvényesen védett „Gloria angyalharangocskánk“
minden része tiszta tükörfényesre van mikkelezve
ezüstláncú verőgyönggyel. Az angyalok mind nik-
kelezve, tehát nem durva bronzmázzal festve.

Kérjük a mi t. vevőközönségünket, hogy olcsó és
oly izléstelen arut, mely nem Plökl és Haas-féle
„Gloria harangocská“, még ingyen se fogadja el, mert
néhány filléryi véit megtakarítás miatt csak bosz-
szankodni fog.

Hatos „Gloria-harang“, mint az előbbi, de három
különlő ezüst fojtó lombrozsával és az egé z ké-
szülék tiszta tükörrikkelből drbjá 1 frt., nov. 20-ig 92 kr.

PLÖKL és HAAS
sportüzletének karácsonyfadísz-üzemostálya
Budapest, VI., Andrássy-ut 13. szám.

HETI MUSOR.

November	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigasszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uránia	Várszínház
23 Hétfő	Közönyt közönynyel	—	Visszatérés Jeruzsálemből	Hollandi lány	A szerencse fia	Hogyan mulatunk	Constantin abbé
24 Kedd	Elném, harangok	A hegyek alján	Menyőcsapás	Hollandi lány	A tulsó partról	Hogyan mulatunk	—
25 Szerda	Agglegények	Lakmé	Visszatérés Jeruzsálemből	Hollandi lány	A szerencse fia	Hogyan mulatunk	—
26 Csütörtök	Hóféhérke	Lohengrin	Visszatérés Jeruzsálemből	Hollandi lány	A tulsó partról	Hogyan mulatunk	Alfonz ur
27 Péntek	Urhatnám polgár	Tosca	Visszatérés Jeruzsálemből	A dollárkirálynő	A holnap	Hogyan mulatunk	—
28 Szombat	Báró és bankár	Romeo és Julia	A tanítónő	Hollandi lány	A holnap	Vizse-előadás	—
28 Vasárnap	Piros bütykharis	A hegyek alján	Visszat. Jeruzs.	A dollárkirálynő	A holnap	—	—

A „GLOBUS” műintézet és kádóvalalat részvénytársaság
Budapesten, VI., Aradi-utca 8. sz.

kb.
2 millió darab
Répes-Levelezőlap
Készletét mélyen leszállított árak mellett eladja

Raktáron vannak karácsonyi, ujévi, husvétii, valamint genre kártyák a legváltozatosabb művészi kivitelben. Ár: 1000 darabonként 7 korona, utánvét vagy az ár előzetes beküldése ellen. 1000 darabnál kisebb mennyiség nem szállíthatik.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros cséplőkészletek.
A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant motor- és gépgyárainak magyarországi egyedárusítói:

Szabó Emil és Társa
Budapest, Ferencz József-tér 6. szám.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. sz. és kir. orvos és kórházi főorvos.

Bővee akkor, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztélyt, hólyagbajt, székelt, hólyagbajt, bősziokai, elvezetési zavarokat, kövekkel és onferitást és annak utóhatait, ideg- és hárgerecsbajt, valamint minden női bajokat.

BEDEL: 8-4-g és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körut 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Zevél utján is biztos gyógyszer.

Acetylen világítás

50% gázmegetakarítás érhető el.
ha Kelemen Alfréd és Társa acetylenvilágítás berendezési vállalatánál Budapest, VIII., Köztemető-ut 12.

„Carbid a vízben”

rendszerű világítási telepet rendel meg! E fényes világításnál egy 32 gyertyafényű láng óránként maximum 2 1/2 fillérbe kerül. — Jutányos árak és kedvező fizetési feltételek! Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Teljes közlőműberendezések
valamint egyes alkatrészeik.
Gyártáskészség és Sella-rendszerben.

IPAR- és MEZEI VASUTAK

m. p. sínek, kocsik, váltók, fordítók, kocsivassalakatrészek stb.

Motorok és lokomobilok

benzin, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Malmi és téglagyári cikkek

valamint szerszámok, szerszámgépek, vas- és rézszakmabeli cikkek használt és új állapotban kiválóan olányósen beszerezhetők

Schlesinger Alajos-nál

Budapest, V., Váci-körut 30. szám.

BUTOR RÉSZELEFIZETÉSRE
RENDHÍVÓI OLCSÓÁRON
MÁRHATÓ
EHRENTREU TESTVÉREK
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17 (ANDRÁSSY-UTCA SÁRKÁNY KAPU) ARJEGYZÉK INGYEN. TELEFON 8227

LUSER L.-féle turista-tapasz

Biztosan és gyorsan ható szer a szemölcsök és a talp, valamint a sarok bőrkeményedés, továbbá mindenemti bőrjavaszkodás ellen. A hatáért jótállás vállalatik.
Központi szék raktár: SCHWENK L. gyógyszer. Meidling-Bécs.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellékelt védőpapírral és alátámasztó el van látva, ezért is erre ügyelni kell. Egy doboz ára 1 kor. 20 fill., vidékre 1 kor. 25 fill. előzetes beküldés mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer, Budapest, Király-utca 19. és Andrásy-ut 20.

Tokaji Bortermelők Társasága

Részvénytársaság Tokaj.

A nagy közönségre nézve nem lehet közömbös tudnia, hol szerezhethet be közvetlenül és megbízható forrásból tisztán kezelt szamorodni és aszu borokat. — Felhívjuk a nagy közönség figyelmét társaságunkra, melynek tagjai kizárólag tokaj-hegyaljai szőlőbirtokosok. — E borok nemcsak élvezeti italok, hanem lábadozók, gyengélkedők és vérszegények számára orvosilag ajánlott erősítő italok.

Küldemények bármely posta vagy vasuti állomásra bérmentve és ingyen csomagolással eszközöltenek.

Arjegyzékkel, melyből a szállítási feltételek pontosan meg tudhatók, mindenkinek díjmentesen szolgálunk.

A Tokaji Bortermelők Részvénytársaság szállít

Tokajból — Hordóban :

Évjárat	Minőség	Árak korona értékben 100 literenkint
1907	Tokaji asztali bor	100.—
1906	pecsenye bor*	150.—
1906	szamorodni bor**	200.—
1904	pecsenye bor	120.—
1901	szamorodni bor	190.—
1900	szamorodni bor	200.—
	* Kiváló évjárat	
	** Kiváló évjárat	

A borok tisztán kezelt jó minőségeért, valóságáért felelősséget vállalunk

Tokaji palackborok árai :

Szamorodni borok eredeti töltésben :

Évjárat	Minőség	1 literes palackban		0,7 liter palackban		0,5 liter palackban	
		K	f	K	f	K	f
1904	Szamorodni bor kiváló	1	80	1	50	1	20
1901	zamatós	2	40	1	90	1	50
1900	nehéz	3	60	2	70	2	10
1898	szagos	4	20	3	—	2	40
1889	nehéz	5	—	4	—	3	20
1883	régi nehéz	9	—	7	—	5	60

Aszu- és gyógyborok eredeti töltésben :

Évjárat	Minőség	0,5 literes palackokban		0,25 literes palackban	
		K	f	K	f
1901	2 puttonos édes	2	80	1	70
1901	4 " kövér	4	20	2	50
1889	4 " nehéz	6	—	3	60
1888	4 " gyógyaszu	8	—	4	80
1883	5 " zamatós nehéz	10	—	6	—
1883	Essencia gyógycélokra	20	—	12	—

A legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándék:

3 literes palack 1901 évi tokaji zamatós szamorodni bor bérmentesen szállítva a megrendelő címére
7 korona 70 fill.

5 félliteres palack 1901. évi 2 puttonos édes tokaji aszu bor bérmentesen szállítva a megrendelő címére
14 korona 50 fill.

A tokaji bor a legjobb a világon.

ÉLŐESZKÖZÖK
EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL.
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ARJEGYZÉK 2000*RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

NŐI RUHÁZATI OSZTÁLY.

Mélyen leszállított árak!

Szőrme-kabátok	30 K-tól	1 lüster berakott alj	10-15 K.
Szőrme-boák	5 >	1 taftt berakott alj	25-30 >
Toll-boák	10 >	1 selyem taftt alsó színes és fekete	15 >
Flanel-pongyolák	5 >	1 gyermek-gallér	6 >
Női costümök	20 >	1 cloth alsó-szoknya	3 >
Női felöltők	12 >	1 mosó pongyola	5 >

Nagyban és kicsinyben, olcsóbban, mint bárhol az országban.

Fehérnemű osztály: Női ingek, hálókötösök, siffon- és baliszt alsók, pamuttrükközök, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, crettonok, delenek selymek, lüsterok **olcsóbban, mint bárhol Budapesten.** Naponta óriási maradékvásár mindenféle árukból!

HERCZEG ÉS HORVÁT Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám **Szabott árak!** Árjegyzék ingyen. Telefon 64-80.

A MAGYAR KÖNYVTÁR-ban legújabbán megjelentek:

Ignotus

OLVASÁS KÖZBEN.

Jegyzetek és megjegyzések.

531-534. szám. *Ára 1 K 20 f.*

Höfding Harald

Darwin élete és tana.

Fordította: Zoltán Vilmos.

517. szám. *Ára 30 fillér.*

Kegel Miksa

Lassalle Ferdinánd élete.

Fordította: Zoltán Vilmos.

527-528. szám. *Ára 60 fillér.*

Kaphatók:

Lampel R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Perzsa-szőnyegek

A legnagyobb választékban! A legolcsóbb szabott árak mellett!

Agobián és Adorján

Budapest, IV., Váci-utca 36. (Klotild-palota)

Közvetlen behozatal!

Allandó raktár antik XVI., XVII. és XVIII. századbéli szőnyegekben!
Utazó ügynökünk nincs! **Fióküzletünk nincs!**

A KITAGADOTT

— REGÉNY. —

Írta: RICHARD DALLAS.

ELSŐ FEJEZET.

1883-ban január egyik napján, meglehetősen későn fejeztem be munkámat a newyorki állam-ügyészségnél és lakásomban, mely a Crescent-klubban volt, nagy lelki nyugalommal öltözködtem át a dínérhez, mikor egy levelet hoztak Withe Arturtól.

A levélben Withe arra kér, hogy lakásán néhány közös barátunkkal együtt töltsük az estét és nála vacsorázzam. Megnevezte a vendégeket: Littell Gilbert, Neb Davis és Van Bult Oszkár, akik még a souper előtt eljönnek egy kis whist-játékra. Ez kedvenc szórakozásuk volt és engem arra kért, jöjjelek el korán és nézzem a játékokat.

En magam nem játszom kártyát; nem mintha az erkölcsi érzésem tiltaná — mint kezdő jogász már elég tapasztalatot gyűjtöttem ahhoz, hogy a dolgokat úgy vegyem, amint vannak — hanem mert egyáltalában semmiféle játék nem tud felmelegíteni, vagy izgatni. A barátaim azonban szerettek, mert csendes néző voltam — ami ritka dicséret — de csak azért, mert nem érdeklődöm annyira a kártyák iránt, hogy tanácsot adjak, vagy kritikát gyakoroljak.

Azonban nagyon kellemes volt Withe kényelmesen berendezett lakásában ülni és pompás italait és szivarjait fogyasztani. És mivel jobb tervem nem volt, néhány sorban megírtam neki, hogy elmegyek.

Teljesen felöltözködtem és lementem az étterembe. Ritkán történt, hogy egyedül fogyasztom el az ebédemet, nagy súlyt helyezek a dínere és egyenrangú társaság nélkül nem

volt teljes az étkezésem, bármilyen pompásan is volt máskülönben az étel elkészítve.

Ma azonban nagyon elkéstem és egyetlen egy ismerőst sem találtam már lent az étteremben. Még azok a klubtagok is, akiknek társaságában étkezni szoktam, már szintén másutt voltak most lefoglalva.

Mikor beléptem az étterembe, az asztal, melynél rendszeren ülni szoktam, már fel volt terítve, sőt még a pinczér is várt már reám.

— Ma egyedül étkezik fogalmazó ur? — kérdezte tőlem, amint leültem; azután néhány könnyű dolgot ajánlott, s eltávozott, hogy a kivántakat megrendelje s az újságokat elhozza.

Ma este azonban nem volt kedvem olvasni, hanem inkább elgondolkoztam és azokkal a férfiakkal foglalkoztam, akiket majd Withenél ott találok. Mind jó barátok voltak s helyénvalónak tartom, hogy egyt-mást elmondjak róluk, mivel mindnyájan kisebb-nagyobb szerepet játszanak abban a szomorú esetben, amelyről a következőkben beszámolok:

Hogy a házigazdával kezdjem, Withe Artur érdekes, szeretetreméltó fiatalember, ha jó kedve és derült hangulata volt. De gyenge, ingadozó, jó jellemű, azonban a henyéltől és jóléttől annyira elpuhult, hogy gyakran a legmegrögzöttebb önzésen is túltett.

A férfiak azon fajtájához tartozott, akik könnyen vezethetőknek és befolyásolhatóknak látszanak és ezáltal bárki úgy érzi, mintha egy ifjabb fivére, vagy valami gyenge nő lenne.

Fiatal, alig harmincz éves volt még és mivel teljesen henye, költséges életet élt, előre látható volt, hogy százezer dollárnyi öröksége — amit két évvel ezelőtt egy nagybátyja után örökölt — nemsokára szétfolyik a kezeiben.

Az örökség annak idején némi feltűnést keltett, mivel feltűnt, hogy az egyetlen fiura, akire a még fennmaradt vagyon maradt, jóformán semmi sem jutott.

Azonban ez a fiu mindig naplopó volt és nem törődött semmit az öreg emberrel, ellenben

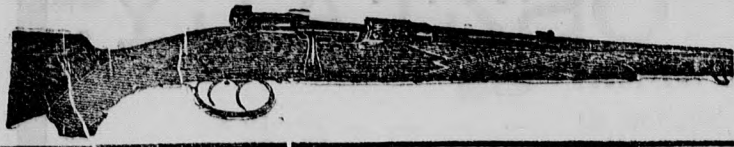
Artur nála lakott és minden üzleti ügyben segítségére volt. Így hát az emberek csak megvonnogatták a vállukat és csak néhány pedáns moralista hivatkozott a negyedik parancsolatra.

Hogy Artur miképpen egyezett meg a lelkiismeretével, hogy az egész pénzt magának tartsa, azt nem tudtam meg tőle soha; azonban minden áldozat nehezére esett volna, tekintetbe véve azt, hogy milyen nagy egoista volt. Anynyi bizonyos, hogy jogosan vagy jogtalanul, de a vagyont a legélvezetesebb módon használta ki és alkalomadtán a barátai is hasznot húztak belőle, mint a ma estére tervezett meghívó is bizonyította.

Withe a kis társaságnak legfiatalabb tagja volt, Littell Gilbert pedig a legöregebb — öreg és tapasztalt annyira, hogy a fiatal embernek igazán értékes és megbecsülhetetlen barátia és tanácsadója lehetett, ha amaz hallgatott volna rá, vagy bárkire is, aki megpróbálkozott azzal a sikertelen fáradozással, hogy Withét lefelé rohanásában feltartóztassa. Azt hiszem, Gilbert néhányszor megpróbálta, hogy őt szinte eszméletre térítse, de újból és újból belátta fáradozásának hiábavalóságát és ezért nyugodt hangon mondotta, hogy sejtji, miszerint Withe hamarosan elfecsérelje pénzét.

Ezen a véleményen voltunk mi mindnyájan. Littell tagja volt az én klubomnak is és a legjobb társaságokban fordult meg. Hosszas megfigyelése az életnek és az embereknek — körülbelül a hatvanas években tartott — az élet minden irányban megismerte és a benső összefüggő dolgokat is mindig megtalálta. Ezért nagyon kellemes és tanulságos társalgó volt. Kissé talán szkeptikus az emberek érzelmeire és különösen az erényekben nem bízott, sem az élet komolyságában, de mivel tisztán az élvezeteknek élt, gyakran olyan nézetei voltak, melyek kissé feltűnően hangzottak, de soha nem keményen vagy szeretetlenül. Csak néha napján kissé ciznikusan.

(Folyt. köv.)

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétcsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csak havi

részletfizetésre

árfelemlés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied
fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legelőnyösebb részletfizetésre

**zongorát,
pianinót,
czim balmot,**

hegedűt

készpénzbeni áron a leg-
újabb rendszerű

bankhitel

útján kizárólag csakis
Reményi nagy magyar hang-
szerlelőpén.
Prospektus és árjegyzék in-
gyen.
Budapest, Király-
58. szám.

INGYEN.

SÉRVKÖTŐ,
műlábak, műkezek, mű-
fűzők, támgépek, egye-
nestartók, haskötők

és az összes betegápolási cikk-
ekről szóló nagy képes árjegyzék-
künk bármikor ingyen és bér-
mentve sátré bontókban kitéhők.

Universális
sérvkötők

páratlanok, kis gummi nyomlap-
pál legnagyobb sérv is elártható.
Sérvkötők
egyoldali 4-14, kétoldali 8-22
gummból 8-12 korona.

Gummiharisnyák,
haskötők

mórtákszerűn készítenek.

Magyar Orvosi
Műszertár

Bpest, VII., Rákóczi-ut 32.
(a Rókus-kórházzal szemben).
Pentes címre és a vörö-
skeresztre ágyallunk.

Schottola Ernő

törvényesen védett

Óvszerei

biztos védelmet nyújtanak uraknak és hölgyeknek

«Salome» «Flint» «Óvó»

minden gyógyszerárban és jobb droguériában kaphatók.

Katzky Lajos

épületmunkások-mester

Zepher szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek minta-
raktára

TELEFON
22 - 78.

Budapest, VI. ker.,
Liszt Ferenc-tér 14

Szőnyegek és függönyök

Szalon-, ebéd- és futószőnyegek. Ágyelők. Posztó-
és szövőfüggönyök, ágy- és asztalterítők, utazó-
plaidok és teveszór-lakarok. Tüll-storok és csipke-
függönyök, valamint cloth-, cashmir- és selyem-
paplanok, összecusukható szekrényágyak, gyer-
mekszékek, kárpitos-kellékek nagy raktára

Rendkívül olcsó árak.

Neumann Adolf A.
Budapest, VII., Erzsébet-körut 16. szám.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mi.

Mi nem szeretünk, ugy-e kis Kató,
Lobogó, bolond, vak szenvedélyvel,
A mi szerelmünk lelkes, szent, nyugodt
S méltóságos, mint a nyári éjjel.
Mi nem szeretünk, ugy-e kis Kató,
Lobogó, bolond, vak szenvedélyvel.

A mi szívünkben, ha egymást látjuk,
Nem forr fel vadul lángolva a vér,
Csak édes, csendesmámoru vágyak
Büvösritmusu muzsikája kél.
A mi szívünkben, ha egymást látjuk,
Nem forr fel vadul lángolva a vér.

A mi szemünkből forró véres köny,
A mi ajkunkról vad átok nem hull,
Mi rendületlen bizunk egymásban
És várunk, várunk csöndben, szótlannul.
A mi szemünkből forró véres köny,
A mi ajkunkról vad átok nem hull.

De ha egyikünk elhidegülne
És a lelkébe más költőznék be,
Egy zokszó nélkül, egy átok nélkül.
Meggzakadna a másikunk szive,
Hogyha egyikünk elhidegülne
És a lelkébe más költőznék be...

Molnár Béla.

(Az olcsóság országa.) A „Lavoro” című olasz lap egyik számában érdekes apróságokat mond el a kínai viszonyokról dr. Giovanni Vacca, aki nemrégiben érkezett vissza a kínai földről tett tanulmányutjáról. A mandarinok földjén, — ugymond Vacca — éppen nem lehet drágának mondani az életet. Vacca egy hónapra önmagáért és tíz tagból álló karavánjáért 400 korona hotelpénzt költött. A legelőkelőbb szállodában nem fizetett többet 40 fillérről naponta egy szobáért és a szoba árának megfelelő olcsóságot tapasztalta minden más tekintetben is. Egy tojás nem egészen egy fillérbe kerül és egy csirkéért 24 fillért fizettek. Kínában a civilizáció hatalmas léptekkel halad előre. Óriási különbség, ha például a harmincz év előtti viszonyokat összehasonlítjuk a maiakkal. A tudomány, fáklyája már Ki-

nában is világít. A kínai nagyrabcsüli és szívesen fogadja az európai kulturát, — szinte rajong érte. Gyorsan elsajátítja és — tökéletesíti. Jelenleg vagy 1500 előkelő kínai ifjú tartózkodik az egyetemeken. A japáni főiskolákat még többen látogatják. A kolostorokat mindenütt nyilvános iskolákká alakították át. Kínában majdnem mindenki tud olvasni és a legtöbbben írni is. Ezidőszert kétszáz nagy napilapjuk van a kínaiaknak. Vasúthálózatuk is napról-napra növekedik és a táviró ugyszólván az egész országot behálózza. A nagyobb városokban, főleg a tengerparti városokban, telefon- és villamosvilágítás van. A kínai posta is kitünően van szervezve. Kína egy-maga akkora, mint egész Nyugat-Európa és mégis a belföldi forgalomra szolgáló levélbélyeg csak 4 fillérbe, a levelezőlap-bélyeg pedig csak 2 fillérbe kerül.

(I. Napoleon ismeretlen mondásai.) A francia könyvpiacra nem sokára érkező könyv fog megjelenni, amelyet Maurice Vitrac, a francia nemzeti könyvtár alkönyvtárosa rendezett sajtó alá. A könyv rendkívül sok érdekes, szellemes megjegyzést tartalmaz, amelyek I. Napoleon ajkáról hangzottak el és idáig senkinek sem volt róluk tudomása, csupán a Roederer-család tagjainak, akik hosszas rábeszélésre elhatározták, hogy nyilvánosságra hozzák a művet. Ime I. Napoleon néhány eddig még ismeretlen mondása:

Én feltétlenül hiszek az előzetekben s érzem azt, hogy vállalkozásomat teljesen be fogom fejezni: Franciaországot hatalmas és virágzó állapotban fogom hátrahagyni.

Ameddig élek, Franciaország békének fog örüvendeni, de két évvel halálom után háborúba keveredik az egész világgal.

Szeretem a hatalmat, de ez a szeretet a művészek a szeretete. Ugy szeretem, mint a muzsikus a hegedűjét, hogy hangot, meg akkordokat varázsoljak elő belőle és harmóniát teremtsék.

Egész nap dolgozom és sokat elmélkedem. Kész vagyok azonnal mindenre felelni, de mielőtt valamibe belefogok, hosszasan gondolkodom s meghányom-vetem azt, hogy mi történhetik? Nem zsenilitás, nem pillanatszerű, véletlen elhatározás szülte a sikeréim, hanem minden az alapos megfontolás eredménye. Én mindig dolgozom. Akkor is, amikor ebédelek, amikor színházba megyek, sőt még éjszaka az ágyban is gondolkodom.

Esküszöm, hogy mindent, amit teszek, Franciaország érdekében történik. Sohasem tartok szem előtt mást, mint az ország boldogulását. Arra is es-

küszöm, hogy azért nem adok neki több szabadságot, mert nem tartom hasznosnak rá nézve.

(Válási társaság.) Londonban a válás megkönnyítése céljából társaság alakult, amely ki akarja vinni azt, hogy a házasságok felbontásáról szóló angol törvény lényegesen megjavuljon. A sajtó szerű társaság azt sürgeti a törvényhozástól, hogy gyarapítsa meg a válási okok számát. A végrehajtó bizottság tagjai a legelőkelőbb londoni körökből valók. Legelőbbben is azt követelik, hogy mondassék ki mind a két nembeli házastárs teljes egyenlősége, azután kívánják, hogy ne csak a súlyosabb cselekedeteket és a hiútlenségeket nyilvánítsák válási oknak, hanem valamelyik hitestárs rossz bánásmód, kötelessége elhanyagolását, a házból való haragos eltávozását is, meg azt is, ha valamelyik férj nem tudja illendően eltartani a feleségét. Továbbá kérik, hogy a válópöröket ne a londoni, hanem a grófsági törvényszékek tárgyalják és a fővárosban csak az ítéletek megfellebbezésére vonatkozólag határozzanak az illetékes bíróságok. Az elvált szülők gyermekei kerüljenek állami gyámság alá. Az ajánlott reformok között van az is, hogy a gyermektelen házasságok a lehető legrövidebb tárgyalások után legyenek felbonthatók. A társaság továbbá sok példányban propaganda-iratot adott ki, amely hangoztatja, hogy százezernél is több olyan angol házasságon van, aki szívesen elválna, ha a törvény ezt jelentékenyen megkönnyítené.

(Lamartine jóslata.) A keleti válság idején egy német újság alkalmoszerűen látja figyelmeztetni az olvasóit arra, hogy Lamartine, a nevezetes francia meseköltő balkáni utazásának naplójegyzetében miket jóvendölgetett azoknak a népeknek a jövőjéről, akik között járt. Többek között ezeket írja: „Ötven esztendőbe sem telik és a béke, a műveltség, meg a jólét elemeivel a szeb népesség bizonyára több millióra fog erősödni. Ha ez a nép, amint azt remélni és kívánni lehet, Boszniával, Bulgáriával egy részével és a montenegrói harcias csősélekkel összefogva, nagy szláv birodalomnak veti meg az alapját, akkor Európa Törökország romjain új birodalommal fog gyarapodni, amelynek határai a Dunáig, az Adriai tengerig és mélyen le a Balkán félszigetig nyulnak el. Minden utas, úgy mint én, örömmel köszönti ezt az álmot és szívesen várja beteljesedését. Szeretnék ezzel a néppel küzdeni a szabadságért.” A francia poéta ezt jóslgatta, ami érdekesnek utóvégre eléggé érdekes és még inkább az lehetett a maga korában.

Világvárosi
áruház!

Váró-, író- és
olvasótermek,
! felvonók!

HOLZER

osász. és királyi udvari és kamarai szállító

Budapest, Kossuth Lajos-utca

nagy karácsonyi occasio

az összes helyiségekben.

Eredeti párisi modell-toalettek és kosztümök

I. csoport kostüm selyembéléssel	40 K
II. csoport toalett grenadinból	60 »
III. csoport toalett modern princess szabásu	100 »
IV. csoport toalett liberti- és taffota-selyemből	120 »
V. csoport toalett estélyi és látogató	150 »

Télikabátok

I. sorozat rövid Ferenc József szabásu	26 K
II. sorozat hosszú Ferenc József szabásu	28 »
III. sorozat (paletot) angol kelméből	35 »
Angol és fekete utazó bundák	100 »

Bluzok

I. sorozat jó mosható flanelből	3 K
II. sorozat szövetből minden színben	5 »
III. sorozat női posztóból minden színben	7 »
IV. sorozat csikos és szines bársonybluz	10 »
V. sorozat cipkebluz	8 »
VI. sorozat csipkebluz	11 »
VII. sor. csikoes selyembluzok	20 »
VIII. sorozat színházi csipkebluzok	20 »
IX. sorozat színházi csipkebluzok tafottára dolgozva továbbá 4 csoport selyembluz, 6, 9, 12 és 15 korona árban.	36 »

Szörmeujdonságok

I. sorozat perziakabát	320 K
II. » Seal szörmekabát	120 »
III. » szörmekabát	60 »
IV. » szörmekabát	50 »
I. » szörme-collier	7 »
I. » szörme-muff	5 »

Gyermek-szörmegarnitúrák jutányos áron dus választékban.

Plüss-paletot

I. sorozat Ia. plüssből	32 K
II. » selyemplüssből	60 »

Kalapok

reticülök, ernyők, övek, shávlok stb. az eddigi árnál 40 százalékkal olcsóbban, tehát majdnem félárban kaphatók!

Vászonruhák és kosztümök

I. csoport	25 K
II. »	30 »
III. »	35 »

Szövetaljak

I. csoport angol kelméből	8 K
II. » doublekelméből	26 »
Posztóalsók	6 »

Gyermekruhák, felöltők és kosztümök a legjutányosabb áron dus választékban.

Pongyo ár

I. sorozat: Ia flanelből	10 K
II. » posztóból	24 »
III. » batiszából	20 »
IV. » reformpongyola	40 »
V. » reformpongyola	50 »

Színházi paletok

f. hó 23-30-ig következő mélyen leszállított árban kerülnek eladásra:

I. sorozat 10 színben	35 korona
II. » 119 cm. hosszú selyembéléssel	48 »
III. » dus himzéssel	50 »
IV. » elegáns, divatos fazon	100 »
V. » eredeti modellek	120 »

SZOVETE

melyek nagy készletnél fogva, csupán előre haladt szezon miatt kerülnek eladásra.

I. sorozat angol kelme 120 cm. széles	1.50 Kor.	} mtr. III. sorozat bluzszövet 130 cm. széles	2.50 Kor.
II. » tiszta gyapjuból 120 cm. széles	2.- »		IV. » kosztümszövet 140 cm. széles

külön nagy maradékvásár!

December 1-6-ig bluzok és pongyolák rendkívül olcsó eladása, melyre a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét felv om.

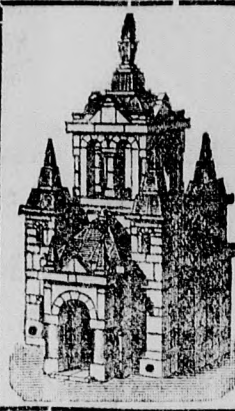

Végre valahára a helyes játék!

Igy nem egy anya fog nyilatkozni, ha gyermekeit az ajándékozott Horgony-Kőépítőszekrényvel vidáman játszani látja és a kis kezek mindig szebb és szebb építményeket előteremtnek. És ha továbbá megfigyeli, hogy a gyermekek a többi játékszereket sutba dobják és csak a pompás Horgony-építőjátékkal foglalkoznak, akkor joggal mondhatja: A

Horgony-Kőépítőszekrény

nemcsak a legtanulságosabb, hanem a legolcsóbb ajándék is. Ezért valamennyi anyának, a kik karácsonyi ajándékaikkal mindjárt kedvező eredményt akarnak elérni, nem eléggé melegen ajánlható, hogy hozassanak maguknak azonnal **RICHTER F. AD. és TA.** királyi udvari és kamarai szállítóktól, Bécs, I., Operngasse 16., egy legújabb árjegyzéket Horgony-Kőépítőszekrényekről és a legújabb Richter-féle **Rakási játékokról**, hogy egészen kényelmesen a megfelelő szekrényt kikereseshessék és aztán a legközelebbi játékszerkereskedés en beszerezhessék. A gazdagon illusztrált árjegyzék az egyes szekrények pontos leírását és az elmés kiegészítőrendszerek magyarázatát tartalmazza, mely kiegészítések által minden egyes Horgony-Kőépítőszekrény tervszerűleg nagyobbítható. **Bevásárlásnál a „Horgony” védjegyre figyeljünk.**

Azegészség megóvására

vonatkozó ismeretek kétségkívül a legfontosabbak mindazok között, melyeket az irni-olvasni tudás mellett minden embernek el kellene szájitania. E tekintetben nem szabad mezelegednünk azon szabályok ismeretével, melyek észszerű életmódra oktatsanak, hanem tudnunk kell azt is, hogy betegség esetén hová forduljunk okos tanácsért.

Ilyen irányu ismeretek terjesztésére vállalkozott intézetünk is, midőn ingyenes könyvét a közönség rendelkezésére bocsátotta. E könyv megtanít bennünket arra, mikép lehet az idegeket és izmokat erősíteni: s a szervezet ellenállóképességét fokozni, megtanít továbbá arra, mikép lehet az **általános és neml idegyengeséget, csuvt, köszvénynt, ideges szív, gyomor- és bélbántalmakat, fej- és hátfájást, álmatlanságot stb.** villanósszággal gyógyítani. Ezt a könyvet mindenki elolvashatja, mert teljesen **INGYEN** és bérmentve, zárt borítékban küldjük barkinek, aki e lapra hivatkozva kéri. Kérje tehát a férfiak vagy nők részére való kötetet.

Elektro-Vitalizer orv. rend. int. Bpest, Károly-körut 2 félem. 10

Elismerő-level.

Szóllósi János, Debreczen. Mélyen tisztelt Doktor ur! Az „Elektro-Vitalizer” készüléket egy hónapja hogy használok b. utasítása értelmében, kezelését értem, működésével meg vagyok elégedve. Eddig már a következőkben észletem javulást: bennül karom nincs oly nagyon elszabadva és fájdalom nélkül mozgatható, járásom is könnyebb, lépése nyuganyosabb és nem vagyok már könnyen felizgatható, sőtét gondolatokkal egyáltalán nem foglalkozom.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Az Elektro-Vitalizer orvosi rend. int. Budapest, Károly-körut 2, félem. 10. Kértem ezimre díjtalanul, portómentesen bérmentve zárt borítékban elküldeni a **Modern Villamos Gyógyászati** -ról szóló művet részére. (A nem kívánt töröndő) Név: Cziat:

Hol vásároljunk karácsonyra?

Porcellán-háznál

Bpest Baross-tér 4. Arambámulatos olesök

Legújabb választék úveg, porcellán lámpa, románc edény egész könyvböröndözések, mennyaszonny közege, nasszajándékok. Minden vidéki megrendelőnek fogában áll az útut kitomagolási és nem leltés esetén saját költségemre visszaküldeni.

- Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, frt. 3.50
- Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen mo dern facon, festve és aranysegélylyel beégetve 6.50
- Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stilus, diszes festés, elsőrendű minőség 7.95
- Étkezőkészlet 6 személyre, rondkivül diszes rokokó-stilus, pecsenyetal, elegáns festéssel 10.-

Legjelcsőbb és legnagyobb választék csakis elsőrendű 12 személyes étkező-készletekben diszesen festve, dusan aranyozott rokokó-facon kétszer égetve, finom minőségű porcellán árai:

- 2 ovál levestál 2 mártás alja
- 2 nagy pecsenyetal 2 nagykanál
- 2 kis pecsenyetal 2 kiskanál
- 2 nagy tészatal 2 sótaró
- 2 kis tészatal 12 mély tányér
- 2 főzeléktál 13 lapos tányér
- 2 salátatal 12 kis tányér
- 2 mártástál

25 FORINT

- Azonkivül vannak készletek egészen 100 forintig.
- Étkező 12 személyre, rokokó-stilus, frt. kisebb összeállítás, 42 drb., diszes festéssel s beégetve 12.50
- Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stilus 3.25
- Tea vagy kávékészlet, diszes és beégetett dus aranyozással, rokokó-stilus szép festéssel 4.-
- 6 személyes likorkészlet, festett és beégetett aranyozással 7.75
- 6 személyes borcs-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással 1.75
- 1 teljes angol diszes, nagy, valódi majolika mosdókészlet 4.50
- Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos 8 es 10 1.50
- Vizes vagy boros pohár 5 es 10 1.50
- 1 asztali lámpa ernyővel, diszes 1.50

- 6 személyes finom üvegekészlet vésett, elegáns mintával
- 6 vizes pohár 6 pezsgós pohár
- 6 boros pohár 1 vizes kanecso
- 6 likörös pohár 1 boros butella
- 6 sörös pohár 1 likör-üveg

6 frt 50 kr

1 románcozott kávédaráló csak 2.25
Videkre ingyen lada, csomagolás, vasulhoz szállítva.

Takács Ferencz
Budapest, VIII., Baross-tér 4.

Beszélőgépek

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok részle.-fizetésre is oledon kaphatók. **MAGY. IPAR ES KERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST, VI., Király-ucza 76. sz. Kérjen árjegyzéket.**

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, alkalandó nagy raktár
Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Az ATHENAEUM r.-láda: könyvtárolóhivatásban: (Budapest VII., Rákóczi út 84. szám) megjelenti!

AZ ÚJ HELYESÍRÁS

SIMONYI ZSIGMOND.
Egyetlenmagyarázatot kiadás, mely a helyesírási szabályoknak hiteles hivatalos szövegét teljesen magában foglalja.

Ára vászonborítékban 1 korona 50 fillér.

Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

NAGYON SOK VIZETFIZETEK!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házában vízmérő után fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja 15 koronától feljebb. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózat, vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak:

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság, Kunz F.
Vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.
Vízfogyasztás ellenőrzési osztálya: BUDAPEST, I., BORS-UTCA 14. TELEFON: 11-06.

MAGYARHON ELŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAZLETE.
Hapittatott 1847.
Brausweller János
Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórák, föltalálója a remontoir ingóóráknak stb. stb.
ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE
Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Párisi világlállítás (Grand Prix) 1900.

Kwizda-fele RESTITUTIONSFLUID
mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 280.
Az udvari állásokban lovahá a nagyobb katonai és polgári állásokban több mint 40 év óta használják, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtgyűjtésre, az inak morovrogósi stb. kepesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra trainingban.

A Kwizda-fele Restitutionsfluid csak akkor valódi ha a fenti védjeggyel van ellátva. - Védjegy, oztimkép és göngyöles törvényesen védve.

Főraktár: TÖROK JOZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utoza 12. szám és VI., Andrassy-ut 28. szám.

En Csillag Anna

185 cm. óriás hosszú Loreley-Hajammal, melyet saját találmányu kenőcsöm 14 hónapi használata által erőt em. Ez az egyetlen elismert szer a haj kihullása ellen, a növény elősegítésére, a haj talajának erősítésére.

Uraknál rövid idő alatt tömött szakáll-növést idéz elő, a hajnak és szakállnak természetes fényt és hajlékonyságot kölcsönöz s megőrzi a korai megöszüléstől a legmagasabb korig.

Sohasem állítottam, hogy kopaszfejú urak, illetve azok, akiknek nincs már hajgyökereik, új haját kapnak, mert ez lehetetlen, ellenben a hol a hajgyökerek még nem haltak ki, ott az én kenőcsöm már nagyon rövid idő alatt hat egy uraknál, mint hölgyeknél.

A siker biztos. Mindenkinél a legmagasabb korig sűrű és hosszú haja lehet a Csillag Anna asszony által feltalált hajnövesztő-kenőcs használata által. Egyetlen más szerben nincs annyi hajtápláló anyag, mint a Csillag-kenőcsben, mely joggal lett világhírűvé, mert hölgyek és urak már az első tégely használata után a legjobb sikert érik el, a mennyeiben a hajhullás már néhány nap múlva egészen megszűnik és új hajnövény keletkezik. Ezt a sikert igazolja az egész világból beérkező sok ezer elismerő-irat, mert csak az igazságnak van sikere.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 frt.

Postai szétküldés naponként a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel ellenében a világ minden tájára a gyarból, ahova az összes megrendelések intézendők.

CSILLAG ANNA Wien, I., Graben Nr. 18.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Bátor vagyok teljes megelégedésemet kifejezni a küldött hajpomádé felett. En és feleségem igen sok pénzt költöttünk minden elgondolható és feldicsért hajnövesztő szerre minden eredménnyel nélkül. Az Ön hajnövesztő pomádéja használata folytán, nőmmel együtt a legrövidebb idő alatt gyönyörű sűrű haját kaptunk, amiért újlag köszönetemet fejezem ki és ígérem, hogy b. cégét az igazsághoz hűen mindenütt ajánlani fogom. Kiváló tisztelettel

Hofbauer Gusztáv cs. és k. udvari zongoraszáll. Wien, Währingstr. 62.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Igen tisztelt Asszonyom! Szíveskedjék három tégelyt 2. forintjával számitva az Ön ismert jóhírű hajnövesztőjéből küldeni. Kiváló tisztelettel

Mufnagel Margarete, építómester neje, Rossbach D. Asc. Deutschöhmén.

Wien, Ronacher mulató.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Az Ön hajnövesztőszere kitűnő, minél fogva utazásaimon használok és ajánlom művésztársaimnak. A viszontlátásra. Hálából mellékeltem küldöm arcképemet.

De. Dió.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Ezennel megrendelek 1 tégelyt az Ön régóta ismert pomádéjából. Kérem utánvétellel mihamarabb elküldeni. Kiváló tisztelettel **M. Arminger**, Marienbadi gyógyhely tulajdonosnéje, Leopoldskron Moos Salzburg mellett.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Kérek egy 4 koronás tégelyt az Ön kitűnő hajnövesztő szeréből s kérem ezt utánvétellel megküldeni.

Kiváló tisztelettel

Baronin Leopoldine Dürfeld Unter-Berkovitz kastély Csehország.

T. C.

Kérek általánosan kitűnőnek elismert 6 koronás hajpomádéjából 1 tégelyt. Teljes tisztelettel **Berger P.** cs. és k. jegyző. Gross-Geirungs.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Sziveskedjék nekem küldeni 1 tégelyt haj és szakállnövesztő szer 2 forintért. Ugyancsak kérek három Csillag fésűt. A pomádé kitűnő és mindenkinek ajánlható. Tisztelettel **Robic Mina** Wassiló báróné komornája Berchomoth.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Kérek újlag egy nagy tégely pomádét. Tisztelettel **M. Spitzer** kormánytanácsos, Brünn, Tivoli-utca 29.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Egy általam ismert családnál nagyon feldicsérték az Ön hajnövesztő szerét, miért is kérem küldjön nekem egy nagy tégely pomádét leányom részére. Kérek tüzetes használati utasítást.

Teljes tisztelettel **Koronovicsa Z.** Lemberg, Ulica Pamienstva 7.

Kérek pomádéjából két nagy tégelyt azonnal Marburg báróné részére utánvétellel Pozsonyba küldeni.

W. Windschgrätz hercegnő.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Boldogok vagyunk, hogy az Ön hajnövesztőszert használtuk és kérem, hogy a levél vétele után küldjön rögtön még 10 tégellyel. Az eredmény szentáncs. Hálából mellékeljük Önnek arcképünket és szívesen üdvözljük.

Sisters Lorison, ez idő szerint Hamburg.

Dr. Fuchs Richard egyetemi tanár, mint hajnövesztő szerének pártfogója kéri, hogy sziveskedjék gyártmányából saját használatára egy pár tégellyel küldeni.

Teljes Tisztelettel

Dr. Fuchs Richard, vasut orvos, Bleistadt, Csehország.

Csillag Ansa urnőnek, Wien.

Sziveskedjék nekem két közepnagyságu tégely hajnövesztő pomádét, a melyek már igen jó szolgálatot tettek nekem, küldeni. Előre is köszönöm.

Dr. K. Pukert Chirurgia szakorvos, Graz, Johanneumring 18.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Van szerencsém a küldött hajnövesztő pomádéjára hálás köszönetemet kifejezni és kérem, hogy sziveskedjék újlag egy 2 forintos tégelyt, ha lehetséges azonnal küldeni.

Kiváló tisztelettel

Mizzi Mundspurger Ernstbrunn.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Sziveskedjék czimemre két tégelyt az Ön 2 forintos pomádéjából küldeni, a melyek kitűnő szolgálatot tettek.

Bolzer-Pálffy grófnő Tiszakürt, Szolnokmegye.

Csillag Anna urnőnek, Wien.

Kérem, ha lehetséges, küldjön postalátnyával az előnyösen ismert és eredménynyel használt hajnövesztő pomádéjából.

Kiváló tisztelettel

Dr. Karl von Steiner, Graz Richard Wagnergasse 8.

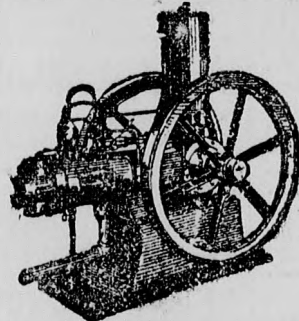
MESÉS AJÁNDÉKOT AD A BAZÁR

A DIVATLAPOK KIRÁLYA KÉRJEN EGY MUTATVÁNYT A KIADÓBÓL

BUDAPEST, DOHÁNY-U. 16.

CLIMAX és ECLIPSE

nyersolajmotorok és lokomobilok Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély, se pénzügyi ellenőrzés. Elsőrangú referenciák.

Bachrich és Társa BUDAPEST, HAMBURG, BECS MOTORGYAR

Magyarországi raktár és iroda: Budapest, Szabadság-tér 17., Tőzsde-palota.

THE ROYAL beszélgépeket

a legújabb modellokat szigorúan az eredeti gyári árakon 30% árleszállítással szállítunk havi 6-10 K. részletfizetésre is, vidékre is bárhol.

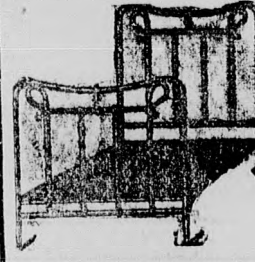
Láng Jakab és fia gramofon-nyeltesek. Budapest, József-körút 41. Fiókteleink: VIII., Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz butorokban.

GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 3. sz. ezeltől Gyár-utca Telefon 14-02.

Érkezett szabadalmazott **ágy** rézsiszettel, jó acélsodronybolóttal ... 16 - iri Erős vaskereteságybetét ... 5.75frt Laposra összenajtháló táboriágy ... 8.- frt Rézfűzőrudak ... 4.50 frt Vas és rézbutorokat legolcsóbban szállít: **PROHASZKA JÁNOS** Győr város Gróf Zichy Jenő-u. 46.

A LEGJOBB KÁLYHÁT és KANDALLÓT

== SZÁLLIT == **HEIM H. CSÁSZ. ÉS KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ** Budapest, Thonet-udvar. Különlégességek, családi házak, iskolák, kaszárnyák, irodák stb. részére. - Szászernél több van belőle használatban. **MEIDINGER-OFEN H. HEIM** Prospektus és költségvetés ingyen és bérmentve. Eredetiben kaphatók csak fenti helyen v. Bécs, I., Schwarzenbergstrasse 8.

E hirdetési rovatban minden egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

150000 K vagyonnal
bíró hajadon, földbirtokos leánya, 21 éves, férjre keres. Azonkívül még több száz vagyonos parthie előjegyzésben, úgy, hogy minden igénynek bármikor megfelelhessünk. Forduljon minden házassulandó Schlesinger céghez, Berlin 18.

Legfinomabb
pergett akáczméz kapható olímpecsetes bádogszelencékben 5 kilós postacsomagoként franco per 7 korona. Kakuci Méntelep, Inárcakacsi Pestmegye.

Ingatlanok
vételt, eladását, elcsérelését, jelzálog kölcsönök szerzését elvállalja utólagos díjazás mellett Budapesti Közvetítési Vállalat Beszényi Társaság József-körút 44. Telefon.

Fiatal
intelligens leány urnőhöz, családhoz vagy gyermekek mellé ajánlikozik. Címe: Sz. A. Sárköz Újak

Benzinmotorok
20 lorig műhelyünkben javítást, valamint új motorok is, jóállással és kedvező áron. Felhívások mellett kaphatók.

KALAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gézoptikák, teles és binokulók is kaphatók.

Mézédes
csemege téliszőlőt fagymentes csomagolással postaköszvényeként 2,80, 25 kilónként 12 kor. ért, nemes fajalmak kizárólag valóga tott példányok és óriás bírsalmát postaköszvényként 2,40 50 kg. 16 kor. Fajborokat hektoliterenként 24 kor. ért szállítja Gyümölcs-kivitel Csongrádról.

Ananász
kajsziaraczklekvárnak kilóját 2,20, mézédés szilvalekvárnak 1 kg. különleges bírsalma sajtnak 1,60, papírhéjú csemege 5 kg. 3 kor. ért. szállítja Gyümölcs-kivitel Csongrádról.

«Fidelitas»
magánnyomozó intézet VI., Nagymező-utca 45. Elvállal kényes megfigyeléseket, nyomozásokat és házassági információkat.

12 drb. Makart-fénykép, matt vagy fényes 5 frt. 12 Kabinet, matt vagy fényes 4 frt. 12 Visit 1,50 a legjobb kivitelben **HERZ fényképszélnél**, Budapest, Rákóczi-ut 16. Vidéki megrendeléseket bármilyen fénykép után.

Szaktanárok
vezetése alatt előkészítettnek felelőséggel, legrovidebb idő alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis sikeres vizsga esetén, gyermekek és felnőttek (hölgyek is), kik 6 elemít végeztek, polgári iskolai magánvizsgákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, reáliskolai tanulók, javító vagy pótvizsgákra és mindenféle magánvizsgára. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. L. 3 ajtószám.

Pénzszekrények
és amerikai irodabútorok használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, VII., Szegényház-tér 5.

Egyéves önkéntes
lehet minden fiatalember, aki az egyéves önkéntességre képesítő vizsgálatot leteszi Ezen vizsgára mindenki, rövidesen legjobb sikerrel elkészülhet. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest Thököly-ut 8. I. 3.

Azonnali pénz-előleggel beraktározunk butort, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut, száraz rakatárainkban, utólagos díj-fizetéssel és igen mérsékelt díjak mellett. Tauber Armin és Társa, Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Gimnáziumi,
polgári iskolai magánvizsgákra lelkiismeretesen előkészít Magánintézet Előkészítő Rottenbiller-utca 1. 9239

Vadászfégyver
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is pótom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcs Lan-caster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezettel, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru, Blüchflinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejector-os (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélcsövekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Né-hány jobb revolver, mint Brauning Welodogghammerles, ugyanitt Görs Zeiss, Voigtlander és más finom fényképezőgép, perzsa szőnyegek és egy motorkörékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV.E. Egyetem-utca 5. szám. Radonál. (Nem Egyetem-utca. 49082

Parlamentí
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1883-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépcégektől s más hirdetésünket utánzó utabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át 28944

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket fizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel

Magán építőiparos-iskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vági József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 29110

Pótvizsgákra.
Polgári, gimnáziumi,
ker eskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnázium különbözőre és érettségira előkészít (hölgyeket is) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 7808

Pénzkölcsönt
4 1/2 4 3/4 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II., III. helyen 15-60 évig törleszthető. Személyhitel tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 11a.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

Jogtudományi
és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos
jogi szemináriuma
Budapest,
Messelényi-utca 18 szám.

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenféle kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881
Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, franczia és angol szövetekből. Költségmentes díjmentes

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bírsalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, szemléket, lakások üzemeltetését és elűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 109-52. 28587

Gimnáziumi,
reál, kereskedelmi, polgári, egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letévesztéséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitanú philológus, matematikus. Egyenként oktatás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. A bannulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. **Goitein Henrik** Budapest, VII., Damjanich-utca 39. II. em. 10

Önök övni kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. **Fran Anna Kaupa, Berlin, 247, Lindenstr. 50.**

Fűthető fürdőkád.
50 koronától feobb, kádak 19 koronától fejjbb mindentéle szavattyú és vízvezeték berendezést vállalak

LEFKOVICS ADOLF
Wesselényi-utca 51/E. Részbet-körút és Harsány-utca között. Árlevezők be rmentva.

Villamos
világítás
saját dynamóval, lakóháznak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajniát és felvilágosítás ingyenes. Strig és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27355

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. Magyar, német gyorsírás oktatás ingyenes gépirás tanítás az összes rendszerű írógépeken. A «Stenográfia» Országos Gabelsberger gyorsíró és gépiró iskolában havi új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosított és másoló írodája elvállal mindennemű írás és díszmunkák elkészítését és sokszorosítását. A «Kalligrafia» széppírasi osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres széppírás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beírások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60 I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót.

Réthy
név látható a valódi pe-metefü csukorka minden egyes darabkáján. 721v

Legszébb és legértékesebb
KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Ha Ön családját, gyermekeit, barátját, ismerősét egy pompás és értékes ajándékkal akarja meglepni, rendelje meg a legszebb díszművet, az

Erzsébet király-asszony emlékére

kiadásunkban megjelent könyvet, amely a királyi család tagjainak, főpapoknak, főembereknek, írónak és műszeknek eredeti kéziratán kívül 59 nagy fejezetben megdícsőült Erzsébet királyné életétörténetét születésétől haláláig érdekes elbeszélés alakjában ismerteti legjelesebb írónk tollából. A mű számos rajzzal és műmelléklettel 200 oldal jóval meghaladó terjedelemben, pompás aranyozott dombornyomású angol vászon díszkötésben, a királyné sikerült relifé arcképével **ára 20 korona.**
Nem kevésbé értékes és ajándéknak kiválóan alkalmas a legnagyobb magyar költőnk emlékére a «Petőfi társaság» megbízásából szerkesztett és kiadott vaskos kötet, a

Petőfi Album

is, mely remek angol vászon díszkötésben, dombornyomással, több mint 300 oldal terjedelemben, számos rajzzal, eredeti okmányok sikerült másolataival, képekkel, műmellékletekkel, Petőfi Sándor életére vonatkozó minden nevezetesebb eseményteljelesebb írónk tollából érdekes elbeszélés alakjában adja elő. Ennek a pompás és értékes díszműnek megrendelési ára 16 korona. Mind a két díszmű egyszerre megrendelve csak 30 kor. Megrendelhető az **Erzsébet Királyné Album** kiadóhivatalában Budapest, Erzsébet-körút 50. Megrendelések utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében pontosan eszközöltetnek. Könyvtügnők helyben és vidéken felvételnek.

Zalog-cédulát
ingokról is, brillánsokat, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiéket veszek. Kertész ékszerész, Budapest, VII. ker., Király-utca 85. sz. Telefonszám 95-48.

30 forint. Varrógépek
egy új valódi csapad Singer varrógép, zárszékkel, 5 évnyi garánciával, csakis **SINGER A.** mügépesznél Budapest, főúlet Akadémia-utca 55. Minden-nemü varrógépek javítását legutányosabb áron elvállalok. Árjegyzék ingyen.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítése összes lemetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket fizetem.

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Síp utca 8. sz.

Soványaság
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtápló-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajoknak kiváló köztes-tetetlen tápszer. Kitten-tette: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. — Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII. István-ut 11. II. emelet L.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP

MAGYI TASOK
ADUNK EGY ÉLETMAGYASÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 C.M. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES

OLAJKER
ÁRA 10 KORONA. KÉPVIELLŐH MINDENNYT FELVÉTELEK

SYLVANUSZ
MINDEN IRÁNYBAN **RACFAL** FÉNYKÉPAGYÍTO ÉS FÉNYTÉSTETI MŰTEREM BUDAPEST, VI. RITTENBILLE-ÚT 40. NYITVA 1908 ÉVI PÁRSI NEMZETŐZI KIÁLLITÁSON DISZKOLLEKTIVÉL, KERESZTELÉL ÉS ARANY-ÉREMMEL.

KÖZIGAZGATÁS.

Nyilatkozzanak a megyék.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Hevesmegye, november hó.

Az „Egyetértés“-nek a járási egyesületek szervezésére vonatkozó indítványát a pestmegyei egyesület tudvalevőleg a központi egyesület közgyűlése elé terjesztette, s e tárgy a napirendbe belekerült.

Nagy és hosszú vitát vártunk e kérdés körül, mert hiszen a központi egyesület, nemkülönben a vármegyei egyesületek teljes újjászervezése forog szóban, az egész jegyzői közélet reformja, a közel három évtizedes mai rendszer gyökeres átalakulása. Hogy ez mennyi személyi érdeket érint, hány egyesületi hatalmasság köreit zavarja és érzékenységét sérti? elképzelhető.

Évek óta nem volt ilyen mélyreható reformterv a közgyűlés napirendjén, nem csoda, ha az érdekelték fáztak tőle. Ki is találtak valamit, amivel egyelőre élet vették a kérdésnek: az elnöki javaslat azt indítványozta, hogy a tervet ki kell adni a vármegyei egyesületeknek, nyilatkozzanak azok, akariák-e a reformot, vagy nem akariák. Ezt a ravasz indítványt, melynek halasztó irányzata nyilvánvaló, a legártatlanabb arccal adták be a közgyűlésnek: ok tudniillik alkalmat akarnak nyújtani ahhoz, hogy az egész ország összes jegyzőegyesületei letárgyalhassák a reformtervet, hadd szóljon hozzá mindenki és csak a vármegyei egyesületeknek mintegy megszavaztatása után foglalkozzék vele a közgyűlés.

Ez igen liberális eljárásnak a színét viseli magán, mindazonáltal nincs minden csalafintaság nélkül. Ugyanis az eszme így éppen a legnagyobb ellenségeinek a kezébe került, akik, úgy lehet, mindent el fognak követni megfojtá-

sára. Mert miről van szó az indítványban? Nemde arról, hogy a vármegyei egyesületek egyeduralmát meg kell törni, és az egyesületi életet decentralizálni kell a járásokba. Maga az elnök a hivatalos lapban jelentette ki, hogy ezek az egyesületek alig tengődnek, élni nem tudnak, meghalni nem akarnak, van köztük, mely gyűléseket is alig bir tartani, és olyanok is akadnak, melyek a központot illető járulékokat évről-évre nem fizetik. De lát ezek még sem akarnak meghalni, sőt vezetőik a befolyásban sem akarnak osztozni senkivel — képzelhető-e már most, hogy a járási egyesületek tervét ezek vissza ne utasítsák? Olyan egyhangú visszautasítás lesz e tervre a válasz mindenütt, ahol tárgyalni fogják, mint a karika-csapás. Akkor a jövő közgyűlésen majd kijelenti az elnökség, hogy ők nem foglalnak állást e dologban, de hát a jegyzők nagy többségének nem kell, és ezért az indítványról térjünk napirendre.

Bármily abszolút dolognak lássék is, hogy ilyen módon éppen azok hozzanak ítéletet, akik — hogy úgy mondjuk — egy kissé a vádlottak padján ülnek, még is be fog ez következni, s vele együtt egy életrevaló eszmének elevenen való eltemetése.

Bele kell-e ebbe nyugodnunk, vagy tehetünk-e ellene valamit? Ez most a kérdés.

E sorok írója azt hiszi, a pestmegyei egyesületnek, amely az indítványt adoptálta, — hogy úgy mondjuk — örökre fogadta, az apaságát elvállalta, nem szabad lenne belenyugodnia, hogy a kiseddel az ellenségek olyan könnyen elbánjanak, de mindent meg kellene kísértenie barátjainak összetoborzására. Mert barátja van számtalan, az kétségtelen, de mint ér, hogy annyival többen vannak, ha egységes táborba nem tudnak összeverődni? Így aztán a csekélyebb számú, de jól szervezett és mozgékony ellenfél játszva győzi le őket.

A szervezkedés azonban sok költséggel és fáradozással, meg vesződéssel jár. Ki vállalja el mindezeket?

Van azonban itt is középut. Az országban található 427 járást egy nyomtatott körlevéllel fölkeresni és szervezkedésre felhívni még nem olyan elviselhetetlen feladat. E körlevelet küldjék meg a járási középponton működő jegyzőnek és kériék meg: nyilatkozzék, hogy elfogadja-e a szervezésre vonatkozó megbízást, vagy sem? Fele elfogadja az első szóra, erről kezeskedem. De ha csak a negyedrésze fogadja is el, már ez is nagy eredmény.

Nálunk Hevesben számosan várva-várják a felszólítást, mert sokan elégedetlenkednek közülünk amiatt, hogy a járási értekezletek gyakran elmaradnak, és így a jegyzők közötti társadalmi érintkezés alkalmá mindig kevesebb lesz. Ebből aztán egy különös szokás fejlődött ki, ami a vasutak kora előtti időkre emlékeztet, és a régi magyar vendégszeretet aranynapjait eleveníti fel, annak minden örömeivel és viszásgaival együtt. A társasszellem ugyanis nem találván kielégítésre a hivatalos járási értekezleteken, amelyek elmaradoznak, az egy járáshoz tartozó jegyzők néhány év óta azt kapták föl, hogy vándorgyűléseket tartanak egymásnál sorban. Őszi adóleszámoláskor, utadói hitelesítéskor, katonai sorsszükségkor, körorvosi körök beosztása alkalmával, új rendeletek ha érkeznek és a többi.

Ilyenkor aztán elviszik a feleségüket, eladó leányukat, ahányan csak ráférnek a kocsiira és a vendégsereg, a kocsisok, a lovak mind a vendéglátó házigazdát fogyasztják egy-két napig, néha tovább is. Helyes dolog-e ez? az olvasóra bízom megítélni. E szokás súlyát mi magunk érezzük legjobban, de nem panaszkodik közülünk senkisé, így kívánja ezt t. i. a vendégszeretet szép törvénye. Ámde titokban annál inkább vágyunk arra, hogy a járási középpontba legalább minden negyedévben egyesületi közgyűlésekre jöjjünk össze és ott aztán kiki a maga költségére éljen. Azelőtt Szilágymegyében voltam jegyző, ott a fősolgabírák minden hónapban tartottak járási értekezleteket és műszívesen megjelentünk azokon, mert az utazás-

Versek.

Alföld.

Bár én itt magas hegyek közt lakom
És a karancsra néz az ablakom,
Én nekem mégis szebb a végtelen!
Én az alföldet szeretem!

Mint a mesébe az üveghegyek,
A szédítőek, a meredékek:
Rájok még most is félve gondolok
Meggzokni én itt nem fogok!

Nem látni itt ugy a kéklő eget,
Nem szállhat ugy a szabad képzelet
Bágyadtabb a fény, rövidebb a nap
S a lombok előbb hullanak.

Szép rónaság! te sík, kerek, lapos,
Gólyáktól népes, daloktól zajos,
Gulyák, ménések gazdag földje te!
A lelkelem veled van te!

Ugy irigylem a szabad madarat:
Fészket hol akar, hol jobb, oda rak.
Ó, ha mehetnék, de mennék legott!
Ott csak a szabad élet, ott!

Régi betyár-nóta.

Szegény vagyok. Nincs egyebem
Csak a lovam, a fegyverem.
Csak a szívem — dallal tele —
Csak a rózsám bogár szeme!

A csillagos ég a szobám!
A kemény kő a nyoszolyám
S ha elfogyott a kenyérem:
Bogyó, gyökér az ételém!

Havas szél fú Éjszak felől...
Úznek engem mindenfelől.
De hiába a vad roham:
Sebesebb az én peji lovam!

A rózsámhoz bevágtatok.
Csókot adok, csókot kapok.
Az ő csókja s a czimbalom
Elkergeti minden bajom!

Szegény vagyok. Nincs egyebem,
Csak a lovam, a fegyverem.
Csak a szívem — dallal tele —
Csak a rózsám bogár szeme!

Ha még egyszer...

Ha még egyszer husz éves lennék,
De másképp tennék, másképp tennék!

Nem szédítene ingoványba
A dicsőség kaczer leánya!

Nem vivnék zord, meddő tusákat,
Hogy merész szárnyon én is szálljak.

Nem könyből, gondból szőném álmom
Lidérczes, nehéz éjszakákon.

Mit lelkelem takargat, palástol,
Ment lennék gunytól, csalódástól.

Élnék boldogan, békén, csendben,
Mint véges-végig — ismeretlen.

Pár kalászt fűzve bokrétába
Bibor napkeltén, dudorászva.

Amíg az alkony rám terülne
S lelkelem halkan alámerülne...

Nógrádi Pap Dezső.

Találkozás.

Írta: Leo Larguier.

A gazdag, ötven éves és másodizben özvegy Nestor des Loches lefolyt életére gondolt, miközben a Jardin des Plantes utjait róttá.

Első felesége, Amélie Rouvard akkor halt meg, mikor ő harmincz éves volt; a másik, egy jómódú özvegy, immár nyolcz év óta halott s mindketten e sárteken való rövid tartózkodásuk alatt czivakodó természetűek, durczásak és sokkal kövérebbek voltak, hogysem megfélemlhetek volna des Loches izlésének, aki imádta a sovány nőket.

Des Loches mindig bámulta ezeket a csaknem sorvadásos idegeneket, kik az azurszínű tenger langyos levegőjét szívják nádszékeikben, az aloékkal és berber fügefákkal telelakott teraszok szélén, akiknek narancsszínű fátyla ott lebegett minden hajó fedélzetén és akik arra látszottak teremtvé, hogy ősszel valamelyik villa szobájában csendesen meghaljanak, még utolsó lélekzetvételükkel is beszíván az éthert, a tengerparti szeillót és a citromfia illatát.

A kora tavasz ellenére vihar készült a biboros gözben uszó égen és Nestor des Loches ur a párduczok ketrecze előtt begombolván felöltöjt, meggyorsította lépéseit.

A majmokban egy pillanatra megállt és szemlélte azok csodálatos játékát és czivódását, mulatságos arczintorgatását, melylyel egymás füleit cibálták. Így történt, hogy a lehulló első kövér esőcseppek a szabadban érték.

Gyorsan elhaladt a sasok és kondorkeselyűk mellett. A nagy, fakó madarak egy holt fa ágain ültek s éles tekintetük a távolban révedezett. Kétségtelenül a mérhetetlen égről álmodoz-

nem került számottevő összegbe és a jegyzőknek jól esett a kartársakkal kibeszélni magukat.

Hevesmegyében különben öt járási egyesülről van tudomásom, u. m.: a gyöngyösi, hatvani, tiszafüredi, hevesi és pétervásári járási egyesületekről. Ezek rendszeresen szervezve vannak, évenként több ülést tartanak, ezeken az üléseken alaposan megvitatják a mindnyájukat közösen érdeklő ügyeket, gyakran van felolvasás is a községi közigazgatásra vagy a jegyzők társadalmi viszonyaira vonatkozó tárgyról. Valóban semmi sem hiányzik nálunk ahhoz, hogy ezekben a kis egyesületekben a legüdvösebb eredményű társadalmi munka folyjon, csak az, hogy ösmerjék el létezésünk jelentőségét, engedjenek befolyást a jegyzői ügyek intézésére, bocsássanak fel bennünket a közgyűlésre és adjanak ott a küldötteinknek szavazati jogot.

Sajnálom, hogy ezzel, a mi működésünkkel szemben a vármegyei egyesület tevékenységéről sokkal kevesebb elismeréssel kell és lehet megemlékezni. Ott bizony nincsen valami élénk tevékenység. Mindössze az szokott megtörténni, hogy koronként összehívják a választmányt. Akkor aztán a füzesabonyi vasúti vendéglőben összeül 5-6 választmányi tag és a megyebeli 86 községi és körjegyző nevében határoz, tesz, vesz, cselekszik és intézkedik. A vármegyei egyesület ezenkívül évenként két közgyűlést is szokott tartani, ezeken megjelenik néha 20-22 tag, tehát az összességnek talán egy negyedrésze.

Ne maradjon ez így a jövőben, se nálunk, se más megyében!

Nyilatkozzanak a meglevő járási egyesületek minden megyében és követeljék jogaikat.

Ha a vármegyei egyesületek határozatai mellett a mi nyilatkozataink is beérkeznek, majd annak idején a jövő évi közgyűlés elé, nem verhetik el olyan könnyen rajtunk a port, mint szeretnék.

Az 1908. évi XXXVIII. t.-cz. és a vármegyék.

Budapest, november 21.

Mikor e sorokat írom, a törvényt életbeléptető 132.100/VII—b. B. M. 1908. számú rendelet már a nyilvánosság előtt van, mert október hó 31-én hozta a „Belügyi Közlöny”.

Megjelent ugyanazon helyen (Belügyi Közlöny 44. szám) a végrehajtási „Utasítás” és az orvosi alap kezelést irányító szabályrendelet is. Úgyes és megfelelő munkálatok mind. Különösen jól esik látni a belügyminiszter ur ő nagyméltóságának jóindulatát az orvosi kar iránt, amely az Utasítást kísérő rendeletben domborodik ki, ahol ezeket mondja a miniszter ur a

124.205/VII—b. 1908. B. M. körrendelet 3-ik bekezdésében: „Mivel súlyt helyezek arra, hogy a törvényben foglalt alapelvek minden irányban a lehető legrövidebb idő alatt érvényesüljenek, rendelem, hogy az életbeléptetés előkészítő munkálatai azonnal megkezdessenek, az idevágó ügyeket minden erre hivatott hatóság soron kívül intézze el, a törvényben előirt szabályrendeleteket pedig úgy a r. t. városok és a községek, mint a törvényhatósági bizottság a szükséghez képest rendkívüli közgyűlésen alkossák meg.”

Hát kérem ez az egy pont elegendő arra, hogy a legkétkedőbbeket is meggyőzze gróf Andrássy Gyula belügyminiszter jóindulata felől és biztosíték nekünk arra, hogy az orvosok ügye a vármegyékben is a kellő méltányossággal fog rendeztetni.

Tovább megyek fejtegetéseimben és tekintve azt, hogy ezen kérdés tárgyalása szorgos, lehetőleg rövidre szabom értekezésemet.

Igen fontos kérdés a husvizsgálat és a vágatási biztos kérdése. A törvény úgy intézkedik, hogy ott, ahol állatorvos nincsen, a vágatási biztos teendőit végezze a községi (kör-) orvos.

Az, hogy a község jó húst kapjon, határozottan fontos közérdek és az idevonatkozó intézkedések, ha célravezetőek, mindenesetre üdvösek. Vannak betegségek, amelyek állatról emberre átvihetők; azonkívül a beteg állat husa a vele táplálkozó emberre ártalmas betegséget okoz.

Ezt elkerülni kötelessége mindazon tényezőnek, amely hivatva van a közegészség felett őrködni.

Most csak az a kérdés, hogy az emberorvos hol szolgálja jobban ezt az ügyet, a vágóhidon-e, vagy a mészáros, vagy a hentesüzletben?

Másik kérdés az, hogy az orvos akkor, amikor a vágóhidon tölti idejét, nem mulaszt-e el egyéb kötelességeiből, amelyek száma ugyanis légió?

Hozzám, mint községi (kör-) orvosi osztály elnökéhez az ország minden részéből fordulnak panaszszal a kollégák, hogy ez az intézkedés elviselhetetlen teherrel nehezedik rájuk. Van eset, hogy éjjel 11 órakor szabadul az orvos a vágóhidról; mert a mészárosok rendszeresen éjjel, vagy este szeretnek vágni.

Az ilyen dolog az orvos egyéb dolgainak kárára eshetik csak meg, azt nem kell magyarázni.

Leszögezem azon tényre, hogy a községi és kör-orvos legelső sorban gyógyító-orvos.

Fejtegetéseimnél ezt ne méltóztassanak soha számításra kívül hagyni.

Mint gyógyító-orvosnak legelső sorban a beteg körül van helye.

Lássuk tehát, hogy mi a teendője a vágatási biztosnak?

Ténykedése legelső sorban rendőri funkció. Megvizsgálni a marhalevelet, hogy nem hamis-e, a marhát nem lopták-e? Aztán ellenőrizni azt, hogy a mészáros befizette-e a vágási díjakat, fogyasztási adót, vágóhid-díjat; végül megnézni, hogy a levágandó marha egészséges-e?

Hát kérem, az első feladatokat nem orvos is el tudja, igen sokszor jobban is végezni; ahhoz pedig, hogy a levágandó marha nem beteg-e, akár-melyik béres, kondás, juhász jobban ért, mint az orvos.

Itt tehát az orvosra szükség nincsen.

Ellenben a béres, kondás, juhász nem tudja a mészárszékekben elválasztani a kimérhető húst a már ártalmastól s ha esetleg ez lenne szükséges, górcsővel nem tud bánni, de, miután izlése sincsen kifinomodva, a hus minőségét nem tudja biztosan mérlegelni, ehhez meg már az orvos ért jobban.

Igen természetes e szerint a kérdés megoldása: olyan községekben, amelyekben állatorvos nincsen, valamely intelligens gazdaember választandó meg vágatási biztosnak, aki a járlatot is tudja kezelni és azonkívül ellenőrizze a mészárszékeket, hentesüzleteket. De olyan intézkedés, hogy orvos végezze ezt, az ő foglalkozásával minden tekintet-

tak, a viharokról, melyeken uralkodtak, mikor még valahol a Cordillerák felett szeltek a levegő mérhetetlen térségeit.

Végre elérte a csarnokot, melyben egy nagy bálna csontváza fehérlett s bemenekült a fedél alá.

Az óriási czett bordái alatt egész csapat gyerek szorongott, kiket a vihar játék közben lepott meg és kiket ők már nem tudtak összefogdosni. Nestor des Loches úgy találta, hogy a gyereksapat egy sereg apró Jónáshoz hasonlít s büszke volt erre a képre, melyet az élezfaragókkal való érintkezésben csiszolódott agya eszelt ki.

Miközben körültekintett a csarnokban, a szörny fejenél egy fiatal leányt vett észre, aki szintén itt keresett menedéket s aki egy csomagot igyekezett blouse-jába rejtetni.

Magas és mondhatatlanul sovány volt, nyakára hatalmas vörös Mignon omlott alá és kopott, fekete ruhája fénylett az elviseltségtől. Bizonyára divatárslány volt, aki kalapot vitt valamelyik megrendelőnek.

Des Loches ur közelebb ment hozzá. A fiatal leány fülei átlátszóak voltak, halvány arca az egyenes orral légiösen finom volt s mind e fehérség között lázasan égett két szénfekete szem.

A hirtelen támadt vihar elől s a különös kert az ő állataival, ezernyi fáival, rózsaszínű virágokkal borított japán birseivel, platánjaival, pálmáival és egyéb ismeretlen növényzetével, olyan volt, mint egy éden, melynek gyepje fölé, mint a régi letűnt kor patriarchái, egy-egy czédrens áldólag terjesztette ki karjait.

Des Loches ur azonban nem e természeti szépségeket bámulta, hanem a fiatal leányra figyelt, aki menni készült. Összefogta ruháját s egy pár parányi láb lett láthatóvá, melyeket

keskeny sárga cipők borítottak. A leány elindult a fiasor csillogó kavicsán.

A férfi követte. Távolból gyönyörködött a fekete alak árnyképében. Egy egyenes, karcsu fatörzs állott éppen a leány előtt, mint egy karcsu oszlop. Des Loches behunyta egyik szemét. Mily csodálatos! A fiatal leány dereka nem tartarta el előre teljesen a karcsu fatörzset.

Des Loches mindenre el volt szánva. Elvégre gazdag volt s birtoka elszigetelten és jó messze feküdt a szomszédoktól.

Kissé félénken odalépett a leányhoz s találomra egy utca kigondolt nevét kérdezte tőle. Majd bátrabb lett és beszélgetni kezdett vele.

Megtudta, hogy a neve Berthe, hogy szülei már nincsenek s hogy nap-nap után egy divatárslányként dolgozik. De észrevette azt is, hogy a leány óvatos és okos, mert a csomagra mutatott, melynek kézbesítése sürgős és udvarias mentegetődzéssel távozni készült.

Des Loches ur belátta, hogy ha távozni engedni a leányt, akkor mindennek vége. E tekintetben mindenkinek megvan a tapasztalata. Hányszor előfordul, hogy követünk egy nőt, ki nek tekintete biztatónak viszonzza a miénket, de egy utzasaroknál, a tolongásban, hirtelen támadt csoportosulás mögött, vagy éppen arra haladó ostoba teherkocsi miatt elvesztjük szem elől s aztán hiába minden keresés, többé sohasem látjuk viszont.

Des Loches gyorsan határozott. Beszélt gazdagságáról, birtokáról, kastélyáról, azután megkérte a leány kezét.

Istenem! Ha szigorúan veszszük, des Loches éppen nem volt rut s Berthe szemé felragyogott, midőn a kastélyról hallott beszélni. Végre is a műhelyben oly keveset lehetett keresni, a pihenő oly ritka volt s a szakadatlan munka kifárasztotta. Vajjon mit veszíthetett, ha igent mond?

És csakugyan kimondta ezt az igent.

Az esküvőt rövidesen megtartották. Des Loches ur egészen megfiatalodott s napról-napra soványabb lett.

Berthe nek is hasznára volt a házasság. Sovány maradt ugyan, de a jó mód és gond nélküli élet következtében vére pirosra festette az arcát és vörös chignonja már kevésbé halvány és egyre gömbölyödő nyakra omlott le.

Des Loches ur legnagyobb gyönyörűsége az volt, ha feleségét a park faiskolájának vékony és sűrűn ültetett fatörzsei között láthatta bolyongani.

Eljött az ősz s el a tél is a maga nyugalomával. Berthe hizni kezdett, egyre jobban virult s mire újra nyár lett, kinötte összes ruháit és többé — nem tudott bemenni a faiskolába.

Des Loches így is szerette nejét. Elvégre kellemével és párisi chic-jével egészen átalakította, paradicsommá tette előbb oly esetlen és rideg otthonát. Des Loches boldog volt és mosolygott a kövér nők iránti néhai ellenszenvén. Pedig kár volt elbiznia magát, mert a szerencse a legtöbb esetben későn jön.

Egy augusztusi délután Des Loches halálos szélütés érte. Berthe őszintén megsíratta és igazi fájdalmat érzett. Mindent férjének köszönhetett s nélküle nem tudott volna élni itt, ahol minden a boldog órákra emlékeztette. Elhatározta, hogy ősszel elköltözik.

Néhány szomszédal és a pappal Berthe sirva haladt a temetés napján a koporsó mögött.

Fekete, kissé divatjátmult selyemruhát viselt, mely láthatólag szűk volt neki s viruló arczával, könnyben uszó két fekete szemével, vörös chignonjával olyan volt, mint egy jól megtermett Ceres, aki az ujkor öltözkéiben kíséretével végigvonul az aransárga vetések mentén, melyeket sűrűn tarkítanak a tűzvörös peoniák.

ben összeférhetetlen funkció, határos a képtelenséggel, pláne, ha a részleteket megvilágítom: mikor pl. az orvos és mészáros között vitás kérdés merül fel, a dolgot elbírálni először is jön egy állatorvos, felelősség esetén egy nagyobb állatorvos, ez pedig már olyan körülmény, amire hamarjában nem találók jelzőt; vagy ha azt a körülményt figyelembe veszem, hogy az orvos igen gyakran kezel sebeket, gyógykezel gyermekágyas asszonyt, ez már aztán meglehetősen kizárja annak megengedését, hogy az az orvos órákat töltsön a vágóhídon.

Azután elvégre mi történik ott, ahol se állatorvos, se emberorvos nem lakik, mészáros meg van? Ugye bár itt végre is gazdaember végzi a vágatási biztos teendőjét.

Nem tudom, lesz-e eredménye felszólalásomnak? Azonban, ha nem sikerült meggyőzőn az intézőköröket, akkor előáll az a kérdés, hogy: amennyiben emberorvos végzi a vágatási biztos teendőjét, milyen legyen annak díjazása?

Az türethetetlen állapot, hogy az emberorvos vizsgálatot teljesítsen olyan díjakért, mint némely helyen van, hogy nagy marháért 40 fillér, kis marháért 20 fillér legyen a vizsgálati díj. Sőt van olyan hely is, ahol egy sertés vagy juh megvizsgálásáért 6 fillér van megállapítva. Ez kvalifikálhatatlan valami.

Ha emberorvos végez vágatási biztos teendőt, ezen működéséért se szabható ki kevesebb díj, mint a törvényben megszabott, kötelező legkisebb díj, t. i. egy korona. Még így is dehonosztáló ez a funkció. Megismételelem, hogy olyan községekben, ahol állatorvos nincsen, a község alkalmazzon vágatási biztosnak egy intelligensabb gazdaembert és ha még jobban akarja csinálni, hát ezt a vágatási biztos képezze ki erre a működési körre valamely állatorvos.

Az emberorvos pedig szívesebben végzi a huszvizsgálatot a mészárszékekben ingyen, mint a vágatási biztos teendőjét fizetésért.

Kiváló fontossággal bír az orvosi körök székhelyének kérdése főleg az olyan körökben, ahol az orvos a körön kívül lakott. A törvény úgy intézkedik, hogy a székhely a körbe átteendő és az orvos kötelezendő arra, hogy egy év alatt a kör székhelyére menjen lakni. Az intenciót nem szabad félreérteni, de az eddigi okokat sem szabad figyelmen kívül hagyni.

Mikor ezek a kérdéses orvosi körök alakítottak, az illető faktorok bizonyosan kellőleg mérlegették az okokat, amelyek miatt a körorvosnak megengedték azt, hogy a körön kívül lakjék és ha ezek az okok most is fennállnak, azokat most is respektálni kell. Különösen respektálandónak tartom a szerzett jogokat, mert ha egy körorvos éveken át lakott a kör mellett fekvő városban vagy nagyközségben, ott házat vett vagy építtetett, egy bizonyos orvosi gyakorlatra tett szert, azt most egy csapással elvenni, talán nem is egészen helyes. Ezt tehát a vármegye sorsa intézőinek meg kell gondolni, főleg, miután a törvény is megenged kivételeket, igaz, hogy olyan megszorítással, hogy csak olyan helyen lakhatik továbbra is körön kívül az orvos, ahol gyógyszerház van. Én azt hiszem, hogy a mindenképpen való kilakoltatást nem szabad szigorúan venni és hogy az érdekelt orvos elsősorban hallgatandó meg.

A vármegyék véleményezési jogát meghagyja az orvosi körök felállításánál és a községi orvosi állások szervezésénél, valamint arra nézve is a vármegye határoz első sorban, hogy olyan községekben, amelyekben eddig két — esetleg több — orvosi állás volt szervezve, megmaradjon-e, szükséges-e mind a két vagy több orvosi állás. Ezen vélemény alapján dönt a belügyminiszter.

Igaz, hogy a belügyminiszter semleges döntése még nem jelenti azt, hogy azon községekben a második vagy harmadik orvosi állás be is szüntetendő, hanem csak annyit tesz, hogy ezen helyeken a községek (városok) maguk fizetik ezt az orvost. Sőt a törvény azt sem ellenzi, hogy olyan községekben, amelyekben eddig csak egy orvosi állás volt szervezve, újabb állások szerveztessenek, azonban ha a belügyminiszter nem tartja szükségesnek az új orvosi állást, akkor is a község csak saját terhére létesítheti az új állást.

A törvénynek ki kellett volna mondani, hogy az

ilyen állások javadalmazása semmi tekintetben nem lehet kisebb, mint amit a jelen törvény előír.

A községi orvosi állások szervezésénél minden esetben irányadó legyen, hogy lehetőleg minden községnek legyen orvosa, de amellett az is, hogy az orvosnak pedig legyen miből megélnie. A már meglévő községi orvosi állások lehetőleg fentartandók, mert bizonyosan volt annak oka, hogy azokat felállították és most beszüntetni nem volna oportunos. A helyi pótlék, a vármegyei rendkívüli segély okosan felhasználva, sok jót eredményezhet ezen a téren. Az orvosi körök megállapításánál is azt kell figyelembe venni, hogy azok túlnagyok ne legyenek, se lélekszámra, se a községek egymástól való távolságára való tekintettel. Sajnos olyan kör is van az országban, ahol egyes községek csak gyalog közelíthetők meg!

Van egy fontos, nagy horderejű és sajtóságot módon érthetetlen intézkedése a törvénynek, amely a következő: ha egy orvosi körben és községben valamely ragályos betegség olyan mértékben lép fel, hogy a hatóság szükségesnek látja, miszerint a körorvos ide a rendesnél többször kijárjon, akkor a fuvar és a távolsági pótlékot az államkincstár fizeti, de az orvos köteles az összes ilyen betegeket, tekintet nélkül a vagyoni állásra, ingyen gyógykezeltetni.

Hát ez az intézkedés érthetetlen és az orvosra mód nélkül sérelmes.

Természetes, hogy az ilyen rendkívüli intézkedés csak olyankor szükséges, amikor tömeges megbetegedés fordul elő. 2—3 beteg miatt ezt el nem rendelik, hanem igenis olyankor, amikor 10—15—20 vagy még több a megbetegedések száma, most már, ha az orvost egy egyszeri megbetegedéshez viszik, amely látogatás után még csak átöltözködni sem kell, kap fuvar, távolsági pótlékot és orvosi honoráriumot, ha két-három, vagy tíz-husz nem ragályos beteghez megy, kap orvosi díjat annyiszor, ahányszor rendel, sőt még ha ragályos beteghez megy is, kettőhöz, háromhoz, hát attól a kettőtől, háromtól kap honoráriumot is, de ha már a ragályos beteg száma nagy és az orvosnak igen nagy munkát adnak, akkor már nem kap fizetést még a vagyonos betegtől sem.

Hihetetlen idea! Mindenféle munkánál a munkaszaporulattal, annak nehéz voltával arányosan emelkedik a munkabér, sőt ha a teljesítendő munka életveszélyes is jár, akkor külön díjazás, sőt kintetés jár minden munkaágon, egyedül az orvos az, aki ha munkája nagyobb, ha az ő rá és családjára is veszélyes jár, nem kap fizetést, se — elismerést. Hiszen ha ingyen-munka, azért csak nem járhat elismerés! Hallatlan dolog, a katona az ellenség előtt dupla zsoldot huz, az orvos az ellenség előtt az egyszerű díjazástól is elesik.

És éppen csak a körorvos és csak veszély idején!

Mert a városi, vagy községi orvos a ragályos betegektől mindig kapja a fizetést, pedig nem mozdul ki városából, községéből és ha több a beteg, többitől kap fizetést. Hát ezen segíteni kell, mert ez így nem maradhat.

Nehogy pedig valaki azt mondja, hogy a törvény ellenére nem lehet tenni, hát azt is megmondom, hogyan lehet azon segíteni.

Miután az államkincstár fizeti ilyen esetekben a fuvarost és távolsági pótlékot, hát a községek fizessenek az orvosnak az ilyen esetekben napidíjat, 6—8 koronát minden kiszállásnál.

Ez nem lesz teher a községekre és az orvos munkája is úgy — ahogy méltányolva lesz.

Mielőtt bevégezném cikkemet, egy dolgot említek meg. A törvény intézkedése szerint ott, ahol egyes községektől az orvos a megszabott fizetésen felül bizonyos tekintetből, miket részletezni feleslegesnek tartok, személyes pótlékot élvezett, ez a személyes pótlék továbbra is megmarad a község terhe, az orvos korpótlékának megállapításánál betudódik és csak akkor kap az orvos korpótlékot, ha a törzsisztetés és korpótlék együtt nincsen annyi, amennyire az orvosnak igénye volna. P. o. ha egy orvos az eltöltött idő alapján mind a négy korpótlékot megkapja, azt fizeti az állam és lesz neki törzsfizetése 1600 korona, korpótlék 800 korona, összesen 2400 korona évi illetőség; de hogy ha ez az orvos élvezett 800 korona személyi pótlékot, a régi fizetése volt 1000 korona, akkor az állam úgy egészíti ezt 2400 koronára, hogy adja az 1000 koronát, fizeteti a községgel továbbra is a 800 K személyi pótlékot és ad korpótlékba 600 K-t. Így tehát az orvos elesik az eddigi javadalomtól, de a községről se vétetik le ez a teher, úgy, hogy rosszabbul jár, mintha nem adott volna orvosának személyi pótlékot. Ebben én egy kis igazságtalanságot látok. Ezeket óhajtottam elmondani, ajánlva a vármegyék jóakaró figyelmébe.

Dr. Bodnár Sándor,
a körorvosi és községi (városi)
orvosi osztály elnöke.

IRODALOM.

Simonyi Zsigmond.

(Die ungarische Sprache. Geschichte und Charakteristik. Strassburg, Verlag von Karl T. Tübner 1908.)

Múltkor kritikai cikkünkben az annyiszor megsértett önértet panasz nélküli hangján egy kissé lázadoztunk, hogy az odaföntiek alig vesznek tudomást a mai magyar irodalomról s nem méltányolják kellőképpen íróink és költőink közül éppen a legjelebbeket.

És most elénkbe került egy magyar tudósok sajtó alól nemrég kikerült munkája. Mikor előolvastuk a róla szóló kritikákat, mint a híres párisi Revue Critique-ben s a német lapokban megjelent hasábos tárczaközleményeket és egy francia revueben a könyvből francziára fordított részeket: valami furcsa érzés fogott el bennünket. A legbensőbb énünkben valami szégyenkezéséféle, bár a vád alól, mely azt okozta, mentve éreztük magunkat. Hogy-hogy, hát a francia Revue Critique-nek több köze van a magyar tudós németnyelvű munkájához (nem is beszélve a német lapokról s a francia fordításokról), mint a magyar lapoknak?

Simonyi Zsigmond „Die ungarische Sprache, Geschichte und Charakteristik” című munkájában egész kulturtörténetet tár elénk. Mintegy folytatása ez a könyv pár év előtt megjelent „Magyar nyelv” című könyvének. Az első részben a nemzeteknek egymásra való kölcsönhatását, melyet nyelvükön látunk, mutatja ki, a másik felében a nyelv grammatikai, avagy technikai lényegébe, díkaiba vezeti be az olvasót. A könyv megírásának célját megtaláljuk Simonyinak már egy korábbi cikkében, mikor azt írja, hogy népszokás, erkölcs, vallás, bár igen fontos tényezők egy nemzet művelődéstörténetében, de mivel ezek folytonos változásnak vannak kitéve, a népeknek legjellemzőbb s legszívósabb tulajdonuk: a nyelv. S mint ilyennek kell, hogy „sorsa, természete, története” mindnyájunkat érdekeljen. És Simonyi ezen roppant tudású munkájában arra törekedett, hogy a német nyelv révén a magyar nyelv misztikumában s így kulturánkba bevezesse az egész művelt világot. És ez eléggé nem dicsérhető feladat.

Nagy elismeréssel honorálja a Revue Critique-ben Kont Ignác Simonyi e törekvését. Ir a könyv németországi nagy sikeréről és nons lui souhaitons le meme succès en France. Hatalmas tárczacikkben szól a német irodalom részéről Simonyi könyvéről Winkler, a breslauer professzor. Szinte mosolyogtunk, hogy a német professzor hogyan áradozik Simonyi könyvével kapcsolatban a magyar nyelv szépségéről. Nem tudjuk, honnan e lelkesedés. De azért jól esik. Simonyi könyve, mint egy ilyen tudományos munka, legfeljebb csak sejtetheti a magyar nyelv szépségeit. De meg nem mutathatja. Ezt igazán csak a klasszikusokból (de nem az egyetem klasszikusai-ból!) s az élő irodalomból (már azokból, akikből) lehet megősmerni. S nagy szükségünk volt Simonyi könyvére, hogy ezek megismeréséhez eljussunk Winklerrel együtt az idegen nyelvű közönség. S ezel igen nagy szolgálatot tett Simonyi a magyarságnak. De Winklernél, mivel mi nagyon szkeptikusak vagyunk, sok helyütt leereszkedést látunk. S ezt, amire nem szorulunk rá, a jóakarát csak éppen hogy mentheti...

Az irodalmakban pusztító betegség átragadt újabb tudósainkra is. A regényben a tendencia,

a költészetben pedig ez a betegség, hogy példával éliek, legutóbb is egyik híresebb költőnk alig husz soros versébe öt idegen szót hozott be (ami az érthetlenséget még érthetlenebbé tette), tudósaink pedig folyton más-más területre portyáznak s tekintélyt akarnának követelni ott is, ahol járhatatlanok. De ezen kívül is, szebb szó híján, mi másnak, mint betegségnek nevezhetnénk azt, mikor egy nagy tudósunk Spinózáról egy hithű gyűlekezetben azt bizonyította, hogy Spinóza nem volt eretnek. Nagyon elszomorító jelenség ez. Istenem, mi köze egy hithű gyűlekezetnek Spinózához, s ha már köze van, tartozik-e rá s egyáltalán Spinózára, hogy ő buzgó zsidó volt-e vagy pogány? Mi nem értünk ahhoz, hogy a nyelvészet terén micsoda ilyen téma-kificzamatást lehetne tenni, inkább csak konstatáljuk, hogy Simonyi mindig megmarad a legnemesebb értelemben vett tudósnak. Ugy, hogy benne, mint tudósban egy új művész-típust látunk. Emerson típus-embereit Simonyi kiegészíthetné egy hetedik fajtaival. Nincs benne semmi akadémikuság. S így jobb is szeretnők nem az odaföntiekhez sorolni. (Noha akadémikus.) Semmi vakság, magabizárkottság, hanem e nekünk száraz tudomány mellett is csupa idealizmus a fiatalágnak, az erőnek, a szebbnek, igazabbnak szeretése. Ez jellemzi egész működését s teszi irodalmunkban jelentőségét.

Theuriet érdekesen mondja egy helyen, hogy igazi nyelvésznek költőnek is kell lennie. Ez így mereven nem állhat meg. (Költő és nyelvész egy kicsit mégis „inkompatibilis.”) De igen, van Simonyiban poéta: elem s ez teszi, hogy munkája, nem mint a Brunetierek szórágása, mindnyájunk, de különösen a szakemberek számára eine interessante und fesselnde Lektüre bildet, ahogy Heinrich Gusztáv írta. Ne tanuljuk el az odaföntiek nagy részétől a kicsinykedéseket, az irigykedéseket, a fel sem vevéseket, az augurkodásokat s a többi efféle jelességeket s ha e mi legszerényebb tudósnak nem is változtat semmit a mi elismerésünk, de a mai irodalom napi rovatának is tudomást kell vennie a magyar tudományosság e nagy lépéséről.

(i-1.)

* **Új idők.** Érdekes és változatos tartalommal jelent meg e héten az Új idők, amelybe Herczeg Ferencz „A vén dervis” czimű novellát, továbbá Farkas Pál „Gusztáv bácsi a hálószobában” czimű, Ritoók Emma pedig „A költő kedvese” czimű novellát, Lyka Károly a Mücsarnok téli tárlatáról ír, azonkívül találunk még cikket a hammi nagy bányászterületének alkalmából „A modern vihederről”, az Idegen Irók rovatában novellát Raoul Auernheimertől, verset Kárpáthy Auréltól és Horváth Ákostól. Aktuális képek, köztük a most elhunyt kínai császár és császárné fotográfiája, a téli tárlat festményeinek reprodukciója. Mühlbeck humoros fejlécei egészítik ki az amúgy is tartalmas szám anyagát. Az Új idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal VI., Andrássy-ut 10.

* **Szávay Gyula legújabb művei.** A Debreczen sz. kir. város könyvnyomda vállalata Szávay Gyula költői munkáiból két új kötetet rendez ismét sajtó alá. Az egyik kötet „Világosság” drámai költemény 3 felvonásban. Ezt a művet szerző Géczy Istvánnal társulva írta. A második kötet: „Az ezüst pohár” és más újabb versek. Mind a két kötet az idei karácsonyra jelenik meg. Előfizetési árunk egyenként 2 korona. Megrendelések és pénzek szerző czimére (Debreczen) intézendők. A „Tul a tengeren” és a „Szép Ilonka dalai” illusztris költőjét főleg a valódi poézis kedvelőinek ajánlani. Ismerik és szeretik s új műveit mindenestre örömmel fogják üdvözölni.

* A „Vasárnapi Ujság” november 22-iki száma egy sereg szép képen mutatja be a Mücsarnok téli kiállításának érdekesebb külföldi és magyar festményeit. Egy másik képsorozat a mária-nosztroi női fegyházat mutatja be, fennállásának ötvenedik évfordulójának alkalmából. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán fényesen induló regénye, Zempléni Árpád és Balázs Béla versei, P. Ábrahám Ernő novellája, Lemaître francziából fordított regénye, Gróf Vay Péter a most elhunyt kínai császár udvarában tett látogatását írja le. Egyéb közlemények: Színházi levél, a Budapesti járt bosnyák kiadottság csoportképe, tárczazikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **A fiamhoz.** Pakots Józsefnek, a kiváló írónak és költőnek A fiamhoz című versköteté, amely irodalmunk nagy nyereségére tavaly jelent meg első kiadásban, a közönségnek olyan osztatlan tetszésével találkozott, hogy rövid időn belül már második kiadást ért. A díszes kiállítású könyvet, teli szebbnél szebb, igaz lélekkel fakadt verssel s a szerző fiának arcképével, a legmelegebben ajánlhatjuk karácsonyi ajándéknak. Ára 2 korona s megrendelhető a szerzőnél, Budapest, VIII., Bercsenyitútcza 2., II. 19.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

225. számú játszma

Játszották a ló d z i hárm-as-versenyen, 1908. október hóban.

Vezérgyalog-játék.

Világos:	Sötét:
Rubinstein	Marshall
1. d2—d4	d7—d5
2. Hg1—f3	Hb8—d7
Marshall szeret ismeretlen utakon járni. Ez a lépés ugyan szokatlan, de nem rossz.	
3. c2—c4	e7—e6
4. Hb1—c3	c7—c6
Lépésváltoztatással most létrejött a Csigorin és Alapin által alkalmazott védelmi változat állása.	
5. e2—e4
Egyszerűbb volna 5. e2—e3.	d5×e4
5.	d5×e4
Alapin a bécsi versenyen Schlecher ellen Hg8—f6-tal folytatta, mire következett 6. Ff1—d3, d5×c4 7. Fd3×c4, b7—b5 8. Fc4—d3, b5—b4 9. Hc3—e2, c6—c5 stb. jó játékkal.	
6. Hc3×e4	Hg8—f6
7. Ff1—d3	Hf6×e4
8. Fd3×c4	Hd7—f6
9. Fe4—c2	Ff8—b4†
10. Fc1—d2	Vd8—a5
11. 0—0	Fb4×d2
12. Hf3×d2	0—0
13. c4—c5!
A sok csere következtében a játék rohamosan lebonyolított. Rubinstein finom pozícióérzékével itt eltalálta a legjobb lépést, mely világosnak némi pozícióelőnyt biztosít.	b7—b6
13.	b7—b6
14. Hd2—b3
Számításba jön 14. Hd2—e4, b6×c5 15. He4—f6†, g7×f6 16. Vd1—h5, f6—f5 17. Ba1—d1 stb. jó játékkal.	
14.	Va5—b4
15. Vd1—f3	Fc8—a6
16. Bf1—d1	b6×c5
17. d4×c5
Ha 17. Hb3×c5, úgy 15. ... Vb4×b2 16. Hc5×a6, Vb2×c2 17. Ha6—h4, Vc2—e4 18. Vf3×e4, Hf6×e4, 19. Hb4×c6 stb. egyenlő állással.	
17.	Bf8—d8
A c6—gyalog 17. ... Fa6—b7-tel természetesen rem védhető 18. Bd1—d4 stb., vezérelfogás miatt.	
17. ... Hf6—d5-re pedig 18. Bd1—d4, Vb4—b5, 19. Fc2×h7† vagy 19. Vf3—h5 következnek tulerős támadással.	
18. Vf3×c6	Fa6—b7
19. Vc6—c7
Sokkal erősebb volt 19. Bd1×d8†, Ba8×d8	
20. Vc6—c7, Bd8—c8 21. Ba1—d1! stb.	
19.	Hf6—d5
20. Vc7—e5	Hd5—f4
21. Bd1×d8†	Ba8×d8
22. Ba1—d1	Bd8×d1†
23. Fc2×d1	f7—f6
24. a2—a3

Világosnak lévén egy erős szabadgyalogia, ki kényszeríti a vezércserét.

24.	f6×e5
25. a3×b4	Fb7×g2
26. f2—f3
Sokkal jobb volt 26. b4—b5.	
26.	c5—e4
27. c5—c6
Rubinstein itt érthetetlenül rosszul kezd játszani 27. f3×e4 s utána 28. b4—b5 volt helyén.	
27.	e4×f3
Sötét most egy lépéses mattal fenyeget.	
28. c6—c7??
Igazán bámulatos, hogy Rubinstein, ki az egész játszmat erélyesen vezette, a végén egy lépéses mattot elnéz. Természetesen 28. ... Kg1—f2 volt a helyes lépés.	
28.	Hf4—h3† matt.

226. számú játszma.

Játszották Szolnokon 1908.

Evans-csel.

Világos:	Sötét:
Szabó S.	Szabó B.
1. e2—e4	e7—e5
2. Hg1—f3	Hb8—c6
3. Ff1—c4	Ff8—c5
4. 0—0	d7—d6
5. b2—b4	Fc5×b4
6. c2—c3	Fb4—c5
7. d2—d4	e5×d4
Egyszerűbb védelem 7. ... Fc5—b6.	
8. c3×d4	Fc5—b6
9. Vd1—b3
Szokatlan és rossz lépés egyszerűen 9. ... Hc6—a5 miatt, mire világos nem üthet f7-re tisztávesztés nélkül.	
9.	Vd8—e7
10. e4—e5	Hc6×d4
Hc6—a5 most is jó volt.	
11. Hf3×d4	Fb6×d4
12. e5×d6	c7×d6
13. Fc1—d2	Fd4×a1
Az áldozat elfogadásával sötét veszélyes támadásnak teszi ki magát. Számításba jön 13. ... Ve7—f6 s utána Hg8—e7.	
14. Bf1—e1	Fa1—e5
15. f2—f4	Hg8—f6
Jobb volt 15. ... Hg8—h6.	
16. f4×e5	d6×e5
17. Fd2—b4	Ve7—c7
18. Fc4×f7†
Világos nem mulasztja el az alkalmat döntő előnyét kihasználni.	
18.	Vc7×f7
19. Be1×e5†	Fc8—e6
20. Be5×e6†	feladja.

Sakk-hírek.

Math Duras és Janowski között. E két kiváló kombinatív mester között most folynak tárgyalások egy match létesítése dolgában. Ha a cseh sakkbarátoknak sikerül Duras számára a tétet — körülbelül 3000 koronát, vagy frankot — összehozni, úgy a közel jövőben igen érdekes mérkőzésre van kilátás.

Mieses és Marshall között szintén match van készülőben. Mieses, aki mostanában tett egy nagyobb sakk-körutat, Marshall mesterrel nemsokára Berlinben meg is kezd a matchet.

Match dr. Lasker és Janowski között. A sok match között legérdekesebbnek ígérkezik természetesen Janowski mérkőzése a világmesterrel. Ugyanis — mint már egyszer jeleztük — Janowski matchre szándékozik kihívni dr. Laskert. A világmester kívánja, hogy több városban játszszék meg a matchet, mert így a tét könnyebben összegyűjthető. És tekintve, hogy Janowskinak ez ellen nincs kifogása, hihetőleg rövidesen megállapodásra jutnak.

Sakküzenetek.

K. Ferencz, Székesfehérvár. A beküldött játszmat legközelebb közölni fogjuk.

D. F., Debreczen. Levélben bőven válaszoltunk.

N. István, Budapest. Alaptörvény, hogy a király nem állhat sakkban. Mindenekelőtt tehát először a sakkot kell fedezni, vagy a királylyal kitörés csak azután lehet más lépésre gondolni.

SZÉN, koks, briket,
összes gazdasági,
antracit ipari és házi célokra

Telefon: Detail 26-27. 75-26, Engros 164

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.

Sürgönyosim: ANTRACIT BUDAPEST

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Ajánlható beszerzési források Budapest en

Élelmezési cikkek.

Wikus Tatra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teásütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstöltusáru gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazione Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság) Ala ult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz. az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuoallatási és leánykihazasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betörésem lopás elleni és levegőbiztosítások. — Légbiztosítás a Magyar lég- és vizontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítva: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölesőn Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főeljárású helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogüzlet: IV., Károly-körút 18; IV., Foronczek-tere 4. Irányít-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., Jozsef-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Háztartási cikkek.

Drogna és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. („Szabadság”-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12-30. Hess Izidor és Társa „Korona”-drogeria.

Hazai vas- és rézbutoragyár.

Bruék I. Henrik, Budapest, Gyár: IX. Liliom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrássy-ut 38. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutoragyárak legmodernebb kivitelben. Árak a legjutányosabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszveték és csatornázás.

Pizsurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat, épületbelső vízvezeték, központi fűtés, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízellék, mindenemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszuszvetítő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszuszvetítő minden házbán. Telefon 20-83.

Villamosági berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamosági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás- és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket, Villamos-vasutakat. Bányá-vasutakat. Egyenáramu-forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstáruháza. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárat földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztalidisz, tála, lámpa, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemruha.

Szenágy, Hoffmann és Társa selyemruhása IV. Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákkal vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenágy” rég van, tisztelettel kérjük, selyemruházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kirását, Szenágy, Hoffmann és Társa selyemruház” kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

Szerkesztői üzenetek,

Előfizető lány. Bizalma megtisztelt és az a kijelentése, hogy tanácsunkat „fontos eseménynek tekintti, melyre jövőjét felépíti”, szinte megfélemlit, mert érezzük a felelősség súlyát. Nem ismerjük társadalmi és anyagi helyzetét s így nem tudjuk, hogy elhatározását csupán hajlam, vagy kényszer vezeti-e. Abban az esetben, ha nem kénytelen a családi kört elhagyni, nem ajánljuk, hogy idegenek közé menjen. Nagy önmegtágadásra, nagy lelkierőre, türelemre, igénytelenségre van szükség, hogy egy sokszor durva gazdag és magasrangú s mégis műveletlen, durva lelkű nő szeszélyeit, apró túszurásait, szeretetlenségét elviselhesse. Természetesen, ha a megélhetés parancsoló szava üzi ki a házitűzhely melegéből, nem válogathat s meglehet, hogy szerencséje olyan körbe vezet, ahol feledtetik függő helyzetét, ahol a gyengédség második otthon teremt önnek és ahol talán lelki bánat és testi szenvedések enyhítésében nemes missziót teljesíthet. Igaza van, a legtöbb állástszerző egyesületben és intézetben bizonyos kvalifikációt követelnek. Legjobb lenne, ha egy-két elterjedt napilap apróhirdetésében ajánlaná magát, felemlítve mindazt a tudását s tulajdonságát, ami társalkodónői állásra képsíti.

Vanda. Kérjé elvált ember és gyermekei vannak. De ön azzal biztatja magát, hogy a két picit nem fog boldogsága útjában állni, mert apjuk egyszer s mindenkorra lemond róluk, sőt még arról is írást adott, hogy sohse kívánja őket látni. És hiszi, hogy annak az urnak, aki ilyen vígan megtagadja gyermekeit, van szíve?

S. Lajos, Budapest. A kérdezt román közmondás így hangzik: Apa trece, petrele reman. (A víz folyik, a kövek maradnak.)

H. Géza, Szeged. 1. Az államszámvitel tanfolyamhoz az érettségi bizonyítvány elégséges. 2. Államszámviteltan, irta: dr. Bochkor Károly, aki egyuttal a budapesti egyetemen elő is adja. 3. Be kell iratkozni valamelyik egyetem jogi fakultására rendkívüli hallgatónak, ez személyes jelentkezés útján történik. A beiratkozás szeptember és január hónapokban történik. A tandíj félévénként 20 korona. Két félév hallgatása kötelező. A vizgadij 20 korona. A bizonyítványra kétkoronás bélyeget kell tenni. 4. A vizsgán egy vegyes bizottság kérdez, mely áll egy főzámzéki tanácsból, egy miniszteri kiküldöttyből és dr. Bochkor Károly tanárból. 5. Dr. Bochkor Károly könyve. 6. Ezt a kérdést a 3-ik pontban megválaszoltuk. Annvit azonban megírhatunk, hogy őnt tanfolyamhallgatás nélkül nem igen fogják vizsgára bocsáítani.

F. J. S-ly. Egyik versét hozzuk. A többi közölhetetlen.

Nion. Rendes munkatársunk lát el ilyenfajta dolgozattal.

Iris. Határozottan van tehetsége, csak ki kell művelnie. Ma még darabosan fog a tolla s beküldött versét nem közölhetjük.

Vasárnap délután. Versei megzenésítésére mi nem adhatunk tanácsot, ez teljesen a zeneszerző egyéni ízlése és hangulata szerint változik. Amelyik neki tetszik, ahhoz írjon muzsikát.

H. J. P-cs. Versei szépek, tárczájának a témája igen sokszor megírt, közismert történet. Kapunk még mi öntől sokkal jobbat is.

Sz. M., Abaujszépsi. A törvényjavaslat szerint azok, akiknek több szavazatuk lesz, minden szavazatukat, csak ugyanarra az egy jelöltre adhatják, tehát annak a lehetőségé, hogy valaki, akinek három szavazata van, mindegyik szavazatát egy-egy más képviselőjelöltre adja le, ki van zárva.

P. A., Pápa. A Gyermek Liga javára gyűjtött adományokat sziveskedjék Karsay Sándor belügyminiszteri titkár czímére küldeni (belügyminisztérium). A Damjanich-szoborbizottság itt Budapestben van. Ennyi adat elég is. A kérdezt szobor felállításáról nem tudunk.

„Bogács.” A völgyény szülei teszik az első látogatást a menyasszony szüleinél. A jegyváltás idejét a körülmények és helyi viszonyok irányítják. Kedélyesebb esti időben tartani, hogy utána barátságos vacsora mellett — és után — ismerkedjék egymással össze a két család. A gyűrűket a völgyény hozza magával és edesatyja — vagy egy erre felkért tekintélyes rokon — megleghangu, rövid beszéd kíséretében huzza a mátkapár ujjára. Hogy ezt a szertartást az első (?) csók követi — magától értődik. A menyasszony nem éppen fényes, de mindenestre csinos — lehetőleg fehér, vagy világos — öltözékét viseljen. Jegyváltás után a menyasszony (természetesen az edesanyjával) meglátogatja a völgyény szüleit és a rokonságát is... ha csak azok nem laktak más városban, vagy ha csak valami más akadály nem merül fel. A házasságkötés nem csupán az ifjú párt, hanem a két családot is közel hozza egymáshoz. Fel kell tételeznünk, hogy gyermekeik érdekében is szívélyes, gyöngéd összeköttetést óhajtanak létrehozni, ezért hát kívánatos, hogy ne várják egymástól „az első közeledést”, hanem vetélykedjenek az egymás megelőzésében. Ez a törekvés megszólításban is nyilvánuljon.

Sorsolások.

A következő t. előfizetőink sorsjegyei nem nyertek: B. D., Bódé. — Feketető. — K. S. néptanító, Svedlér. — K. P. tanító, Németelemér. — K. M., Somogykiliti. — Chr. M., Révauifalu. — T. F., Gebj. — K. P., Temesvár. — Dinnyés. — Jó szerencse. — R. S., Győr. — H. K. körjegyző, Nagytőszeg.

Nyertek: G. J. A Bazilika 2732 s. 34 sz. 12 koronát nyert az 1901. szept 1-i sorsoláson. A többi nem nyert. — P. L., Bácsbokod. Az olasz 3881/29 nyert 30,95 lírát. A többi nem sorsolták. — S. P. 50 koronát.

Üzleti hetiszemle.

Bertótvásár. Budapest-Köbánya, 1908. évi november 20-án. Az üzlet élénk volt. Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320-380 kg. nehéz 116-118 fill. 280-300 kgr. nehéz, 120-121 fill. Öreg 300 kg. tuli — fillér, szedett sertés vagonból átvéve 119-121 fillér, vidéki sertés — fill. Szerb — fill. tiszta kgr.; páronkint 45 kg. ételsúlylevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Fleségárak: Temeri uj K 18.60. Arpa K 16.60 Köbányán átvéve. Helyi állomány nov. 6-án maradt 27456 drb. Felhajtás: Belföld 974 drb. Szerbiából — egyéb államokból — drb. összesen 28430 drb. felhajtás: Budapesti fogyasztásra (I-X. ker.) 373 drb, belföldre 591 drb, Bécsbe 1132 drb, osztrák tartományokba 846 drb, német birodalomba (Bajorország) 121 drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárban feldolgozott 37, a szállásokban elhullott drb, vagonokból kirakott hulla — drb borsókásnak találtatott — drb összesen 3094 drb, maradt állomány 25336 drb. A részvénytársaságokban elhelyezve 6356 drb van.

Bécsi vásár: nov. 17. Felhajtás 14932 drb sertés, köztük 5477 drb lengyel. Az üzlet jobb volt. Nehéz 108-110 fill. középnehéz 102-106 fill. súldó 80-112 100 k.-ként elevensúlyban.

Dresdai vásár: november 9. A vásáron volt 2026 drb., melyek 63-71 márkán keltek 50 kg. eleven súly szerint.

Berlini vásár: nov. 7. Felhajtás 11873 drb. sertés. Az üzlet sima volt. Finom husos 64-65 márká, husos 63-64 márká, silányabb 60-62 márká.

Vetőmagvak. Igen szilárd irány közepett a vörös löhere ára további emelkedését látjuk. Franciaország már nem bír a számos vásárlási megbízásoknak eleget tenni és ennek folytán az árak tetemesen emelkedtek, dacára annak, hogy — mint már a múlt héten is megírtuk — a minőségek rosszabbak lettek. Vörös löherén kívül a lefolyt héten luczerna kötötte le az érdeklődés iavarését, anélkül azonban, hogy nagyobb alkuk létrejöttek volna. A kínálat bár még igen bőséges, ám a most piacra kerülő tételek mind barnás szeműek, melyeket ennek megfelelően olcsóbban kell adni, holott a valóban jó, világoszemű árut még inkább drágábban fizetik, mint a lefolyt héten. Az összes más magfélék forgalma semmi változást nem mutatott. Jegyzések nyersáruért 100 kilogrammonként: Luczerna világos szemű 118-133 korona, luczerna barnás szemű 108-113 korona, vörös löhere természetlő arankamentes 136-150 korona, vörös löhere arankátólmegtisztítható 130-140 korona, vörös löhere nagyaránkás 115-120 korona, biborhere 34-36 korona, baltaczim 40-42 korona, bükköny tavaszi 17-18 korona.

Szalonna, dísnózsir, szilva. (Pürner R. jelentése.) Táblaszalonna. Az e heti sertésfelhajtás lényegesen kevesebb volt, minőségre nézve pedig ki nem elégítő, miután túlnyomólag könnyebbfajta sertésből állott. A termelők tartózkodó álláspontot foglaltak el és miután a kínálat nem állott arányban a kereslettel, árak e hét folyamán alatt 2-2% koronával emelkedtek 50 kg.-ként. A hét zárultával jegyez: budapesti táblaszalonna 3 drbos 55% pénz, 60 korona áru, 4 drbos 54 pénz 54% korona áru 50 kg.-ként korlátozott forgalom mellett.

Dísnózsir a fenti okoknál fogva szinte szilárd irányzatot tanusított és az előző heti árral szemben 1.50-2.— korona 50 kg.-ként magasabb áron fizettetett. Budapesti dísnózsir kötöttett 68-70 korona 50 kg.-ként és áru 70 pénz, 70% korona áru 50 kg.-ként.

Szilva. A bel- és külföld e cikkben jó keresletet tanusítván, másrészt a hozatalok a termelő állomásokon jelentékenyen alább hagytak, úgy, hogy a szilva árának további emelkedése e héten is folytatódott; a tartós kereslet ennek folytán csakis magasabb árak mellett nyert kielégítést. Kötöttett boszniai szilva 105 darabos 15%—15% korona, 120 drbos 9%—10 korona, 130 drbos 8%—8% korona és merkantil szilva 7%—7% koronával, 50 kg.-ként brckai paritással, szerb szilva 100 drbos 15%—15%, 120 drbos 6%—7 korona, 130 drbos 5-5% korona és merkantil szilva 3% korona, 50 kg.-ként, szerb Száva állomásokon.

Szilvaiz alig lévén kínálva, tovább is keresett volt; névleg jegyez: szerbiai 9% korona 50 kg.-ként szerb Száva állomásokon, boszniai 12% korona 50 kg.-ként brckai paritással.

Mesés tiszta hangú minden recsegés vagy utózáj nélkül játszó

GRAMMOFONOKAT

a világhírű The Royal beszélőgépeket, a szigorúan szabott nagybani eredeti gyári árakon

circa 40 százalék árleszállítással

havi 6-12 koronás részletre szállítjuk minden árfelemelés nélkül vidékre és bárhova.

Próba meghallgatás minden vétel kényszer nélkül díjtalan.

Piccolo Monarch II. Grammofon.

Nagysága 24 + 24 + 13 cm.

Igen csinos kiállítású, barna tölgyfa-szekrényben épített és masszív fémlappal bevont grammofon a legújabb kivitelben, 34 cm. széles, kitűnően zománcolt hangtölcsérral és játék közben is felhúzható gépezettel.

Gyári ára 5 darab 2 oldalú játéklemezzel és egy doboz (200 darab) tüvel 40 kor. készpénz.

The Royal II. Beszélőgép.

Nagysága 25 + 25 + 15 cm.

Rendkívül izlées kiállítású, finom tölgyfa-szekrényben 34 cm. nagyságú, zöldes vagy pirosra zománcolt, harangvirág-alaku tölcsérral (Blumentrichter). E gép játékoközben is felhúzható anélkül, hogy a tempó legkevésbé is zavart volna. Kitűnő minőségű és erőteljes visszaadása szabadalmazott hangdobozzal. — Gyári ára 6 darab 2 oldalú kis vagy 3 darab nagy játéklemezzel és 1 doboz tüvel ... 85.— korona.

Részletfizetési feltételek 25 kor. előleg és havi 6 korona részlet.

The Royal IV. Grammofon.

Nagysága 28 + 28 + 16 cm.

Finom sötétzintű tölgyfa szekrényben, csinos sarok-diszitménnyel és faragással, játék közben is felhúzható, 45 cm. hosszú és 40 cm. külső bőségű finom zöldszintű esetleg pirosra vagy kékre zománcozott,

rordítható, harangvirág alaku hangkürttel, erőteljes és igen tiszta visszaadása hangverseny hangdobozzal, 6 darab kétoldalú kis, vagy 3 nagy játéklemezzel és egy doboz tüvel. Ára ... 115 korona.

Részletfizetési feltételek 30 korona előleg és havi 8 korona részletek.

THE ROYAL VI/b. Salon-Grammofon.

Barock-stylben a legnagyobb precizitással kidolgozott és remek díszítésű szekrényben elhelyezett, elegáns kiállítású grammofon, az összes beszélő-gépek előnyével. Uri családok ennél elegánsabb és a céljuk megfelelőbb gépet egyáltalában nem szerezhetnek be, mely nem csak remek beszélőgép, hanem egy elegáns butor-darab is. E gép óraszerkezettel van ellátva és 10 percig egy felhúzással 2 és fél nagy, v. 4 kis lemezt játszik. Oriási 150 mm. széles harangvirág alaku hangtölcsérral és szabadalm. eredeti fulmina hangverseny-dobozzal — Nagysága 28x18 cm.

Ára 6 darab kétoldalú kis vagy 3 nagy játéklemezzel és 200 darab tüvel ... 170 korona.

Részletfizetési feltételek 40 kor. előleg és havi 10 kor. részletek.

Az áruk kitűnőségéért kezeskedünk, nem tetszőkért a pénzt visszaküldjük vagy kicseréljük. — Grammofon kétoldalú nagy lemezek Odeon, Favorit és Olympia gyártmányok, legújabb felvételek 5 drb vételnél drbkint 5.50 kor.

Elsőrangú Singer varrógépek

a szigorúan szabott nagybani gyári árban havi 8-10 korona részletre vidékre is bárhová.

LÁNG JAKAB ÉS FIA grammfon, varrógép és kerékpár nagykereskedők
Budapest. József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-ter 4. és Budán Margit-körút 6.

Nagy képes árjegyzékünk, úgy lemezek mint grammofon, varrógép vagy kerékpárokról ingyen és bérmentve, azonban kiemelni kérjük, hogy miről kívántatik.

Hangverseny-

A mai, Stradiuarius, Guarneri, Maggini és Stainer világhírű mesterek iskolái szerint készítve.

Legmesszebb menő jótállás!

Az árak teljesen felhurozva, de vonó nélkül értendők.

16. sz. Jávorfából, gondosan metszve, ébenfarkolatúval és hurtartóval, jávorfa-nyakkal, jól kidolgozva, megfelelő hanggal, kitűnő minőség 16.-, 20.-, 30.- Kor. árban.
Havi részlet 2.- korona.

50. sz. Francia utánzatu lakkozással, rendkívül szép jávorfából, mesteri kidolgozásu nyakkal és csigával, finom minőségű felszereléssel 50.- kor.
Havi részlet 4.- korona.

Vonók ujezűst csavarral és gyöngyház tolokával 3.-, 3.50, 4.-, 6.- korona árban.

hegedűk

Olcso árak!

A hegedű a hangszer az azon egyetlen fajta, melynél az értéket nem a külső csinoság és szemnek való cifraág, hanem a minőség, a nyersanyag megválasztása és mesteri kidolgozása adja meg.

70. sz. Válogatott jávorfából gondosabb kidolgozással, spirituszakkal bevonva, kitűnő hanggal 70.- kor.

Havi részlet 5.- korona.

80. sz. Egész finom, mesteri kidolgozással kiválasztott jávorfából, művészi összeállítással, legf. olajlakkal bevonva, tetszés szerinti színben, nagyszerű hanggal

Osztály: I. II. III. IV/b. IV/a.
Korona 200.- 180.- 150.- 120.- 100.-
Havi részl. 15.- 12.- 10.- 8.- 6.-

Kézpénzfizetésnél 10 % pénztári engedmény.

Hegedűtökök és felszerelési cikkekről kérjen árjegyzéket!

6094

Tessék itt levágni!

Aláírva: VACZI UTCA 22. SZ. címűnkre beküldeni.

Iván és Vári

cégnél

Budapest, IV., Váci-utca 22. szám alatt

Megrendelem kor. árban a tulajdonságoktól irrt hangy. hegedűt és vonót, fizetendő koronás havi részletekben Iván és Vári cégnél Budapesten. Összesen három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi. Teljes kifizetésig a tulajdonjog fenntartását elismerem.

A szállítási alkalmával kérem koronát utánvenni.

Név és foglalkozás:

Lakhely:

Kelet:

1908 november 1-én megjelenő NAGY HANGSZER-ÁRJEGYZÉKÜNKT Kívánatra ingyen küldjük!

Szőlőbirtokosok,

kftknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőből szűrt borai vannak, kikéretnek cégüknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolunk.

GUMMI

és halhólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 kor. tucatonként.

Valódi NEVEBRIP 6 korona. SUNLIGHT elefántcsontfehér 8 korona. Valódi DIANA (védjeggyel) 8 kor. tucattal. MENSINGA PESSAR 4 korona. ATHAKOS POBBE-FUVO 10 korona. IRRIGATOR, HAVIKÓTÓ

sérvkötők a legolcsóbb árakon
WEINSTINGLER DIANA

kötőgyár
Budapest, VII., Szérvesség-utca 11. szám.
Árjegyzék ingyen. Képviselek keresztetnek.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
kik bármily

remi betegségben szenvednek,
mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizelet zavaro-
k, éjjeli magonlések, sokak és durvakoros hántalmak (syphi-
lis, az ontorizos utóhatások) legelső idegbajok, korai férfile-
rő elgyöngyölés, bármily békültesek stb. nőknél leherélyes,
meh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyításra szigo-
raan tudományos és lelkismeretes gyógyimódiánál
fogva legjobb ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. ez. és kir. osztály orvos országos hírt és a legrogtibb, 22
éve ionálló rendelt intézetet

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos húgycsőtükrrel segéllyel.
Vilákos levélre kiméri a választ és szakértői tanácsot nyu-
nak, gyógyszerrel gondoskodva tesz. Tükrutas beosztva.

Nőknek külön váróterem.

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok

Rézagy 45.-
Vasagy matraccsal 8.50
Gyermekagy 11.50
Sodronyagy-betét 8.50
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28048

WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám
TELEFON 87-01.

PENZ

kölcsön sorjegyekre, értékpapirokra és vidéki lakosok részvényekre.

Erzsébet sorjegyre 6.50 K
Józsi 7.50
Magy. v. t 22.-
Bazilika 18.-
Oltár v. t 30.-
Gazd. v. t 40.-
Haza! v. t 90.-
Conv. Jelzőlog 108.-
stb. stb.

A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszthető. Ha sorjegyai már zálogban vannak, úgy a le-
tőjegy beállítására ellenében a kölcsön a fenti összegre foltozhat. Azonnali elintézés és legolcsóbb kamattal.

JELZALOG

kölcsönök minden nemű legolcsóbb árakon és legelőnyösebb feltételek mellett közvetlenül előleg nélkül.

BEFELD BANKHÁZ
Eset, Károly-kört 1.
Alapítól 1874-ben. 28048

DIESEL-motorral

a tényleges löerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költésértelenül készítesse szolgálatát a

Fegyver- és Gépgyár H. t.

Budapestben.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Levegőse Levegőse Levegőse

Összevontható vaságy kivétel 8 matraccsal 10 ft.

Sodronyagybetétek méret szerint 5 főtől feljebb.

GICHNER JÁNOS

ágynemű réz- és vasbutor-gyáros szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.

NAGY VÁSÁRTEREM, BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.

Fiókhatár: 2. sz. (Kerepesi) ut 24. sz. Gyár: Kertész-utca 7. és 9.

Árjegyzéket bármikor ingyen és bérmentve küldök. Nag nem teljék árak kicseréltem vagy a gyári változatok.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-és MŰORÁSZ-üzletében szerezhetők be.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 20 ÖO RAJZZAL INGYEN & BÉRMENTVE.

Miért vesz minden szegény és gazdag
egyaránt

DIANA sósborszeszt

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó
masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.
Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt
múlnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe
veszik
mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is
kincset ér egy üveg valódi

DIANA sósborszesz

Urlovasok, zsoké, sportférflak

részére nélkülözhetlen szer, a **DIANA-sósborszesz.** Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyedt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak

azok minden, az utazásnál elkerülhetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha **DIANA-sósborszeszt** visznek magukkal. Mert a **DIANA-sósborszesz** ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségétől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. **Hajón utazókat** megóvjá a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a gyakori mandula és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat.

Munkások

kik testi erejük után szerzik meg a mindennapi kenyeret, utolérhetlen, kiváló izomerősítő szert nyernek a **DIANA-sósborszeszben.** A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát és derekfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Hivatalnokok, dijnokok

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálsabb szert nem találhatnak a **DIANA-sósborszesznél,** amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatályosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápolószer

a legkiválóbb a **DIANA-sósborszesz,** amely eltünteti a mitesszereket, az arcbört simává, tisztává varázsolja. Sikeresen alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbüz megszüntetéséhez. Fürdővizben, mosdóvizben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdeséget kölcsönöz.

Egyedüli
készítő:

Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körút 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni

Használt „DIANA sósborszeszes“ üvegeket nem veszünk vissza.

Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a **DIANA-sósborszesz** biztosan ható és a legolcsóbb háziszer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a
DIANA sósborszeszt.

minden házbán?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel,

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.

Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyadtság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Aki egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

**Miért van a legkomolyabb hivatása a
DIANA sósborszesznek
a fodrásztermekben**

Mert köztudomású lett, hogy feltűnő kellemes illata végett az urak nagyon kedvelik.

Mert fejmosásnál **DIANA-sósborszesznél** nincs jobb a világon.

Mert a fejbőrre hűsítőleg, frissítőleg és erősítőleg hat.
Mert a korpaképződést megszünteti a hajhullással együtt.
Mert a haj színét eleveníti, fényesíti.

Mert a borotválkozás utáni rossz érzéseket azonnal megszünteti.

Mert pattanások képződése ki van zárva.

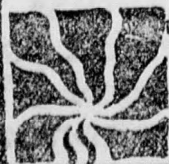
Mert megvágás esetén a vérmérgezés ki van zárva.

Köztudomású, hogy a mindennapi életben a legveszedelmesebb borbajokat egyik ember a másiktól kapja tudtán kívül és pedig leginkább ott, ahol a legtöbb ember megfordul.

Nem csoda tehát, ha borotválkozás vagy hajvágás közben hozzá jutunk egy ilyen ragadós borbajhoz anélkül, hogy ennek bárki oka volna. Eppen ezért tanácsos a **DIANA-sósborszesz** befecskendezés minden borotválkozás és hajvágás után.

! Legerősebb sósborszesz !

Az egész országban mindenütt kapható.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Egy üveg DIANA-sósborszesz

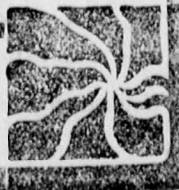
40 fillér

Egy nagy üveg DIANA-sósborszesz

1 korona

Egy legn. üveg DIANA-sósborszesz

2 korona

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

A hindu leány.

írta: Hevesi József

I.

Mult ősszel pár hetet töltöttem Skóciában. Egy öreg barátom, Danbury lord, akivel már igen sok kellemes napot töltöttem a Rivierán, meghívott a kastélyába, mely a kis Linlithgow grófságnak egyik leggyönyörűbb helyén van.

Felejthetetlen szép napokat töltöttem az ősi kastély csöndes magányában, hol nem háborgatott bennünket senki. Mindennap vadász-

gyönyörűek voltak. Az őszi a retour de jeunesse, az ifjuság visszatérését, az élet megújulását hitette el velünk. Egész nap a szabadban voltunk és gyönyörűséggel néztük azokat a tarka színeket, melyeket az őszi napsugár az erdő lombzatára festett.

Egyszerre azonban hirtelen megváltozott az idő.

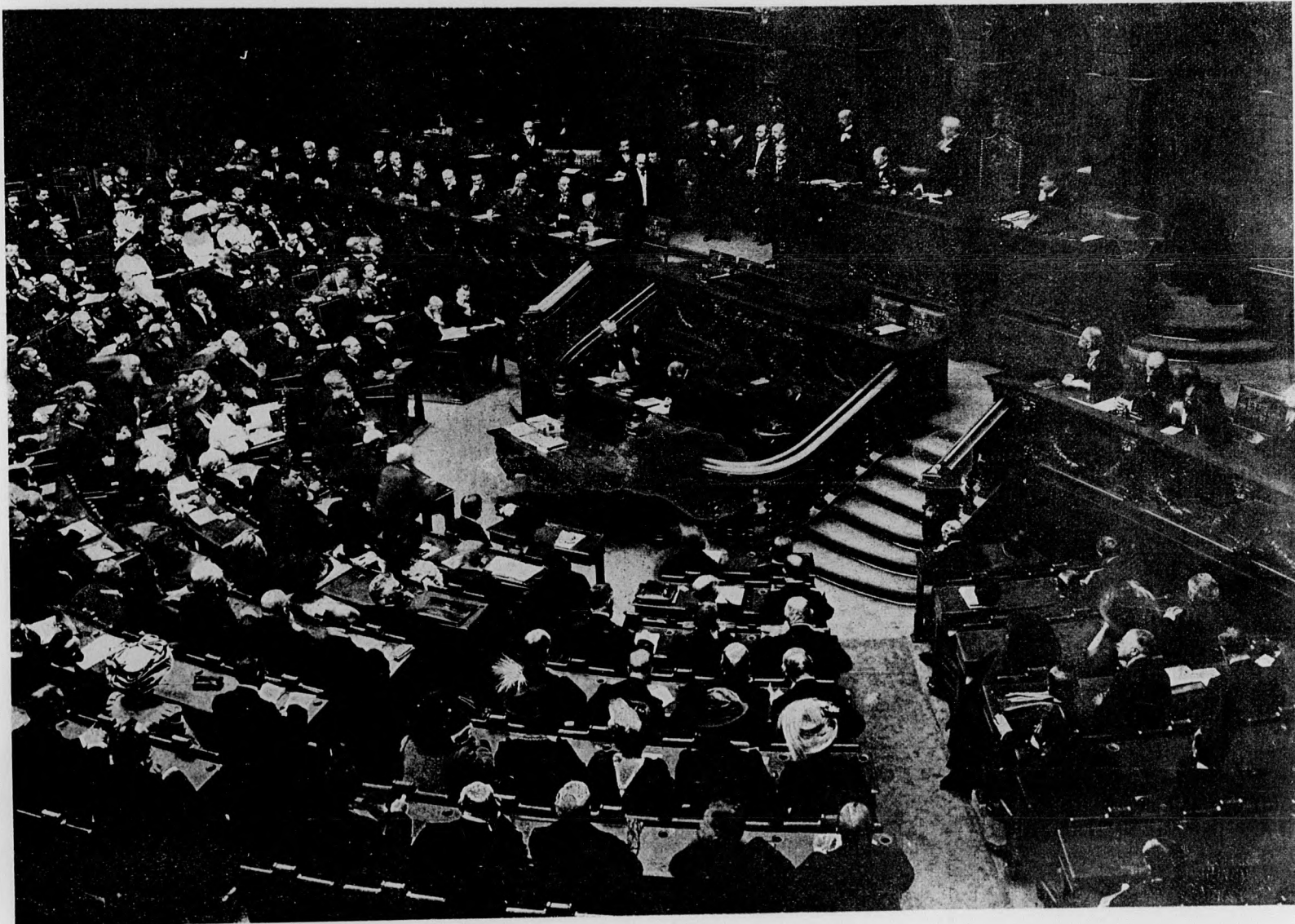
A nap eltűnt Albion sűrű ködében és beállott az esőzés. Mi is beszorultunk a szobákba. Vége volt a vadászsétáknak. Sakkoztunk, beziguet játszottunk és bizony most már igen nehezünkre esett, így kettesben agyonütni az időt.

Bidry-öntvényből. Minden igaz amatournak lelki gyönyörűsége.

De leginkább feltűnt a falon két kép. Egyforma nagyságu két női arckép. Az egyik egy szép szőke asszonyt ábrázolt, aki nagyban hasonlított Gainsboroughnak devonshirei hercegnőjéhez. Igaz, előkelő, finom szépség. A másik egy festett csoda volt. Egy tündöklő szép indus leányt ábrázolt. Keletnek ragyogó szépségét.

A lord észrevette, hogy a képek milyen nagy hatással voltak reám. Nem várta, hogy kérdezősködjem. Magától világosított föl:

Először a Gainsborough-féle képre mutatott

A XII. sajtókongresszus megnyitó ülése a német birodalmi gyűlés palotájában, Berlinben. — Dr. Singer Vilmos, a sajtósövetség elnöke elmondja az ünnepélyes megnyitó beszédet.

gattunk, azaz hogy tulajdonképen csak vállra vetett puskával jártuk be a kis grófság erdeit és más élőlényrel alig találkoztunk, mint egy-egy szénégető dalesmannal, akik igen nagy tisztesség tudással köszöntötték az öreg lordot. Yarmouth tengeri fürdőből jöttem ide és a zajos fürdői élet után bizony nagyon jól éreztem magamat ezen a kedves, csöndes, idegcsillapító helyen.

Danbury lord, egy nyugalomba vonult ezredes, a legideálisabb házigazda volt. Csupa figyelem, gondosság, előzékenység. Mintája a vendégszerető házigazdáknak. Még csak figyelmével sem akart vendége terhére lenni. Sohasem fejezett ki semmi kívánságot, de mihelyt megtudta a vendége óhaját, az már teljesítve is volt.

Es ebben a csöndes, zajtalan, kedves magányosságban csak úgy röptül az idő. A napok

Már egy hete zuhogott az eső. Nagyon hűvös volt. Az őszi szél irtóztató nagy seprűvel pusztított a sárguló lombok között. Minden levél lehullott a fákról.

A nagy szalon, melyben rendszerint az időt töltöttük, olyan ridegnek, barátságtalannak tetszett. A házigazdám indítványára az ő kis dolgozószobájába vonultunk egy este. Kicsiny, barátságos, intim miliő volt.

Egy kis asztalkán már föl volt állítva a sakkasztal. Egy másik asztalon pedig tea forrott a szamovárban.

Körülnéztem a kis szobában. Minden egyes tárgy elárulta itt, hogy a lord sok időt töltött Indiában. Keleti szőnyegek, bronzok, elefántcsontból készült faragványok, fegyverek, vázák, sőt maga a butorzat is mind az előázsiai iparművészet csodáját hirdette. Apró polcokon bálványok, bronzból és dsasztának nevezett

— A szegény feleségem.

Aztán az indiai kép felé fordult:

— Somaprabha, szintén . . . igen . . . szintén a . . . a feleségem.

— Nem is tudtam, lord, hogy ön kétszer is nősült.

A házigazdám kissé összeráncolta a homlokát, azután az ő száraz, fakó hangján mondá:

— Igen, igen . . . azaz hogy . . . Különös egy történet. Majd elmondom magának, amíg a tea elkészül.

Félretolta a kis asztalt a sakkfigurákkal s aztán hátravetette magát a karosszékben.

II

Danbury lord hosszú szünet után szólalt meg:

— Három éves házasság voltunk, mikor

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, aki november 17-én lett hatvannyolc éves.

parancsot kaptam, hogy Indiába menjek. Delhi mellett kitért a szíj-ázadás. Mohammed Bahadur sah magához ragadta a hatalmat és Pendsab kivételével egész Hindosztán forrongott az angol uradalom ellen.

A parancsniak engedelmeskednem kellett. Elutaztam Indiába és itthon hagytam szép, fiatal feleségemet. Nem vihett magammal, mert Indiából rémhírek érkeztek és általában bizonytalan volt, hogy meddig fogok lenni maradni.

A dolog nagyon komoly volt és bizony sok vérnek kellett folynia Lakhno s Gvalior mellett, míg a lázadást mondhatnám a forradalmat, elnyomtuk.

Bizonyára van róla tudomása, hogy mily rettenetes szigorral kellett elbánnunk azokkal a rablócsordákkal, melyek még a lázadás elnyomása után is szerte portyáztak az országban. Hiszen még most is fölhánytorgatják az angol kormányt, amiért megengedte, hogy az elfogott rablókat az ágyukhoz köthessék és széttevéssék a golyókkal. Egy orosz festő, ha jól tudom, Verescsaginnak hívják, egy nagy festményen meg is örökítette ezt a dolgot.

Gvalior mellett, június 18-án, én is résztvettem a nagy ütközetben és mikor csapatommal, melyet az ellenség ugyancsak megdézsmált, a kivívott diadal után hadiszállásunkra vonultam vissza, ugyancsak szigorral kellett föllépnem saját legénységem ellen, hogy megakadályozzam a benszülöttek ellen való kegyetlenkedésben.

Már a nyugalom áldását élveztük, mikor egy napon szolgálattelvő tisztem jelentette, hogy egy hinduleány akar velem minden áron beszélni.

— Gyönyörű leány, akár a kadsrahai templom isienője — tevé hozzá mosolyogva.

— Bocsássa be — mondám tisztemnek. Mikor az ajtó megnyílott, az indus nők színes festői viseletében egy fiatal leány rohant be és egyenesen felém tartva, leborult előttem,

Thaly Kálmán, a debreceni I. kerület képviselője, akit a király a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal tüntetett ki.

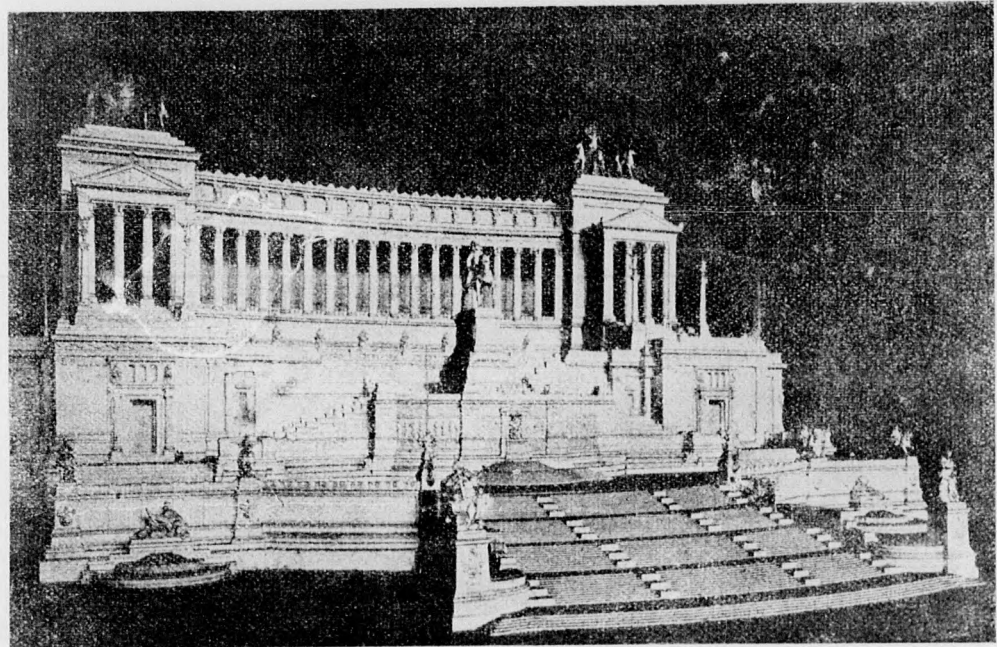
átfogta a térdeimet és lángoló szemekkel tekintve föl reám, azzal a csodálatos szenvedéllyel, mely csak a keleti fajnak a vérében lobog, szólott hozzám:

— Somaprabha eljött a nagy vitézhez, hogy megcsókolja a lábait, amiért hogy megmentette az édes apját Itt akar maradni Somaprabha a derék vitéz mellett, hogy rabszolgája legyen.

Nem értettem, miről van szó, de aztán kiderült, hogy a benszülöttek ellen annyira elkeseredett katonáim ennek a leánynak az apját meg akarták ölni. A véletlen úgy akarta, hogy a legkritikusabb pillanatban arra lovagoljak és így megakadályozhattam kegyetlenkedésüket. Természetes, hogy szigorúan meg is büntettem a legényeimet.

Ezt jött most megköszönni az indus leány. Somaprabhának hívták, ami annyit jelent, mint holdsugár. És csakugyan olyan bájos, olyan gyöngéd, olyan szelíd is volt ez a fiatal leányka, mint a holdsugár. Ráillett a Somadeva meséjének leírása, olyan tüde, szép, fiatal, hogy még a Teremtő is szemrehányást tett magának, mert égi asszonyai közül egyet sem ruházott föl ennyi szépséggel. Olyan bájos, mint a csakoramadár, mely a hold sugarából táplálkozik. Kék szemei lótuszvirágok, az orcája piruló rózsabimbó, az ajkai virágkelyhek, tagjai gyöngédek, mint a lótusz gyökérszájai. . . .

Nagyon meghatott e remek teremtésnek a

Viktor Emanuel szobor Rómában. — A szobor Sacconi szobrász pályakoszorúzott terve után készült és tervezésre hasonlít kissé a nagy Kíffiauser-émlékhez.

hálája, de természetesen nem akartam beleegyezni abba a kívánságába, hogy nálam maradjon és rabszolgám legyen. Mikor ezt megmondtam neki, újra átfonta a lábaimat és a nagy Indrára esküdött, hogy ő nem engedi magát tőlem elszakítani, kitar melletttem, mint a csakravoka madár a párjánál, ami pedig az indus családi hűség ideálja.

És nagy fekete szeméből meleg könnyek peregtek.

Nem tudtam mitévő legyek. Olyan bájos volt Somaprabha és a szeméből olyan hűséges rajongás sugárzott felém, hogy nem voltam képes ellentállni. Megengedtem, hogy a háztartásomba lépjen . . .

Az idő pedig egyre huzódott és az országban a nyugalom csak nem akart annyira helyreállni, hogy a hazatérésre gondolni lehetett volna.

Szegény feleségemtől egyre jöttek az epedő, türelmetlenkedő levelk és én nem tudtam szegényt semmi bizonyossal megnyugtanni, a közel való viszontlátással kecsegtetni.

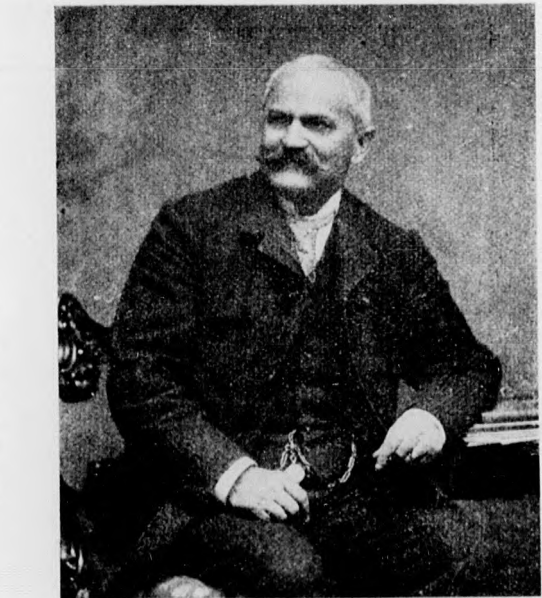
Közben meg utólért ennek a klímának veszedelme. A sárgaláz. Hiába volt vas a természetem, bizony ágyba döntött. Súlyos szenvedések vártak reám és az orvosok aggódva néztek rohamos gyöngülésemet. Tanácstalanul álltak körül ágyamat és nem tudtak betegségemmel megmérközni.

Ekkor Somaprabha lépett orvosaimhoz és valami port adott át nekik. Valami gyökérnek finomra őrölt porát. Biztos szer ez náluk e rettenetes betegség ellen — ugymond — csak

Dr. Szerényi József, kereskedelemügyi államtitkár, aki november 25-én lesz negyvenhét éves.

próbálják meg. Az orvosok eleinte bizalmatlanul nézték a leányt, a tudomány emberei gyanakodnak minden csodaszere, de mikor megtudták az én Holdfényem történetét, elhatározták, hogy kísérletet tesznek a csodaszere. És nem hiába! A por megtette a hatását.

Olay Lajos, volt országgyűlési képviselő, akit Karcagra királyi közjegyzőnek neveztek ki.

Trónváltás Kinában. — Touhsi, anyacsászárné, aki hetven éves korában a pekingi téli palotában meghalt.

Trónváltás Kinában. — Tsai-Tien-Kwansu császár, a „meny fia”, aki harminckilenc éves korában a pekingi téli palotában hirtelen elhunyt. Állítólag az anyjával együtt megmérgezték.

Mikor már lábadozni kezdtem, egy szíó alkonyon künn ültem a terraszon. Somaprabha ott kuntorgott mellettem és fejét nagy karoszkékemhez támasztva, leste kívánságaimat.

Én a vidéket néztem, az őszi hangulatban pompázó gyönyörű vidéket. Az égő színek lángoló skalája lobogott a tropikus növényzet fölött. A leggyöngébb, sejtelmes rózsaszíntől kezdve, a violaszinbe hajló biborpirosig, a rozsdaszíntől a lángoló sárgaszínig. Valóságos tobzódása a színeknek.

A levegő pedig teli volt izgalmas illattal. Hogy most egy nagy betegség után először élvezhettem ismét az élet szépségét, valami bódító gyönyörérzés futotta át egész testemet.

És amint arra a remek szép leányra esett pillantásom, aki oly megható hűséggel ragaszkodott hozzám és aki maga is „egy vadul lobogó lánghoz hasonlított, mely a szerelem tüzeiből csap föl, mikor a tavaszi viharok szitják”: hirtelen egy forró érzés lánvája öntötte el a lelkemet.

Megfogtam formás kis kezét és simogatni kezdtem.

Somaprabha arcára rózsaszínek árnyalata

borult. Mintha valami mennyei megnyilatkozásban lett volna része.

Odaborult a keblemhez és én megcsókoltam kívánatos piros ajakát... Hiába, csak ember az ember!...

Mikor pár hét múlva teljesen fölépültem, kihallgatásra jelentkezett nálam a város sheriffje. Hosszu köntőfalazás után tudtomra adta, hogy mennyire izgalomban tartja a lakosság vallásos érzületét, hogy én egy indus leányt tartok magamnál. Az izgatottság folyton folyvást fokozódik, amiért is a békesség kedvéért felszólít, hogy Somaprabhát bocsássam el a házamból.

Nem volt szabad megütköznöm ezen a felhíváson. Kormányom részéről az volt az utasításom, hogy kiméljük gondosan a bennszülöttek vallásos érzületét, szokásait, hagyományait. Figyelembe kellett tehát vennem a jóakaró figyelmeztetést. Azonban el voltam tökélyve, hogy Somaprabhától semmi áron sem válok meg.

Megmagyaráztam a sheriffnek, hogy a leányt a hála érzése tartja mellettem és nincs az az erő, mely őt mellőlem elhurcolni tudná.

A sherifi gondolkodóba esett. Aztán barátságosan mosolyogni kezdett:

— Azt nem tiltják törvényeink, hogy hindu leány idegennel élhessen, de ezt csakis a gandharva alapján teheti.

Minthogy nem értettem, a sheriff megmagyarázta:

— A gandharva nem egyéb, mint a férfinek és nőnek kölcsönös megegyezésén alapuló házassága, mely azonban egyik félre sem kötelező és mindig fölbontható.

Most már értettem. És még aznap a gandharva ereje fűzte hozzám a kis Holdfényt.

Ugyanakkor, mikor visszahívásomért folyamodtam, hosszú levélben megírtam feleségemnek, hogy közeledik a viszontlátás órája. Levelemben egész őszintén megírtam neki hosszúságú betegségemet, Somaprabha csodás szerét, a leánynak megható ragaszkodását, a gandharva-intézményt. Nem titkoltam el nóm elől semmit, semmit...

Elnökválasztás az amerikai Egyesült Államokban. — A városháza előtt óriási embertömegek várják az időnkinti eredmények kifüggesztését

Uj vízi jármű. — Az új vízbiciklit Gyptem René, egy gyárigazgató fia találta föl. A mozgató erő a jármű közepén működik és innen terjed át a csavarformájú pedálokra.

A hammi bányaszerencsétlenség. — A szerencsétlenül járt bányászok feleségei sirva térnek haza, miután megtudták, hogy férjeik meghaltak a bányában.

A nőm, aki maga volt a jószág, nyomban válaszolt a levelémre.

„Boldog vagyok, hogy végre haza jössz. De hozd magaddal Somaprabhát is. Megérdemli, hogy szeresd, megérdemli, hogy szeressük“.

Ezt írta a feleségem.

A kis Holdfény előbb kétségbeesett, mikor megtudta, hogy én visszautazom a hazámba. De mihelyt közöltem vele, hogy őt is elviszem magammal, ha jönni akar, egyszerre sugárzó lett az arca.

III.

A lord elhallgatott egy pillanatra.

Az inas belépett a szobába és leszűrte a teát. Megtöltött két csészével és aztán magunkra hagyott ismét.

Egy darabig nézte az én házigazdám a csészéből felszálló párákat, aztán folytatta:

— Hogy megszerette az én jószágos aszszonyom azt az egyszerű hindu leányt. Az ő galambszive nem ismerte a féltékenységet. Ő háladatos tudott lenni, amiért Somaprabha engem megmentett és betegségemben olyan hűségesen ápolt.

Én természetesen bájos, szép feleségem mellett lemondtam a gandharva jogairól, de nem szüntem meg gyöngéd lenni a kis Holdfényhez.

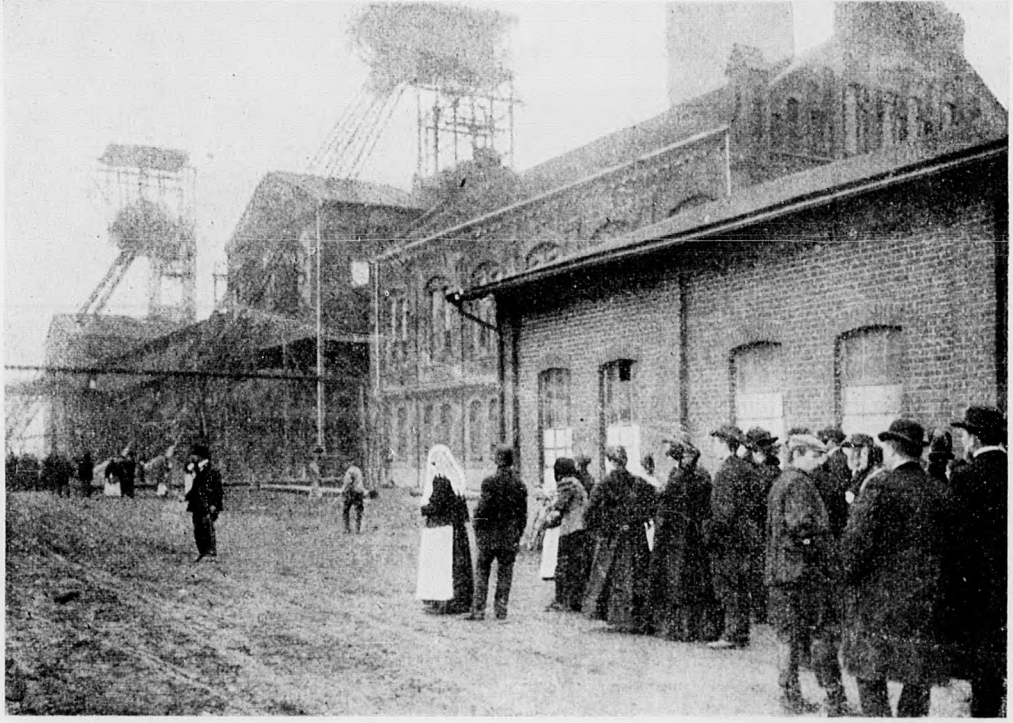
Csak hogy azt tapasztaltuk rövidesen, hogy az idegen talajnak ez a gyönyörű tropikus virága nem tud meghonosodni a mi világunkban. Somaprabha viruló szépsége hervadozni kezdett. Orcái sápadoztak, egész testében elvannadt, a szeméire pedig egy mélabus fátyol borult. Napról-napra sorvadozott, szomorú volt és nem nevetett többé . . .

Nagyon féltettük a szegény leányt és a feleségem egyre azt mondta, hogy Somaprabha a szerelem betege . . .

Őn bizonyára sokat hallott már az indiai fakírok csodatetteiről. Hogy tudnak virágot va

rázsolni szemünk láttára elültetett magból, hogy tudnak egy és ugyanabban az időben több helyen mutatkozni, hogy tűnnek el a szemünk elől, mintha a föld nyelte volna el őket.

Egy szép napon . . . oh, dehogya! — egy

A hammi bányaszerencsétlenség. — A szerencsétlenül járt bányászok hozzátartozói aggódva várják a részletesebb híreket.

szomorú napon a mi kis Somaprabhánk egyszerre csak eltűnt. Eltűnt örökre. Csoda volt, ahogy nyoma veszett. Kerestettük mindenfelé. Főlkutattam a halastavat, az erdőket, az egész vidéket. Senkisémet láttam többé.

Somaprabha, a Holdfény, a gyönyörű

A hammi bányaszerencsétlenség. — Csendőrök elzárják az igazgatósági iroda előtti teret és visszaszorítják az udvarba beözönlő kétségbeesett népet.

lótuszvirág, eltűnt, örökre eltűnt. Es most bizonyára a százezerszeres Brahma mennyei birodalmában álmódzik a földi szerelem édes szenvedéseiről.

A lord elhallgatott és borongó arccal nézte a kékesen átlátszó párákat, mely a teás csésze fölött gomolygott . . . Mintha egy női fejnek silhouette-je lett volna . . .

A hammi bányaszerencsétlenség.

Az óriási bányakatasztrófa száma ismét megszorodott egygyel, amely az emberéletben való rombolást egy sorban áll a courtiéresi rettenetes bányaszerencsétlenséggel. Weszfáliában, Hammában, az ottani bányában fölrobbant a szénpor és a bányalég és tűzbe borultak a tárnák, amelyekben szorgalmas munkások vágják a fekete kincset. Rossz kezelés és vigyázatlanság okozta a robbanást s azzal mintegy háromszáz ember halálát. Egy részét megölte a robbanás, a legtöbb elpusztult a tűzben és ami kevés ember meghuzódott valami biztosnak hitt zugban, várva a segítséget, azt megölték a mérges gázok, mert mentésre gondolni sem lehet. Tűzben állt az egész bánya, oda ember behatolni nem tudott, legföljebb a víz, az pedig ilyenkor éppen olyan halálos ellensége az embernek, mint a tűz, vagy a robbanás. Nincs segítség; az emberek ezrei, anyák, hűvesek, testvérek, gyerekek sirva álltak körül a bányát, a melynek mélyén talán éppen akkor viaskodott a

Egy százöt éves asszony. — Solari Katalin, aki 1863 november 14-én született Livignóban, még ma is a legjobb erőben járja hazája Alpeseit.

halállal a férj, a családfentartó, a kedves. Csend-örök szorítják hátra a népet, újra előrohan, hogy láthassa az elszenesedett holttesteket, amelyeket lassan kezdenek kihordani a tárna széléről, ahova a légnyomás vetette őket. Harmadnapra megkezdődött a nagy temetés és mérhetetlen gyász borul a környékre. Kétszáz asszony lett özvegygyé, sok gyerek lett apátlan árva.

A nagy katasztrófa az egész világot megdöbentette. A francia köztársaság elnöke megleghangú részvétlétávitatot intézett a német császárhoz, aki fiát Eitel Frigyeszt küldte a szerencsétlenség színhelyére. Képeink érdekes mozzanatokot ábrázolnak a katasztrófából.

Homeopátia.

Irtó: Cséthy Antal.

Harminc esztendeje üzi a homeopátikus gyógyítást a tábornokné, Maria Pietrovna, vagy ahogy a parasztek hívják, Piecsescska.

Május hónap egy keddi napján szobájában ül és betegeket fogad. Iróasztalán egy homeopátikus gyógyszerész van, balra a polcon a homeopátia kézikönyve és egy gyógyszerész számla. Mögötte a falon aranyozott keretben levelek, egy petervári homeopata levelei, akinek tudományát a tábornokné sokra tartja és a falon függ még Arisztarch atyának képe, aki egyszer a tábornokné életét megmentette. Az előszobában padokon ülnek a páciensek, többnyire parasztek és nyugodtan várják, míg a sor rájuk kerül. Valamennyien, két ember kivételével, mezitláb jönnek el mert a tábornokné nem bírja elviselni a frissen kent csizmák szagát.

Tíz parasztnak már osztogatott tanácsot Mária Pietrovna, éppen most hívják be a tizenegyediket.

— Havrilo Gruz!

Az ajtó felnyílik, de Gruz helyett Samuchrisin megy be a fogadószobába, a tábornokné szomszédja, egy alacsonytermetű öreg. A szomszéd körültekintve belép, botját a sarokba állítja, némán a tábornokné felé közeledik és térdre borul előtte.

— Az istenért, Kuzma Kuzmics, mit művel ön! — kiált föl ijedten a tábornokné, keljen föl azonnal.

— A világ minden kincséért sem állok föl, szól komolyan Samuchrisin, miközben kezét csókolja a tábornoknének, hadd lássák az emberek, hogyan tejezem ki neked hálámat, hogyan térdelek előtted; te vagy a mi védőangyalunk, te vagy a mi tündérünk, te adtad vissza életemet és elűzted tőlem a halált. Megint egészséges vagyok.

— Igazán, nagyon örvendek rajta és jól esik ezt hallanom, — szól zavartan, de az örömtől ki-

A hammi bányaszerencsétlenség. — A nagy temetés.

pirult arccal a tábornokné; — kérem, foglaljon helyet, ön a mult pénteken nagybeteg volt.

— De mennyire beteg! Egész testemben reszeketek, ha csak rá gondolok. Nyolc esztendeig kínozt a rheuma, fáj minden tagom, se nappal, se éjjel nem találtam helyét szegény, sokat szenvedő testemnek. Voltam minden orvosnál, még Kazánba is elutaztam és felkelestem ott egy híes professzort, semmi sem segített rajtam. Egy vagyont költöttem el orvosokra, patikára. Nemcsak, hogy nem segítettek rajtam, de még ártottak is. Beteggé tenni, azt tudják az urak, de a betegségtől megszabadítani az embert, ahhoz azok a fickók nem értenek. Azok a rablók elküldtek mindentéle tőr-dőre, összetirikáltak százféle orvosságot, mit is törődik az ily fickó az emberrel? Azt mondja: „Igyál” és nekünk le kell nyelni azt, amit ő akar. Ha ön nem lett volna az én angyalom, már lent feküdnék a föld alatt. Hogy nevettem magamban, amikor ön a pilulákat rendelte számomra. Mit használhat ez, gondoltam. De mikor az első port bevettem, mintha hirtelen átváltoztam volna. Olyan érzésem volt, mintha valaki elvette volna fájdalmimat. A feleségem is észrevette e változást rajtam és meglepődve kérdezte: „Kuzma, te vagy az? Hát csakugyan nem fáj semmi?” És amikor

kérdésére boldogan azt feleltem, hogy nem, mind a ketten leborultunk a szentséges Szűz Anya képe előtt és imádkoztunk a te egészségedért óh védőangyalunk.

Samuchrisin újra zokogva térdre borul a tábornokné előtt, aki azonban fölemeli és erőszakkal leülteti egy székre.

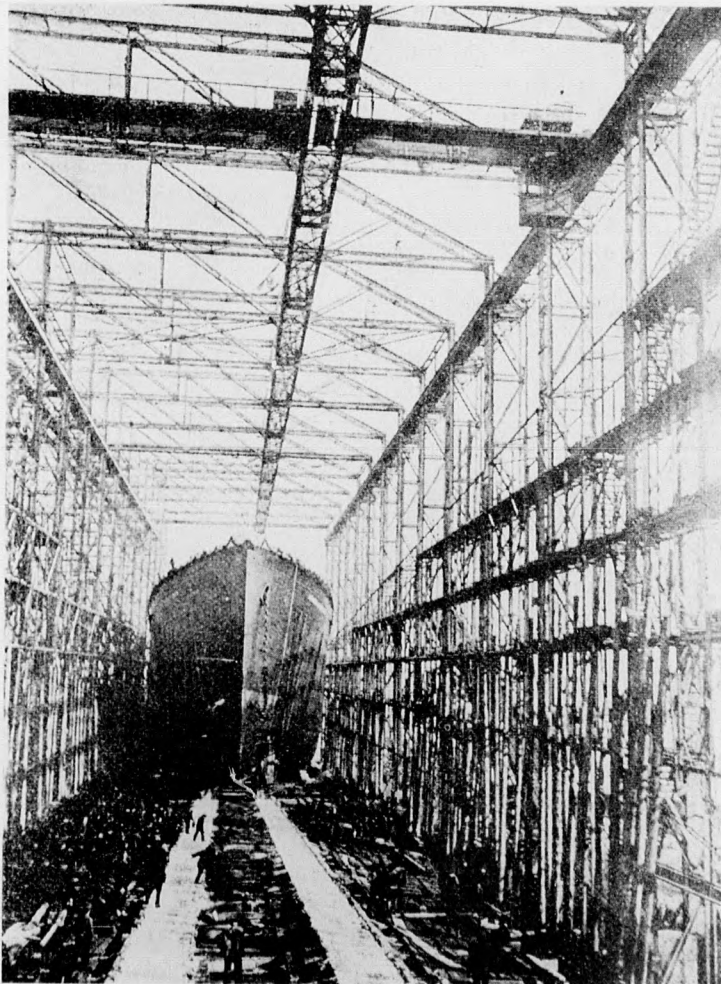
— Ne nekem köszönje felgyógyulását, — szól a matrona izgatottan, egy hálás oldalpillantást vetve Arisztarch atyának képére, ne nekem, hiszen én csak vak eszköz vagyok! Mégis csak csodálatos: Egy idült rheuma elmúlik a serofatose egyetlen egy pilulájára.

Ön három pilulát adott; egyet délben vettem be és ez azonnal hatott, a másodikat este vettem be és a harmadikat a rákövetkező napon. Attól kezdve nem éreztem többé fájdalmat, pedig teljesen elkészültem már a halálra. Sőt irtam már a tiannak Moszkvába, hogy jöjjön haza. A mult kedden, amikor eljöttem önhöz, még sántítottam; ma egy nyullal tudnék versenyt futni. De mit használ nekem most az egészségem, ha nincs pénzem? Éppen most van a vetés ideje, de honnan vegyem a vetőmagot, ha nincs pénzem?

— Maradjon csak ülve, Kuzma Kuzmics, majd adok én magának vetőmagot, maga oly örömet

Vázsonyi Vilmos és Lengyel Zoltán országgyűlési képviselők, a mult héten lezajlott nagy pör vádlottja és védője.

A „Washington György” vízrebocsátása a stettinei hajógyárban. A világ egyik legnagyobb hajóját előzőleg Hill amerikai követ megkeresztelte.

A román trónörökös Bécsben. — A román trónörökös november 18-án érkezett Bécsbe, hogy a beteg Károly király nevében uralkodónkat üdvözölje jubileuma alkalmából. Képtünk a trónörökös fogadását ábrázolja a pályaudvaron.

szerzett nekem, hogy tulajdonképpen én tartozom magának hálával.

— Köszönöm neked, jó istenem, hogy ily jótékony angyalt küldtél nekem. Szomorú a mi sorunk — nemesi családból valók vagyunk, de a mi nyomoruságunk nagyobb, mint a parasztoké. Téglából épült házakban lakunk ugyan, de milyen családás, mert a mi házuk fedelén épp úgy becsurog az eső, mint a parasztok faházainál.

— Adok majd magának pénzt a tető kijavítására is.

Samuchrisin még egy tehenet is kicsaltt ily módon a tábornoknétól. Azonkívül kapott egy ajánlólevelet a leánya számára, akit egy iskolába ingyenes helyre akart bedugni. Aztán elkezdett sirni jótévő angyalának nemes szíven és kivette a zsebkendőjét, hogy letörölje a könnyeit. Ahogy kihuzta a kendőjét, észrevette a tábornokné, hogy egy vörös papiros esett ki a hálálkodó ember zsebéből. Végre ajánlja magát a meggyógyult beteg, hangosan zokogva, forró áldást rebegve a tábornoknéra és minden utódjára.

Miután az ajtóig kísérte páciensét, a tábornokné egy darabig megállt Arisztarch atya képe előtt, aztán szelíden elnézegette homeopátiikus üvegeit, skatulyáit, könyveit, az orvosságért kifezetett számlákat, a széket, amelyen épen most ült egy ember, akit a halál karjaiból ragadott ki és aztán tekintete ráesik a vörös papirosra is, amely Samuchrisin zsebéből kiesett. A tábornokné lehajol, fölemeli, fölbontja és megtalálja benne — a pilulákat, melyeket a megmentett embernek a múlt kedden adott.

— Ugyanazok a pilulák? Még a papiros is ugyanaz? Még föl sem bontotta a papirost! Hát mit vett be az az ember? Talán csak nem akart engem megcsalni?...

Az anektált tartományokból. — Mosztár, Hercegovina fővárosa.

Az első bál.

Irta: Váradi Antal.

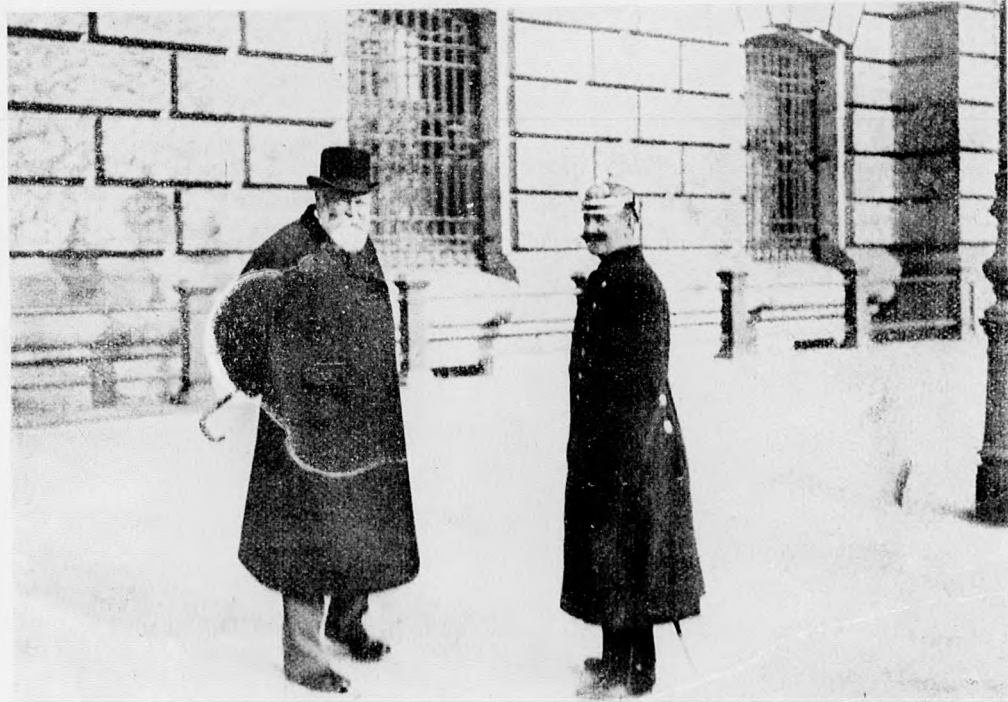
— Egy agglegény memoirjaiból. —

Emlékeznek-e önök azon estére, melyen legelőször lépték át a színház küszöbét?

Én emlékszem. Még gyermek voltam; anyám valami különösen ünnepélyes alkalmatosságból megengedte, hogy azon este a színházba mehessenek. Szerény kis vidéki város színháza volt, az igaz szényegeknek, különös díszlet- vagy előfüggönynek, díszes páholyoknak vagy kényelmes zártszékeknek híre sem volt benne, petroleummal volt kivilágítva, kortináján valami alpesi vidék ékeskedett. Még valamelyik nagyapám idejében festhették.

A zenekarból pedig éppenséggel derékig kilátszott a nagybőgő, s a sugályuk is mozgott, ugyannyira, hogy hajlandó voltam valami jól megtermett csigabigának nézni s csak azt lestem, hogy mikor nyújtja ki a szarvát? — És mindezek dacára mégis ezen színház emléke maradt meg emlékezetemben a legköltőbb vonásokkal vésvé, mert ez volt az első, a melybe lábamat tettem. Azóta megjártam a művelt világ legfényesebb városait, megbámultam az aranyos márványpalotákat, amelyekre hamarjában rá sem meri fogni az ember, hogy ebben is komédiáznak — s mégis csak arra a kis vidéki színházra gondolok legörömelemben, a melyben annyi jó estét töltöttem!

Miő csodálatos érzés is volt az! Egy hemzsegő publikum, a melyet még soha életemben nem láttam, pláne a fejük tetején nézve őket — mert megjegyzendő: a galleriáról bámultam lefelé — a mint glédában ülnek egymás mellett. Némelyik feláll, valamit illeszt az orrára, feketét vagy fehérét, síófolja idestova, megfordul, megint leül.

A német birodalmi gyűlés nagy napja. — A német birodalmi ülés elnöke, dr. Bollwerk-Wernigerowé gróf a Házba megy, hogy a császár-interjú fölött megindult vitát megnyissa.

Mit akarhat vele?

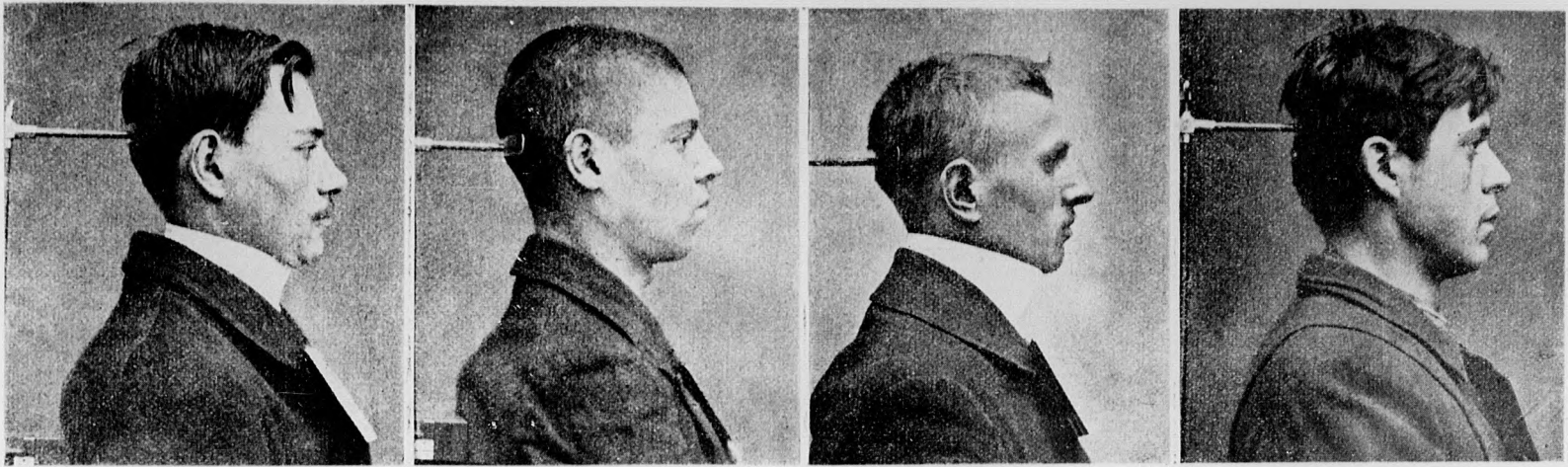
Köröskörül nagy, félkörű nyílások vannak. Azok megnépesülnek, mint mikor az ürgék szép tavaszi napokon a lyukaik szájába ülnek sütkérezni. Visszaemlékeztem a pusztára meg az ürgékre. Ott jobb volt. Nem volt olyan meleg, meg nem is szorították az embert olyan nagyon.

Meg az az átkozott ünnepélyes hangulat, ami még legjobban bántott! Mindenki vár valamit. Vajjon mit? Az Alpes megmozdult. Egy lyukat vettem rajta észre, azon kidugta valaki az ujját. Csengettek. No, mi lesz most! A zenészek helyeikre ültek s elhuztak egyet a nemzeti színház régi nyitványai közül. Már akkor is szörnyen el voltak csépelve. Azután még félelmetesebb csend állott be.

No most!

Mint mikor a nagy ágyut készülnek elsütni, oly félelemmel vártam, hogy mi fog történni a második csengetés után? Az Alpes emelkedett. Deszkapadló tünt elő, majd két láb, megint két láb, — emberek, falu, házak, huszárok a kik beszéltek, jártak, keltek, danoltak, tánczoltak, egy egészen új világ én előttem!

Ilyennek képzelem én azt az érzést, mikor az ember legelőször balba megy. Nem a fiatal leány, hanem a fiatal ember. Amannak dolgait leirták már száz — meg százszor. De az első bálba menő fiatal emberről megfélemedeztek a tárczairók! Pedig

Závoczkó Ferenc

Böde Imre

Rozsi Imre

Belai Géza

Rablótamadás a fővárosban. — A múlt héten négy elvetemült ember megtámadta Molnár József Oriás-utcai korcsmárost és megsebesítve őt, kirabolták. Főnt a négy tettes rendőr-képét közöljük.

mennyi megy végbe egy fiatal ember szívében, mikor először bálba megy! Sokkal több, mint a fiatal leányéban. Ott érzi először férfinak magát, ott van neki először szabad választása, hogy azt ölelhesse át, a ki éppen neki tetszik, ha ugyan kosarat nem kap. A leány úgy megy a bálba, mint a lutriba szokás menni, hogy kijöttek-e az ő számai? Hej, be sokat is kell megtenni egy fiatal leánynak, hogy ternót csinálhasson az élet nagy lutiján, a melynek huzása nagyon gyakran a bálók párkettijén történik.

A fiatal leány elmegy a bálba, garde des dames-mal, feszesen befűzve, szűk cipőben, kétségbeesve vigyázzván szörnyű gonddal szerkesztett frizurájára. A fiakkerben halálös félelmeket áll ki, ha a kocsi fe fordul. Ha későre találják oda érni. Ha a ruhát véletlenül becsipte a kocsiajtó. Ha Béla vagy Feri nem lesz ott. Ha a mama görcsöket talál kapni s vissza kell jönni éjféli előtt. Ha a nagynéni otthon rosszabbul lesz s haza hivatják őket idejekorán. Ha nem kap táncost. Ha Gusztit, aki önkényes, éppen ma találták becsukni huszonnégy órai einzelnre „ohne Fleisch und Rauchtak“, ha már elfogyott a táncrend, ha . . . ha . . . s mintegy gondolatait folytatva dobol a fiakker fenekén kis tábaival — siessünk! siessünk!

— De Mili! az istenért! . . .
Ez a hang azután magához téríti a kicsikét. Egy kissé nyugodtabban van. Hanem az nem tart sokáig . . .

— Couvrez vous . . . vous allez tomber malade . . .

Ez a mama.
— Oh pas, mamám . . . ne félj! De édes mama. Minek beszélsz te velem franciául, mikor tudod, hogy milyen gyenge vagyok benne. Beszélj inkább magyarul!

— Tais toi! azt te nem érted. Az bon ton. Ugy illik. — Elég szégyen, hogy magyarul jobban tudsz!, „Claque, frakk, lakk Punctum!“ Ebből áll a garçon báli toiletteje. Hanem eddig a punctumig még sok malheur érheti az embert, sőt még azontul is, csak saját viselt dolgaimra kell visszaemlékezni, hogy egész legióját hordjam fel a szomoruan vig és vigan szomorú históriáknak.

Mikor teljesen készen vagy a toilette-al, akkor a szivarod szikrája esik az ingmellede. Az kiég. Kezdheted előlről. Mikor nagy fáradsággal belepréselted mind a két első lábadat a keltetnél fél numerussal kisebb keztübe, akkor végig reped az egyiknek a tenyere. Kezdd előlről. A lakkezipőbe az istenért sem tudsz belebujni, körültopogod a szobát kilencszer. Az első emeleti lakó felküldi az inasát, hogy tánciskolát nyitottál-e, vagy duellálsz? Összeszidod az inast, aztán adsz neki borralalót, a miért menjen el valami közeli suszterhoz másik

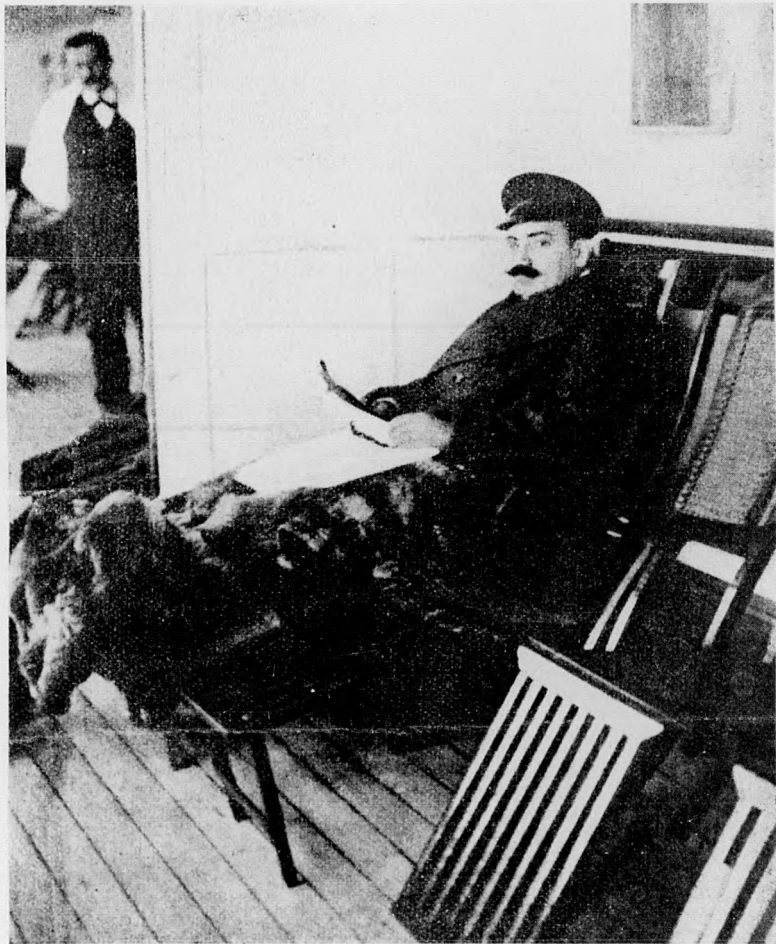
cipőért. Mikor azután ez az akadály le van győzve, akkor megered a havas eső, fiakkert pedig nem lehet kapni kilenc utcában. Le vannak foglalva. Végre fogsz egyet.

— A redoutba!
Bele lépek! a kocsis lova nyakára csap, az neki rugaszkodik trappban. En mozdulok egyet a kocsiában. Kinyujtom a lábaimat.

Krrk! puff! kiesett a kocsi feneké.

Gyalog vagyok!
— Álljon meg!

Az nem hall semmit. Hajt veszettül. Tán soha életében nem tette, csak most akar engem tönkre tenni a gazember. S még az ajtót sem bírom kinyitni se jobbról, se balról; az ablak is be van fagyva kegyetlenül. Megragadom hát a két sallangot, s szaladok versenyt a trapolló gebével a hóleben. Így kocsiztam a redoutig gyalog.

Caruso, a híres tenorista egy oceánjáró földézetten utban Amerika felé.

Wechsler Gyula szövetségi igazgató, akit nemrég csalás, most pedig váltóhamisítás miatt letartóztattak.

Az anektált tartományokból. — A szerajevói Begova-mosé és környéke.

A REICHSTADTI HERCEG EMLÉKIRATAI.

REGÉNY.

21

— Csakugyan? — kérdezte Taillerand és órájára tekintet. — Ija Ön . . . 1830 július 29-én, déli tizenkét órakor a Bourbonok idősebb ága megszűnt uralkodni Franciaországban.

Sok előkelő gondolkozású ur Lafitte-nél találkozott, aki a lábán sebesült meg. Lafitte háza később főfészke lett a forradalomnak, egyelőre azonban ott lanyázott a legneveltebb aggodalom.

Az 53. gyalogezred tisztjei, akik a néphez pártoltak, meglátogatták Lafitte-t, aki méltóság-teljesen fogadta őket.

— Tartás meg fegyvereiket, uraim — szölt a házigazda — de ne küzdjenek a nép ellen. És amikor a tisztek esküre emelték kezeiket, Lafitte megjegyezte:

— Ne esküdjenek. A királyok megbecs-telenítették ezt a ceremóniát. Becsületes férfiak-nál a becsületszó elégséges.

Ugyanekkor sortűz hallatszott és a termek-ben zavar támadt. Hirtelen azt hitték, hogy a császári testőrség vonul föl. A vendégek elme-nekülnek, egyesek kiugranak a kertbe, mások az istállóban bujnak el. Lafitte mellett csak egy unokatestvére marad, aki segített Lafitte sebeit bekötözni. Később derült ki, hogy a harci-zaj a hatodik ezredtől származott, amely szintén átpártolt a fölkelőkhez és fegyvereit a levegőbe lötte ki.

A közvetítőknek, akik St. Cloudban meg-jelentek, X. Károly ennyit mondott:

— Mondják meg a párizsiaknak, hogy a király visszavonja rendeletét. De nyíltan ki jelentem, hogy ezáltal Franciaország érdekeit a legnagyobb mértékben veszélyeztetetteknek látom.

Amikor Argout Lafitthoz érkezett, az összes termeket emberek lepték el.

— A rendeleteket visszavonták és új mi-nisztereket neveztek ki — kiáltotta.

— Ezt régebben kellett volna elhatározni — felelte Lafitte. — A helyzet alaposan meg-változott; huszonnégy óra óta egy évszázad zajlott le.

Ebben a pillanatban a palota udvaráról fölhangzott:

— Le a Bourbonokkal!

— Hallja Ön? — kérdezte Lafitte.

Argout szó nélkül elhagyta a palotát.

Harmincadikán reggel a követek újra össze-gyűltek Lafittenél. Heves vita fejlődött ki a republikánusok és az orleanisták közt. Utóbbiak győztek, mert készen tartották tarsolyukban a kormányzást. A gyűlés proklamációt bocsá-tott ki, amely csakhamar előzőltötte az utca-sarkokat. A proklamáció körülbelül így hang-zott:

— X. Károly nem térhet vissza többé Párisba, mert a francia nép vérét ontotta.

A köztársaság borzasztó harcoknak tenne ki bennünket és összeveszítene bennünket egész Európával.

Az orleansi herceg hiva a forradalomnak. Az orleansi herceg sohasem küzdött ellenünk.

Az orleansi herceg ott volt Demappes-nál.

Az orleansi herceg polgárkirály.

Az orleansi herceg három színt vitt tűzbe. Ezeket a színeket csakis az orleansi herceg viselheti. Nem kívánunk más zászlóhordozót.

Az orleansi herceg nem beszél sokat, ő a mi kívánságainknak a kifejezésére vár. Ha ezt a kívánságunkat kifejeztük, úgy fogadja el a paktumot, ahogy mi értelmeltük és kívántuk. A francia nép számára nem fog koronához ragaszkodni.

E proklamáció után a népet hozzászok-tatták egy oly férfiu nevéhez, aki éjjeli tizen-egy órakor gyalogszerrel érkezett Párisba és a torlaszokon átmászva nagynehezen jutott el palotájáig.

Huszonegyedikén reggel megjelent a palo-tában a kamara küldöttsége, hogy az orleansi hercegnek a koronát följánlja. A herceg habo-zott, mert tudta, hogy X. Károly csak néhány kilométernyire táboroz Páristól és tizenkétezer emberrel rendelkezik. A herceg néhány pillan-tatnyi gondolkozási időt kért, visszavonult dol-gozó szobájába és titokban Sebastianit küldte Talleyrandhoz. Ez csak annyit válaszolt: Fo-gadja el.

Néhány perccel később az orleansi herceg visszatért a terembe és kijelentette, hogy átveszi a kormányzást. A proklamációt, amelyet a nép-hez intézett, ezzel végezte: Amit kívántok: megvalósul!

Ettől fogva az orleanisták körülfojták az öreg Lafayettet és távollattartták tőle a republi-kánusokat. Lehet, hogy máskülönben Lafayette maga is republikánus lett volna.

A képviselők elsiettek a Palais Royalba, hogy a hercegnek a koronát följánlják. A ka-mara határozatát Lafayette olvasta föl. A herceg megölelte őt és szívéhez szorította, azután kezén fogta és a tömeg elé vezette. „Éljen az orleansi herceg! Éljen Lafitte! hangzot minden oldalról.

Hasonló jelenet játszódott le a városházán. Az orleansi herceg és Lafayette a háromszíni lobogó alatt jelentek meg az ablaknál. Előbb csak Lafayette-t éltette a tömeg, mire Lafayette megölelte a herceget és ezáltal a tömeget mintegy felhívta, hogy a herceget is éltesse.

Igy kezdte meg a polgárság az uralmát, miután a nép félrelökte a királyt, aki tekin-télyét veszítette. A királyság egy időre csakugyan leszorult.

Saint Cloud a királyi családnak nem volt föltétlenül biztos X. Károly Berry hercegnővel és a gyermekekkel Trianonba vonult. A csapatok sértve érezték magukat a szökés miatt. Trianon-ban még egy minisztertanács volt, amelyen a királyhoz hű miniszterek vettek részt. Ezután tovább szökött az udvar a Rambouillet kas-télyba, ahová tizenhat év előtt Mária Lujza szökött apja elől. Ezen a helyen a királyi csa-lád már nélkülözte a legszükségesebbeket: ételmet és ruhát. Rambouilletből Párisba küld-ték Latoufrinac generálist egy okmánynyal, amelyben a király unokája, V. Henrik javára lemondott.

Az orleansi herceg a legnagyobb mérték-ben kényelmetlennek találta, hogy a bukott királyságra tizenkétezer katona vigyáz. Kikiált-tatta Párisban: X. Károly Párist fenyegeti! Előre Rambouillet felé! A kürtösök general-marsot fújtak, amire egyszerre talpraállt az egész város. Lefoglalták a nyilvános járműveket és az emberek ezrei elindultak a tizenöt mér-földes utra, anélkül, hogy ételmi szerekkel lát-ták volna el magukat.

Maison marsall Odillon-Barrot-tal és Scho-nen nel előresietett és rábeszélte X. Károlyt, hogy ne tegye ki magát dühös támadásnak. Odillon-Barrot még hozzátette, hogy a király ne állítsa vérbe V. Henrik trónját.

— Hatvanezer ember fenyegeti Rambouillet — szölt a herceg.

— Uram — felelte a király — hiszek Önnek. Tehát a hadsereg, amely felénk köze-ledik, csakugyan hatvanezer embert számlál?

— Igen, uram

Most már nem habozott X. Károly. Nagy-

apa és unoka — az egész monarchia két ko-csiban folytatták szomorú menekülésüket négy gárdaregiment fedezete alatt. Egy ezred drago-nyos lovagolt a menet után.

Fülöp Lajos aláírta a szerződés eredetijét és az esküt és megkapta a „franciák királya“ címét.

Milyen befolyással bírt a bonapartista-párt a trónváltozásra?

Azzal kell felelnünk, hogy nagyon csekély, csaknem semmi befolyással.

Egy napon, amikor a forradalom még csak gyermekkorát élte, Cpergaud generálisnál a császárság emberei tanácskozásra gyűltek össze. Ugy beszéltek meg, hogy másnap folytatják a megbeszéléseket, amelyeket azonban megzavart az időközben kitört harc. A forradalom után vakmerőséggel mindent el lehetett volna érní. A forradalmárok azonban semmit sem értek el, mert nem voltak szervezve, a bonapartisták pedig azért nem bo'dogultak, mert csak szá-nalmas kísérletet merészeltek. Egy teljesen jelentéktelen katonatiszt a császárság pompás egyenruhájában megjelent a városházán. Alig pillantotta őt meg Carbonel, aki az orleanista párthoz tartozott, azonnal fölkerlte, hogy lépjen a mellékszobába, mire hirtelen rázárta az ajtót és fogva tartotta. Így bántak az orleanisták azzal a párttal, amelynek a nép körében nagy tekintélye volt.

A reichstadti herceg előtt nem volt titok ez a rokonszenv és láttuk, mily belső kint idéz-tek elő Napoleon utódjában a politikai esemé-nyek. Időközben a reichstadti herceg egy fiatal osztrákkal is beszélt, aki néhány évig Párisban volt diplomata és aki elég jól ismerte az egyes francia pártok véleményét és erőviszonyait. Az ifju diplomata előzőleg érdeklődött mily mér-tékben felelhet a herceg kérdéseire, mire meg-engedték neki, hogy megmondja „az igazat“ még akkor is, ha az kellemetlen. Sőt, Francia-országban az a hit terjedt el, hogy Metternich, Európa békéje érdekében, nem zárkózik el attól, hogy a herceg javára Napoleon hagyatékát érvényesítse és teljesítse a bonapartisták követeléseit.

A diplomata megmagyarázta a hercegnek, hogy Franciaország pártokra szakadt és a király kénytelen mindenkivel tartani.

— Fenségednek nincs egyebe ama csapa-tok maradványainál, amelyeket Napoleon veze-tett diadalról-diadalra és nincs más párthive, mint az a pár férfiu, aki a Napoleon név va-rázsát akarja kipróbálni és abban bizakodott, hogy fenséged a francia ifjuság élén új diada-lokat arat. Fenséged mellett vannak a parasz-tok és a kunyhók lakói, szóval a nép, amely-ben a mult emléke a legélelnebben él.

— A nép! A szabadság — szakította félbe a herceg — hiszen ez az, amire én gon-dolok. Most tudom, hogy mi a kötelességem. A hódítások kora lejárt. Az én fejem nem ha-sonlít atyámhoz, az én tehetségem távol áll atyám tehetségétől, de én boldoggá és szabaddá tehetem Franciaországot. Magam köré gyűjlöm a népet s a fiatalságot. Együtt fogunk haladni és számunk meg fog tiszszereződni azok által, akik a rend és haladásért lelkesednek. Igenis, én hiszek a jövőben, föltétlenül nagy nemzet leszünk. Vajjon hiszik e ezt Franciaországban, gróf ur? Mondja meg nyíltan: hisznek ebben?

— Idővel hinni fogják . . . azután ki tudja, mit hoz a sors . . . dadogta zavartan a dip-lomata.

(Folytatása következik.)